

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. DEMOGRAFIA I STAN BEZROBOCIA	11
2.1. DEMOGRAFIA	11
2.2. REJESTR DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE MIASTA SUCHA BESKIDZKA	18
2.3. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA	22
3. REALIZOWANE INWESTYCJE	24
3.1. INWESTYCJE	24
3.2. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	36
4. STAN FINANSÓW MIASTA	40
4.1. BUDŻET MIASTA W 2024 ROKU	40
4.2. STAN ZADŁUŻENIA MIASTA	51
5. GOSPODARKA KOMUNALNA I MAJĄTEK GMINY	52
5.1. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	52
5.2. INFRASTRUKTURA DROGOWA	66
5.3. OŚWIETLENIE ULICZNE	74
5.4. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA	76
6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	78
6.1. OCHRONA PORZĄDKU PUBLICZNEGO	78
6.2. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	82
7. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	87
7.1 GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI	87
7.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	91
7.3. OCHRONA POWIETRZA	98
7.4. UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU	105
8. OŚWIATA I WYCHOWANIE	108
8.1. INFORMACJE OGÓLNE I OBWODY SZKOLNE	108
8.2. OBIEKTY SZKOLNE I LICZBA UCZNIÓW	109
8.3. ZATRUDNIENIE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	113
8.4. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY	115
8.5. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE	116
8.6. FINANSOWANIE PLACÓWEK NIEPUBLICZNYCH	118
8.7. MIEJSKA ŚWIETLICA PROFILAKTYCZNA W SUCHEJ BESKIDZKIEJ	121
9. POMOC SPOŁECZNA	127
9.1. MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	127

9.2. ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	129
9.3. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	136
9.4. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	136
9.5. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ	137
9.6 REALIZACJA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH	141
10. KULTURA SPORT I REKREACJA	146
10.1. CENTRUM KULTURY I FILMU	146
10.2. BIBLIOTEKA SUSKA	153
10.3. MUZEUM MIEJSKIE	156
10.4. DZIAŁANIA W ZAKRESIE SPORTU I REKREACJI	159
11. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	166
12. OCHRONA ZDROWIA.....	170
12.1. MIEJSKA PRZYCHODNIA ZDROWIA W SUCHEJ BESKIDZKIEJ.....	170
12.2. INNE PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE SŁUŻBY ZDROWIA	175

1. Wstęp

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Sucha Beskidzka jest gminą miejską i stolicą powiatu suskiego, położoną w południowo-zachodniej części województwa Małopolskiego. Miasto ma powierzchnię 27,46 km², a od 1 stycznia 2025 roku zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów jego powierzchnia została powiększona do 27,69 km². Jest zlokalizowane na wysokości od 320 metrów n.p.m. (Dąbie) do 871 metrów n.p.m. (okolice Magurki). Od strony południowej graniczy z gminą Zawoja, od zachodniej z gminą Stryszawa, od północnej z gminą Zembrzyce, a od wschodniej z gminą Maków Podhalański. Sucha Beskidzka jest ulokowana w niewielkiej kotlinie, położonej u ujścia potoku Stryszawka do rzeki Skawy. Kotlinę ze wszystkich stron otaczają zalesione grzbiety Beskidów: Makowskiego, Małego i Żywieckiego. Położenie miasta wyznaczają współrzędne: 49°44'25"N szerokości geograficznej północnej i 19°35'19"E długości geograficznej wschodniej. W ogólnej powierzchni miasta, lasy zajmują ponad 43%.

Bezpośrednio ponad doliną i miastem wznoszą się: na północy Lipska Góra (625,2 m n.p.m.) i góra Jasień (521 m n. p. m.), na południu Magurka (871,5 m n. p. m.), Kamienna (744 m n. p. m.), na wschodzie Mioduszyna (638 m n. p. m.). Takie usytuowanie znacząco podnosi atrakcyjność rzeźby terenu i lokalizacji miasta.

Walory i swą atrakcyjność przyrodniczą Sucha Beskidzka w dużej mierze zawdzięcza lasom, które porastają otaczające grzbiety górskie oraz zespołom parkowym i lasom łęgowym.

Sucha Beskidzka stanowi centrum administracyjne, oświatowe, a także ośrodek handlowy dla całego regionu. Są tu liczne zakłady pracy, a wśród nich jedna z największych firm branży elektronicznej w Polsce, która jest miejscem pracy dla kilku tysięcy osób również mieszkańców okolicznych miejscowości. Świetnie rozwinięta i funkcjonująca na wysokim poziomie służba zdrowia sprawia, że leczą się tu pacjenci z całego regionu.

Atutem miasta wynikającym m.in. z położenia geograficznego jest skrzyżowanie głównych szlaków kolejowych i drogowych, co sprawia, że ma znakomitą dostępność komunikacyjną oraz bliskość w promieniu kilkudziesięciu kilometrów atrakcji na światową skalę, wpisanych na listę natury i kultury UNESCO.

Sucha Beskidzka ma też wiele pomników historii, a wśród nich jeden z najcenniejszych zabytków sztuki renesansowej w Małopolsce czyli zespół zamkowo-parkowy zwany też często „Małym Wawelem”. Jest miastem przyjaznym mieszkańcom, przedsiębiorcom i turystom oraz otwartym na inwestorów. To efekt konsekwentnie prowadzonej proinwestycyjnej i proekologicznej polityki suskiego samorządu, możliwej dzięki mądrej polityce gospodarczej, celowym i gospodarnym wydatkowaniu wypracowanych środków własnych gminy oraz umiejętnemu pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, w tym europejskich.

Szczególną uwagę Sucha Beskidzka przywiązuje do szeroko pojętej ochrony środowiska. Jednym z podstawowych celów jakie przyświecają licznym inwestycjom w tej dziedzinie jest założenie, że piękne górskie krajobrazy i wszystko to, czym obdarzyła miasto natura, winno być zachowane w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń. Dzisiaj Sucha Beskidzka jest jednym z najlepiej rozwijających się miast, co potwierdzają różnego rodzaju rankingi.

Posiada m.in. tytuł Eko-lidera województwa małopolskiego, a w rankingu zrównoważonego rozwoju polskich miast, od lat utrzymuje się w czołówce krajowej.

ORGANY GMINY SUCHA BESKIDZKA

Organami Gminy Sucha Beskidzka jest Rada Miasta i Burmistrz Miasta.

Rada jest organem stanowiącym i kontrolnym. Liczy 15 radnych. Na czele Rady stoi Przewodniczący i Wiceprzewodniczący. Rada obraduje na sesjach zwoływanych przez Przewodniczącego. Sprawy rozpatrywane na sesjach Rada Miasta rozstrzyga podejmując uchwały. Rada Miasta powołała cztery komisje rady: Komisję Rewizyjną, Komisję Skarg, Wniosków i Petycji, Komisję Rozwoju Gospodarczego i Finansów oraz Komisję Spraw Społecznych.

Burmistrz Miasta jest jednoosobowym organem wykonawczym gminy.

NAJWAŻNIEJSZE STANOWISKA I FUNKCJE W SAMORZĄDZIE SUCHEJ BESKIDZKIEJ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

STANISŁAW LICHOSYT

Burmistrz Miasta

HALINA KOZIOŁ

Skarbnik Gminy

ZBIGNIEW MARYON

Sekretarz Gminy

RADA MIASTA SUCHA BESKIDZKA kadencji 2024-2029

PRZEWODNICZĄCY RADY MIASTA :

Krystian Krzeszowiak - okręg wyborczy nr 2

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY MIASTA:

Janusz Siwiec - okręg wyborczy nr 15

POZOSTALI CZŁONKOWIE RADY MIASTA:

Agnieszka Spyrka	- okręg wyborczy nr 1
Damian Basiura	- okręg wyborczy nr 3
Iwona Porębska	- okręg wyborczy nr 4
Rafał Cyganek	- okręg wyborczy nr 5
Mariusz Klimasara	- okręg wyborczy nr 6
Wanda Słowik	- okręg wyborczy nr 7
Marek Kłapyta	- okręg wyborczy nr 8
Kinga Maciejowska	- okręg wyborczy nr 9
Mateusz Szklarczyk	- okręg wyborczy nr 10
Maria Kuś	- okręg wyborczy nr 11
Bogusław Kołodziejczyk	- okręg wyborczy nr 12
Szymon Wągiel	- okręg wyborczy nr 13
Grzegorz Chrząszcz	- okręg wyborczy nr 14

Urząd Miasta.

Urząd Miasta jest aparatem pomocniczym Burmistrza Miasta przy pomocy, którego realizuje on swoje obowiązki. Burmistrz wykonuje uchwały Rady i zadania Gminy określone przepisami prawa.

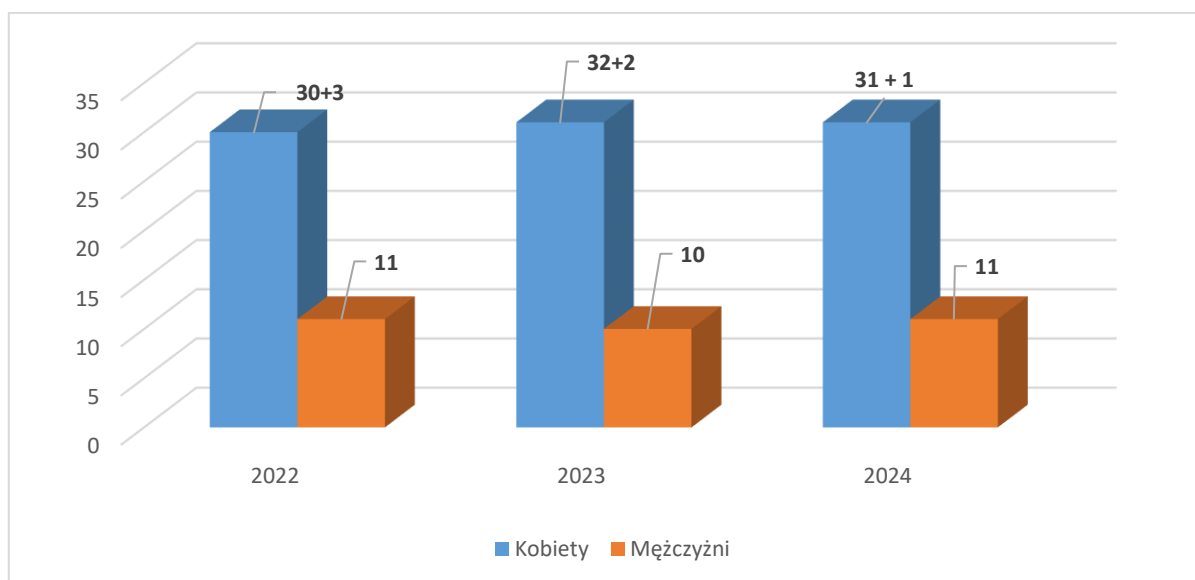
Kierownikiem Urzędu Miasta jest Burmistrz, który wykonuje również uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Siedziba Urzędu Miasta jest zlokalizowana w budynku przy ul. Mickiewicza 19, którego powierzchnia użytkowa parteru oraz dwóch pięter wynosi 891 m², z czego 739 m² zajmuje Urząd Miasta, a pozostałą część Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Centrum Usług Wspólnych.

Strukturę Urzędu Miasta tworzą Referaty i samodzielne stanowiska pracy. Na koniec 2024 roku stan zatrudnienia na stanowiskach urzędniczych wynosił 43 osoby, w tym 1 osoba przebywa na urlopie rodzicielskim. Rozwiązanie umowy o pracę przez pracownika w trakcie urlopu wychowawczego zmniejszyło zatrudnienie w stosunku do roku poprzedniego. Średnia wieku pracowników na stanowiskach urzędniczych wynosi **45,67 lat**. Nadal najliczniejszą grupę kadry urzędniczej stanowią pracownicy w przedziale wiekowym między 30 a 50 lat (53,49%).

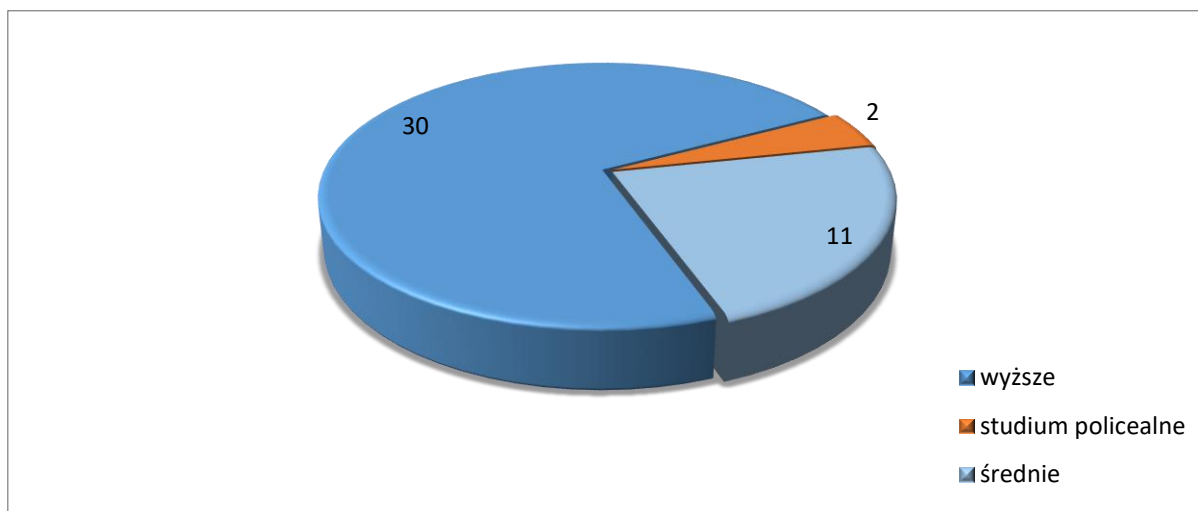
W Urzędzie Miasta na stanowiskach urzędniczych, w tym kierowniczych dominują kobiety (ok. 3/4 zatrudnionych).

Wykres 1. Podział pracowników ze względu na płeć

Źródło: Referat Organizacyjny UM Sucha Beskidzka

Wykres 2. Podział pracowników na stanowiskach urzędniczych wg wykształcenia stan 2024 rok

Źródło: Referat Organizacyjny UM Sucha Beskidzka

Średnie wynagrodzenie w roku 2024 pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych w Urzędzie Miasta wynosiło 8.277 zł brutto tj. o 880 zł więcej w stosunku do roku 2023. Pracownicy samorządowi oprócz wynagrodzenia otrzymują dodatkowe świadczenia. Pozapłacowe benefity finansowane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, który jednostki publiczne muszą tworzyć obowiązkowo to m.in. dopłaty do wypoczynku dzieci pracowników, do urlopów pracownika tzw. wczasy pod gruszą, bilety na imprezy kulturalne. Świadczenie socjalne w połączeniu z trzynastkami, nagrodami, czy nagrodami jubileuszowymi, to niewątpliwe atuty pracy w administracji, które w pewnym stopniu wyrównują dysproporcje w wynagrodzeniach między samorządem a firmami prywatnymi. Jednak pomimo systematycznego wzrostu płac, stabilności zatrudnienia, terminowego wynagrodzenia, dodatkowych świadczeń, a także możliwości podwyższania swoich kwalifikacji poprzez różnego rodzaju kursy, szkolenia, studia dofinansowywane przez pracodawcę, nadal etat urzędnika, szczególnie na stanowiskach wymagających specjalistycznej wiedzy, doświadczenia zawodowego oraz dodatkowych uprawnień nie stanowi konkurencji w porównaniu z sektorem gospodarczym.

W skład Urzędu Miasta Sucha Beskidzka wchodzi następujące referaty:

1. Referat Organizacyjny,
2. Referat Finansowy,
3. Referat Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska,
4. Referat Gospodarki Nieruchomościami,
5. Referat Rozwoju Miasta,
6. Referat Promocji i Spraw Społecznych,

7. Redakcja Gazety Samorządowej,
8. Straż Miejska,
9. Urząd Stanu Cywilnego,
10. Samodzielne stanowiska pracy:
 - Stanowisko ds. Zamówień Publicznych,
 - Pełnomocnik ds. Informacji Niejawnych,
 - Pełnomocnik ds. Profilaktyki Uzależnień,
 - Stanowisko ds. Integracji i Środków Pomocowych,
 - Stanowisko ds. Gospodarowania Odpadami Komunalnymi.

Jednostki Organizacyjne Gminy Sucha Beskidzka.

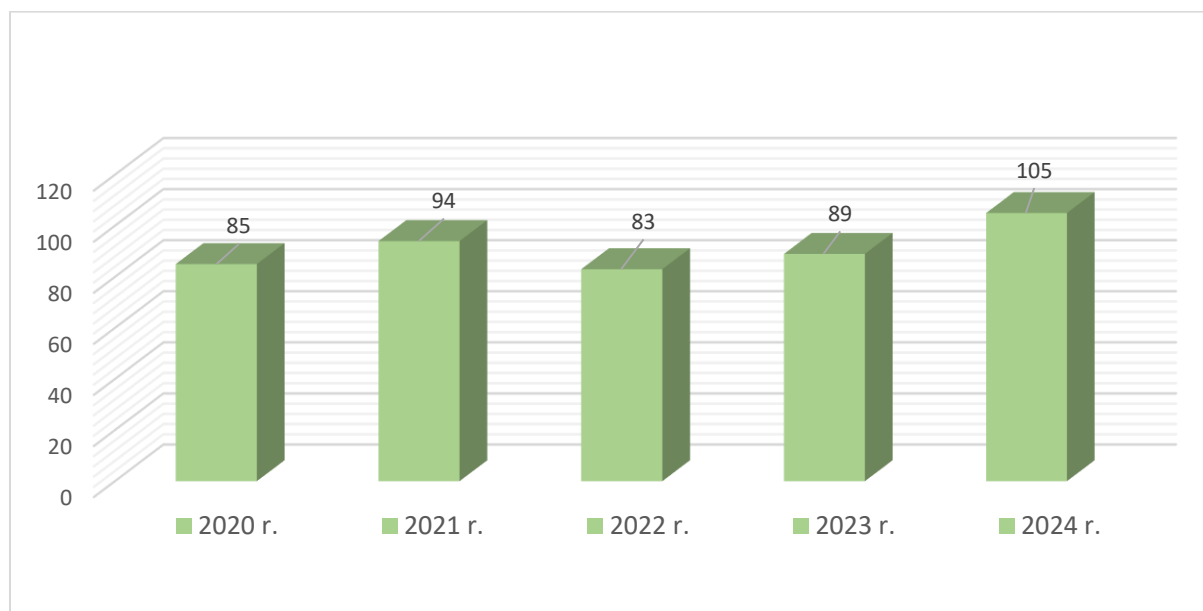
W strukturach Gminy Sucha Beskidzka oprócz Urzędu Miasta, funkcjonuje 13 jednostek organizacyjnych, są nimi:

1. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej,
2. Szkoła Podstawowa Nr 2 i jej Filia w Suchej Beskidzkiej,
3. Szkoła Muzyczna I stopnia w Suchej Beskidzkiej,
4. Miejskie Przedszkole Samorządowe w Suchej Beskidzkiej,
5. Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej,
6. Zakład Komunalny w Suchej Beskidzkiej,
7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej,
8. Miejska Przychodnia Zdrowia w Suchej Beskidzkiej,
9. Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej,
10. Biblioteka Suska im. dra Michała Żmigrodzkiego w Suchej Beskidzkiej,
11. Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej,
12. Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej,
13. Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji w Suchej Beskidzkiej.

INFORMACJA DOTYCZĄCA UCHWAŁ PODEJMOWANYCH PRZEZ RADĘ MIASTA W ROKU 2024

W roku 2024 Rada Miasta Sucha Beskidzka obradowała na 2 sesjach uroczystych oraz 10 sesjach zwyczajnych podejmując łącznie 105 uchwał, w tym 22 uchwały stanowiące akty prawa miejscowego. W roku poprzednim na 89 podjętych uchwał 28 stanowiło akty prawa miejscowego.

Wykres 3. Uchwały RM podjęte w 2024 roku w porównaniu do lat ubiegłych

Źródło: Referat Organizacyjny UM Sucha Beskidzka

Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy o samorządzie gminnym Burmistrz Miasta, przy pomocy Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych gminy, realizował uchwały podjęte przez Radę Miasta, których w zdecydowanej większości był inicjatorem.

Z wykonania uchwał podjętych w roku 2024 Radzie Miasta zostały przedstawione szczegółowe sprawozdania. Wszystkie podjęte przez Radę Miasta uchwały zostały w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od dnia ich podjęcia, przekazane do organów nadzoru, czyli do Wojewody Małopolskiego, a uchwały w zakresie spraw finansowych do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie. Uchwały, które wymagały opublikowania, zostały podane do wiadomości publicznej poprzez rozplakatowanie na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miasta, jak również poprzez ogłoszenie w gazecie samorządowej „Ziemia Suska”. Wszystkie uchwały zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Uchwały, które stanowią akty prawa miejscowego Gminy Sucha Beskidzka i wymagają publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego, zostały przekazane do Redakcji ww. dziennika w celu ich ogłoszenia.

Uchwały dotyczące sfery finansów publicznych.

- 10 uchwał podjętych przez Radę Miasta dotyczyło zmian w budżecie, czyli zmian w dochodach i wydatkach Gminy Sucha Beskidzka. Stanowiły one podstawę do dokonania zmian w planie finansowym Gminy na podstawie wprowadzonych zarządzeń Burmistrza Miasta.
- 9 podjętych uchwał dotyczyło zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Sucha Beskidzka, zawierającej prognozowane ustalenia dotyczące budżetu, kwoty długu wraz z objaśnieniami oraz wykaz wieloletnich przedsięwzięć obejmujący limit wydatków i związanych z nimi zobowiązań.

Rada Miasta podejmowała również inne uchwały dotyczące sfery finansów miasta, m.in. w sprawie:

- określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości,
- określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych,
- wprowadzenia na terenie miasta Sucha Beskidzka opłaty od posiadania psów oraz ustalenia wysokości rocznej stawki, zasad ustalania i terminów płatności oraz sposobu jej poboru,
- udzielenia pomocy finansowej w postaci dotacji celowej dla miasta Bielsko-Biała na dofinansowanie Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym,
- przekazania środków finansowych na Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie dla potrzeb Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej,
- ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników i kandydatów na strażaków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Sucha Beskidzka uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach,
- udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Suskiego.

Uchwały dotyczące sfery pomocy społecznej, m.in. w sprawie:

- współdziałania Gminy Sucha Beskidzka z Powiatem Suskim w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy domowej w roku 2024,
- podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia,
- ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych,
- określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia

od opłat, jak również trybu ich pobierania oraz wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu rozliczania wykonywania usług sąsiedzkich, a także rozszerzenia katalogu osób uprawnionych do tych usług,

- określenia zasad sprawienia przez Gminę Sucha Beskidzka pogrzebu osobom zmarłym i dzieciom martwo urodzonym,
- przystąpienia Gminy Sucha Beskidzka do realizacji projektu w ramach Priorytetu FEMP.06 Fundusze europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego.

Uchwały dotyczące gospodarowania nieruchomościami i mieniem komunalnym, m.in. w sprawie:

- wyrażenia opinii o zmianie granic administracyjnych Gminy Sucha Beskidzka oraz wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę granic Gminy Sucha Beskidzka oraz Gminy Zembrzyce,
- wyrażenia zgody na wynajęcie nieruchomości gminnej w trybie bezprzetargowym,
- wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości gminnej w trybie bezprzetargowym,
- wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości przy Rynku w Suchej Beskidzkiej przeznaczonej pod drogę,
- zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych i ustalenia jej przebiegu,
- nabycia nieruchomości na rzecz Gminy Sucha Beskidzka,
- ustanowienia służebności gruntowej,
- nadania nazwy ulicy w Suchej Beskidzkiej.

Uchwały dotyczące gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, m.in. w sprawie:

- wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki takiej opłaty,
- ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- dopłaty za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków na 2024 r.,
- przyjęcia zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych na terenie miasta Sucha Beskidzka.

Uchwały mające charakter planów i programów, m.in. w sprawie:

- programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sucha Beskidzka w roku 2024,
- przyjęcia Programu Współpracy Gminy Sucha Beskidzka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2025.

Do innych ważnych uchwał podjętych przez Radę Miasta w roku 2024 należą uchwały w sprawach:

- udzielenia wotum zaufania Burmistrzowi Miasta,
- absolutorium dla Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka z tytułu wykonania budżetu Gminy za 2023 rok,
- przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2025-2035.

2. Demografia i stan bezrobocia

2.1. Demografia.

Kluczowe dane do wyznaczenia oficjalnych statystyk liczby ludności pochodzą z rejestrów meldunkowych, informacje te nie są jednak miarodajne. Z kolei Główny Urząd Statystyczny stosuje metodę bilansową opracowywania danych o liczbie i strukturze ludności, która zakłada przyjęcie wyników ostatniego spisu powszechnego ludności za bazę wyjściową, a następnie uwzględnianie danych o ruchu naturalnym (urodzenia i zgony) oraz migracjach (na pobyt stały i czasowy). Od 2022 r. bazą wyjściową dla opracowania danych o liczbie i strukturze ludności są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Gmina Sucha Beskidzka dysponuje danymi odnośnie liczby ludności na podstawie rejestrów osób zameldowanych na terenie miasta na pobyt stały i na pobyt czasowy oraz wpisanych do stałego rejestru wyborców, czyli deklarujących faktyczny pobyt pod określonym adresem na terenie gminy. Do innej kategorii zaliczyć należy osoby, które zamieszkują w Suchoj Beskidzkiej, lecz nie zgłosiły tego do ewidencji i nie są ujęte w rejestrze, wg szacunków może być nawet kilkaset takich osób. Pomimo obowiązku meldunkowego, polskie prawo nie przewiduje żadnych sankcji za jego niedopełnienie.

Tabela 1. Liczba ludności Suchoj Beskidzkiej w 2023 r.

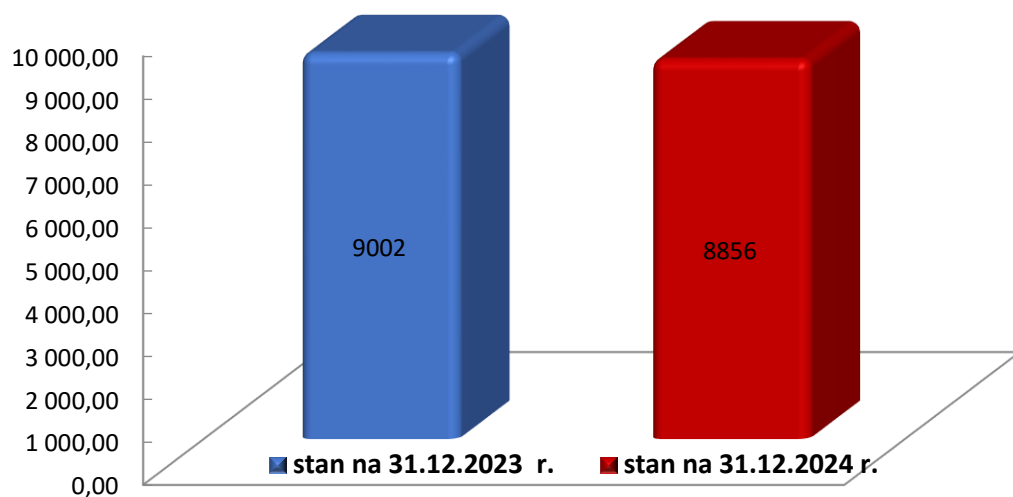
Liczba ludności Suchoj Beskidzkiej stan na koniec 2023 r.		
Według Głównego Urzędu Statystycznego	Według rejestrów meldunkowych miasta Suchoj Beskidzka	
8. 868	pobyt stały	pobyt czasowy
	8.624	378
	w tym cudzoziemcy	w tym cudzoziemcy
	12	59

Tabela 2. Liczba ludności Suchej Beskidzkiej w 2024 r.

Liczba ludności Suchej Beskidzkiej stan na koniec 2024 r.		
Według Głównego Urzędu Statystycznego	Według rejestrów meldunkowych miasta Sucha Beskidzka	
8727	pobyt stały	pobyt czasowy
	8.503	353
	w tym cudzoziemcy	w tym cudzoziemcy
	13	68

Jak wynika z powyższego, liczba ludności w zależności od stosowanej metodyki może się różnić, jednak w jednym i drugim przypadku ma tendencję spadkową.

Wykres 4. Liczba mieszkańców Suchej Beskidzkiej zameldowanych na pobyt stały i czasowy

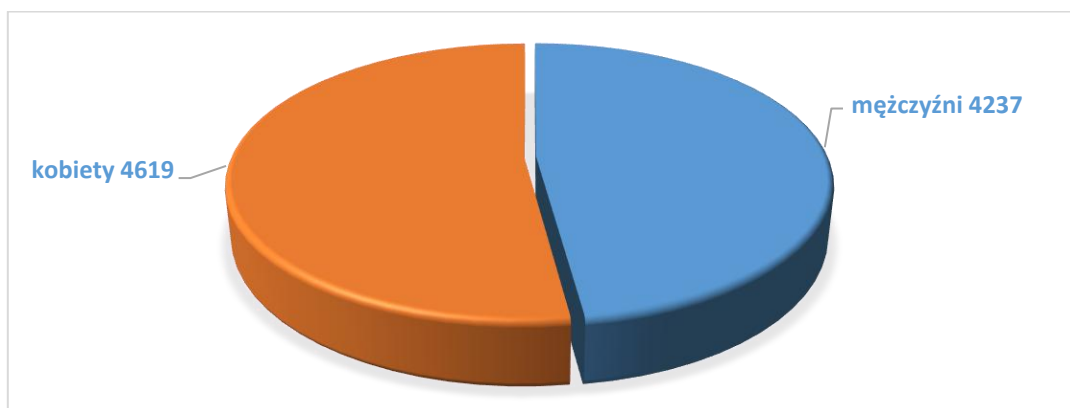

Źródło: Dane z ewidencji ludności USC Sucha Beskidzka

Pośród zameldowanych mieszkańców Suchej Beskidzkiej niewielką grupę stanowili cudzoziemcy. Na koniec grudnia 2024 r. było to 81 osób, przy czym większość stanowili obywatele Ukrainy - 59 osób. Wśród 59 osobowej grupy zameldowanych obywateli Ukrainy, 35 osób to uchodźcy wojenni.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. wśród **8.856** osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy kobiety stanowiły większość, ponieważ było ich 4.619, natomiast mężczyzn 4.237.

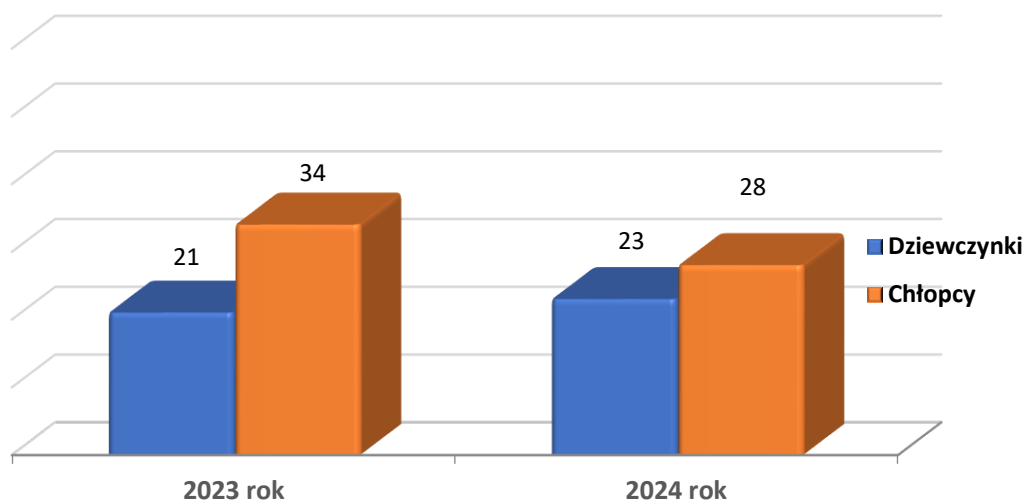
Wykres 5. Mieszkańcy Suchoj Beskidzkiej - stan na 31.12.2024 roku

Źródło: Dane z ewidencji ludności USC Sucha Beskidzka

W 2024 roku przyszło na świat 51 Suszan, tj. o 4 dzieci mniej niż w roku 2023. Większość dzieci urodziło się w suskim szpitalu, 11 z nich urodziło się w innych miejscowościach.

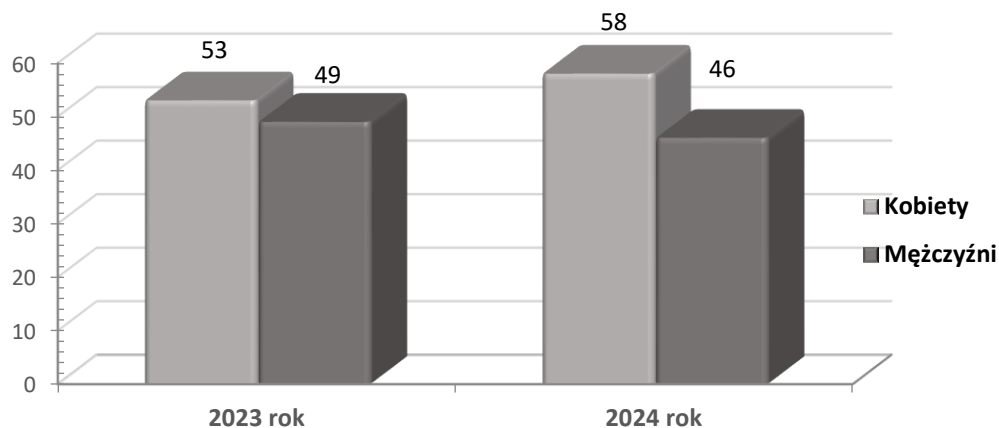
Wykres 6. Urodzenia w roku 2024 w porównaniu do 2023 roku

Źródło: Dane z ewidencji ludności USC Sucha Beskidzka

W 2024 roku zmarło 104 mieszkańców Suchoj Beskidzkiej (46 mężczyzn i 58 kobiet), jest to o 2 osoby więcej niż w roku poprzednim.

Wykres 7. Zgony w 2024 r. w porównaniu do 2023 r.

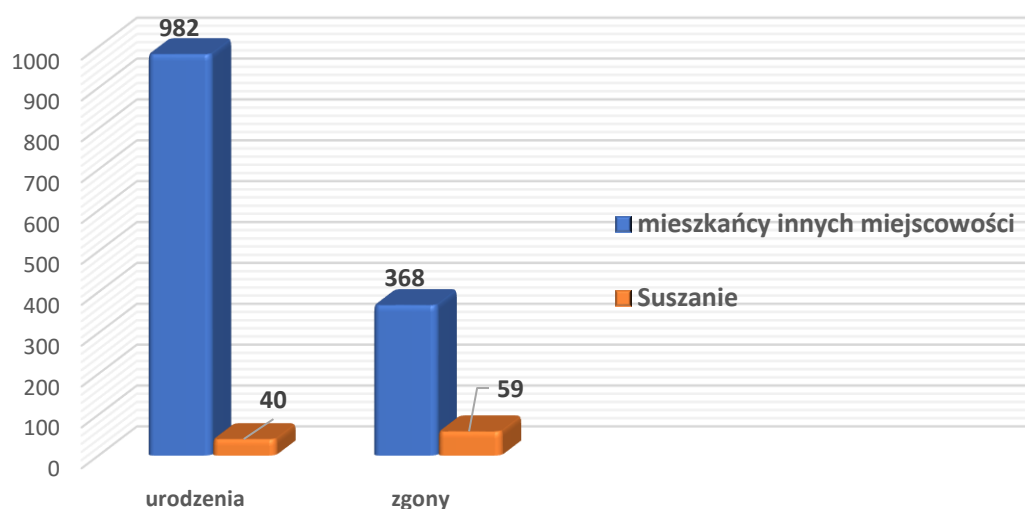
Źródło: Dane z ewidencji ludności USC Sucha Beskidzka

Tabela 3. Liczba zgonów mieszkańców Suchoj Beskidzkiej w ciągu ostatnich dziesięciu lat

ROK MIESIĄC	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
styczeń	14	13	13	15	15	3	15	8	11	8
luty	16	13	7	18	10	15	8	12	8	5
marzec	13	10	9	10	11	11	10	12	11	8
kwiecień	9	7	10	10	7	8	10	7	8	8
maj	5	9	9	9	6	8	9	9	4	8
czerwiec	12	8	5	9	5	10	6	6	6	9
lipiec	6	7	13	7	8	11	0	6	5	15
sierpień	7	7	7	8	6	9	7	5	11	11
wrzesień	8	6	7	4	10	12	6	7	5	10
październik	4	9	8	12	9	17	9	9	9	8
listopad	11	3	8	13	3	14	7	9	12	8
grudzień	10	5	4	9	5	15	18	8	12	6
razem	115	97	100	124	95	133	105	98	102	104

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

Wykres 8. Liczba urodzeń i zgonów rejestrowanych w USC w Suchej Beskidzkiej dot. mieszkańców Suchej Beskidzkiej oraz innych miejscowości w 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

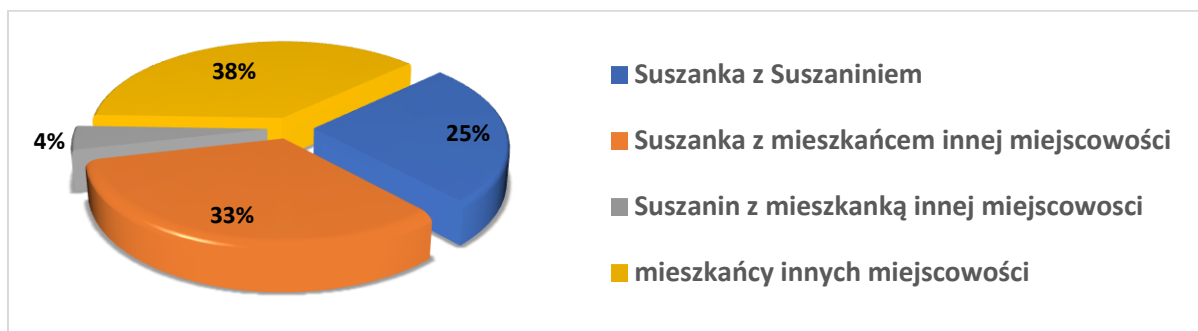
Tabela 4. Liczba aktów zgonu sporządzonych w USC w Suchej Beskidzkiej w latach 2015 do 2024.

ROK MIESIĄC	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
styczeń	29	45	61	43	48	25	53	65	47	44
luty	47	40	41	48	32	33	52	48	26	30
marzec	40	37	43	32	30	32	76	40	33	30
kwiecień	40	37	26	50	33	28	91	26	26	49
maj	40	35	31	39	33	27	41	23	34	22
czerwiec	22	32	18	35	26	36	21	26	32	30
lipiec	37	28	24	41	32	36	22	23	38	45
sierpień	24	34	30	31	23	38	42	28	36	39
wrzesień	33	28	26	15	28	41	36	30	27	28
październik	21	33	22	37	34	61	29	27	31	41
listopad	42	21	29	32	23	79	58	42	43	32
grudzień	44	36	21	38	27	60	81	36	28	37
RAZEM	419	406	372	441	369	496	602	414	401	427

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

W 2024 roku, w różnych miejscowościach, 69 mieszkanek i mieszkańców Suchej Beskidzkiej zawarło związki małżeńskie: 32 panów i 37 pań, jest to o 2 osoby więcej, w porównaniu z 2023 rokiem. W tym samym czasie suski Urząd Stanu Cywilnego sporządził 48 aktów małżeństw, które w 12 przypadkach dotyczyły małżeństw Suszanki z Suszaninem, w 2 przypadkach panowie - Suszanie poślubili panie z innych miejscowości, natomiast 16 pań - Suszanek wybrało panów z innych miejscowości. Pozostałe akty małżeństw nie dotyczyły mieszkańców Suchej Beskidzkiej.

Wykres 9. Akty małżeństwa w 2024 roku sporządzone w USC w Suchej Beskidzkiej z podziałem na miejsce zamieszkania nupturientów

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

Sucha Beskidzka pomimo, że nie jest największą gminą w powiecie, jako jego stolica stanowi dla okolicznych mieszkańców centrum administracyjne. Mimo, że większość spraw mogą oni zrealizować w swoich gminach, to jednak w sprawach obywatelskich, wybierają Suchą Beskidzką. Wskazują na to poniższe dane za rok 2024, zarejestrowane przez Urząd Wojewódzki, przedstawiające ilości spraw zrealizowanych w wybranych gminach powiatu suskiego.

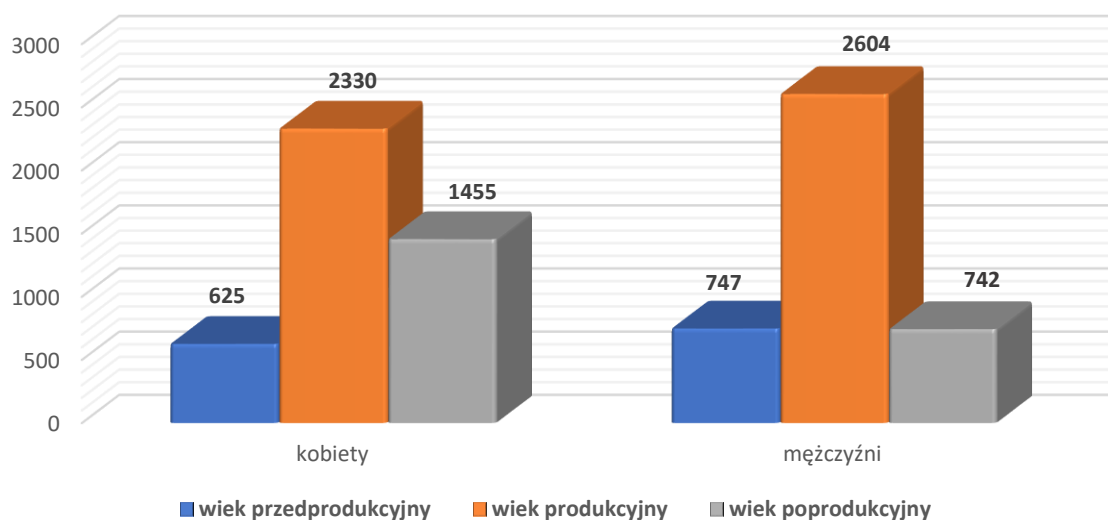
Tabela 5. Ilość spraw w Urzędzie Stanu Cywilnego w Suchej Beskidzkiej w roku 2024 w porównaniu z innymi USC powiatu suskiego

Nazwa Gminy	Ilość spraw w 2024 r.				Liczba roboczogodzin
	Urząd Stanu Cywilnego	Ewidencja Ludności	Udostępnianie danych	Dowody osobiste	
Sucha Beskidzka	9.868	4.224	774	1.246	7.217
Jordanów miasto	1.673	584	132	685	1.346
Maków Podhalański	6.043	3.161	631	1.755	4.876
Stryżawa	4.019	2.671	315	1.395	3.417
Zawoja	1.913	914	562	987	1.998
Zembrzyce	1.267	3.322	415	728	2.296

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka i dane sprawozdawcze

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych struktura ludności, osób zameldowanych na pobyt stały w Suchej Beskidzkiej przedstawiała się następująco: liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 1.372 osoby 625 mieszanek i 747 mieszkańców. Liczba osób w wieku produkcyjnym, to 4.934 osoby, w tym 2.330 kobiet i 2.604 mężczyzn. Liczba seniorów - osób w wieku poprodukcyjnym wynosiła 2.197, z czego kobiety stanowiły większość - 1.455, a mężczyźni zaledwie 742. Tak duże różnice wynikają między innymi z faktu, że wiek emerytalny, czyli wiek poprodukcyjny dla kobiet i mężczyzn jest różny.

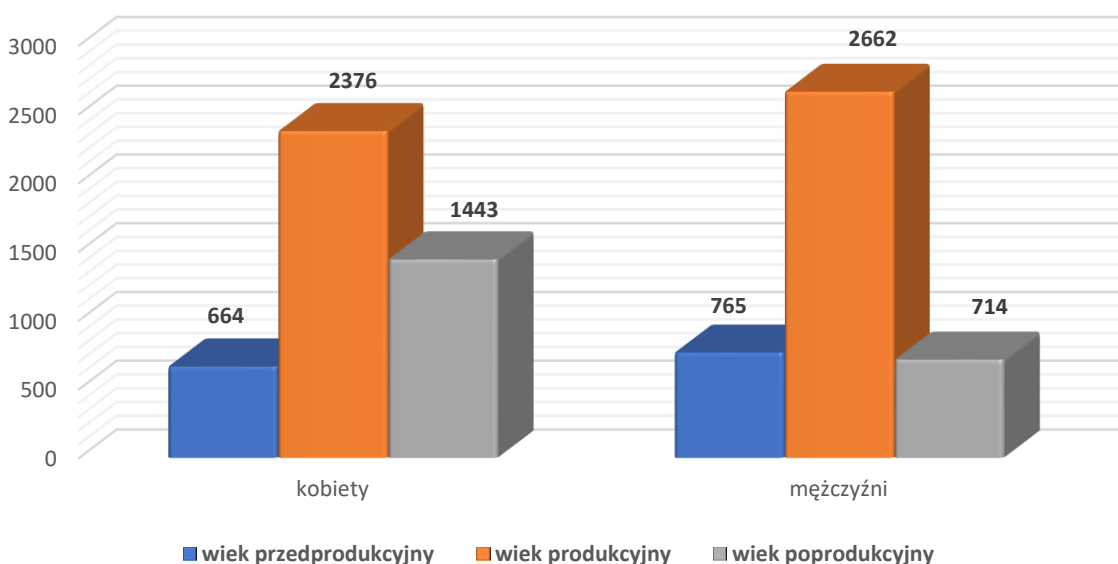
Wykres 10. Grupy wiekowe według aktywności zawodowej – stan na 31.12.2024 roku

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

Dla porównania, w roku poprzednim struktura ludności Suchoj Beskidzkiej według aktywności zawodowej przedstawiała się jak na wykresie poniżej.

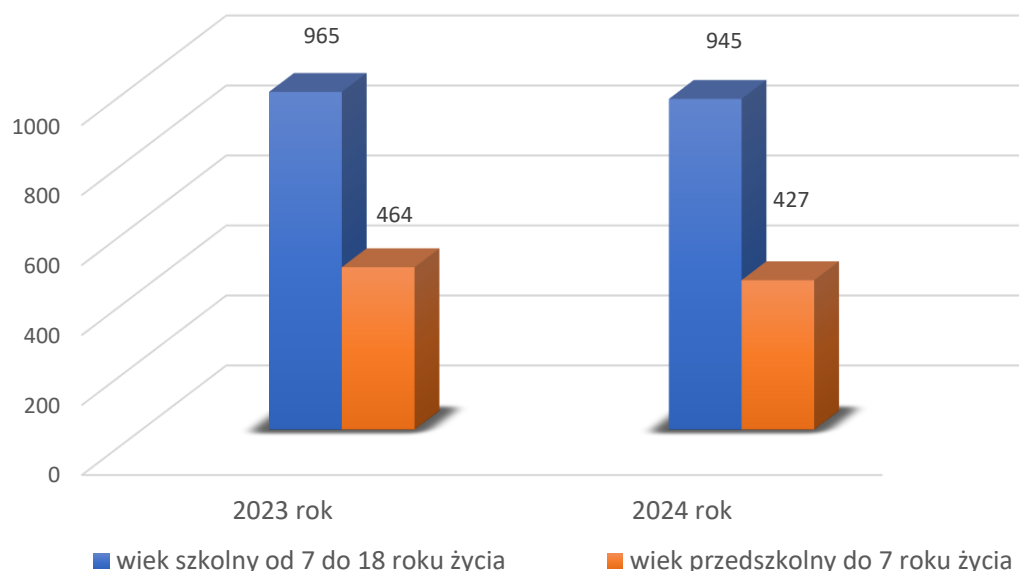
Wykres 11. Grupy wiekowe według aktywności zawodowej – stan na 31.12.2023 roku

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

Na koniec 2024 roku liczbę młodych mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w Suchej Beskidzkiej oszacowano na 1.372 osób. Z czego dzieci objętych obowiązkiem szkolnym tj. od 7 do ukończenia przez ucznia 18 roku życia było 945, natomiast młodszych 427.

Wykres 12. Struktura wiekowa dzieci i młodzieży wg stanu na dzień 31.12.2023 oraz 31.12.2024 roku

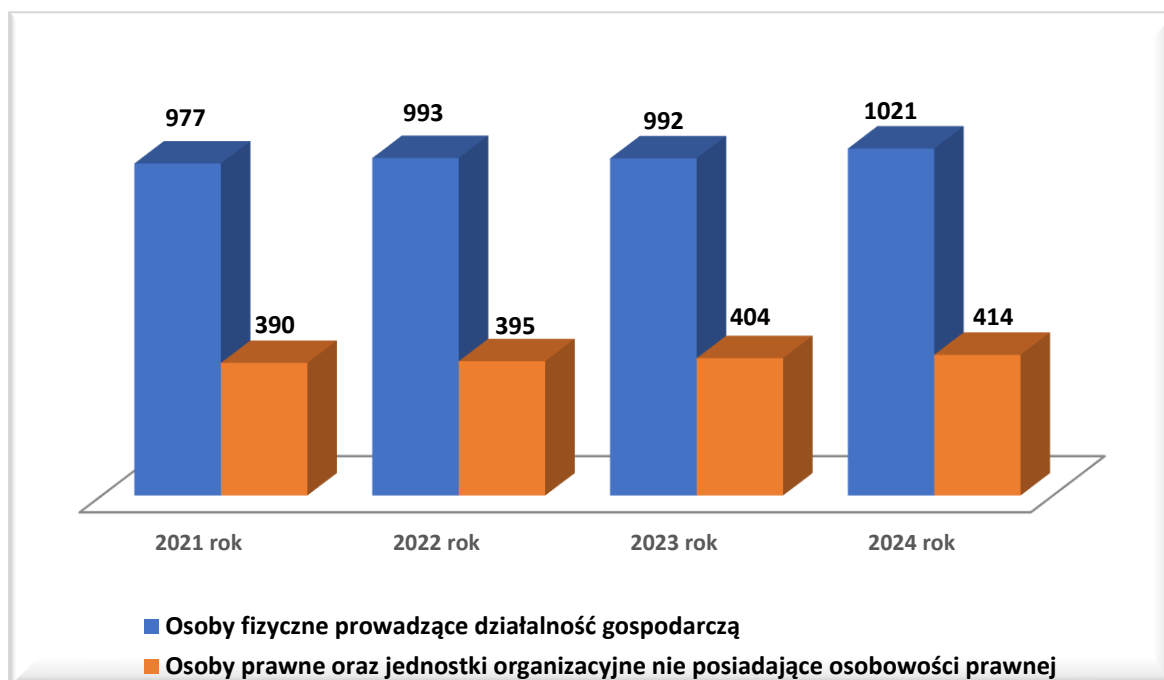
Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

Niezależnie od tego, w jaki sposób spojrzymy na przedstawione dane, liczba osób zameldowanych w Suchej Beskidzkiej maleje, a w 2024 roku zmniejszyła się o kolejne 121 osób zameldowanych na pobyt stały i 25 zameldowanych na pobyt czasowy.

2.2. Rejestr Działalności gospodarczej na terenie miasta Sucha Beskidzka

Niezwykle ważną rolę w gospodarce miasta Sucha Beskidzka odgrywa sektor prywatny małych i średnich przedsiębiorstw, które zdecydowanie dominują w strukturze ilościowej firm na terenie miasta. Wśród przedsiębiorców przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Na terenie Suchej Beskidzkiej w 2024 roku najwięcej było mikro podmiotów zatrudniających do 9 pracowników – 95,26%, natomiast małych przedsiębiorstw zatrudniających od 10 - 49 pracowników jest 3,48%. Przedsiębiorstwa, które zatrudniają powyżej 50 pracowników stanowią 1,26% wśród ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Nie mniej jednak to te ostatnie są największymi pracodawcami.

Wykres 13. Liczba zarejestrowanych podmiotów w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich

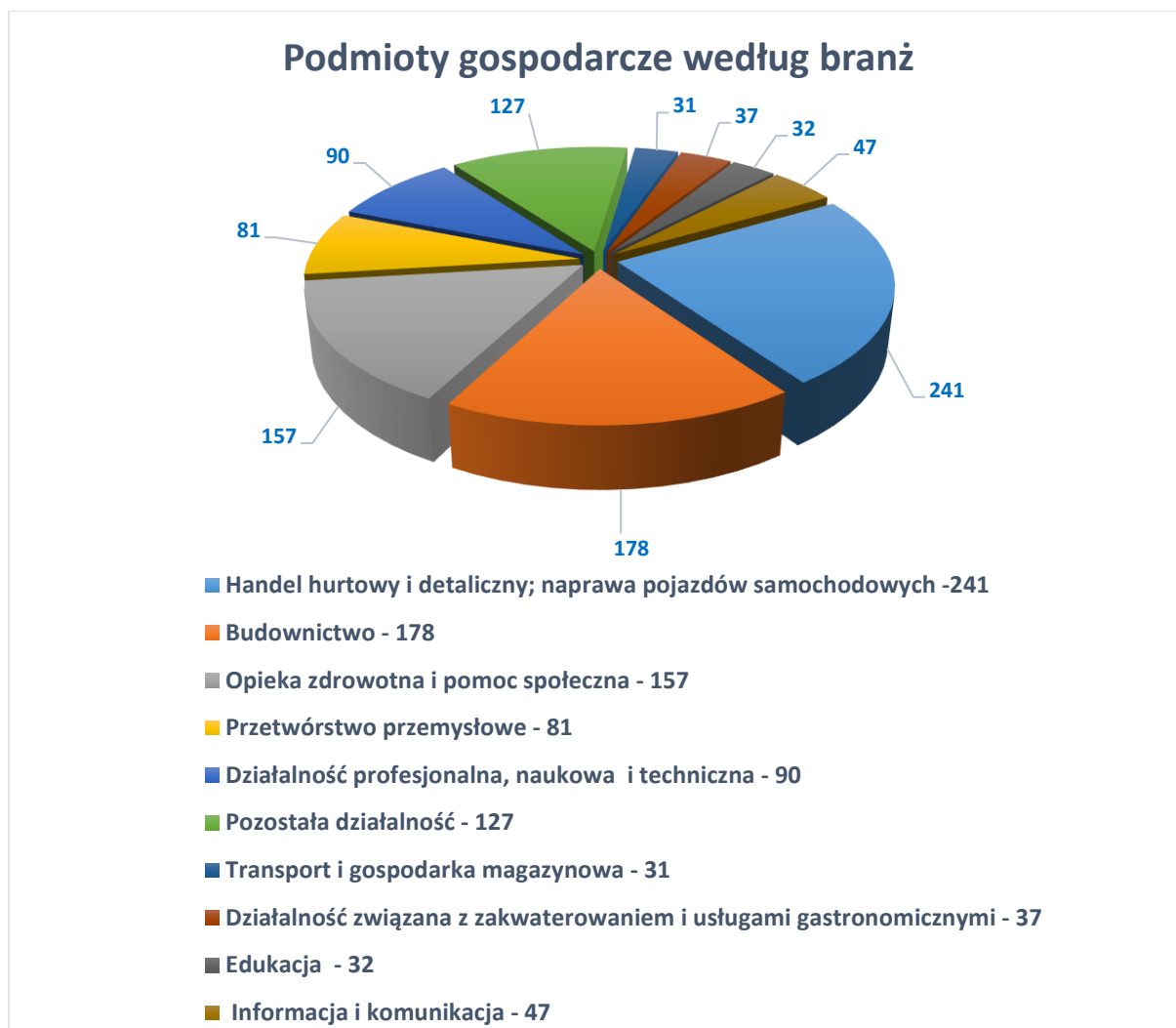
Źródło: Dane GUS

W bazie internetowej REGON Głównego Urzędu Statystycznego liczba zarejestrowanych podmiotów na terenie miasta Sucha Beskidzka na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi 1 435. W podziale na grupy rodzajów działalności PKD kształtują się następująco: Rolnictwo, Leśnictwo - 17; Przemysł i budownictwo - 316; Pozostała działalność - 1102. W stosunku do roku ubiegłego zauważalny jest jedynie wzrost w grupie pozostała działalność.

Wśród suskich przedsiębiorców przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - 1021 przedsiębiorców.

W rankingu PKD dominuje podobnie jak w poprzednich latach handel hurtowy i detaliczny, budownictwo i opieka zdrowotna.

Wykres 14. Podmioty gospodarcze w 2024 roku wg branż

Źródło: Zestawienie według działalności kodów PKD z GUS

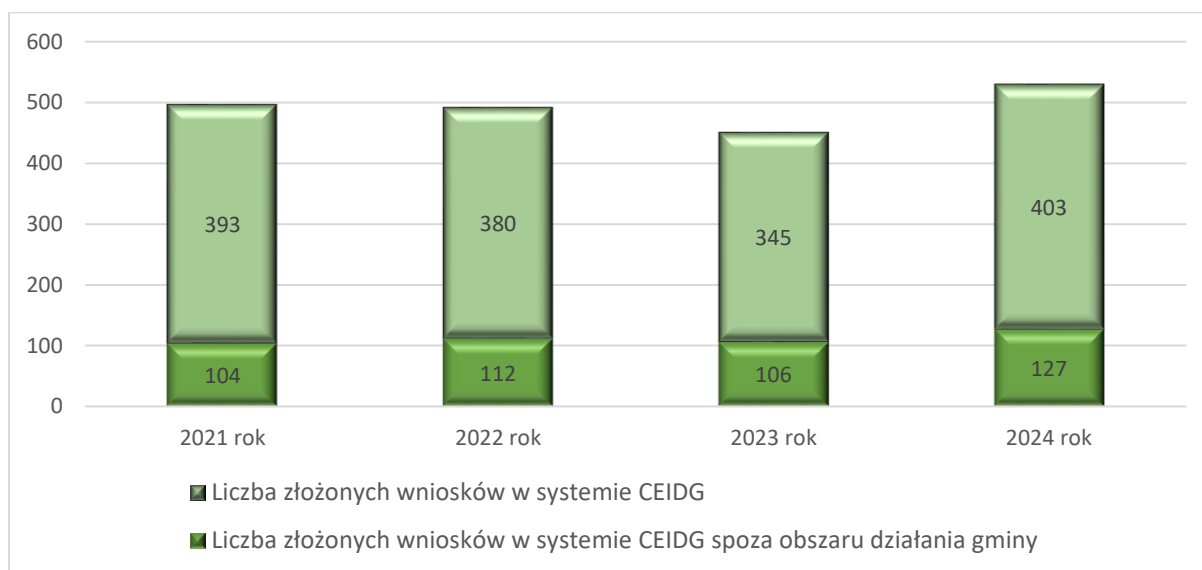
Najliczniejszą grupę przedsiębiorców w 2024 roku stanowiły osoby w wieku 36 do 45 lat, tj. 27,09% oraz 46 do 55 lat tj. 23,43%. W dalszej kolejności znajdują się przedsiębiorcy w wieku 56-65 lat oraz w wieku 26-35 lat.

Szczególną rolę odgrywa sektor prywatny, małych i średnich przedsiębiorstw, zdecydowanie przeważających w strukturze ilościowej firm na terenie miasta.

W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. pracownicy Urzędu Miasta Sucha Beskidzka przetworzyli 403 wnioski złożone przez przedsiębiorców w systemie CEIDG, w tym:

- ✓ 49 wniosków o założenie działalności gospodarczej,
- ✓ 220 wniosków o zmianę we wpisie,
- ✓ 63 wnioski o zawieszenie wykonywania działalności,
- ✓ 32 wnioski o wznowienie wykonywania działalności,
- ✓ 12 wniosków o zmianę z zaprzestaniem wykonywania działalności,
- ✓ 27 wniosków o zaprzestanie wykonywania działalności.

Wykres 15. Liczba złożonych i przetworzonych wniosków w systemie CEIDG przez pracowników Urzędu Miasta Sucha Beskidzka w latach 2021-2024

Źródło: Źródło: CEIDG

Wnioski złożone spoza terenu gminy w okresie od 01.01.2024 do 31.12.2024 wg. zamieszkania

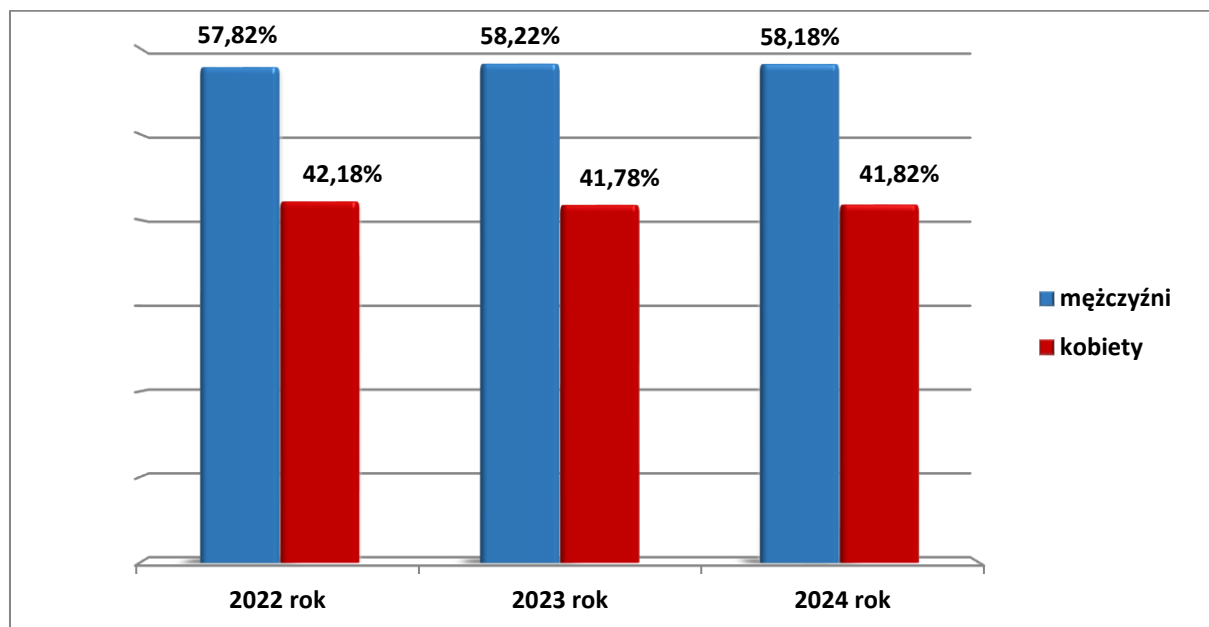
- Stryżawa 36
- Maków Podhalański 24
- Zawoja 17
- Budzów 17
- Zembrzyce 14
- Wadowice 5
- Jordanów 2
- Ślemień 2
- Mucharz 2
- Stryżów 1
- Pcim 1
- Kraków-Podgórze 1
- Tarnobrzeg 1
- Sułkowice 1
- Mogilany 1
- Międzyrzecz 1
- Michałowice 1

System CEIDG umożliwia przedsiębiorcom dokonanie wielu czynności drogą elektroniczną, np. założenie, wznowienie lub zawieszenie działalności gospodarczej, duża ilość przedsiębiorców zrezygnowała z osobistych wizyt w urzędzie dokonując niezbędnych zmian w rejestrze CEIDG on-line przy użyciu profilu zaufanego lub podpisu elektronicznego.

Wśród przedsiębiorców na terenie miasta przeważają mężczyźni jest ich ok 58,18%, w stosunku do kobiet prowadzących działalność gospodarczą, których jest 41,82%.

Z poniższego wykresu wynika, że podział ze względu na płeć według stanu na koniec 2024 roku niewiele różni się od stanu z lat poprzednich.

Wykres 16. Podział przedsiębiorców działających na terenie miasta Sucha Beskidzka ze względu na płeć

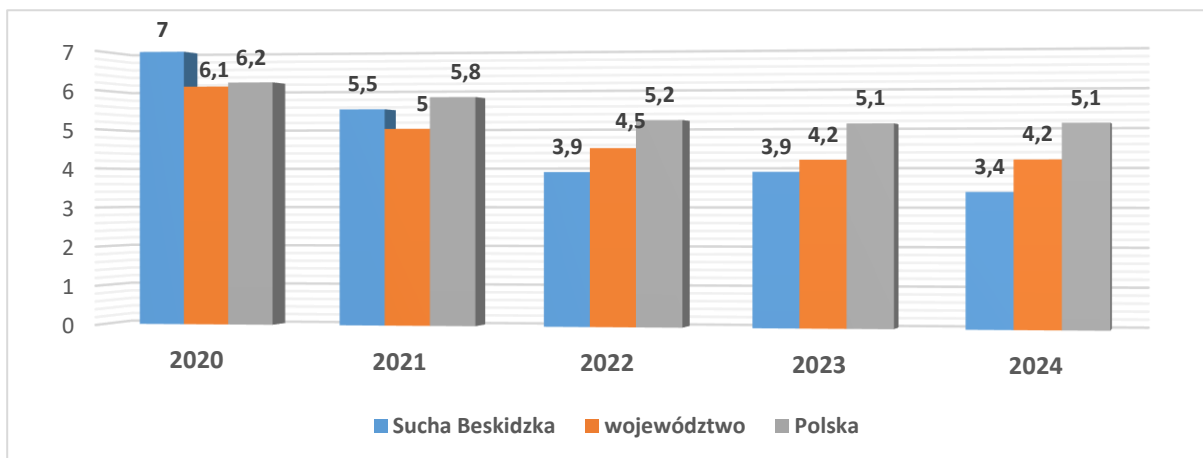
Źródło: Źródło: CEIDG

Prorozwojowa polityka samorządu Suchej Beskidzkiej ma na celu rozwój przedsiębiorczości. Zaliczyć do niej należy m.in.: utrzymywanie na stosunkowo niskim poziomie podatków i opłat lokalnych, rozbudowa i modernizacja infrastruktury miejskiej, w tym dróg, kanalizacji sanitarnej i wodociągów, budowa stref aktywności gospodarczej. Podstawowym dokumentem sprzyjającym inwestorom jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący cały obszar miasta, który jest aktualizowany w razie potrzeby. W Suchej Beskidzkiej funkcjonuje specjalna strefa ekonomiczna wchodząca w skład „Krakowskiego Parku Technologicznego”, która wspomaga rozwój największej firmy na naszym terenie. Gmina jest członkiem Stowarzyszenia „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju”. Działania prowadzone na rzecz poprawy warunków funkcjonowania przedsiębiorstw podnoszą konkurencyjność lokalnej gospodarki oraz generują nowe miejsca pracy.

2.3. Stan i struktura bezrobocia

Na dzień 31 grudnia 2024 roku wskaźnik bezrobocia w Suchej Beskidzkiej stanowił 3,4% przy średniej wojewódzkiej 4,2% i średniej krajowej 5,1%. Rok wcześniej w Suchej Beskidzkiej wynosił 3,9% i był niższy od średniej wojewódzkiej o 0,3%, i o 1,2% niższy od średniej krajowej (5.1%). Na koniec 2022 roku bezrobocie w naszym mieście wynosiło 3,9%, przy średniej wojewódzkiej 4,5% i krajowej 5,2%.

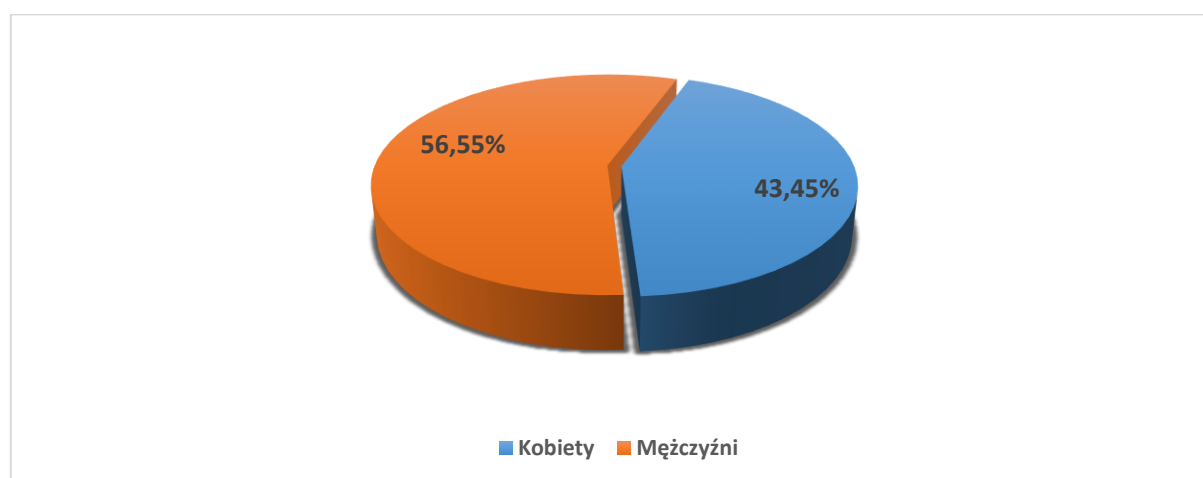
Wykres 17. Stopa bezrobocia w Suchej Beskidzkiej na tle województwa małopolskiego i Polski w roku 2024, w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy oraz analiza własna w oparciu o dane z Ewidencji Ludności

Liczba bezrobotnych mieszkańców Suchej Beskidzkiej na koniec 2024 r. wynosiła 168 osób z czego 73 stanowiły kobiety, a 95 mężczyźni.

Wykres 18. Liczba bezrobotnych z podziałem na płeć wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku

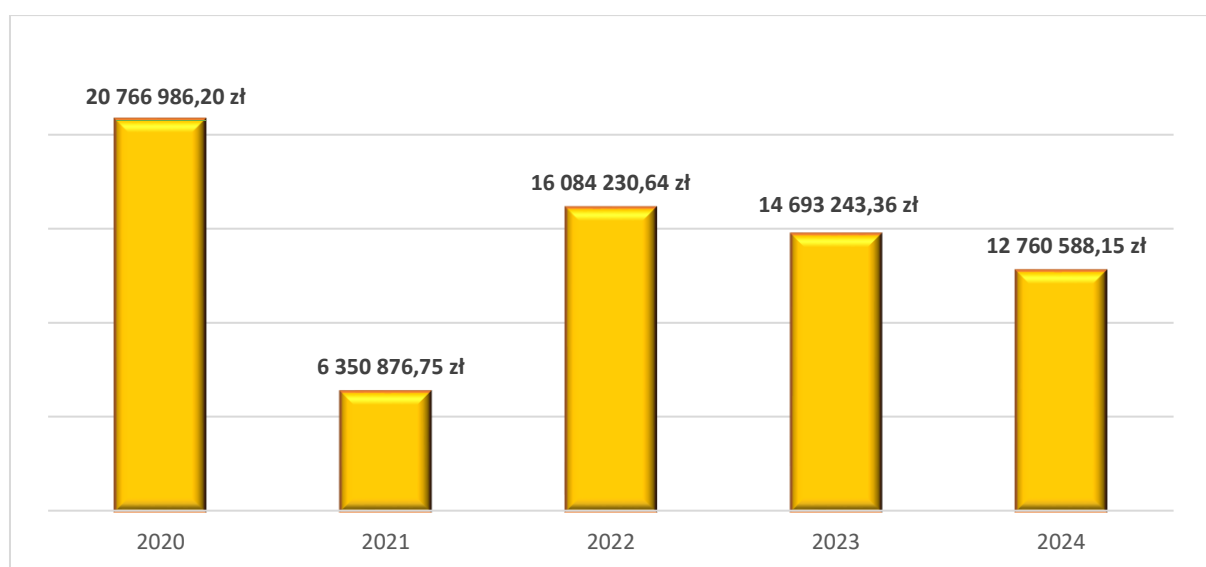
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

3. Realizowane inwestycje

3.1. Inwestycje

Samorząd Miasta Sucha Beskidzka od wielu lat prowadzi politykę prorozwojową, dlatego co roku w budżecie miasta poważne pozycje stanowią wydatki na cele inwestycyjne. Plan finansowy na rok 2024 również nastawiony był na dynamiczny rozwój miasta, o czym świadczy fakt, że w roku ubiegłym kwota w wysokości 12 760 588,15 zł, stanowiąca ponad 20 % zrealizowanych wydatków budżetu gminy, przeznaczona została właśnie na realizację zadań inwestycyjnych, zwłaszcza na budowę i modernizację infrastruktury miejskiej. Zrealizowanych zostało wiele ważnych i potrzebnych inwestycji, dzięki którym miasto się rozwija i staje się coraz lepszym miejscem do życia oraz inwestowania.

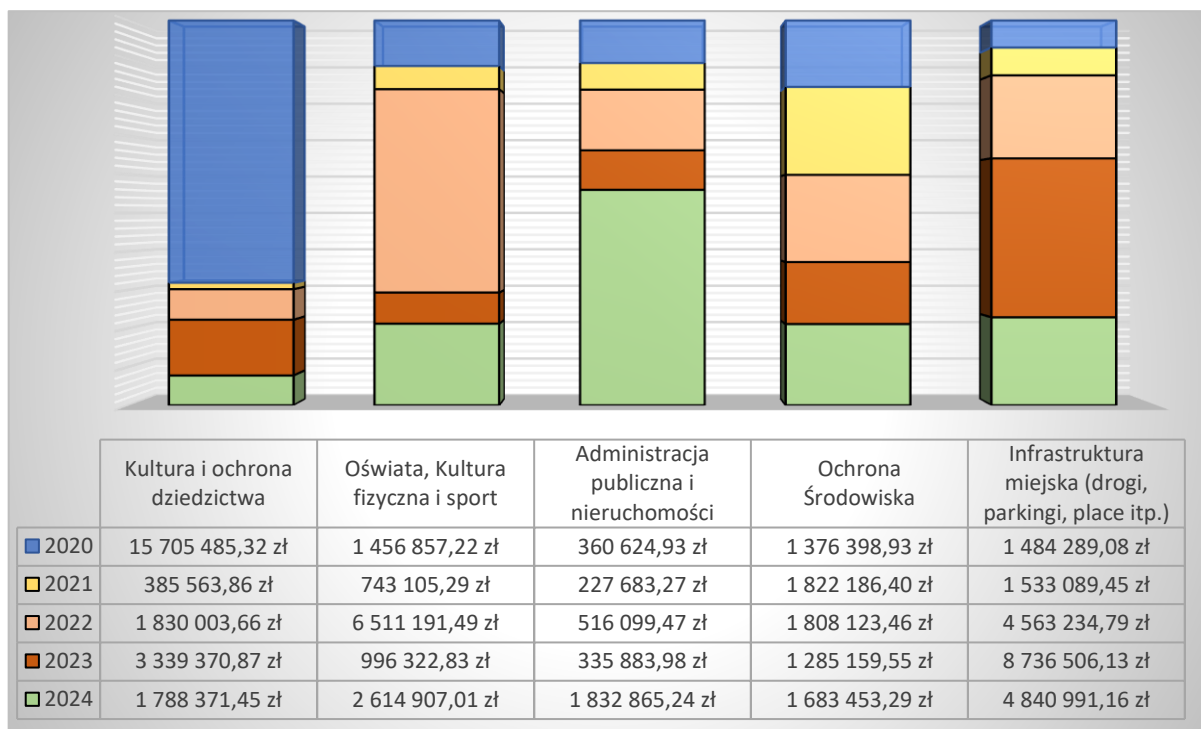
Wykres 19. Wydatki inwestycyjne w latach 2020 - 2024

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Zdecydowana większość wydatków inwestycyjnych zrealizowanych przez miasto Sucha Beskidzka w 2024 r. skoncentrowana była w pięciu obszarach. Najwięcej środków, prawie 5 mln. zł zostało przeznaczonych na infrastrukturę miejską - drogi oraz parkingi i place. Na wydatki związane z inwestycjami w budynkach oświatowych, kulturą fizyczną i sportem przeznaczono kwotę ponad 2,6 mln. zł, na kulturę i ochronę dziedzictwa przeznaczono prawie 1,8 mln. zł. Kolejną dużą pozycję stanowią wydatki w wysokości 1,6 mln. zł. na ochronę środowiska naturalnego. Dotyczą one nie tylko rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, ale również ochrony powietrza poprzez m.in. dopłaty mieszkańcom do wymiany starych źródeł ciepła na instalacje ekologiczne, w tym przede wszystkim na gazowe.

Wykres 20. Przeznaczenie środków inwestycyjnych z podziałem na obszary inwestowania w roku 2024 w porównaniu do lat 2023, 2022, 2021, 2020

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Do najważniejszych inwestycji realizowanych przez gminę w 2024 r. zaliczają się następujące przedsięwzięcia:

➤ **Inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i ochrony środowiska**

- Rozbudowa sieci wodociągowej przy ul. Błędzonka w Suchej Beskidzkiej. Inwestycja obejmowała również montaż hydrantów pożarowych, dostawę i montaż kompletnej pompowni wody oraz odtworzenie nawierzchni dróg z mieszanek mineralno-bitumicznych. Łączny koszt robót związanych z rozbudową sieci wodociągowej wyniósł 684 501,72 zł.
- Kontynuacja budowy kanalizacji sanitarnej przy ul. Błędzonka oraz ul. Granicznej w Suchej Beskidzkiej, która umożliwiła odprowadzenie ścieków do miejskiej oczyszczalni z kilkunastu kolejnych budynków, a w przyszłości z terenów przeznaczonych pod zabudowę. Łączny koszt robót stanowi kwotę 58 692,66 zł.

➤ **Inwestycje związane z remontami, budową oraz modernizacją obiektów użyteczności publicznej oraz budynków komunalnych**

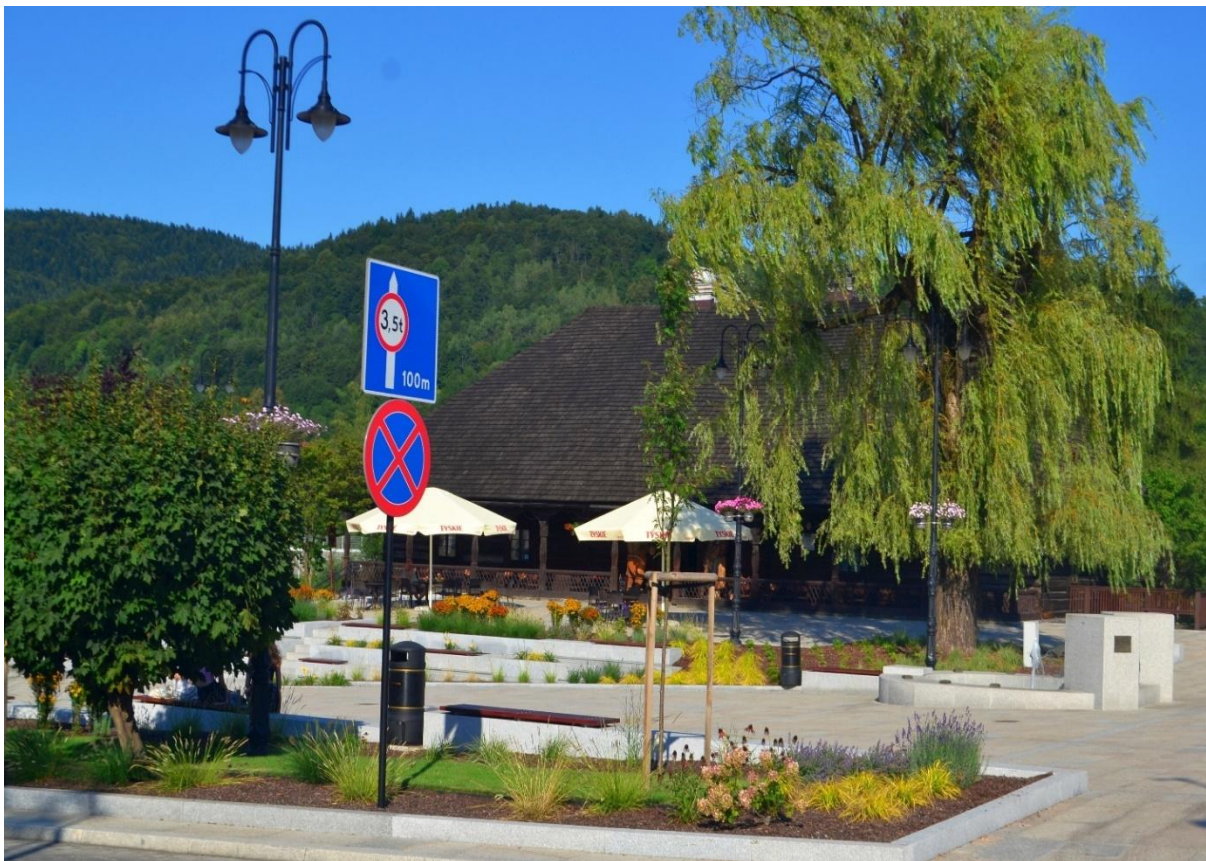
• **Rewitalizacja rynku**

Drugi etap rewitalizacji miejskiego rynku i przyległych do niego terenów obejmował w szczególności gruntowną przebudowę infrastruktury podziemnej i nadziemnej rynku, wykonanie nawierzchni z płyt kamiennych (granitowych), wprowadzenie nowych elementów małej architektury w tym przebudowę fontanny, urządzenie zieleni w obszarze rynku, wykonanie oświetlenia placu rynku oraz zakup i montaż ogólnodostępnych sanitariatów. Inwestycja została zakończona w miesiącu kwietniu 2024 r. Koszt drugiego etapu robót wyniósł 6 445 998,78 zł z czego 4 900 000, to środki pozyskane przez Gminę z Programu Inwestycji Strategicznych Rządowego Funduszu Polski Ład. Przebudowano także schody terenowe zlokalizowane pomiędzy parkingiem przy ul. T. Nieszczyńskiej, a ul. Mickiewicza. Nowe schody zostały wykonane z trwałego kamienia naturalnego o strukturze podobnej do nawierzchni chodnika prowadzącego w kierunku rynku. Koszt robót wyniósł 49 200,00 zł.

Warto przypomnieć, że w grudniu 2023 r. zakończony został pierwszy etap prac, który obejmował roboty związane z budową parkingów przy ulicy T. Nieszczyńskiej oraz ul. Piłsudskiego, kanalizacji deszczowej, przebudową infrastruktury podziemnej na terenach przyległych do rynku, modernizacją ciągów komunikacyjnych, oświetlenia wraz z infrastrukturą elektroenergetyczną, termomodernizację budynku Domu Katolickiego oraz rewitalizację skweru u zbiegu ulic Zamkowej i Juliusza hr. Tarnowskiego.

Zdjęcie nr 1. Rynek po rewitalizacji (2025 r.)

Zdjęcie nr 2. Rynek po rewitalizacji (lato 2024 rok)

- **Prace modernizacyjne i renowacyjne na terenie Zespołu Zamkowo – Parkowego**

- 1) Rozpoczęte w 2023 roku prace związane z modernizacją instalacji centralnego ogrzewania w Zamku Suskim zostały zakończone w miesiącu maju 2024 r. Zakres robót obejmował przebudowę głównej kotłowni węglowej na gazową, wymianę kotła gazowego w istniejącej instalacji ogrzewającej II piętro zachodniej części zamku, wymianę rurociągów i grzejników oraz wykonanie wewnętrznej instalacji gazowej i spalinowej. Łączny koszt inwestycji, wraz z robotami uzupełniającymi takimi jak wykonanie listew przypodłogowych, maskownic grzejników itp. wyniósł 1 123 410,23 zł. Zadanie zostało dofinansowane z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w kwocie 872 589,79 zł.
- 2) W drugim półroczu 2024 r. zostały wykonane roboty związane z remontem pokrycia dachowego Domku Ogrodnika na terenie Zespołu Zamkowo - Parkowego w Suchej Beskidzkiej. Zakres obejmował naprawę więźby dachowej drewnianej wraz z jej konserwacją środkami grzybobójczymi i owadobójczymi oraz wymianę pokrycia z gontu drewnianego wraz z elementami wykończeniowymi oraz rynnami. Zadanie zostało dofinansowane z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w kwocie 268 000,00 zł, a jego łączny koszt wyniósł 446 833,04 zł brutto.

Zdjęcie nr 3. Domek ogrodnika z nowym pokryciem dachowym (podwójny gont)

- 3) Na terenie Zespołu Zamkowo - Parkowego w Suchoj Beskidzkiej została zbudowana tężnia solankowa. Zakres inwestycji obejmował wykonanie drewnianej konstrukcji tężni wraz z kompletnymi urządzeniami i instalacjami, automatyką sterującą oraz dostawę i montaż elementów infrastruktury parkowej. Oprócz tradycyjnego systemu umożliwiającego ściekanie solanki, tężnia w suchym parku zamkowym została wyposażona w unikalny w skali województwa system soniczny wytwarzający mgiełkę solankową, która intensyfikuje proces inhalacji. Łączny koszt inwestycji wyniósł 356 055,20 zł, z czego 105 341,00 zł to dofinansowanie pozyskane przez Gminę z budżetu Województwa Małopolskiego w ramach programu „Małopolskie tężnie solankowe”. Ponadto wykonany został również chodnik łączący istniejące ścieżki parkowe z obiektem tężni solankowej.

Zdjęcie nr 4. Tężnia solankowa w parku zamkowym (kwiecień 2025 roku)

- 4) W miesiącu grudniu 2024 r. zostały rozpoczęte prace remontowe pomieszczeń w Zamku Suskim. Zakres robót obejmował modernizację trzech pomieszczeń sanitariatów oraz pomieszczenia w baszcie zamkowej. Roboty zostały zakończone w marcu 2025 r., a ich koszt wyniósł 107 684,35 zł brutto.

- **Budownictwo mieszkaniowe**

Opracowana została wielobranżowa dokumentacja projektowa i Gmina Sucha Beskidzka uzyskała pozwolenie na budowę budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem przyległego terenu. Przedmiotem planowanej inwestycji jest budowa trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych, w których jest wydzielonych 114 lokali mieszkalnych, wraz z niezbędną infrastrukturą m.in.: instalacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi, placem zabaw, małą architekturą oraz infrastrukturą komunikacyjną tj. dojazdami do budynków, dojazdami i miejscami postojowymi. Koszt opracowania dokumentacji projektowej ustalony w drodze przetargu nieograniczonego stanowi kwotę 239 235,00 zł.

- **Wypożyczenie Miejskiego Centrum Sportu i Rekreacji**

Zakupiony został fabrycznie nowy ciągnik marki FARMTRAC wraz z osprzętem do odśnieżania boisk sportowych z przeznaczeniem do prac porządkowych i eksploatacyjnych terenów kompleksu sportowego Babia Góra. Cena zakupionego sprzętu to kwota 80 565,00 zł brutto.

➤ Remonty obiektów oświatowych

• Remonty w szkołach i przedszkolu

- 1) Roboty związane z remontem obiektów Szkoły Podstawowej nr 1 w Suchej Beskidzkiej obejmowały termomodernizację i remont hali sportowej, przebudowę kotłowni gazowej z modernizacją systemów grzewczych w hali sportowej, remont obróbek blacharskich i konserwację pokrycia dachowego budynku szkoły z wymianą systemów odprowadzenia wód opadowych oraz przebudowę i remont sanitariatów. Ponadto w ramach robót uzupełniających przeprowadzony został remont i modernizacja głównego wejścia do szkoły oraz renowacja nawierzchni w hali sportowej. Łączne koszty zrealizowanych robót to kwota 2 520 842,01 zł, z czego 1 857 952,56 zł to środki pozyskane przez Gminę w formie dotacji z Rządowego Funduszu Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych.

Zdjęcie nr 5. Hala sportowa Szkoły Podstawowej nr 1 po remoncie

- 2) W budynku Filii Szkoły Podstawowej nr 2 w Suchej Beskidzkiej zrealizowane zostały prace remontowe obejmujące wykonanie izolacji ścian zewnętrznych kotłowni, odkucie tynku i osuszenie ścian wewnętrznych w kotłowni, montaż płyt gipsowo-kartonowych oraz malowanie kotłowni. Koszt robót wyniósł 16 666,50 zł.
- 3) W Miejskim Przedszkolu Samorządowym wykonany został remont schodów wewnętrznych. Zakres robót obejmował wykonanie warstwy wyrównującej, uzupełnienie wylewek, wykonanie posadzek z wykładziny termozgrzewalnej oraz montaż listew antypoślizgowych. Koszt robót wyniósł 10 584,77 zł.

Wykonany został również remont schodów zewnętrznych do ogrodu. Zakres robót obejmował skucie istniejących i wykonanie nowych trzech stopni betonowych schodów oraz podestu. Koszt to kwota 13 500,00 zł.

➤ **Inwestycje związane z infrastrukturą drogową oraz rozbudową oświetlenia**

- **Modernizacja ul. dr Z. Karaś**

Zakres robót obejmował wzmocnienie podbudowy drogi, wymianę nawierzchni z mieszanki mineralno-bitumicznych, regulację studni i krat kanalizacyjnych, zaworów wodociągowych i gazowych, przełożenie nawierzchni chodnika z kostki brukowej oraz montaż stalowych barier ochronnych. Dodatkowo wykonano przebudowę sieci elektroenergetycznej napowietrznej oświetleniowej. Roboty polegały m.in. na zmianie lokalizacji dwóch słupów oświetlenia ulicznego, które dotychczas usytuowane były w chodniku dla pieszych. Łączny koszt wykonanych robót wyniósł 660 664,16 zł, z czego kwota 337 501,00 zł to dofinansowanie pozyskane przez Gminę z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Zdjęcie nr 6. ul. dr Z. Karaś po remoncie

- **Modernizacja ul. W. Goetla**

Zakres robót obejmował uzupełnienie podbudowy, wymianę nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych, regulację studni i krat kanalizacyjnych, zaworów wodociągowych oraz przełożenie nawierzchni chodnika z kostki brukowej. Ponadto w celu podniesienia bezpieczeństwa pieszych wykonane zostały wyniesione przejścia dla pieszych z kostki brukowej. Koszt robót to kwota 437 816,05 zł, z czego 234 985,00 zł to pozyskane przez Gminę dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Zdjęcie nr 7. ul. W. Goetla po remoncie

- **Modernizacja ul. Górskiej**

Zakres robót związanych z modernizacją drogi dojazdowej do gruntów rolnych obejmował częściowe rozebranie dotychczasowej nawierzchni i położenie nowej nawierzchni mineralno-bitumicznej, a także utwardzenie poboczy kruszywem kamiennym wraz z dwukrotnym powierzchniowym utwardzeniem nawierzchni emulsją asfaltową i grysami. Koszt robót wyniósł 110 293,85 zł, z czego 50 000,00 zł to kwota pozyskanej dotacji z budżetu Województwa Małopolskiego. Dodatkowo za kwotę 13 238,20 zł wykonana została zatoka przeznaczona do mijania się pojazdów.

Zdjęcie nr 8. ul. Górská po remoncie

- **Modernizacja ul. Handlowej**

Roboty związane z remontem drogi gminnej - ul. Handlowej obejmowały wymianę nawierzchni jezdni, wykonanie trzech wyniesionych przejść dla pieszych z kostki brukowej oraz regulację studni, krat kanalizacyjnych i zaworów wodociągowych. Koszt robót to kwota 421 318,67 zł. Zadanie zostało dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 165 000,00 zł.

- **Modernizacja chodnika przy drodze wojewódzkiej – ul. Mickiewicza**

Na podstawie porozumienia z Zarządem Dróg Wojewódzkich w Krakowie, w ramach tzw. inicjatyw samorządowych w roku 2024 rozpoczęto I etap robót związanych z przebudową i modernizacją chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 946 – ul. Mickiewicza w Suchej

Beskidzkiej na odcinku od sklepu Pod Wiązem do budynku Komendy Powiatowej Policji. Koszt zleconych robót to kwota 341 904,71 zł, z czego 170 000,00 zł stanowi dofinansowanie z budżetu Województwa Małopolskiego. Termin wykonania pierwszego etapu robót upływa 30 czerwca 2025 r. W roku 2024 wykonano odcinek chodnika z kostki brukowej betonowej o pow. 569,06 m². W roku 2025 zostanie wykonany pozostały odcinek chodnika tj. 579,94 m². Łączna powierzchnia modernizowanego chodnika to 1 149 m².

- **Remonty dróg wewnętrznych:**

- droga boczna od ul. 29 Stycznia, stanowiąca połączenie z ul. Wiosenną . Wykonane zostały roboty ziemne, rozbiórkowe, czyszczenie koryt betonowych odwadniających oraz wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych,
- ul. Wiosenna; zakres prac obejmował wykonanie larsenów stalowych z kratą stanowiących odwodnienie liniowe drogi,
- budowa odcinka drogi na przedłużeniu ul. Batalionów Chłopskich - I etap; zakres prac: wykonanie robót ziemnych, podbudowy z tłucznia kamiennego oraz wykonanie odwodnienia liniowego,
- ul. Radosna, przeprowadzony został kompleksowy remont drogi z wykonaniem nowej nawierzchni asfaltowej oraz odwodnienia liniowego,
- droga boczna od ul. 3 Maja; w zakres prac wchodziło wykonanie robót ziemnych, podbudowy oraz nawierzchni asfaltowej,
- modernizacja i przebudowa drogi stanowiącej alternatywny dojazd do posesji na os. Pikieta. tzw. starodroża z ułożeniem nawierzchni z płyt betonowych typu IOMB oraz wykonaniem odwodnienia,
- ul. Polna; zakres prac obejmował przełożenie nawierzchni z płyt betonowych typu IOMB oraz regulację studzienek,
- droga boczna od ul. Makowskiej w kierunku komunalnych budynków mieszkalnych. Wykonano roboty ziemne, regulację studni i krat kanalizacyjnych oraz nawierzchnię z kostki betonowej,
- wykonany został chodnik łączący ulicę Billy'go Wildera z ulicą Spółdzielców.

Łączne koszty remontów infrastruktury dróg wewnętrznych w 2024 roku wynoszą ponad 620 000,00 złotych.

- **Remont mostu przy ul. Leśnej**

Zakres obejmował roboty rozbiórkowe, remont i wzmocnienie przyczółków mostu oraz czyszczenie i malowanie stalowych barierek. Koszt wykonanych robót wyniósł 94 237,14 zł brutto.

- **Dokumentacje projektowe**

- Opracowano dokumentacje projektowe remontu dróg gminnych – ul. 3 Maja i ul. Podksiężę. Dokumentacje projektowe stanowiły niezbędny element wniosków o dofinansowanie realizacji ww. zadań z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w roku 2025. Łączny koszt opracowania ww. dokumentacji projektowych stanowi kwotę 20 787,00 zł brutto.
- Opracowana została dokumentacja projektowa remontu ul. Krzeszowiaków. Koszt opracowania stanowi kwotę 7 626,00 zł brutto.
- W ramach współpracy Gminy Sucha Beskidzka z Powiatem Suskim w zakresie remontu drogi powiatowej nr 1713K, na zlecenie Gminy Sucha Beskidzka opracowana została dokumentacja projektowa przebudowy kanalizacji deszczowej w ciągu ulic Kościelnej i Szpitalnej. Koszt opracowania stanowi kwotę 31 980,00 zł brutto, z czego 50 % zostało pokryte ze środków Powiatu Suskiego. Dokumentacja stanowi niezbędny element wniosku o współfinansowanie realizacji zadania przez Powiat Suski.
- Opracowana została koncepcja budowy ronda na drodze krajowej nr 28 – ul. Wadowicka przy skrzyżowaniu z ul. Zamkową w Suchoj Beskidzkiej. Koszt prac projektowych to kwota 47 000,00 zł brutto. Dokumentacja określa optymalną lokalizację ronda, jego rodzaj, koncepcję rozwiązań niezbędnych do opracowania właściwej dokumentacji projektowej stanowiącej podstawę do uzyskania pozwolenia na budowę oraz szacunkowe koszty budowy. Inwestorem przedsięwzięcia będzie Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie przy współpracy z Gminą Sucha Beskidzka.

- **Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego**

- 1) W celu poprawy bezpieczeństwa wykonano roboty związane z doświetleniem przejścia dla pieszych zlokalizowanego w ciągu drogi wojewódzkiej ul. Piłsudskiego (w rejonie skrzyżowania z ul. Szpitalną). Zadanie było realizowane przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie. Zgodnie z umową zawartą pomiędzy Burmistrzem Miasta Sucha Beskidzka, a Województwem Małopolskim, Gmina dofinansowała zadanie w wysokości 50 % kosztu jego realizacji, tj. kwotą 20 000,00 zł.
- 2) W październiku 2024 r. zawarto umowę na modernizację oświetlenia ulicznego na terenie miasta Sucha Beskidzka, w ramach której wymienionych zostanie 550 opraw oświetleniowych na energooszczędne oprawy LED-owe w komplecie z nowymi przewodami zasilającymi, zabezpieczeniami i urządzeniami automatyki sterującej oświetleniem. Koszt realizacji zadania wyniesie 916 896,89 zł, a termin wykonania robót zgodnie z zawartą umową mija 29 czerwca 2025 r. Zadanie jest dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w edycji 9. Rozświetlamy Polskę w kwocie 733 517,51 zł.

3.2. Planowanie Przestrzenne

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Podstawowym narzędziem planistycznym warunkującym proces inwestycyjny jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Określa przeznaczenie terenu, oraz sposób zagospodarowania i warunki zabudowy. Stanowi on zatem prawo miejscowe. Cały obszar miasta Sucha Beskidzka objęty jest planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym w 2019 roku uchwałą Nr XI/87/2019 z dnia 30 września 2019 r. Rady Miasta Sucha Beskidzka z późniejszymi zmianami.

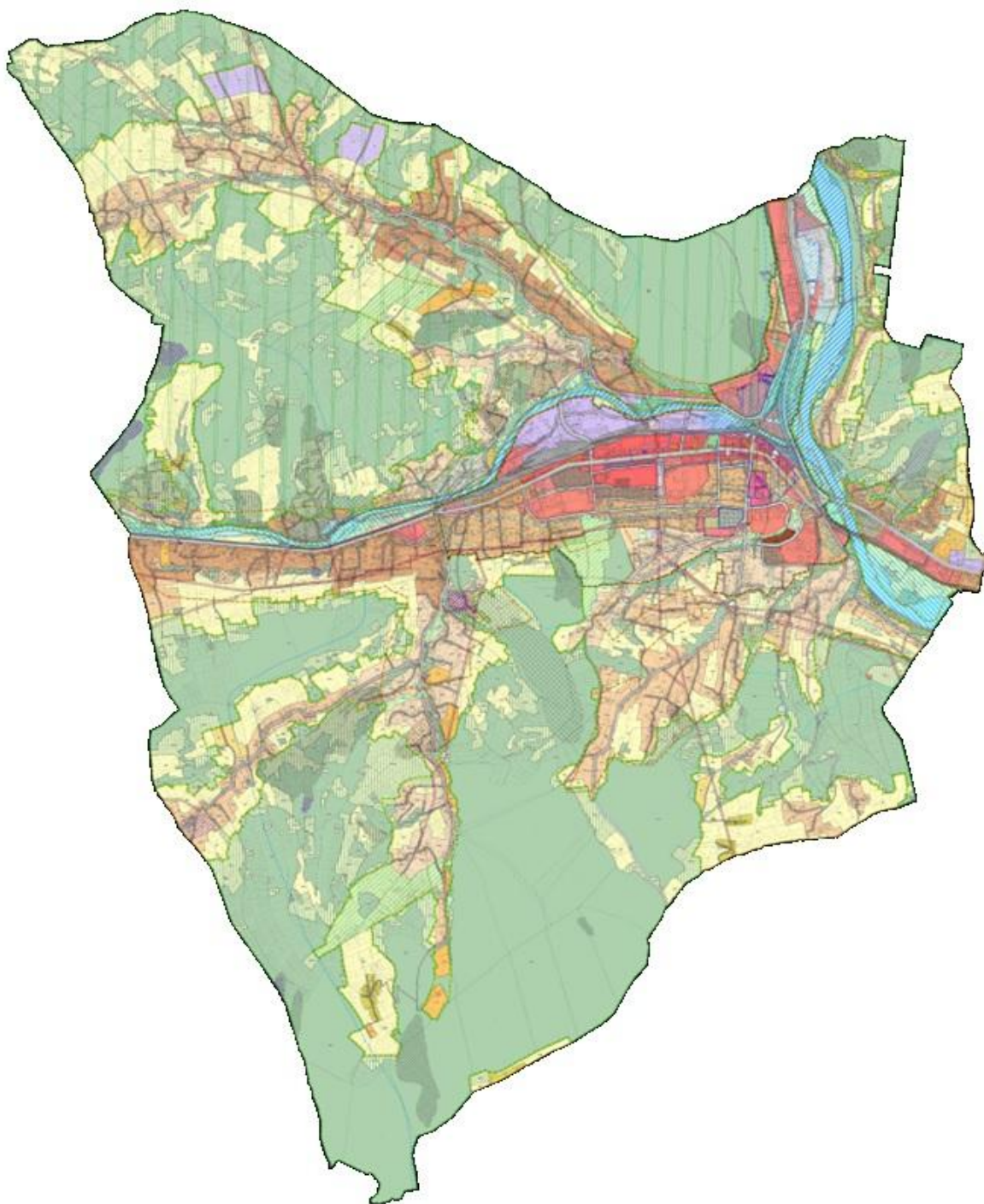
30 stycznia 2024 r. Rada Miasta Sucha Beskidzka podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia punktowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sucha Beskidzka w zakresie: doprecyzowania zapisów określających warunki zabudowy i zagospodarowania dla terenu oznaczonego symbolem 5UCA1 – tereny centrum usługowo-administracyjnego. Zmiana planu umożliwi zagospodarowanie ww. terenów w sposób zgodny z aktualnymi potrzebami gminy, w tym również umożliwi pełniejsze i efektywniejsze wykorzystanie obszaru (dotyczy tzw. terenów potartacznych).

Zanim projekt zmiany miejscowego planu został przekazany Radzie Miasta został uzgodniony i zaopiniowany z uprawnionymi instytucjami, które zgodnie ze swoimi kompetencjami odniosły się do zaproponowanych ustaleń planistycznych. Uzgodniony projekt zgodnie z procedurą jego sporządzania został wyłożony do publicznego wglądu, by właściciele nieruchomości mogli się z nimi zapoznać i wnieść ewentualne uwagi. W okresie wyłożenia nie wniesiono uwag.

W dniu 20 czerwca 2024 r. Rada Miasta Sucha Beskidzka podjęła uchwałę nr III/29/2024 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zmiana w miejscowym planie została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego poz. 4872 z dnia 18.07.2024 r. i weszła w życie 02. 08.2024 r.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego jest jednym z najważniejszych dokumentów strategicznych Gminy i stanowi istotne źródło informacji, umożliwia realizację inwestycji, nie tylko właścicielom nieruchomości prywatnych, ale również Gminie. Na jego podstawie zainteresowanym inwestorom wydawane są wypisy, wyrysy i zaświadczenia, które stanowią podstawę do określenia lokalizacji, rozwiązań urbanistycznych, czy architektoniczno-budowlanych dla danej inwestycji.

W 2024 r. wydano 201 zaświadczeń o przeznaczeniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla 465 działek, 95 wypisów dla 375 działek i 15 wyrysów dla 71 nieruchomości położonych na terenie miasta Sucha Beskidzka.

*Mapa Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sucha Beskidzka
zatwierdzonego przez Radę Miasta w 2019 roku z późn. zmianami.*

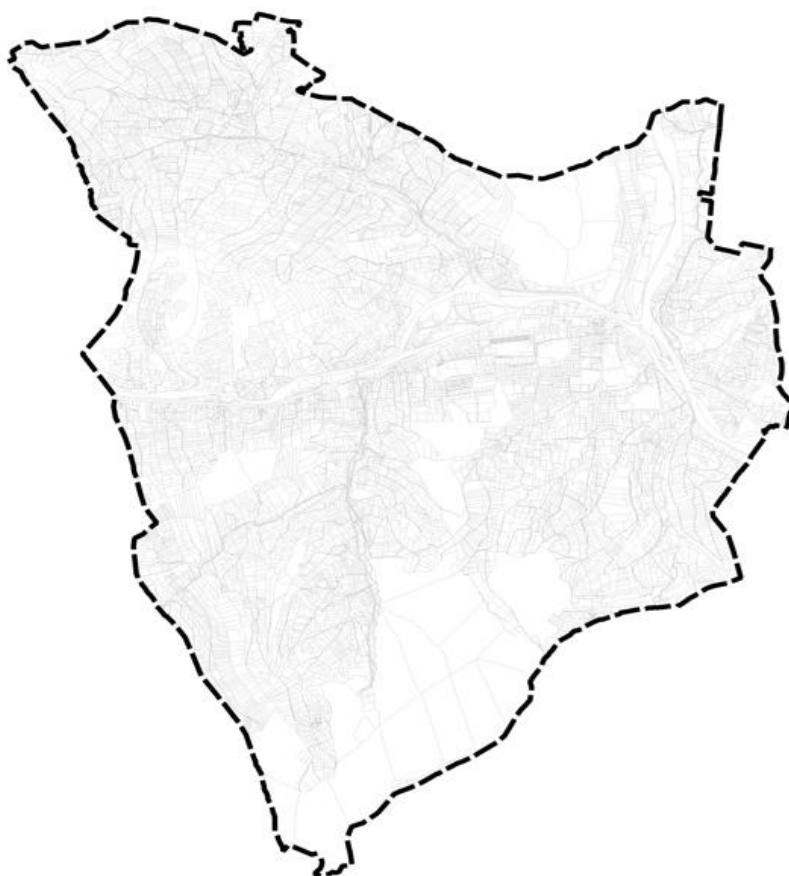
PLAN OGÓLNY

Zgodnie ze zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym 1 stycznia 2026 r. utraci moc studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ustawa wprowadza w jego miejsce nowy akt planowania przestrzennego w postaci planu ogólnego.

W związku z powyższym w dniu 30 sierpnia 2024 r. Rada Miasta Sucha Beskidzka podjęła uchwałę Nr IV/34/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego miasta Sucha Beskidzka. Plan ogólny będzie podstawą do sporządzenia planów miejscowych i będzie stanowił akt prawa miejscowego.

W związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany siedziby władz gminy (Dz.U. 2024 poz. 1152), koniecznym było dostosowanie załącznika do podjętej uchwały Nr IV/34/2024 Rady Miasta Sucha Beskidzka z dnia 30 sierpnia 2024 r., który określa granice administracyjne gminy objęte zakresem planu ogólnego.

Zmiana została określona w § 1 pkt 2 ww. rozporządzenia Rady Ministrów i obejmuje włączenie do dotychczasowego obszaru miasta Sucha Beskidzka części obszaru obrębu ewidencyjnego Tarnawa Dolna, o łącznej powierzchni 23,70 ha, z Gminy Zembrzyce. W związku z powyższym granice wymagały aktualizacji w dokumentach gminnych, aby zapewnić zgodność z obowiązującym prawem. Procedura sporządzenia Planu Ogólnego prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

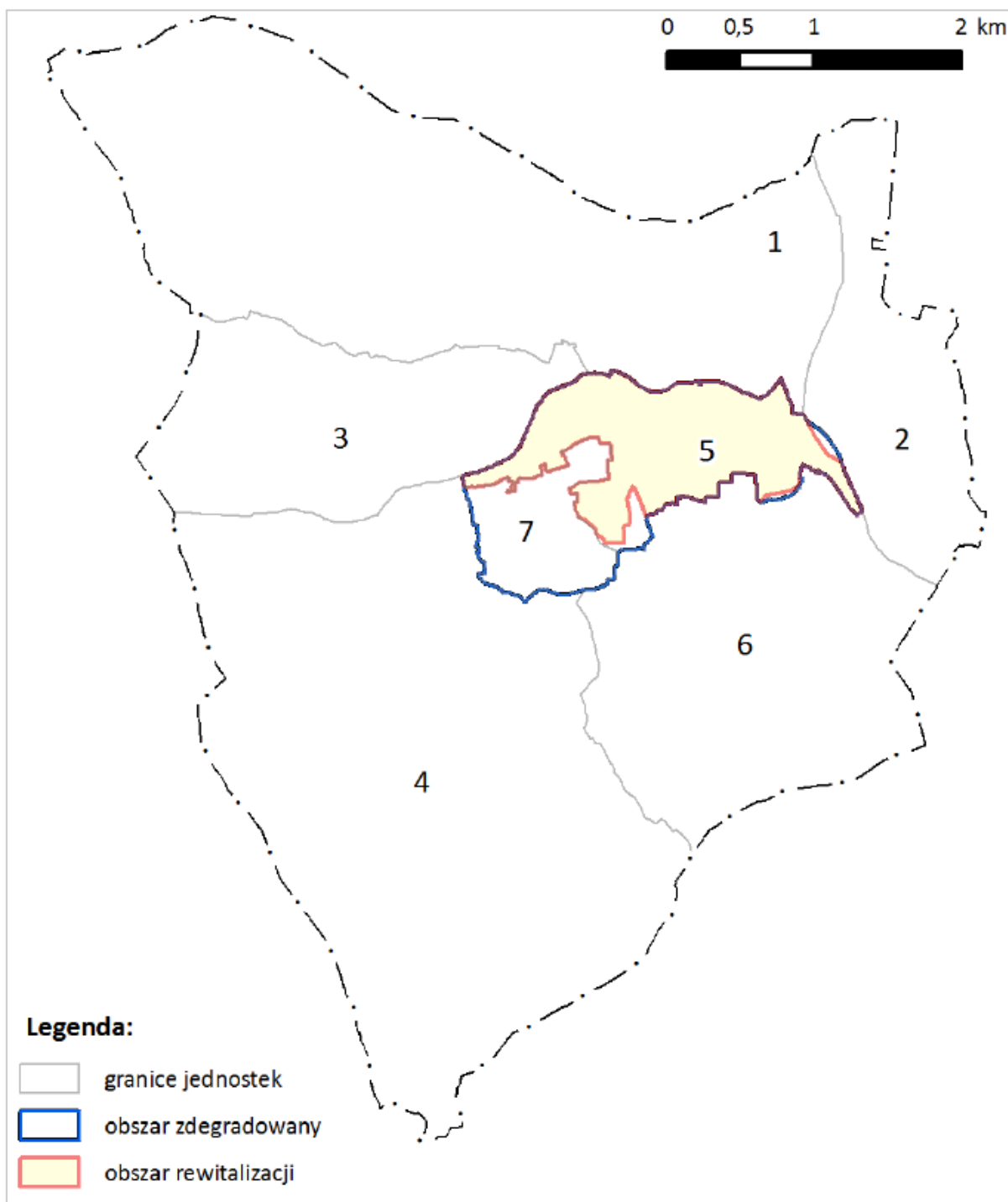
Granica obszaru objętego planem ogólnym

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA SUCHA BESKIDZKA NA LATA 2025-2035

Na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278), która określa zasady oraz tryb przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz biorąc pod uwagę, że realizacja zadań z zakresu rewitalizacji stanowi zadania własne gminy, konieczne było opracowanie i uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Pierwszym etapem przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji było przeprowadzanie diagnozy delimitacyjnej, która pozwoliła wyodrębnić obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji miasta Sucha Beskidzka. Potwierdzeniem wyznaczenia tych obszarów była Uchwała Nr VII/63/2024 Rady Miasta Sucha Beskidzka z dnia 29 listopada 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka. Projekt uchwały zgodnie z wymogami ustawowymi został poddany konsultacjom społecznym. Kolejnym krokiem było przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2025-2035 (Uchwała Nr VIII/77/2024 Rady Miasta Sucha Beskidzka z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2025-2035). Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji w dniu 9 stycznia 2025 r. ogłoszono nabór partnerów społeczno-gospodarczych w celu zaangażowania różnych instytucji oraz organizacji w proces rewitalizacji. Dalsze procedury związane z GPR będą kontynuowane w I kwartale 2025 roku.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka stanowić będzie narzędzie planowania, koordynowania oraz wdrażania inicjatyw, na realizację których Miasto Sucha Beskidzka będzie mogła ubiegać się o środki wsparcia z funduszy europejskich i krajowych.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji – mapa poglądowa

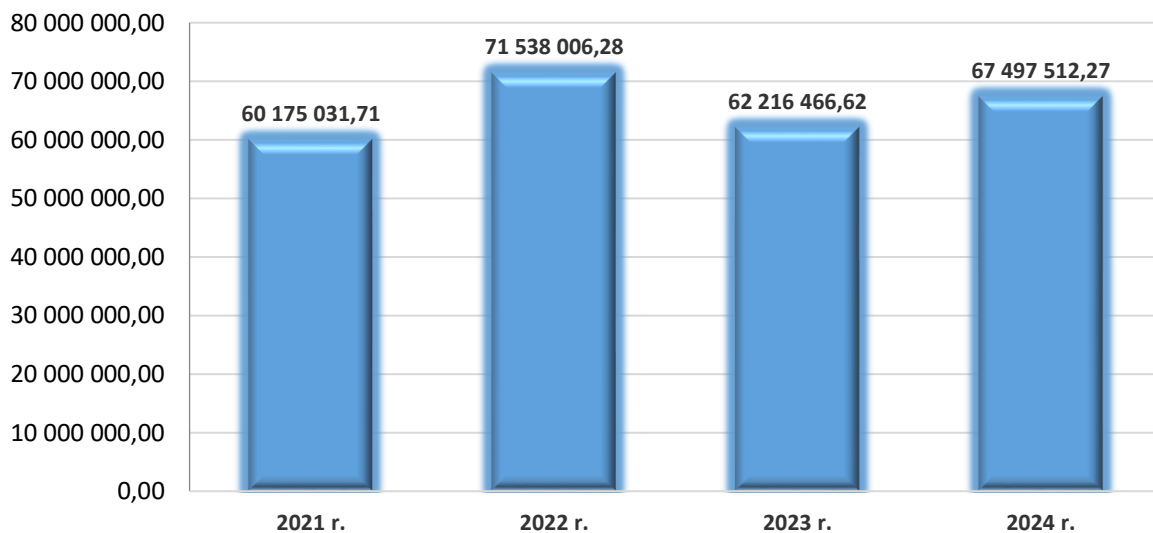
4. Stan finansów miasta

4.1. Budżet miasta w 2024 roku

W roku 2024 planowany budżet gminy wg stanu na dzień 31 grudnia wynosił ogółem **67 961 022,13 zł**, natomiast zrealizowany stanowił kwotę **67 497 512,27 zł**, w tym: dochody 65 519 948,07 zł, wydatki stanowiły kwotę 63 769 774,18 zł, przychody gminy 1 977 564,20 zł, a rozchody kwotę 1 442 356,50 zł.

Dynamikę budżetu w 2024 r. obrazuje poniższe zestawienie w porównaniu z latami ubiegłymi:

Wykres 21. Budżet gminy Sucha Beskidzka w 2024 roku w złotych w porównaniu do lat poprzednich

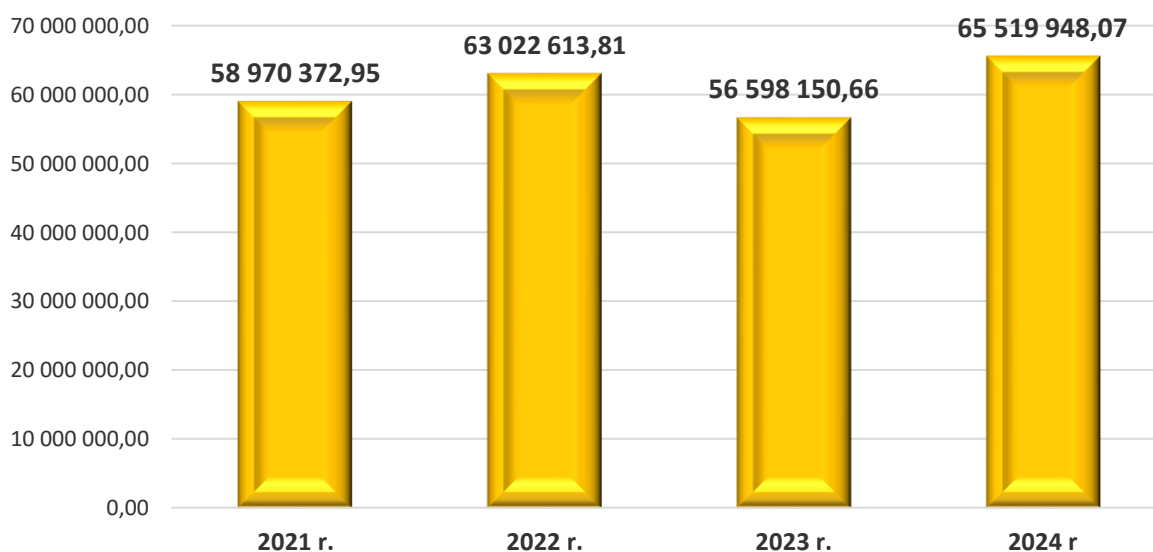

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

DOCHODY

Dochody ogółem to kwota **65 519 948,07 zł**, co przedstawiają poniższe wykresy:

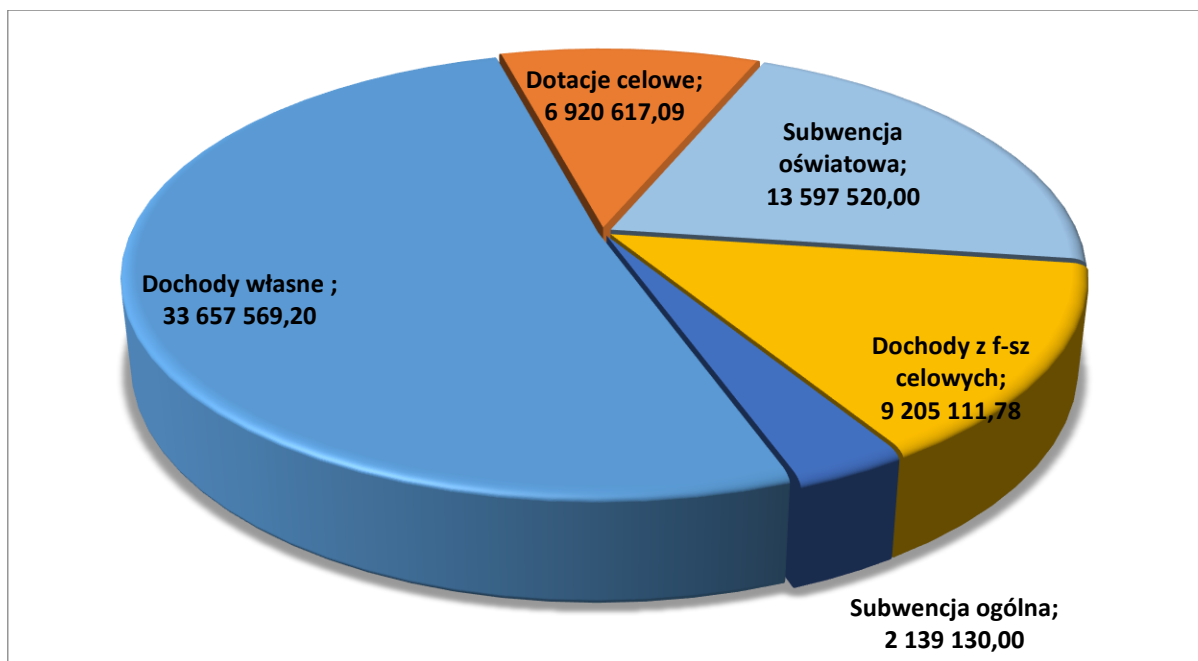
Wykres 22. Dochody gminy Sucha Beskidzka w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

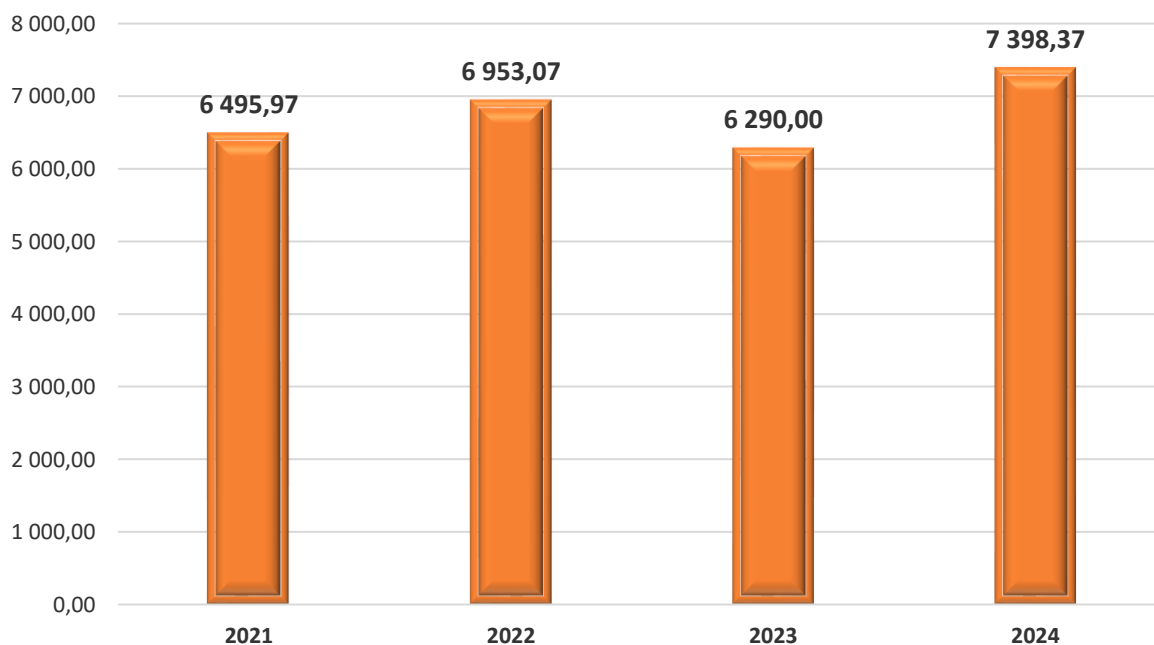
Dochody własne gminy stanowią ponad 51 % w ogólnej strukturze dochodów gminy i wynoszą 33 657 569,20 zł, dotacje celowe z budżetu państwa – 6 920 617,09 zł, subwencja oświatowa - 13 597 520,00 zł, subwencja ogólna 2 139 130 zł oraz pozostałe dochody ze środków f-szy celowych – 9 205 111,78 zł.

Wykres 23. Struktura dochodów gminy Sucha Beskidzka w 2024 roku

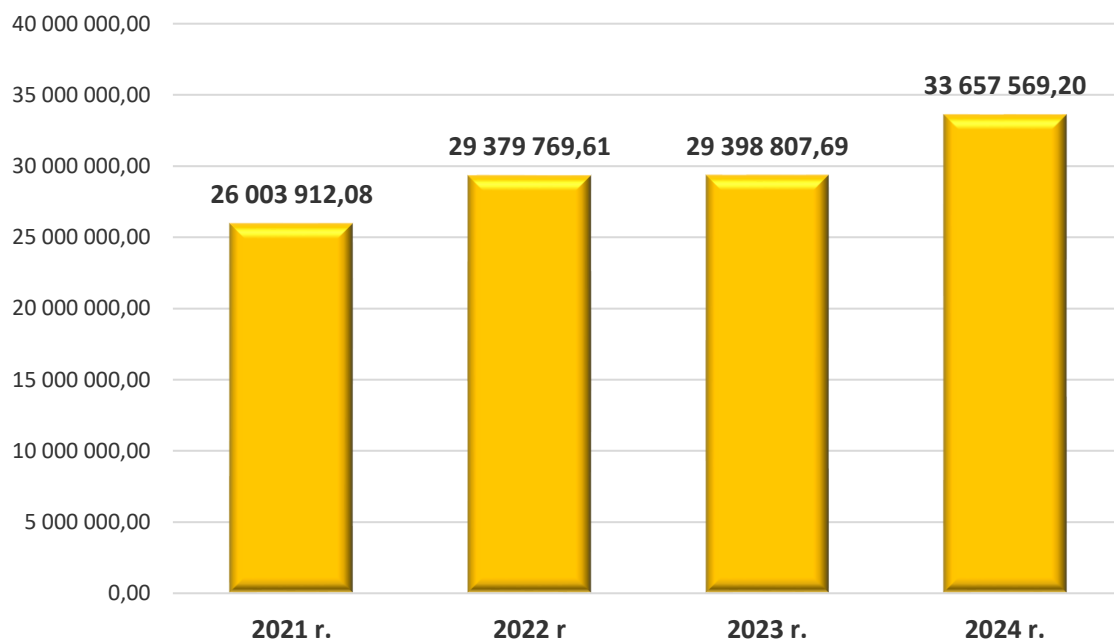
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Wykres 24. Dochody gminy Sucha Beskidzka w 2024 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca z porównaniem do lat poprzednich

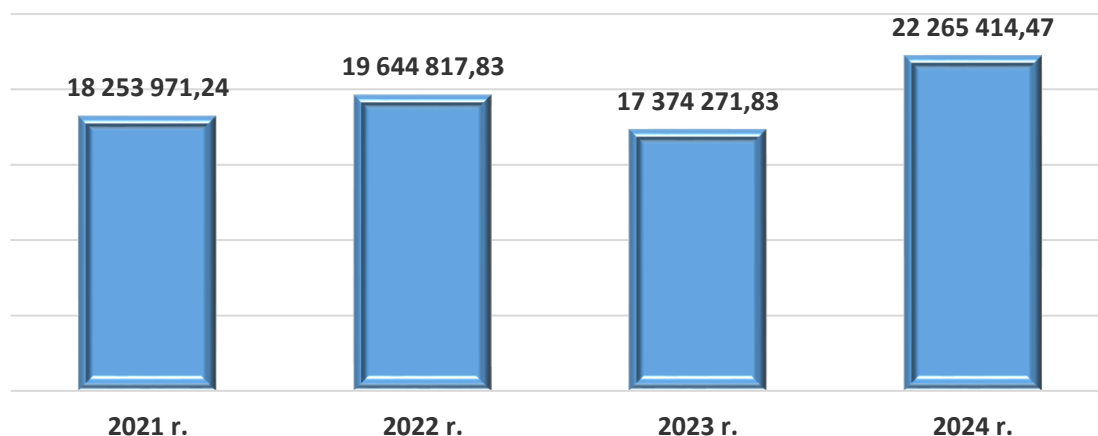
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Wykres 25. Dochody własne gminy Sucha Beskidzka w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu.

Wykres 26. Dochody podatkowe gminy Sucha Beskidzka w latach 2021- 2024 wg sprawozdania Rb-PDP

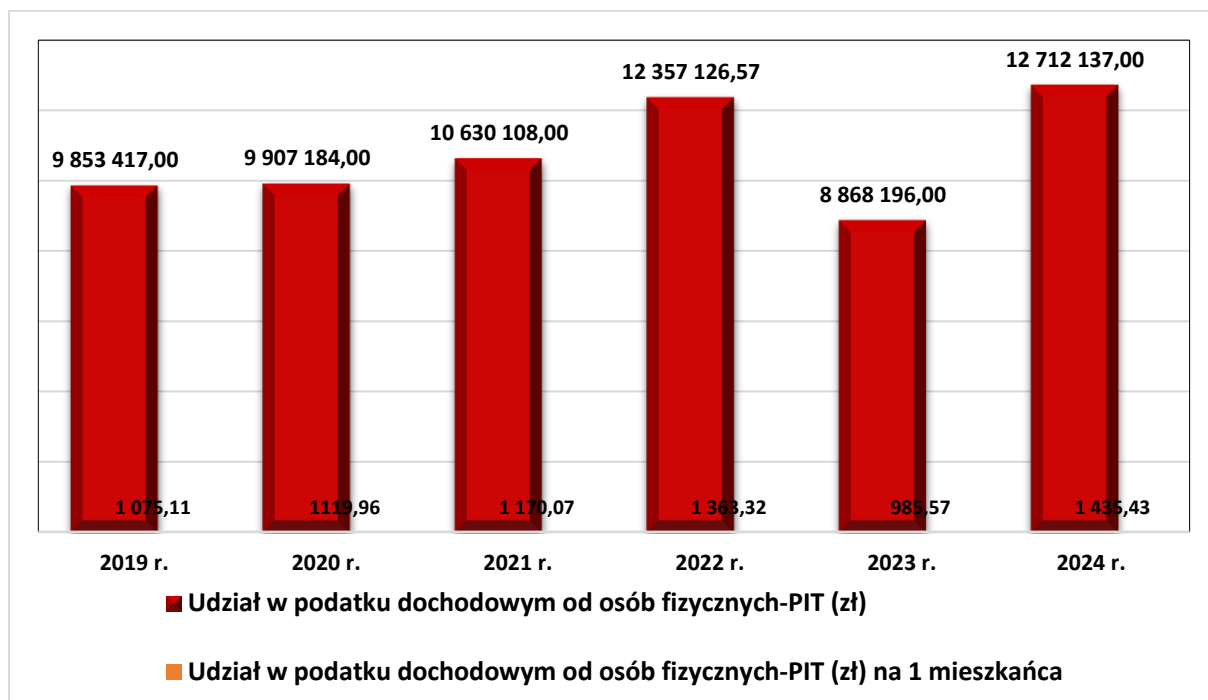
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Największą pozycję w dochodach stanowią udziały gminy w podatku dochodowym (PIT). Z tego tytułu Gminom przypada 38,46 % podatku dochodowego PIT wpłaconego przez podatników zamieszkałych na ich terenie. Nie mniej jednak sposób obliczania udziałów jest skomplikowany i niezrozumiały, preferujący gminy wiejskie i wiejsko-miejskie. W wyniku tego, wyliczone dla Suchoj Beskidzkiej udziały są zupełnie nieadekwatne do wzrostu wynagrodzeń i dochodów mieszkańców. W ciągu ostatnich lat system finansowania gmin miejskich został zdewastowany przez polityków, a dochody z udziałów w podatku Pit są nieprzewidywalne, co uniemożliwia długoletnie planowanie.

W roku 2024 udziały Gminy w podatku PIT wynosiły 12 712 137 zł.

Poniższy wykres przedstawia wpływy z dochodu z PIT na przestrzeni sześciu ostatnich lat, a także w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Wykres 27. Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych – PIT w latach 2019 – 2024 oraz w przeliczeniu na jednego mieszkańca

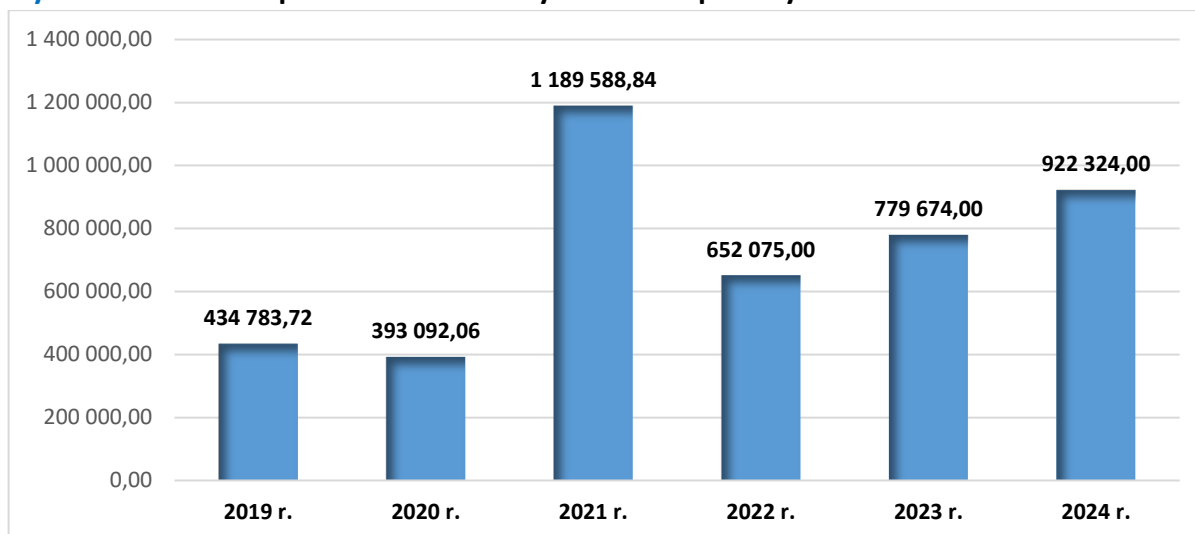
Źródło: Ministerstwo Finansów oraz sprawozdanie z wykonania budżetu

Dochodami podatkowymi są również udziały w podatku CIT od osób prawnych (przedsiębiorstwa, spółki itd.). Do gmin z tego podatku trafia zaledwie 6,71 % z ogólnych wpływów CIT do budżetu Państwa. W roku 2024 dochody z tego tytułu Ministerstwo Finansów przekazało 922 324 zł.

Na dochód z tytułu udziału w podatku CIT gmina ma niewielki wpływ, ponieważ zależy od kondycji przedsiębiorstw, ulg lub zwolnień podatkowych, czy koniunktury na rynku, a przede wszystkim od sposobu wyliczenia udziałów przez Ministerstwo Finansów. Na podstawie własnych analiz i obserwacji można stwierdzić, że kondycja suskich przedsiębiorstw jest dobra, nie może być powodem spadku dochodów CIT, zatem wahania wysokości udziałów w tym podatku wynikają z polityki Państwa.

Z wykresu wynika wzrost udziału w podatku CIT w porównaniu z latami ubiegłymi i może to wynikać min. z upływu okresu obowiązywania ulg inwestycyjnych.

Wykres 28. Udział w podatku dochodowym od osób prawnych – CIT w latach 2019 - 2024

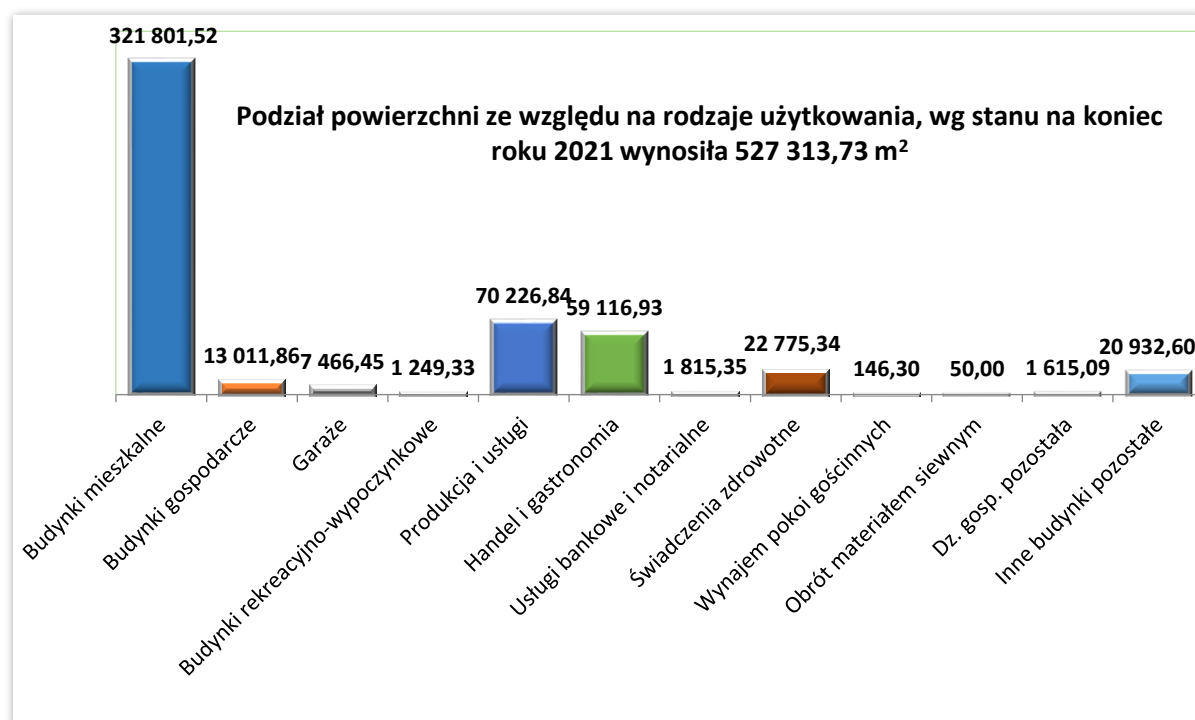

Źródło: Ministerstwo Finansów oraz sprawozdanie z wykonania budżetu

Dochodami własnymi gminy, które bezpośrednio realizowane są przez samorząd jest m.in. podatek od nieruchomości. Dochody te również wykazują tendencję wzrostową w porównaniu do lat ubiegłych. Wg prowadzonej ewidencji podatkowej na koniec roku 2024 w Suchoj Beskidzkiej było **581 971,57 m² powierzchni użytkowej** w budynkach. W porównaniu do roku 2021 przybyło 54 008,05 m² powierzchni zgłoszonej do opodatkowania.

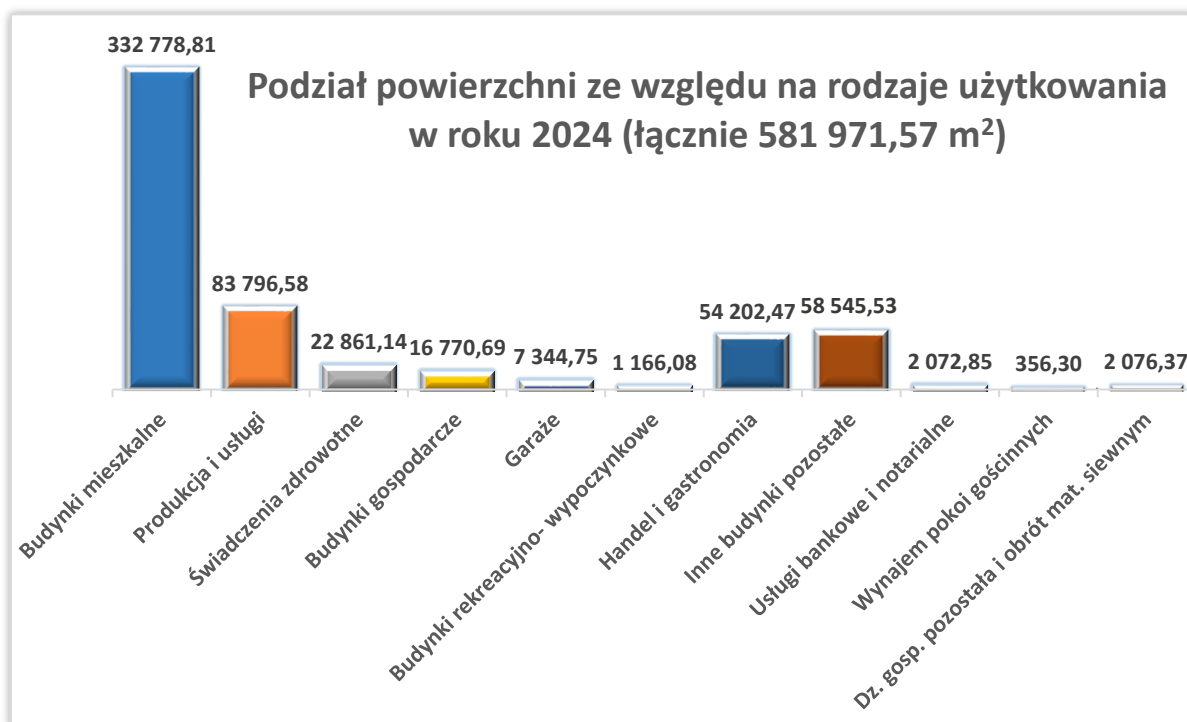
Strukturę przedmiotów opodatkowania powierzchni użytkowej budynków zawierają niżej przedstawione wykresy porównawcze rok 2024 do 2021 roku.

Wykres 29. Ogólna powierzchnia budynków według ewidencji podatkowych w 2021 roku

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

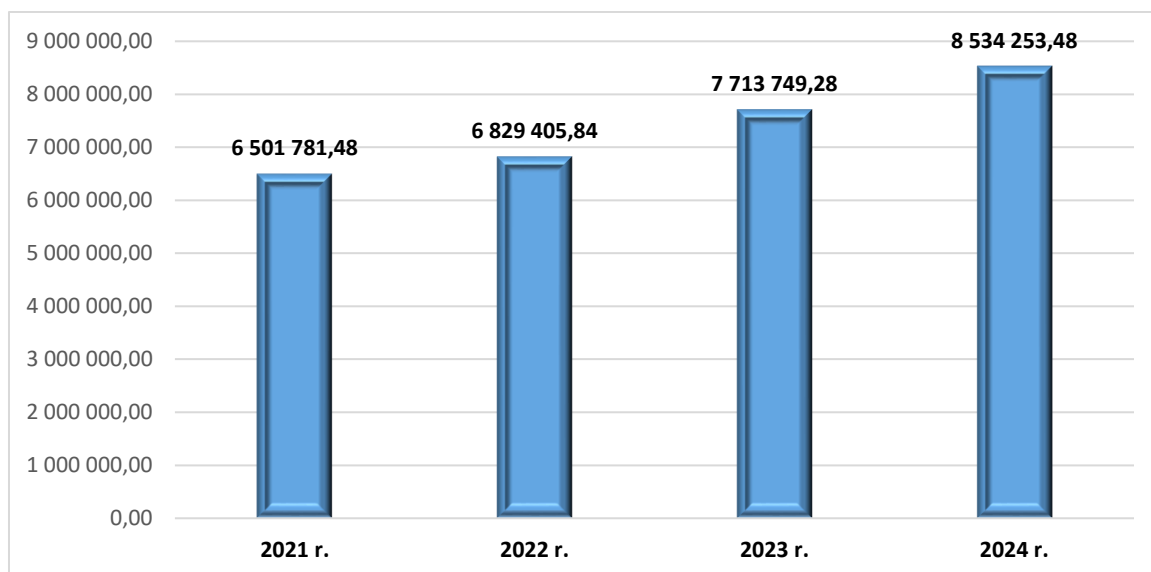
Wykres 30. Ogólna powierzchnia budynków według ewidencji podatkowych w 2024 roku (wynosiła łącznie 581 971,57 m²)

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

Wysokość dochodów z tytułu podatku od nieruchomości powierzchni budynków w latach 2021 do 2024 przedstawia poniższy wykres. Wzrost wpływów z podatku od nieruchomości w roku 2024 w porównaniu z innymi latami, wynika min. ze zwiększenia powierzchni użytkowych, które podlegają opodatkowaniu.

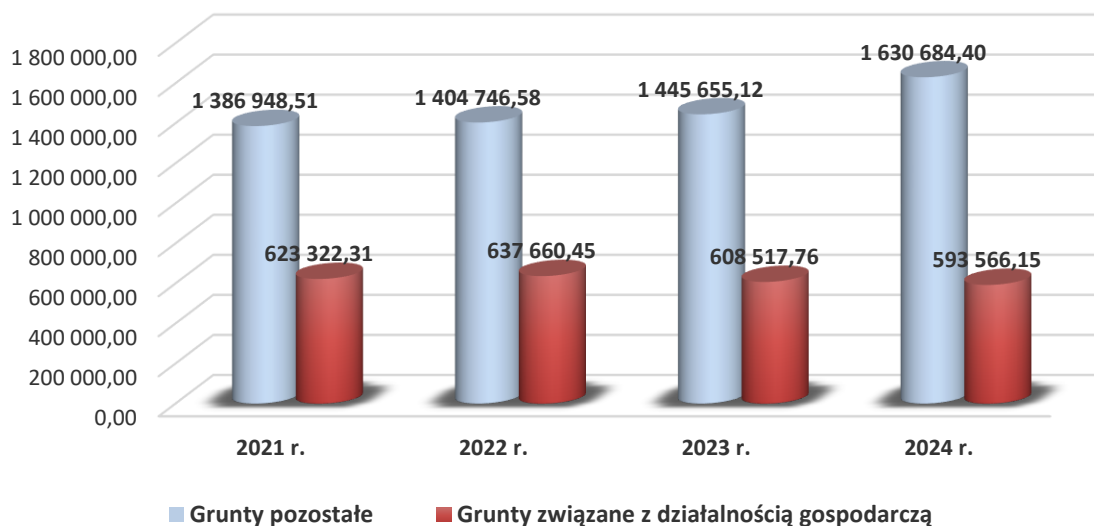
Wykres 31. Podatek od nieruchomości w roku 2024 w porównaniu z latami poprzednimi

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

Opodatkowaniu podlegają również grunty, a stawka uzależniona jest od przeznaczenia określonego w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe. Na dzień 31 grudnia 2024 roku opodatkowanych było **593 566,15 m²** gruntów związanych z działalnością gospodarczą oraz **1 630 684,40 m²** gruntów pozostałych.

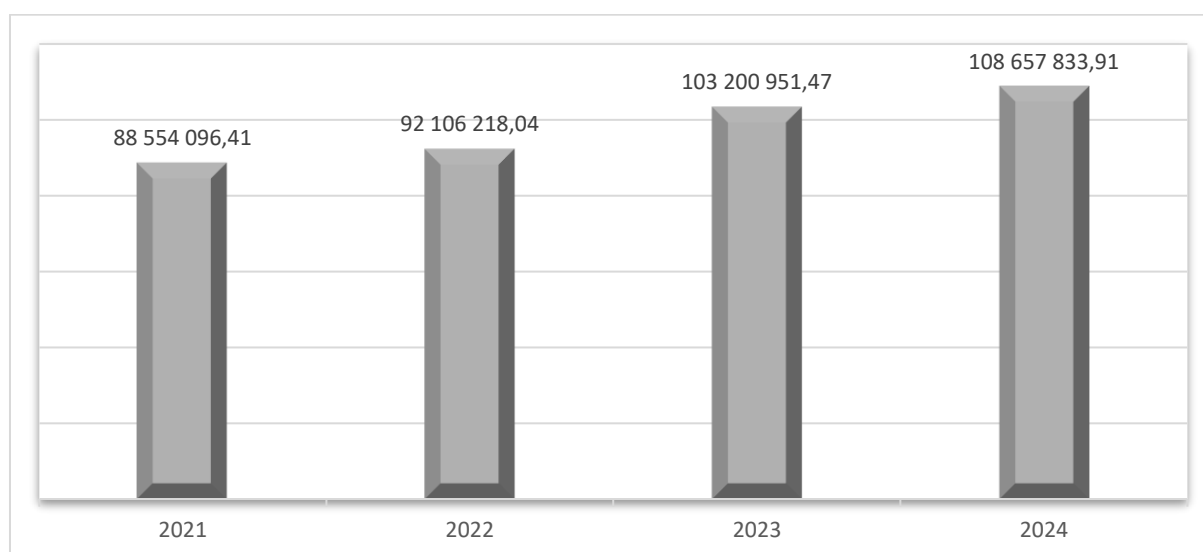
Wykres 32. Powierzchnia gruntów objęta opodatkowaniem w latach 2021 – 2024

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

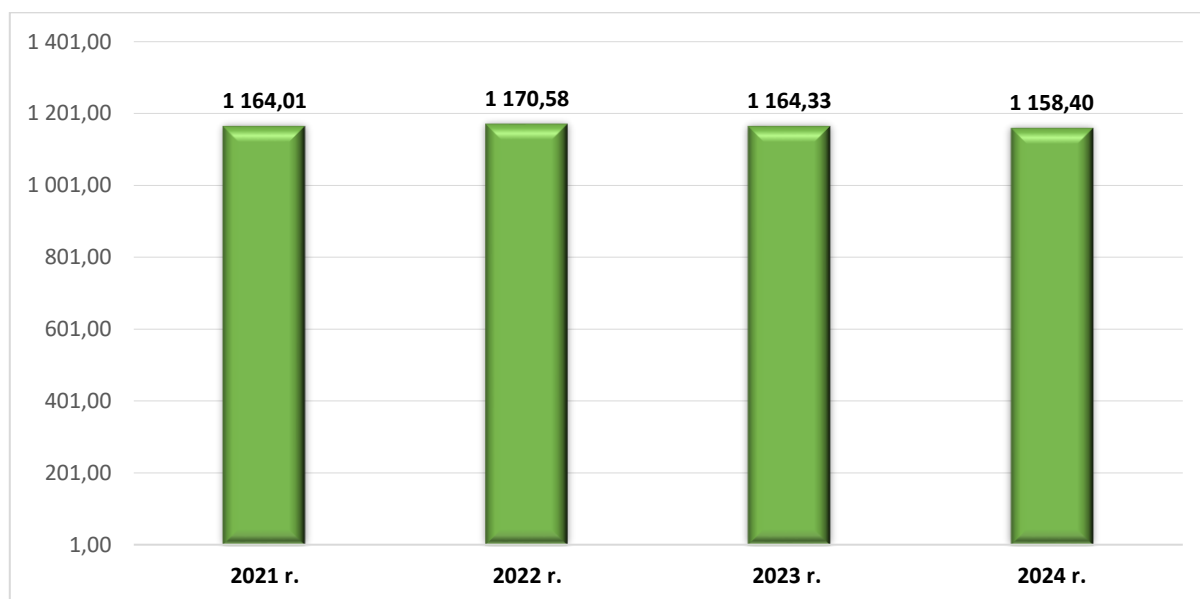
Różnice powierzchni gruntów do opodatkowania wynikają z aktualizacji oznaczeń dokonanych przez Wydział Geodezji Starostwa Powiatowego w Suchoj Beskidzkiej dotyczącej klasyfikacji używanej w ewidencji gruntów i budynków.

Wykres 33. Budowle objęte opodatkowaniem (2% od wartości) w latach 2021 - 2024

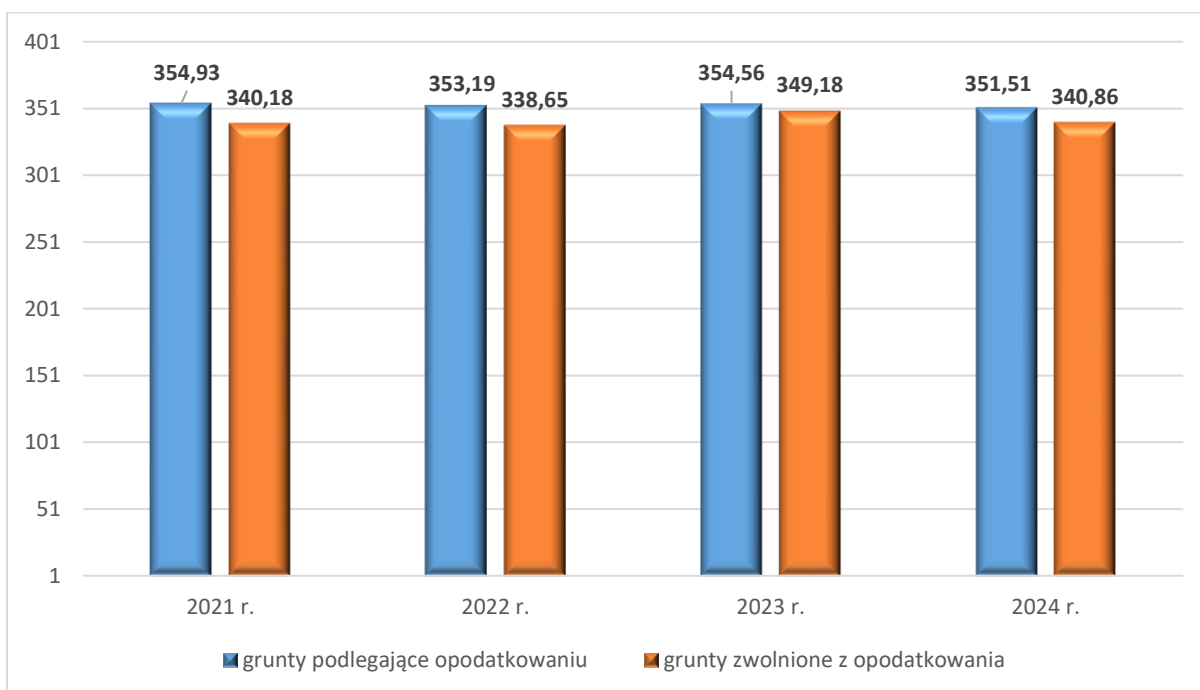
Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

Wykres 34. Powierzchnia gruntów leśnych wg stanu na rok 2024, w porównaniu z poprzednimi latami

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

Wykres 35. Powierzchnia gruntów rolnych w ha wg stanu na rok 2024, w porównaniu z poprzednimi latami

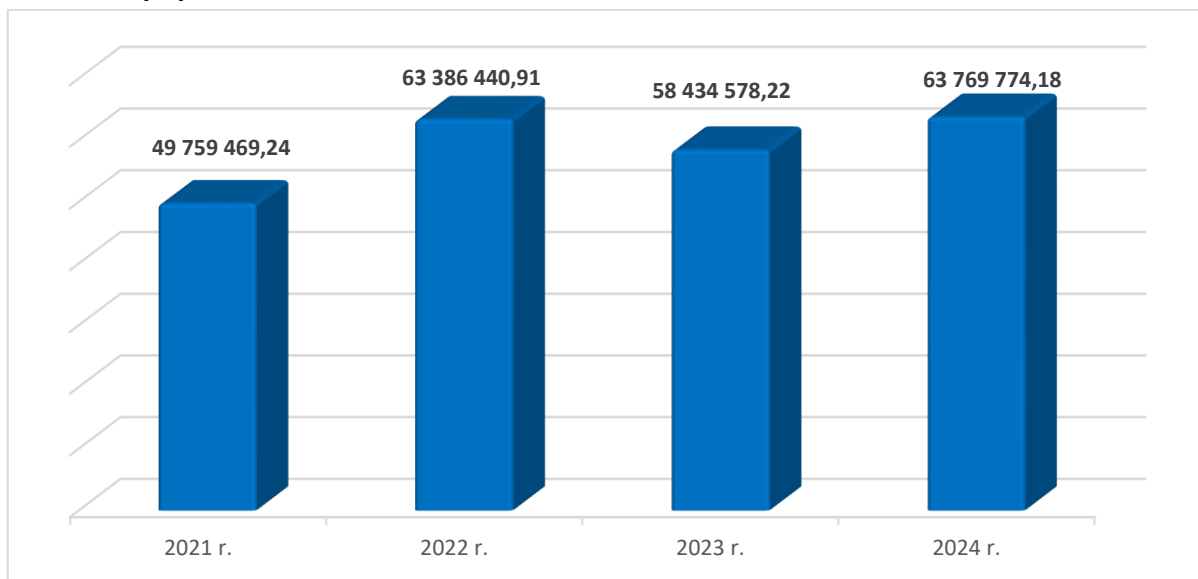
Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

WYDATKI

Wydatki budżetowe gminy w 2024 roku stanowiły kwotę **63 769 774,18 zł**, w tym wydatki inwestycyjne wyniosły **12 760 588,15 zł**, a **wydatki bieżące – 51 009 186,03 zł**.

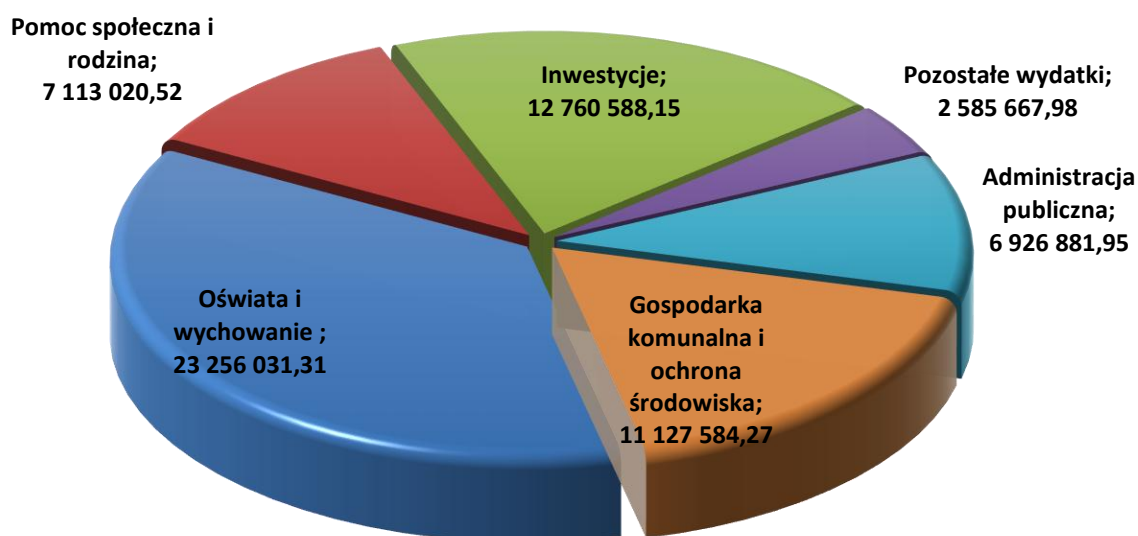
Wydatki budżetu Gminy w 2024 roku w porównaniu z latami 2021 - 2024 obrazuje poniższe zestawienie:

Wykres 36. Wydatki z budżetu gminy w roku 2024 w porównaniu do lat poprzednich

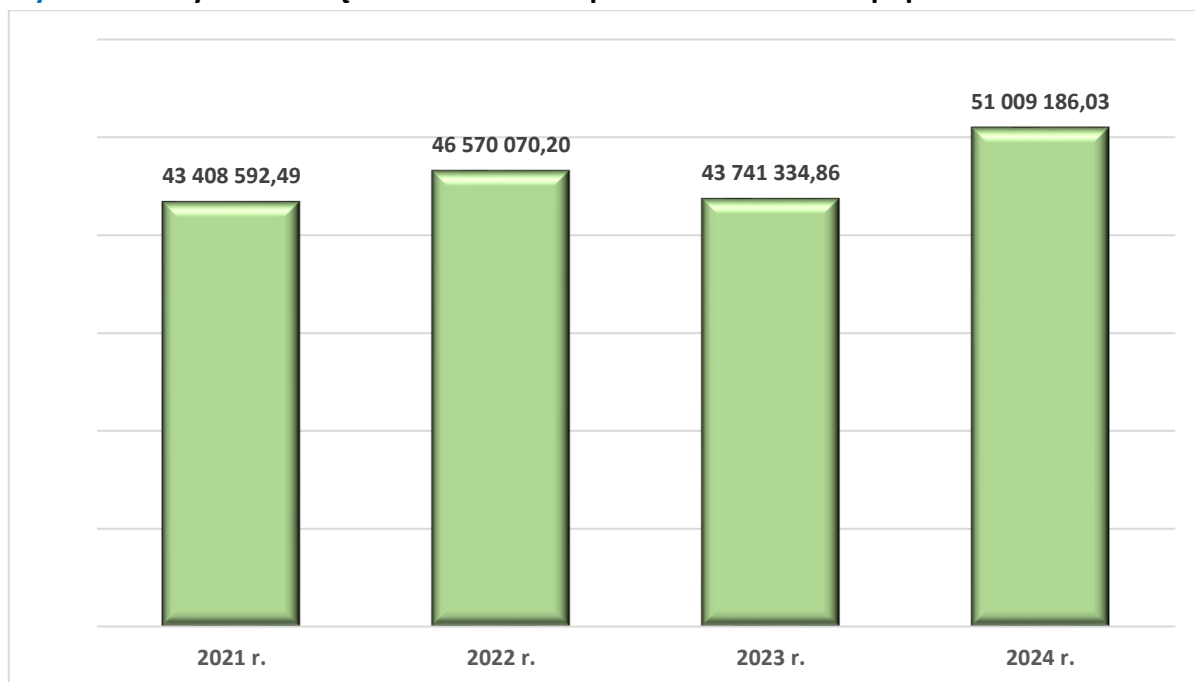
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Wykres 37. Kwotowe zestawienie najważniejszych wydatków budżetowych w roku 2024

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Wykres 38. Wydatki bieżące w 2024 roku w porównaniu z latami poprzednimi

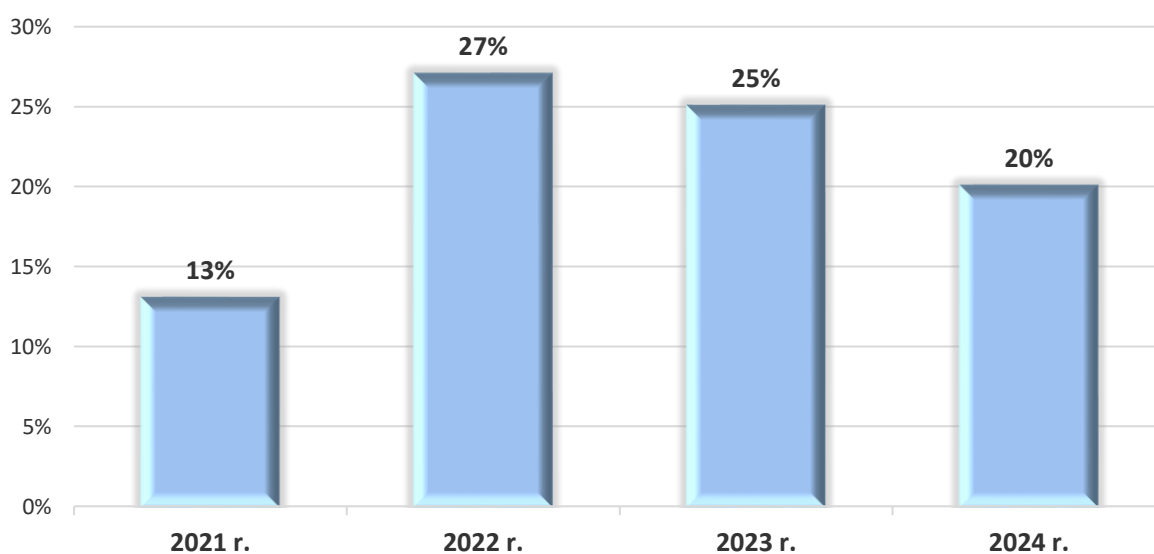

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Znaczny wzrost wydatków bieżących notowany na przestrzeni ostatnich lat wynika ze wzrostu płac, cen mediów i bieżącego utrzymania obiektów, a także z polityki socjalnej państwa i zwiększenia środków na pomoc społeczną.

Procentowy udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu w roku 2024 w porównaniu z latami poprzednimi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 39. Udział wydatków inwestycyjnych w 2024 w wydatkach ogółem w procentach

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

PRZYCHODY I ROZCHODY

W 2024 r. przychody w budżecie gminy stanowiły kwotę 1 977 564,20 zł, z tego - kwota wolnych środków z 2023 r. w wysokości 857 254,71 zł, kwota 1 120 309,49 zł jako niewykorzystane środki z tytułu realizacji programów, projektów z udziałem środków zagranicznych oraz dochodów i wydatków nimi sfinansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu w odrębnych ustawach.

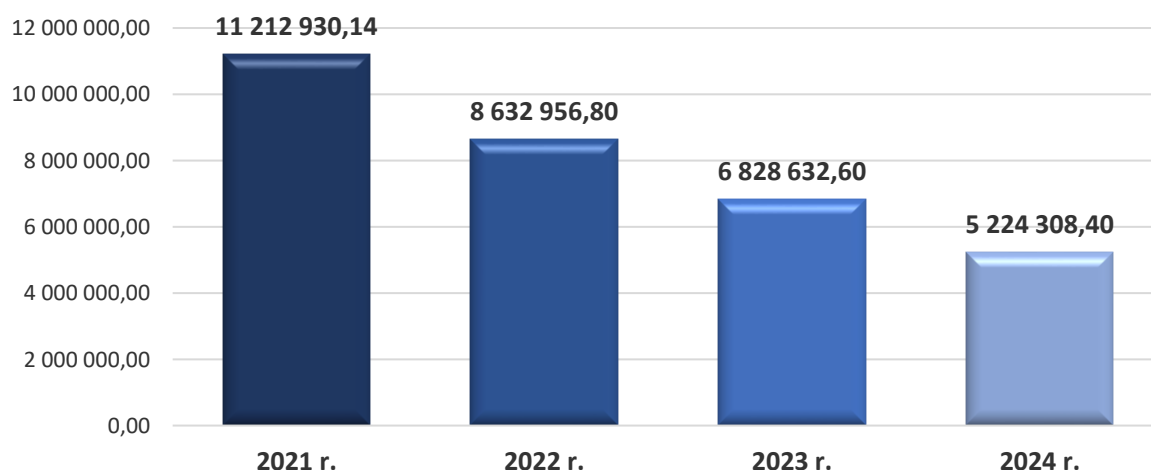
„Rozchody” to wydzielone w budżecie środki przeznaczone na spłatę kredytów i pożyczek. Rozchody w roku 2024 stanowiły kwotę ogółem 1 442 356,50 zł, z tego 212 356,50 zł przeznaczono na spłatę pożyczek do WFOŚ i GW w Krakowie, kwotę 1 230 000 zł na spłatę rat kredytów inwestycyjnych do banku. W 2024 r. gmina uzyskała umorzenie pożyczki z WFOŚ i GW w Krakowie w wysokości 161 967,70 zł.

4.2. Stan Zadłużenia Miasta

Na dzień 31.12.2024 r. zadłużenie miasta wynosiło 5 224 308,40 zł, co stanowi 7,97 % wykonanych dochodów. W porównaniu z rokiem 2023 dług gminy zmniejszył się o kwotę 1 442 356,50 zł.

Kwotę długu stanowi 1 preferencyjna pożyczka z WFOŚiGW w Krakowie zaciągnięta na inwestycje proekologiczne (do spłaty pozostaje 244 308,40 zł z możliwością częściowego umorzenia) oraz 1 kredyt inwestycyjny do Banku Gospodarstwa Krajowego zaciągnięty na budowę Centrum Kultury i Filmu do spłaty w kwocie 4 980 000 zł.

Wykres 40. Zadłużenie gminy wg stanu na 31 grudnia 2024 roku z porównaniem na ten sam dzień w latach 2021 - 2024

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Gmina Sucha Beskidzka na podstawie umowy poręczenia zawartej w dniu 12.06.2014 r. z WFOŚiGW w Krakowie udzieliła poręczenia dla Związku Gmin Dorzecza Górnej Skawy Świnna Poręba z siedzibą w Suchoj Beskidzkiej w kwocie **375 512 zł** na modernizację Rejonowej Sortowni i Składowiska Odpadów Komunalnych w Suchoj Beskidzkiej na okres do 31.12.2025 r. Do końca 2024 r. gmina z tego tytułu nie poniosła żadnych wydatków, które obciążałyby budżet gminy.

łączna kwota jaką gmina przeznaczyła na spłatę rat kredytów, pożyczek wraz z odsetkami wyniosła **1 878 923,43 zł**, co daje wskaźnik 2,95 % w stosunku do wykonanych wydatków ogółem.

Finanse gminy wg wieloletniej prognozy opracowanej do 2030 roku wykazują pełną realizację zadań obligatoryjnych gminy, obsługę i spłatę długu wynikającą z harmonogramów spłat pożyczek i kredytów oraz odsetek, zwrot pożyczek do budżetu udzielonych przez gminę. Kondycja finansowa Gminy jest dobra i umożliwia dalszy rozwój miasta w tym realizację kolejnych inwestycji podnoszących jakość życia mieszkańców. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury miejskiej oraz prowadzona polityka podatkowa sprzyjają rozwojowi działalności gospodarczej.

5. Gospodarka komunalna i majątek gminy

5.1. Gospodarka Nieruchomościami

ZASOBY GRUNTOWE

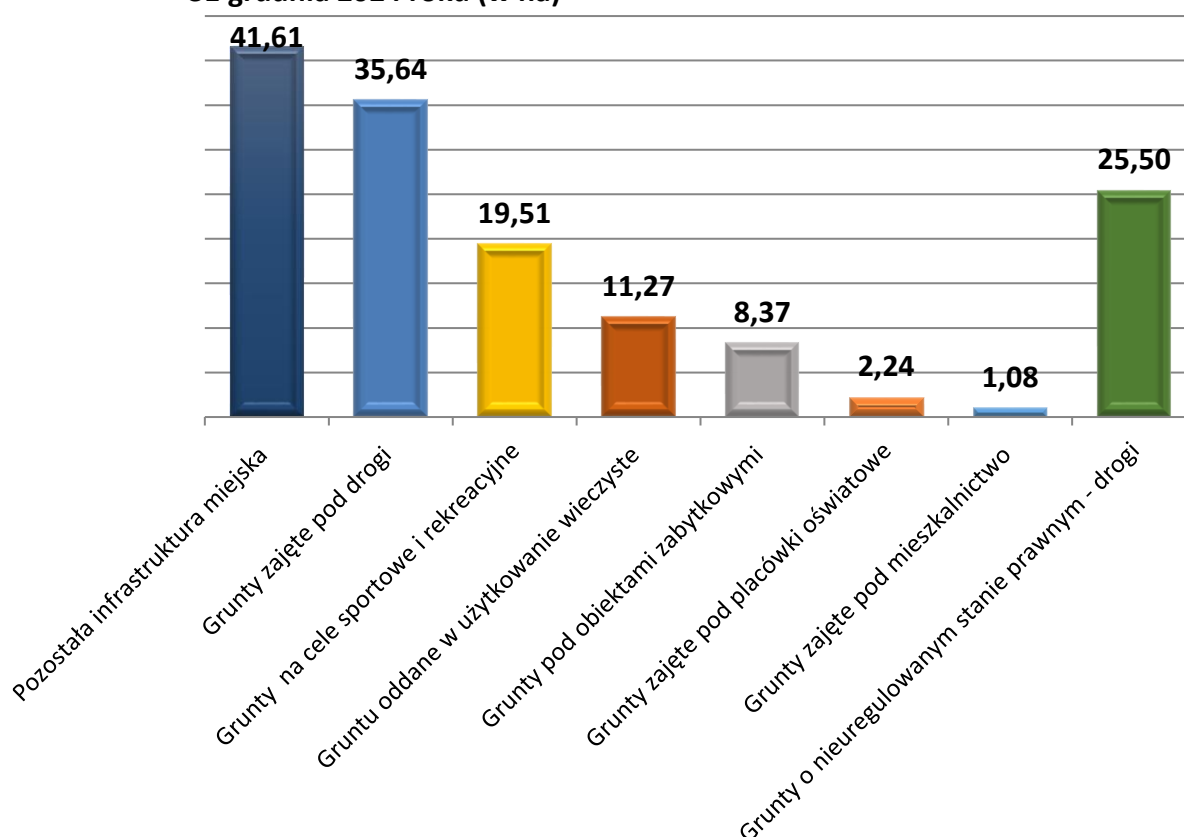
Na koniec grudnia 2024 r. Gmina Sucha Beskidzka dysponowała nieruchomościami o łącznej powierzchni **145,2251 ha** oraz udziałami w 23 działkach. Ww. ogólna powierzchnia zawiera również ok. 25,5 ha terenów o nieuregulowanym stanie własności, które są we władaniu Gminy Sucha Beskidzka. W 2023 roku takich gruntów było ok. 28 ha lecz w 2024 r. w procesie komunalizacji uregulowano stan prawny gruntów zajętych pod drogi o powierzchni ok. 2,5 ha. Na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z osobami prywatnymi (darowizn, zakupów, zamian) Gmina nabyła tereny przeznaczone pod pas drogowy przy ul. Podksiężu, ul. Górskiej, ul. Leśnej, ul. Radosnej, ul. Batalionów Chłopskich, ul. Świerkowej, ul. T. Nieszczyńskiej, ul. Błędzonka, os. Śpiwle, os. Pikiet. Ponadto w październiku 2024 r. Powiat Suski przekazał Gminie nieodpłatnie nieruchomość o powierzchni 0,1886 ha, zajęta pod drogę przebiegającą przez Rynek.

Oprócz gruntów stanowiących własność Gminy, na terenie miasta znajdują się nieruchomości, które w dalszym ciągu pozostają jedynie we władaniu samorządu Suchoj Beskidzkiej. Problem regulacji stanu prawnego dotyczy w szczególności gruntów przeznaczonych pod drogi wewnętrzne. Pomimo, że nieruchomości te są faktycznie utrzymywane przez Gminę, nie dysponuje ona wobec nich prawem własności, ujawnionym w księdze wieczystej. Regulacja stanu prawnego tych gruntów to proces długotrwały i skomplikowany, składający się z kilku etapów. W roku 2024 r. postępowania w tym zakresie zakończyły się pomyślnie - wpisem do ksiąg wieczystych własności na rzecz Gminy Sucha Beskidzka - gruntów o łącznej powierzchni ok. 2,5 ha zajętych pod drogi wewnętrzne przy ul. Role, ul. Za Wodą, ul. Dębowej, ul. Polnej, ul. Granicznej, ul. Lawendowej, ul. Poziomkowej, ul. Radosnej oraz ul. Beniowskiego.

W Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie prowadzone są kolejne postępowania komunalizacyjne na podstawie wniosków składanych przez Gminę.

Do skomunalizowania pozostaje nadal ponad 350 działek o łącznej powierzchni ok. 25,5 ha.

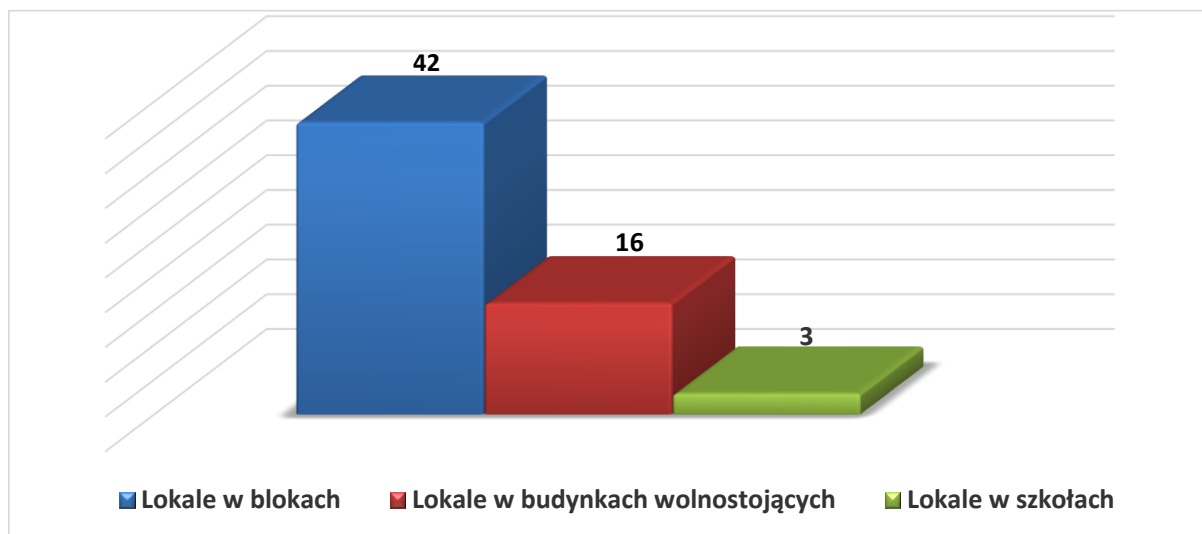
Wykres 41. Podział gruntów ze względu na przeznaczenie wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku (w ha)

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

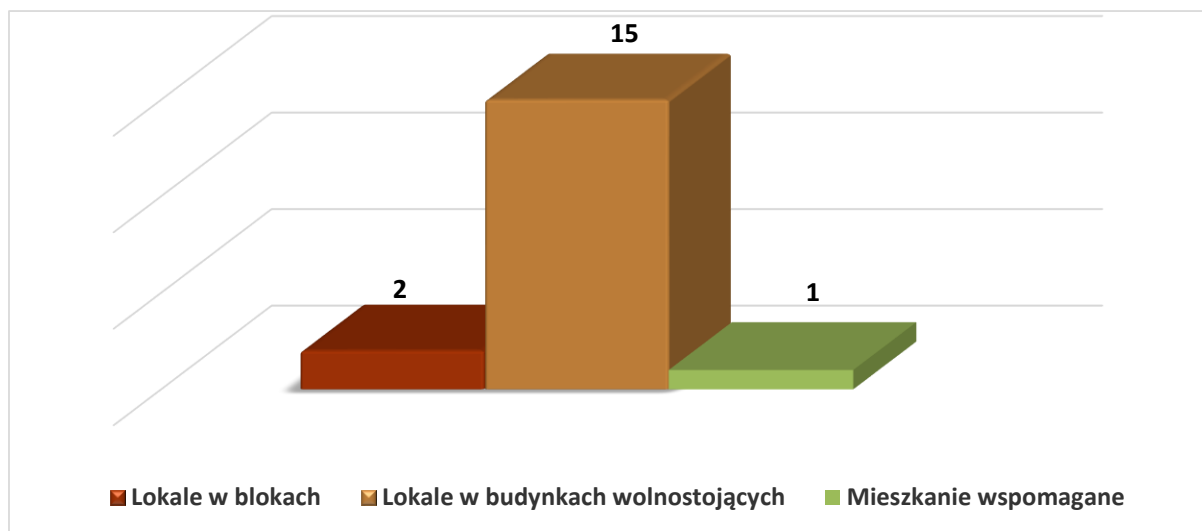
ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY SUCHA BESKIDZKA

Wykres 42. Zasoby mieszkaniowe Gminy Sucha Beskidzka bez lokali socjalnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

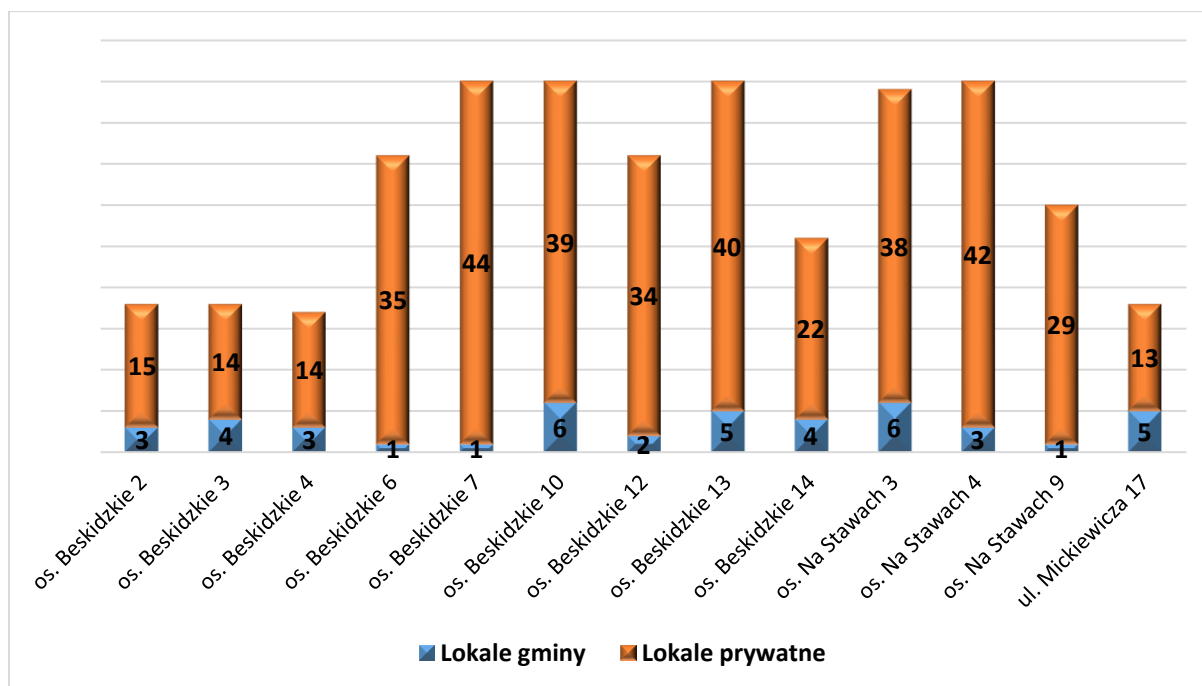
Wykres 43. Lokale socjalne wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

W trakcie 2024 r. nie uległa zmianie liczba lokali mieszkalnych i socjalnych znajdujących się w blokach. W związku z aktualizacją przepisów o pomocy społecznej, dotychczasowe „mieszkanie chronione” zmieniło nazwę na „mieszkanie wspomagane”.

Wykres 44. Lokale mieszkalne w budynkach wielorodzinnych

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

Z uwagi na planowaną inwestycję w zakresie budownictwa wielorodzinnego i konieczność zabezpieczenia terenów pod ten cel, w grudniu 2024 r. Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka zawarł warunkową umowę sprzedaży nieruchomości gruntowej niezabudowanej

o powierzchni 0,2014 ha, przy ul. Andrzeja Szczepkowskiego, stanowiącą działkę ewidencyjną nr 9675/78, będącą własnością Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Umowa przeniesienia własności zostanie podpisana w 2025 r., po otrzymaniu oświadczenia o nieskorzystaniu z przysługującego prawa pierwokupu przez Krajowy Zasób Nieruchomości. Cena gruntu wynosi 799.500,00 zł brutto.

POZOSTAŁE OBIEKTY I ICH STAN

Obiekty i lokale należące do Gminy Sucha Beskidzka podlegają corocznej kontroli i sprawdzaniu stanu technicznego, sposobu użytkowania oraz zgodności dokumentacji z obowiązującymi przepisami prawa. Remonty oraz modernizacja obiektów prowadzona jest systematycznie, w miarę potrzeb i możliwości finansowych.

Tabela 6. Budynki administracji publicznej i opieki zdrowotnej

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Stan budynku
1.	ul. Mickiewicza 19	Urząd Miasta Sucha Beskidzka	dobry
2.	ul. J. Piłsudskiego 23	Prokuratura Rejonowa Agenda Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego	wymaga nakładów remontowych
3.	ul. Handlowa 1	Miejska Przychodnia Zdrowia	bardzo dobry

Budynek Miejskiej Przychodni Zdrowia jest używany i utrzymywany we właściwym stanie technicznym przez tę jednostkę organizacyjną Gminy.

W listopadzie 2024 r. w budynku Urzędu Miasta Sucha Beskidzka dokonano wymiany pieca centralnego ogrzewania. Zainstalowano w systemie kaskadowym dwa kotły gazowe wraz z osprzętem, a także przeprowadzono prace remontowe pomieszczenia kotłowni. Łączny koszt robót wyniósł 128.441,99 zł brutto.

We wrześniu przeprowadzone zostały prace polegające na malowaniu dachu budynku przy ul. J. Piłsudskiego 23 w Suchej Beskidzkiej wraz z uzupełnieniem ubytków i nitowań. Koszt robót wyniósł 32.718,00 zł. Ponadto w budynku odrestaurowano drzwi zewnętrzne. W ramach tych prac oczyszczono i pomalowano stolarkę drzwiową oraz dokonano wymiany zamków oraz stylizowanej klamki, a ich łączny koszt wyniósł 6.000,00 zł brutto

Tabela 7. Obiekty oświatowe, kultury, sportu i rekreacji

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Stan obiektu
1.	ul. płk. T. Semika 3	Szkoła Podstawowa Nr 1	dobry
2.	ul. Zasywnicka 1	Szkoła Podstawowa Nr 2	dobry
3.	ul. Błądzonka 118	Filia Szkoły Podstawowej Nr 2	dobry

4.	ul. Mickiewicza 23	Miejskie Przedszkole Samorządowe	dobry
5.	ul. Handlowa 1 A	Miejska Świetlica Profilaktyczna	dobry
6.	Stadion Sportowy	Budynek zaplecza sportowego z bazą hotelową i gastronomiczną	w trakcie budowy (pozwolenie na użytkowanie w części przyziemia)
7.	ul. płk. T. Semika	Boisko sportowe „Orlik”	dobry
8.	ul. Mickiewicza 27	Centrum Kultury i Filmu im. Billy`ego Wildera	bardzo dobry

Tabela 8. Gminne lokale użytkowe

Lp.	Adres	Przeznaczenie lokalu	Stan budynku
1.	os. Beskidzkie 6	handel i usługi	dobry
2.	os. Beskidzkie 14	handel	dobry
3	Rynek 16	oświata, OSP	dobry
4.	ul. Mickiewicza budynek gospodarczy murowany (stadion sportowy)	garaż i usługi	część garażowa – stan dobry po przebudowie, część usługowa – przeznaczona do rozbiórki lub przebudowy
5.	ul. J. Piłsudskiego 23 (dawny LOK)	budynek użytkowy (garaż, pomieszczenia magazynowe)	wymaga remontu
6.	ul. Role 52 (budynek dawnej drukarni)	budynek, w którym funkcjonowała drukarnia, obecnie znajduje się w niej wyposażenie i sprzęt z drukarni	wymaga remontu

W 2024 roku, oprócz zadań inwestycyjnych w obiektach oświatowych, przeprowadzono prace remontowe zachodniej części elewacji budynku przy Rynku 16. Usunięto zniszczone fragmenty tynku i położono nowy, pomalowano część elewacji, wykonano obróbki blacharskie gzymsu, a także zamontowane zostały nowe rynny i rury spustowe.

Tabela 9. Obiekty zabytkowe

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Stan budynku
1.	ul. Zamkowa	Zamek Suski	dobry
2.	ul. Zamkowa	Oranżeria	bardzo dobry
3.	ul. Role 182	Dawny zajazd	zły

Z uwagi na zły stan techniczny, budynek położony przy ul. Role 182 przekazany Gminie przez TMZS wymaga przeprowadzenia kompleksowego remontu. Obiekt połączony jest z inną nieruchomością należącą do osoby prywatnej.

Najbardziej reprezentatywny i rozpoznawalny obiekt zabytkowy, czyli suski zamek został poddany gruntownym pracom remontowym i restauratorskim w zakresie elementów zewnętrznych oraz otoczenia i obecnie pięknie się prezentuje zachęcając turystów do zwiedzania. W 2024 r. w zamku suskim zakończone zostały roboty związane z modernizacją instalacji centralnego ogrzewania, których zakres obejmował przebudowę głównej kotłowni węglowej na gazową, wymianę kotła gazowego w istniejącej instalacji ogrzewającej II piętro zachodniej części zamku, wykonanie nowej instalacji C.O. z montażem nowych grzejników oraz wykonanie wewnętrznej instalacji gazowej i spalinowej. Łączny koszt inwestycji wyniósł 1 105.495,83 zł, z czego kwota 872.589,79 zł stanowi dofinansowane z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W 2024 . zakończono prace związane z gruntowną renowacją oraz adaptacją wnętrza oranżerii w Zespole Zamkowo-Parkowym. Obiekt został wyposażony w niezbędny sprzęt do prowadzenia kręgielni oraz kawiarni. Ponadto przywrócono charakter oranżerii umieszczając w jego wnętrzach rośliny cytrusowe oraz oliwkowate. W marcu 2024 r. oranżeria wraz ze znajdującym się przed nim tarasem została wynajęta na 10 lat podmiotowi, który obecnie prowadzi w nim kawiarnię i dwutorową kręgielnię, chętnie odwiedzaną przez mieszkańców i turystów.

Zagospodarowana została również skarpa przed obiektem, na której nasadzono rośliny zgodnie z koncepcją obejmującą tę część Zespołu Zamkowo-Parkowego.

W celu prawidłowego utrzymania zabytkowego parku zamkowego oraz zapewnienia bezpieczeństwa osobom przebywającym na jego terenie, w 2024 r. przeprowadzono przegląd drzewostanu wraz z określeniem zakresu prac pielęgnacyjno-konserwacyjnych oraz wskazaniem drzew i krzewów do wycięcia. Koszt opracowania wyniósł 15.990,00 zł. W oparciu o sporządzony dokument Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie wydał zezwolenie na usunięcie 10 drzew z terenu parku oraz 4 drzew rosnących nad odrestaurowaną oranżerią. Wskazane drzewa zostały usunięte, a koszt ich wycinki wyniósł 24.732,00 zł. Ponadto Gmina uzyskała pozwolenie na przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych 33 drzew. Prace, w ramach których wykonane będą cięcia sanitarne, a także korekcyjne oraz wiązania statyczne i elastyczne realizowane będą w 2025 r.

Tabela 10. Budynki mieszkalne

Lp.	Adres	Stan budynku
1.	ul. Makowska 24	dobry
2.	ul. Makowska 42	dobry
3.	ul. J. Piłsudskiego 11	dobry

4.	ul. Kościelna 6	dobry
5.	ul. Kościelna 26	dobry
6.	ul. Przemysłowa 6	dobry
7.	ul. Role 79	dobry

W 2024 r. przeprowadzono remont mieszkania przy ul. Makowskiej 42 polegający na pomalowaniu ścian i sufitów, a także wymianie parapetów wewnętrznych. Koszt prac stanowił kwotę 13.600,00 zł brutto. Ponadto w październiku 2024 r. wykonano remont budynku przy ul. Kościelnej 6 polegający na pomalowaniu dachu, rynien i rur spustowych. Koszt robót wyniósł 6.237,00 zł brutto.

GOSPODAROWANIE MAJĄTKIEM GMINY

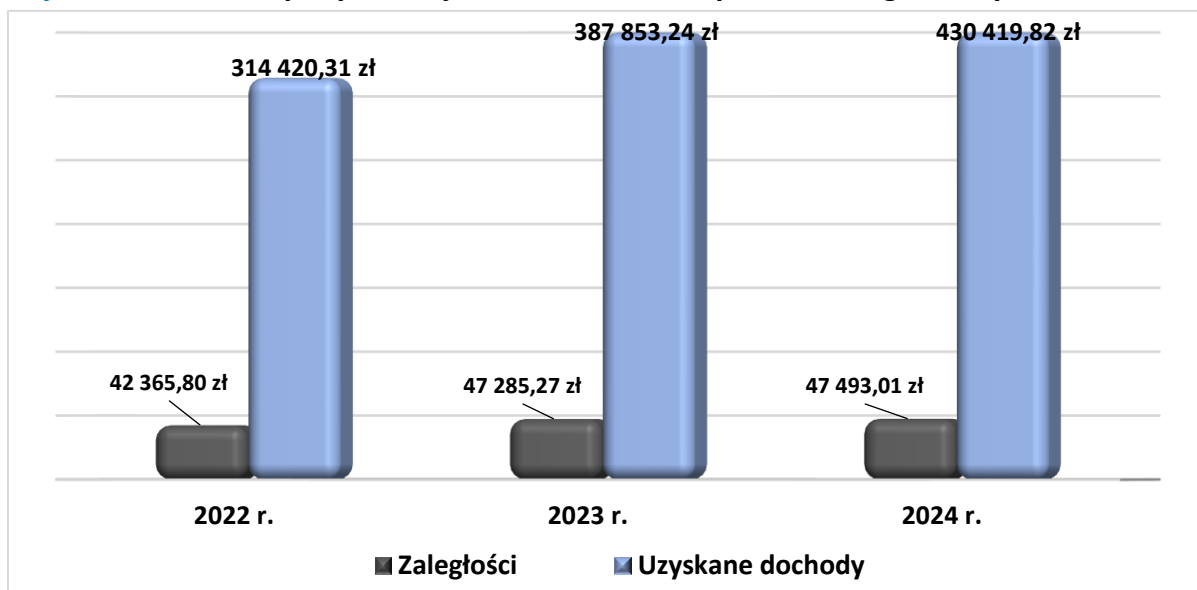
1. Dochody z najmu lokali mieszkalnych

Umowa najmu lokalu mieszkalnego zobowiązuje najemcę do zapłaty czynszu oraz mediów dostarczonych do lokalu mieszkalnego, na rzecz Gminy Sucha Beskidzka. Na media składają się następujące opłaty: woda, kanalizacja, centralne ogrzewanie, ciepła woda oraz wywóz nieczystości.

Od dnia 01 kwietnia 2024 r. miesięczna stawka bazowa czynszu w lokalach i budynkach wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy wynosi 7,00 zł za 1 m² powierzchni użytkowej. W oparciu o ww. stawkę bazową, dla każdego lokalu gminnego ustalany jest indywidualny czynsz uwzględniający czynniki podwyższające lub obniżające jego wartość użytkową tj. położenie budynku, położenie lokalu w nieruchomości, wyposażenie budynku i lokalu w urządzenia techniczne i instalacje, ogólny stan budynku.

Z tytułu czynszu najmu oraz mediów Gmina uzyskała dochody w wysokości ponad 430.000,00 zł.

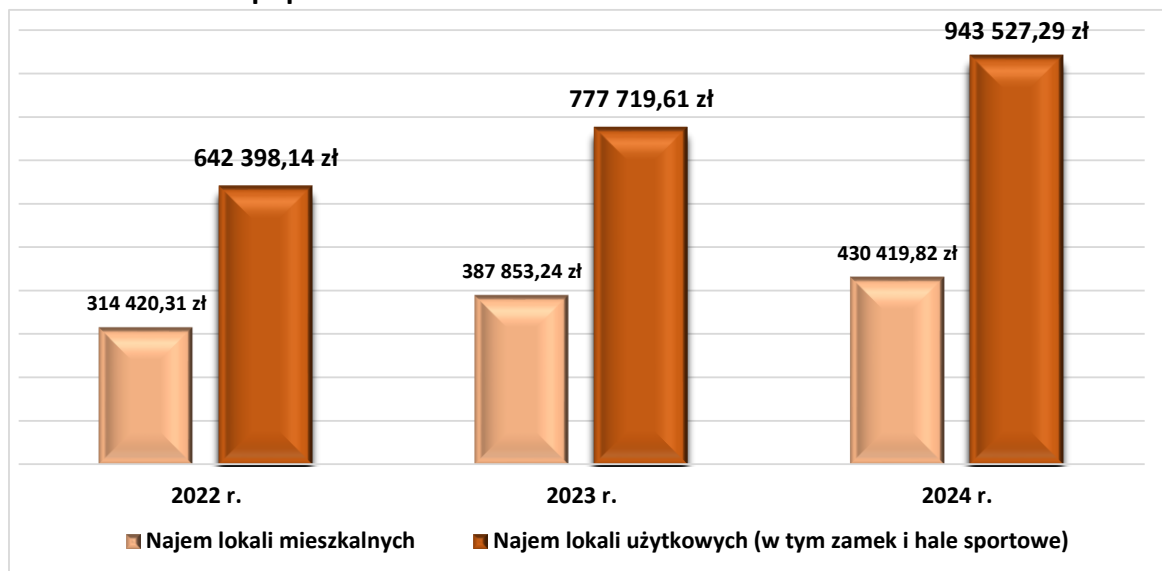
Wykres 45. Dochody z tytułu najmu lokali mieszkalnych oraz zaległości czynszowe

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

2. Dochody z najmu lokali użytkowych

Wykres 46. Dochody z tytułu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych w 2024 roku w stosunku do lat poprzednich

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

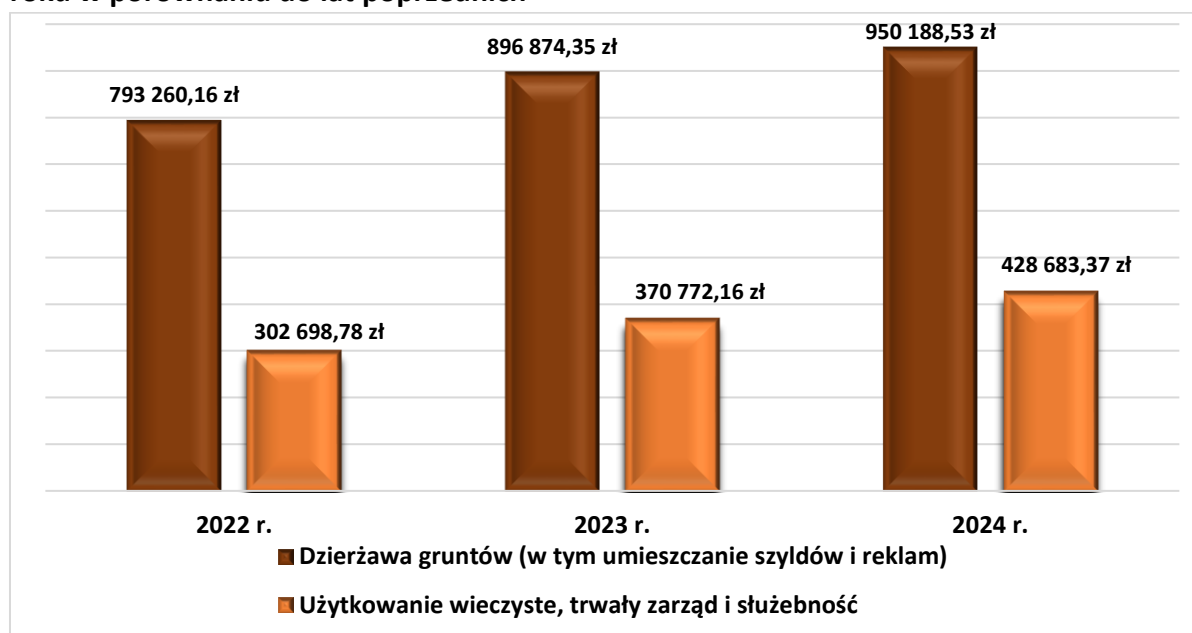
Gospodarka lokalami użytkowymi pozwoliła na uzyskanie dochodów rocznych w wysokości przekraczającej kwotę 943.000,00 zł.

Gmina poza lokalami użytkowymi wynajmuje także: gabinety, wolne pomieszczenia w części przyziemia oraz pomieszczenia piwniczne w Miejskiej Przychodni Zdrowia, halę sportową, sale gimnastyczne oraz sale lekcyjne i komputerowe w szkołach podstawowych.

3. Dzierżawa nieruchomości gruntowych

Miasto Sucha Beskidzka uzyskuje również dochód z dzierżawy nieruchomości gruntowych. Każdy wydzierżawiający teren zobowiązany jest płacić czynsz wg stawek określanych zarządzeniem Burmistrza Miasta. Gospodarka gruntami pozwoliła na uzyskanie w 2024 r. dochodów w wysokości 950.188,53 zł. Największym dzierżawcą terenów Gminnych jest Regionalny Zakład Przetwarzania Odpadów w Suchej Beskidzkiej i Składowisko Odpadów „Dąbie” w Suchej Beskidzkiej Sp. z o. o.

Wykres 47. Dochody z tytułu dzierżawy i użytkowania wieczystego nieruchomości w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

4. Użytkowanie wieczyste gruntu, trwały zarząd i służebności gruntowe

Prawo użytkowania wieczystego większości gruntów wykorzystywanych na cele mieszkaniowe zostało przekształcone w prawo własności. W użytkowaniu wieczystym pozostają grunty niezabudowane lub będące w trakcie zabudowy (w przypadku gdy nieruchomość nie została formalnie odebrana), a także tereny przeznaczone na cele przemysłowe. Opłaty z tego tytułu wnoszone są do dnia 31 marca każdego roku. W 2024 r. Gmina uzyskała dochód z tytułu użytkowania wieczystego w wysokości 251.365,11 zł.

Trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną. W przypadku Gminy Sucha Beskidzka jest to Zakład Komunalny, który zobowiązany jest na rzecz właściciela dokonywać do dnia 31 marca każdego roku zobowiązań. Ponadto pobierane są opłaty związane z ustanowieniem służebności na gruntach gminnych, polegających np. na prawie przejazdu lub zlokalizowaniu w ich obrębie urządzeń przesyłowych. W 2024 r. zawarto umowę ustanawiającą służebność przesyłu na rzecz firmy TAURON

Dystrybucja S.A., w związku z przebudową stacji transformatorowej na os. Beskidzkim w Suchej Beskidzkiej. Dochód z tytułu trwałego zarządu i służebności przesyłu uzyskany przez Gminę w 2024 r. wyniósł łącznie 177.318,26 zł.

5. Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego we własność

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, dotychczasowi użytkownicy wieczystości, którzy stali się właścicielami nieruchomości, zobowiązani są do ponoszenia opłat przekształceniowych przez okres 20 lat. Jednocześnie istnieje możliwość dokonania wpłaty jednorazowej wraz z bonifikatą przyznawaną na podstawie uchwały Rady Miasta.

W roku ubiegłym dochody z tytułu przekształcenia wyniosły 35.514,38 zł.

6. Sprzedaż mienia

W 2024 r. Gmina sprzedała trzy działki w drodze bezprzetargowej, w celu poprawy warunków zagospodarowania sąsiednich nieruchomości. Tereny znajdowały się przy ul. Stromej, ul. Batalionów Chłopskich oraz ul. Szpitalnej, a łączny dochód ze sprzedaży mienia wyniósł 12.780,00 zł.

POTRZEBY MIESZKANIOWE

Jednym z zadań samorządów jest tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb lokalowych mieszkańców miasta o niskich dochodach. Gmina Sucha Beskidzka w miarę posiadanych możliwości wynajmuje lokale mieszkalne na czas nieoznaczony oraz lokale socjalne osobom zamieszkałym na terenie miasta, spełniającym kryteria określone w uchwale Rady Miasta.

W 2024 r. zarówno na liście osób oczekujących na przydział lokalu mieszkalnego jak i lokalu socjalnego nie dokonano zmian. W roku 2024 pięć rodzin złożyło wniosek o wynajęcie lokalu z zasobu Gminy Sucha Beskidzka. Obecnie trwa procedura dotycząca ich rozpatrzenia. Aktualne zapotrzebowanie na mieszkania przedstawia wykres.

Wykres 48. Liczba osób/rodzin oczekujących na przydział mieszkania z zasobów gminy wg stanu na koniec 2024 roku w porównaniu z latami poprzednimi

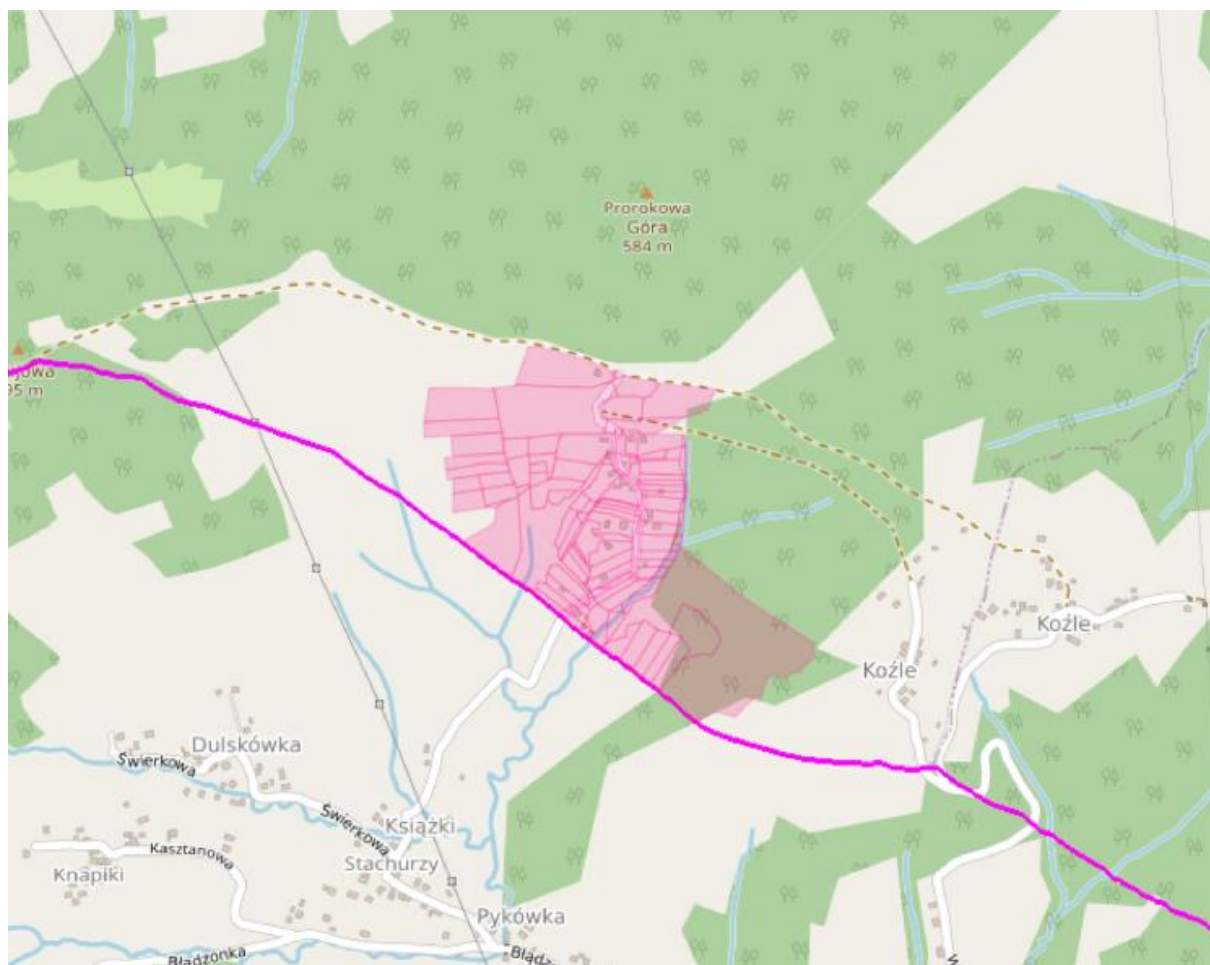
Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

ZMIANA GRANIC ADMINISTRACYJNYCH GMINY

W marcu 2024 r., realizując prośbę mieszkańców osiedla Wójciki z Tarnawy Dolnej, Rada Miasta Sucha podjęła uchwałę dotyczącą wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę granic Gminy Sucha Beskidzka oraz Gminy Zembrzyce. Działania poprzedzone były konsultacjami społecznymi, podczas których zdecydowana większość mieszkańców Suchej Beskidzkiej opowiedziała się za przyłączeniem tego obszaru do miasta. Przemawiał za tym układ komunikacyjny oraz fakt korzystania przez osoby z terenu osiedla Wójciki z suskich szkół, obiektów użyteczności publicznej, sklepów, zakładów pracy oraz pozostałej infrastruktury znajdującej się w Suchej Beskidzkiej.

Wniosek został rozpatrzony pozytywnie i na podstawie § 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany siedziby władz gminy, z dniem 01 stycznia 2025 r. ustalona została nowa granica Gminy Sucha Beskidzka i Gminy Zembrzyce.

W związku z tym do naszego miasta dołączono 122 działki ewidencyjne o łącznej powierzchni 23,6962 ha.

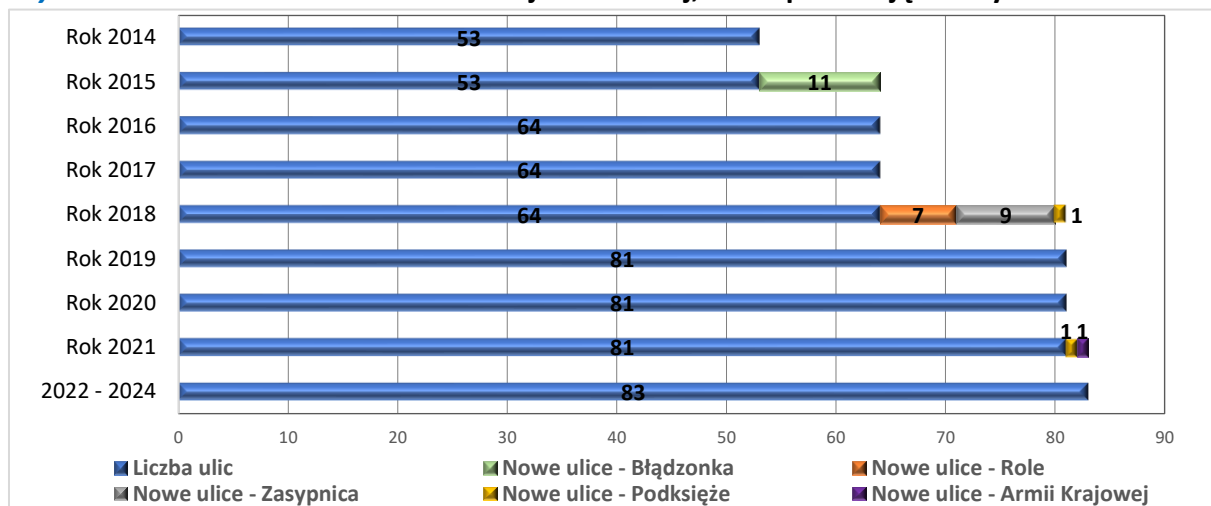
Mapa z zaznaczonym obszarem, który zostaje dołączony do Suchoj Beskidzkiej od dnia 01 stycznia 2025 r.

NUMERACJA NIERUCHOMOŚCI I NAZEWNICTWO ULIC

Porządkowanie numeracji i wprowadzanie nazewnictwa dla bezimiennych dotąd ulic to niezwykle trudny proces, który trwa od 2014 roku. Dotychczas wprowadzono zmiany w nazewnictwie dróg i numeracji nieruchomości w rejonie ulic: Bładzówka, Role, Zasypnica, Armii Krajowej oraz częściowo na ul. Podksiężę. W 2022 r. uporządkowano numerację w rejonie ulicy Krzeszowiaków. Zmianie uległy numery budynków przyporządkowanych dotychczas do ulicy Zasypnica, a do których dojazd prowadził przez ulicę Krzeszowiaków. Od dnia 01 grudnia 2022 r. nieruchomości te przynależą do ulicy Krzeszowiaków, zgodnie z ich faktycznym położeniem.

W listopadzie 2024 roku Rada Miasta Sucha Beskidzka nadała nazwę ulica „Sosnowa” drodze biegnącej od ul. Świerkowej, prowadzącej do rejonu włączanego od dnia 01 stycznia 2025 r. w obszar Suchoj Beskidzkiej, tzw. osiedla Wójciki. Nowa ulica przebiega częściowo po działkach należących do Gminy Sucha Beskidzka oraz po terenach położonych do dnia 31 grudnia 2024 r. w Tarnawie Dolnej.

Wykres 49. Liczba ulic na terenie Suchoj Beskidzkiej, które posiadają nazwy

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

ROSZCZENIA REPRYWATYZACYJNE WOBEC GMINY

Trwają w dalszym ciągu wszczynane od 2002 roku postępowania reprywatyzacyjne oraz odszkodowawcze na skutek wniosków składanych przez spadkobierców przedwojennych właścicieli znacionalizowanych po II wojnie światowej majątków ziemskich, które następnie zostały przekazane Gminie Sucha Beskidzka na mocy decyzji komunalizacyjnych.

Spadkobiercy byłych właścicieli – rodziny Tarnowskich, którzy od momentu wybuchu II wojny światowej przebywają poza granicami Polski, reprezentowani przez kancelarię prawniczą, dążą do odzyskania majątku, korzystając ze wszystkich dostępnych możliwości.

Przełom w trwających blisko 20 lat postępowaniach nastąpił w czerwcu 2021 r. bowiem Sejm RP zmienił ustawę Kodeks postępowania administracyjnego w taki sposób, że decyzje administracyjne nie mogą być uchylane, jeśli od ich wydania upłynęło co najmniej 10 lat. Taka zmiana prawa ma fundamentalne znaczenie dla Suchoj Beskidzkiej, ponieważ dotyczy również decyzji komunalizacyjnych, na podstawie których gmina stała się właścicielem nieruchomości znacionalizowanych. Zgodnie z nowelizacją przepisów, od 16 września 2021 r. nie można już stwierdzić nieważności decyzji administracyjnej, jeżeli od jej doręczenia lub ogłoszenia upłynęło 10 lat, nawet wówczas gdyby miała ona wady prawne. W takiej sytuacji można jedynie orzec, iż decyzję wydano z naruszeniem prawa, a jeśli ktoś z tego powodu poniósł szkodę może domagać się odszkodowania, ale już od Skarbu Państwa, a nie od Gminy. W dużym uproszczeniu znaczy to, że po 16 września 2021 roku zwrotów znacionalizowanych nieruchomości w naturze nie będzie. Zatem wszystko wskazuje na to, że po ponad dwudziestu latach batalii, strategiczne dla dalszego rozwoju miasta nieruchomości, w tym tereny potartaczne, pozostaną własnością samorządu, czyli wszystkich mieszkańców Suchoj Beskidzkiej.

Należy podkreślić, że przedwojenny majątek rodziny Tarnowskich w Suchoj obejmował między innymi wszystkie nieruchomości wzdłuż głównej ulicy miasta od „starego przedszkola”, aż po dzisiejsze osiedle Beskidzkie, po obu stronach ulicy.

Zmiana prawa nie spowodowała automatycznie umorzenia postępowań administracyjnych ani cywilnych. Nieruchomości gminne wobec których toczą się jeszcze postępowania to:

1. Teren potartaczny o ogólnej powierzchni ok.7 ha, położony po obu stronach ulicy Mickiewicza obejmuje cały obszar pomiędzy osiedlem Na Stawach, a ulicą Andrzeja Szczepkowskiego, tzw. Pasaż handlowy, obszar dworca autobusowego i sięga aż do torów kolejowych.
2. Tereny obecnego kompleksu sportowego „Babia Góra” oraz Szkoły Podstawowej Nr 1 o łącznej powierzchni 4,50 ha.
3. Nieruchomości położone przy ul. J. hr. Tarnowskiego, od parku zamkowego do firmy „Kuracjusz” o łącznej powierzchni 0,6679 ha, z czego działki gminne mają obszar 0,0637 ha (tzw. Domek Ogrodnika).
4. Tereny pomiędzy torami kolejowymi, a rzeką Stryszawka przy ulicy Przemysłowej oraz część obszaru użytkowanego przez PKP o łącznej powierzchni ok. 1,80 ha. Nieruchomości gminne objęte roszczeniem stanowią 0,40 ha.
5. Nieruchomość przy ul. Mickiewicza 38 oddana w użytkowanie wieczyste Polskiemu Towarzystwu Turystyczno – Krajoznawczemu o powierzchni 0,1267 ha.
6. Nieruchomości oddane w użytkowanie wieczyste, zajęte obecnie pod supermarkety Intermarche i Bricomarche, obszar od Urzędu Skarbowego do obiektów firmy „Sucha Atut” (dawne Zakłady Przetwórcze) o ogólnej powierzchni 2,80 ha.

Postępowania ostatecznie zakończone korzystnymi dla Gminy Sucha Beskidzka decyzjami to obszar związany z tzw. „Czerwoną kamienicą” czyli teren obecnego parkingu pomiędzy zamkiem, a Nadleśnictwem. Obejmuje on aktualnie działki ewidencyjne: nr 9421/14 oraz nr 9422 o łącznej powierzchni 1,7147 ha. Na nieruchomości znajdowała się niegdyś tzw. „Czerwona kamienica”, budynki administracyjno – gospodarcze oraz m.in. ogród warzywny. Zmiany prawa niestety nie doczekało postępowanie dotyczące budynku starego przedszkola wraz z tzw. ogrodem jordanowskim. Na podstawie wyroku z dnia 27 maja 2021 r. Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej, w dniu 08 czerwca 2021 r. Gmina Sucha Beskidzka przekazała spadkobiercom Juliusza hr. Tarnowskiego nieruchomość położoną w Suchoj Beskidzkiej przy ul. Mickiewicza 20, wraz z gruntem o łącznej powierzchni 0,8345 ha. Nieruchomość zabudowana jest budynkiem użytkowo – mieszkalnym. W dniu 28 października 2021 r. odzyskana nieruchomość została przez spadkobierców byłych właścicieli sprzedana. W dniu 17 kwietnia 2023 r. na podstawie decyzji Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie budynek został wpisany do rejestru zabytków. Obecny właściciel od momentu zakupu (ponad 3 lata) nie użytkuje go, nie wykonuje prac remontowych ani adaptacyjnych, nie dokonał również zabezpieczenia przed warunkami atmosferycznymi. Obiekt jest w bardzo złym stanie i negatywnie wpływa na wizerunek miasta.

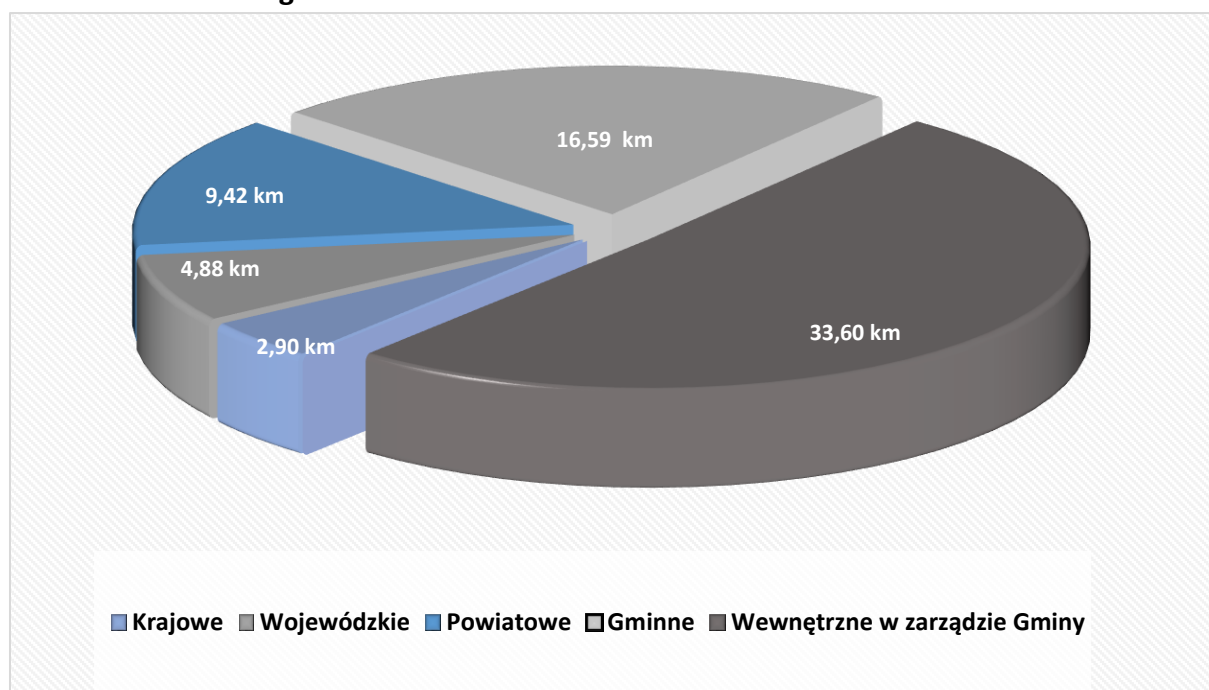
5.2. Infrastruktura Drogowa

Miasto Sucha Beskidzka stanowi ważny węzeł komunikacyjny o znaczeniu regionalnym jest bowiem położone na obszarze na którym krzyżują się trasy komunikacji kolejowej (linie kolejowe: nr 97 Skawina – Żywiec oraz nr 98 Sucha Beskidzka - Chabówka) i drogowej. Najważniejsze role w komunikacji osobowej i w transporcie towarowym odgrywają jednak drogi, a przede wszystkim:

- **Droga krajowa nr 28 Zator – Medyka**, której zarządcą jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie. Jest to ulica Wadowicka oraz ulica Makowska (długość w granicach miasta 2,9 km).
- **Droga wojewódzka nr 946** Sucha Beskidzka – Żywiec, której zarządcą jest Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie. Są to ulice: Role, Mickiewicza oraz Piłsudskiego, których długość w granicach miasta wynosi 4,8 km. Droga przebiega przez obszar śródmiejski, stanowiąc jednocześnie główną „zbiorczą” trasę miejską.
- **Drogi powiatowe**, których zarządcą jest Zarząd Powiatu Suskiego, są to ulice: J. hr. Tarnowskiego, Zamkowa, Przemysłowa, Kościelna, Szpitalna, Batalionów Chłopskich, Błądzonka oraz Zasypnica. Długość tych dróg nie uległa zmianie i wynosi 9,4km.

Układ funkcjonalny komunikacji wewnętrznej miasta – oprócz opisanych dróg krajowych wojewódzkich i powiatowych – składa się również z dróg gminnych (36) oraz dróg o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi (drogi wewnętrzne będące w zarządzie Gminy Sucha Beskidzka). Stan i parametry dróg gminnych i wewnętrznych obrazują poniższe tabele.

Wykres 50. Rodzaje dróg na terenie Suchoj Beskidzkiej z podziałem na kategorie – stan na dzień 31 grudnia 2024 roku

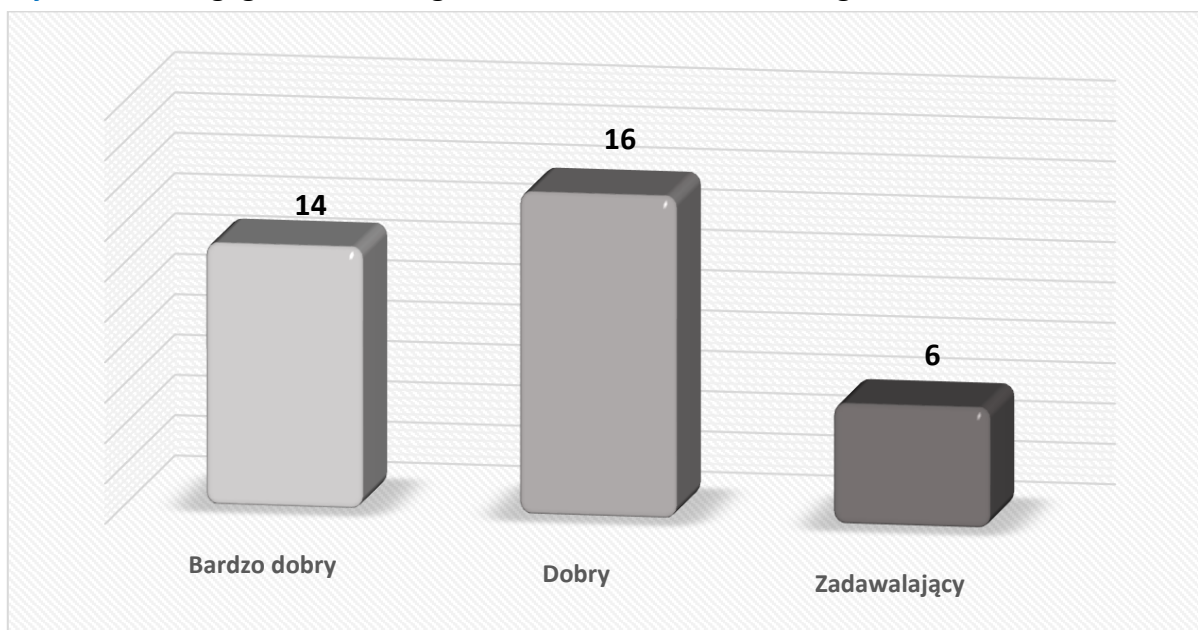
Źródło: Dane Referatu Rozwoju Miasta UM Sucha Beskidzka

Tabela 11. Drogi gminne

Lp.	Nazwa ulicy	DANE OGÓLNE				
		długość drogi (mb)	średnia szerokość jezdni (m)	Powierzchnia jezdni (m ²)	Rodzaj nawierzchni	Stan nawierzchni drogi
1.	UL. 3 MAJA	400	6,50	2600,00	Mineralno-bitumiczna	zadowalający
2.	UL. ARMII KRAJOWEJ	390	6,00	2340,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
3.	UL. WIOSENNA	1020	6,00	6120,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
4.	UL. JESIENNA	153	4,50	688,50	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
5.	UL. ZIMOWA	130	4,50	585,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
6.	UL. ŹRÓDLANA	184	5,80	1067,20	Mineralno-bitumiczna	dobry
7.	UL. NAD SKAWĄ	408	5,00	2040,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
8.	UL. DR ZOFII KARAŚ	366	6,00	2196,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
9.	UL. M. KONOPNICKIEJ	198	6,00	1188,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
10.	UL. CMENTARNA	169	6,00	1014,00	Mineralno-bitumiczna	zadawalający
11.	UL. 29 STYCZNIA	821	5,40	4433,40	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
12.	UL. NAD STAWAMI	1108	6,00	6648,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
13.	UL. PŁK. T. SEMIKA	250	6,00	1500,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
14.	UL. SPÓŁDZIELCÓW	311	6,00	1866,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
15.	UL. BILLY WILDERA	122	5,00	610,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
16.	UL. ZIELONA	309	4,50	1390,50	Mineralno-bitumiczna	dobry
17.	UL. HANDLOWA	310	6,80	2108,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
18.	UL. W.GOETLA	430	5,80	2494,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
19.	UL. GÓRSKA	410	3,80	1558,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
20.	UL. BENIOWSKIEGO	300	6,00	1800,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
21.	UL. A.STARZEŃSKIEGO	650	3,50	2275,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
22.	UL. A.SZCZEPKOWSKIEGO	450	5,00	2250,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry

23.	UL. T. NIESZCZYŃSKIEJ	99	6,00	594,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
24.	UL. TURYSTYCZNA	490	4,10	2009,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
25.	UL. PODKSIĘŻE (Za modrzewiami)	1550	3,50	9275,00	Mineralno-bitumiczna	zadowalający
26.	UL. KAMIENNE	2130	4,5	9585,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
27.	UL. SMOLIKÓWKA	480	3,5	1680,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
28.	UL. KOLEJOWA	390 210	5,00 3,00	1950,00 630,00	Mineralno-bitumiczna/ utwardzona	bardzo dobry/ zadowalający
29.	UL. DĘBOWA	215	3,00	645,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
30.	UL. ZA WODĄ	530	4,00	2120,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
31.	UL. ROLE (boczna przez tory)	85	3,00	255,00	gruntowa	zadowalający
32.	ul. MAKOWSKA (boczna w kierunku stawów rybnych)	230	3,00	690,00	Mineralno-bitumiczna/ gruntowa	zadowalający
33.	UL. KRZESZOWIAKÓW	440	3,00	1320,00	Mineralno-bitumiczna	zadowalający
34.	UL. SPACEROWA	260	3,00	780,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
35.	UL. GOSPODARCZA	450	3,00	1350,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
36.	Łącznik ul. Szpitalnej z ul. Kościelną	138	6,0	828,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
OGÓŁEM:		16 586 mb.		82 482,60 m²		

Wykres 51. Drogi gminne według stanu nawierzchni na koniec grudnia 2024 roku

Źródło: Dane Referatu Rozwoju Miasta UM Sucha Beskidzka

Tabela 12. Drogi wewnętrzne

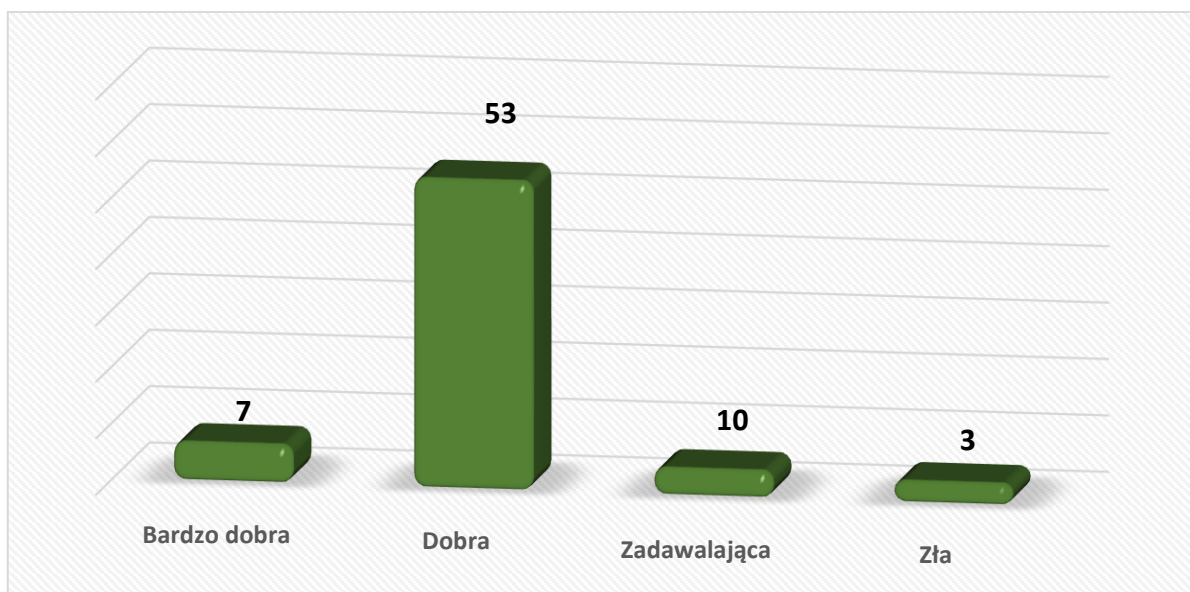
Lp.	Nazwa drogi	Długość	Średnia szer.	Powierzchnia	Rodzaj nawierzchni	Stan drogi
1.	Ul. Sumerówka	840	3,00	2520	Mineralno-bitumiczna	dobry
2.	Os. Garce – Śpiwle	1700/ 1450	3,12	9828	Mineralno-bitumiczna	dobry
3.	Os. Pikieta	630	3,10	1953	Mineralno-bitumiczna	zadowalający
4.	Ul. Ogrodowa	270	2,90	783	Mineralno-bitumiczna /płyty IOMB	zadowalający
5.	Ul. Stokowa	142	2,80	397,60	Naw. z płyt IOMB	bardzo dobry
6.	Ul. Słoneczna	230	3,50	805	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
7.	Ul. Polna	30/ 163	3,00	579	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry/ zadowalający
8.	Ul. Krótka	120	4,20	504	Mineralno-bitumiczna	dobry
9.	Ul. Pod Modrzewiami	170	3,00	510	Mineralno-bitumiczna	dobry
10.	Ul. Panoramiczna	391	2,80	1094,80	Mineralno-bitumiczna	dobry
11.	Ul. Podksiężę - Starostówka	350	2,60	910	Naw z płyty IOMB/ mineralno-bitumiczna	dobry
12.	Ul. Podksiężę - Beblikówka	480	2,60	1248	Mineralno-bitumiczna	zadowalający

13.	Ul. Podksiężę - Wąglówka	489	2,80	1369,20	Mineralno- bitumiczna	dobry
14.	Ul. Podksiężę - Kasprzycówka	580	2,80	1624	Mineralno- bitumiczna	dobry
15.	Ul. Wiosenna (górny odcinek)	560	2,80	1568	Mineralno- bitumiczna	zadowalający
16.	Ul. Wesoła	540	2,70	1458	Mineralno- bitumiczna /płyty IOMB	Dobry
17.	Ul. Górską (Za Górą)	1710	3,00	5130	Mineralno- bitumiczna	bardzo dobry
18.	Ul. Górską (Mędrakówka)	585	2,80	1638	Mineralno- bitumiczna	zły
19.	Ul. Podksiężę – Nowy Świat	1650	2,80	4620	Mineralno- bitumiczna	dobry
20.	Ul. Zakościele	280	3,30	924	Mineralno- bitumiczna	dobry
21.	Ul. Role (Korczaki)	809	3,00	2427	Naw. z płyt IOMB	zadowalający
22.	Ul. Graniczna	510	2,80	1428	Mineralno- bitumiczna	dobry
23.	Boczna od ul. Zamkowej	300	3,50	1050	Mineralno- bitumiczna	dobry
24.	Ul. Role (Szklarczyki)	200	3,00	600	Mineralno- bitumiczna	zadowalający
25.	Ul. Poziomkowa	463	3,00	1389	Mineralno- bitumiczna	dobry
26.	Ul. Role (Kończki)	312	3,00	936	Mineralno- bitumiczna	dobry
27.	Ul. Ziołowa	392	2,70	1058,40	Mineralno- bitumiczna	dobry
28.	Ul. Leśna	670	2,80	1876	Mineralno- bitumiczna	zadawalający
29.	Ul. Stroma	345	3,00	1035	Mineralno- bitumiczna	zadowalający
30.	Ul. Cicha	223	2,90	646,70	Mineralno- bitumiczna	dobry
31.	Ul. Świerkowa – Książki	540	3,00	1620	Mineralno- bitumiczna	dobry
32.	Ul. Świerkowa (Dulscy)	467	2,70	1260,90	Mineralno- bitumiczna	dobry
33.	Ul. Kasztanowa	580	3,00	1740	Mineralno- bitumiczna	dobry
34.	Ul. Błędzka – (od skrz. ul. Świerkowej do granicy ze Stryszawa)	400/ 1230	3,50	5705	Mineralno- bitumiczna	dobry/ bardzo dobry
35.	Ul. Lipowa	630	3,00	1890	Mineralno- bitumiczna	dobry
36.	Ul. Łagodna	300	3,00	900	Mineralno- bitumiczna	dobry
37.	Ul. Jaworowa	1020	3,00	3060	Mineralno- bitumiczna	dobry
38.	Ul. Widokowa	750	2,80	2100	Mineralno- bitumiczna	dobry
39.	Ul. Konfederatów Barskich	670	2,80	1876	Mineralno- bitumiczna	zły

40.	Ul. A. Starzeńskiego (Pacygówka)	700	4,50	3150	Mineralno-bitumiczna/gruntowa	dobry
41.	Ul. Batalionów Chłopskich	270	3,10	837	Mineralno-bitumiczna	dobry
42.	Ul. Magnoliowa	400	3,00	1200	Mineralno-bitumiczna	dobry
43.	Ul. Zaciszna	100	2,80	280	Naw. z płyt IOMB	dobry
44.	Ul. Kubasy	650	3,00	1950	Mineralno-bitumiczna	dobry
45.	Ul. Spokojna	220	3,00	660	Mineralno-bitumiczna	dobry
46.	Ul. Wrzosowa	320	3,00	960	Mineralno-bitumiczna	dobry
47.	Ul. Jędrzejaki	235	3,00	705	Mineralno-bitumiczna	dobry
48.	Ul. Klonowa	230	2,50	575	Naw. Z płyt IOMB	dobry
49.	Ul. Miodowa	210	3,00	630	Mineralno-bitumiczna	dobry
50.	Ul. Kwiatowa	150	2,50	375	Naw. Z płyt IOMB	dobry
51.	drogi na osiedlu Beskidzkim	766	3,10	2374,60	Mineralno-bitumiczna	dobry
52.	do Stadionu Babiej Góry	80	4,20	336	Mineralno-bitumiczna	dobry
53.	Boczna od ul. Makowskiej	300	3,00	900	Naw. Z płyt IOMB	zadowalający
54.	Boczna od ul. Makowskiej (na granicy z Makowem Podh.)	95	2,60	247	Mineralno-bitumiczna	dobry
55.	Boczna od ul. Słonecznej	319	3,10	988,90	Mineralno-bitumiczna/płyty IOMB	dobry
56.	Boczna od ul. Turystycznej	40	4,00	160	Mineralno-bitumiczna	dobry
57.	Boczna od ul. 3 Maja (działka ewid.nr 7321/5)	157	3,00	471	Mineralno-bitumiczna	dobry
58.	Boczna od ul. Szpitalnej	1084	3,80	3754,40	Mineralno-bitumiczna	dobry
59.	Boczna od ul. 29 Stycznia (łącznik)	135	3,00	405	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
60.	Boczna od ul. Mickiewicza (za byłą szkołą Mechanik)	103	3,00	309	Mineralno-bitumiczna	dobry
61.	Boczna od ul. Dr. Z. Karaś	170	3,60	612	Mineralno-bitumiczna	zły
62.	Droga „DĄBIE”	821	6,00	4926	Mineralno-bitumiczna	dobry
63.	Boczna od ul. Spółdzielców	150	3,80	570	Mineralno-bitumiczna	dobry
64.	Boczna od ul. Billy Wildera	60	3,50	210	Mineralno-bitumiczna	dobry
65.	Ul. Zasypnica (Kubasiaki)	350	3,00	1050	Mineralno-bitumiczna	dobry

66.	Ul. Lawendowa	250	3,80	950	Mineralno-bitumiczna	dobry
67.	Ul. Akacyjowa	230	3,50	805	Mineralno-bitumiczna	dobry
68.	Ul. Radosna	90	3,00	270	Mineralno-bitumiczna	Bardzo dobry
69.	Ul. Zasywnica (Salówka)	280	2,80	784	Naw. z płyt IOMB	zadawalający
70.	Boczna od ul. 3 Maja (działka ewid.nr 10084)	106	3,00	318	Mineralno-bitumiczna	Bardzo dobry
71.	Boczna od ul. Spółdzielców (za Capri)	250	3,20	800	Mineralno-bitumiczna	dobry
72.	Boczna od ul. Piłsudskiego	40	3,00	120	Mineralno-bitumiczna	dobry
73.	Boczna od ul. Batalionów Chłopskich	70	3,00	210	Mineralno-bitumiczna	dobry
	OGÓŁEM	33 602 mb		104 954,50 m²		

Wykres 52. Drogi wewnętrzne według stanu nawierzchni na koniec grudnia 2024 roku

Źródło: Dane Referatu Rozwoju Miasta UM Sucha Beskidzka

Infrastruktura drogowa w dalszym ciągu ulega sukcesywnej poprawie. W 2024 roku na drogach gminnych i wewnętrznych wykonane zostały nowe nawierzchnie asfaltowe, odtworzono pobocza oraz odwodnienia. Przeprowadzono m.in. remont i modernizację dróg: ul. Handlowa, ul. W. Goetla, ul. dr Z. Karaś, boczna od ul. Makowskiej (do budynków

socjalnych), ul. Polna (górny odcinek), boczna od ul. 29 Stycznia (łącnik) , ul. Górską (za Górą), ul. Radosna, boczna od ul. 3 Maja.

łącznie w 2024 r. wykonano około 10 000 m² nowych nawierzchni asfaltowych na drogach wewnętrznych i gminnych.

W skład infrastruktury drogowej wchodzi również ciągi piesze zlokalizowane na terenach miejskich, których powierzchnie oraz długości obrazuje poniższa tabela.

Tabela 13. Lokalizacja, długość i powierzchnia chodników wg stanu na 31 grudnia 2024 r.

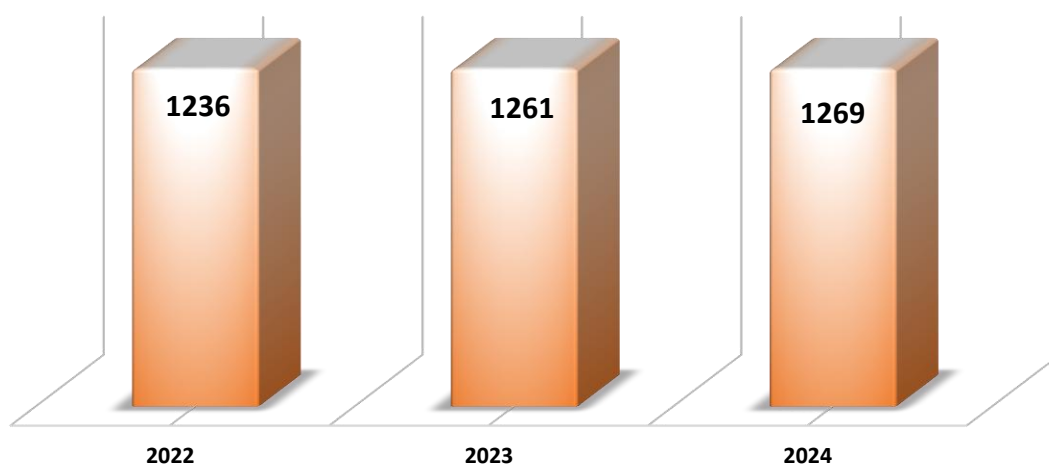
Nazwa drogi	Powierzchnia chodników (m ²)	Długość chodników (mb)
ul. 3 Maja	1 005,00	670
ul. Armii Krajowej	628,00	418
ul. Wiosenna	1 650,00	1100
ul. Nad Skawą	495,00	330
ul. Dr. Zofii Karaś	823,00	549
ul. M. Konopnickiej	585,00	390
ul. Cmentarna	338,00	170
ul. 29 Stycznia	180,00	130
ul. Nad Stawami	1 800,00	1200
ul. Płk. T. Semika	848,00	565
ul. Spółdzielców	250,00	260
ul. Billy Wildera	52,50	35
ul. Zielona	451,00	310
ul. Handlowa	974,00	650
ul. W. Goetla	645,00	430
ul. Beniowskiego	483,00	300
ul. A. Szczepkowskiego	102,00	68
ul. T. Nieszczyńskiej	243,00	162
ul. Mickiewicza	5 365,00	1530
ul. Zamkowa	2 754,00	1368
ul. Gospodarcza	660,00	440
ciąg pieszy przy placu targowym	525,00	210
os. Beskidzkie	930,00	620
ul. Przemysłowa	330,00	220
ciąg pieszy-Stadion Sportowy	1 260,00	360
ul. Piłsudskiego	210,00	105
Przy łączniku ul. Szpitalnej z ul. Kościelną (obok Starostwa)	328,00	164
OGÓŁEM:	23 914,50 m²	12 754 mb

Gmina Sucha Beskidzka zbudowała i utrzymuje na terenie miasta ścieżki rowerowe o nawierzchni z kostki brukowej oraz bitumicznej, wzdłuż ulic: Mickiewicza – Role i wzdłuż stadionu, o łącznej długości ok. 4,0 km.

5.3. Oświetlenie Uliczne

Na dzień 31 grudnia 2024 roku na terenie miasta było 1269 opraw oświetlenia ulicznego utrzymywanych przez samorząd Suchej Beskidzkiej. Lampy zamontowane są pojedynczo na słupach energetycznych, a w okolicach Rynku, ul. Zamkowej i części ul. Mickiewicza na słupach ozdobnych (po 2 szt. na każdym). W 2024 r. w związku z przygotowaniem dokumentacji projektowej na potrzeby przeprowadzenia modernizacji oświetlenia i wymiany 550 opraw, dokonano kompleksowego przeglądu i inwentaryzacji wszystkich punktów świetlnych zlokalizowanych na terenie Gminy. Przeprowadzone działania pozwoliły na określenie szczegółowej ilości opraw oraz wyznaczenie lamp, które winny być wymienione.

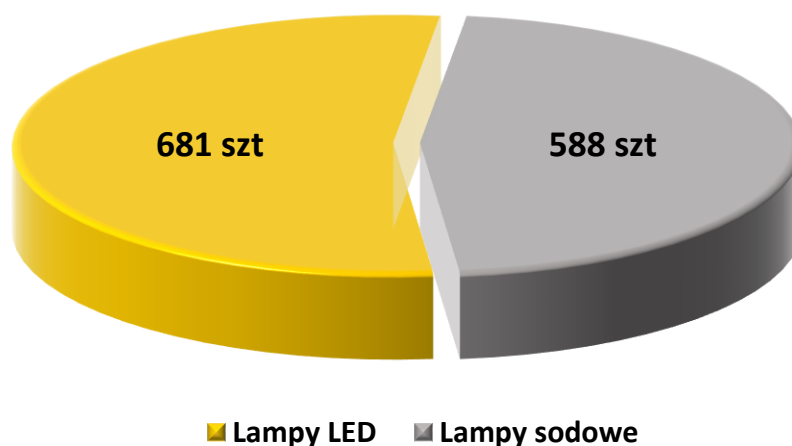
Wykres 53. Ilość punktów oświetleniowych w latach 2022 - 2024 (w szt.)

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

W związku z sukcesywną wymianą opraw sodowych na ledowe, w 2024 r. liczba lamp ledowych na terenie miasta wyniosła 681 opraw, co stanowi ok. 53 % wszystkich zamontowanych punktów świetlnych. Struktura mocy opraw oscyluje w granicach od 27 - 92 kW (oprawy LED) do 70-250 kW (oprawy sodowe).

Wykres 54. Rodzaje lamp oświetlenia ulicznego wg stanu na koniec 2024 roku

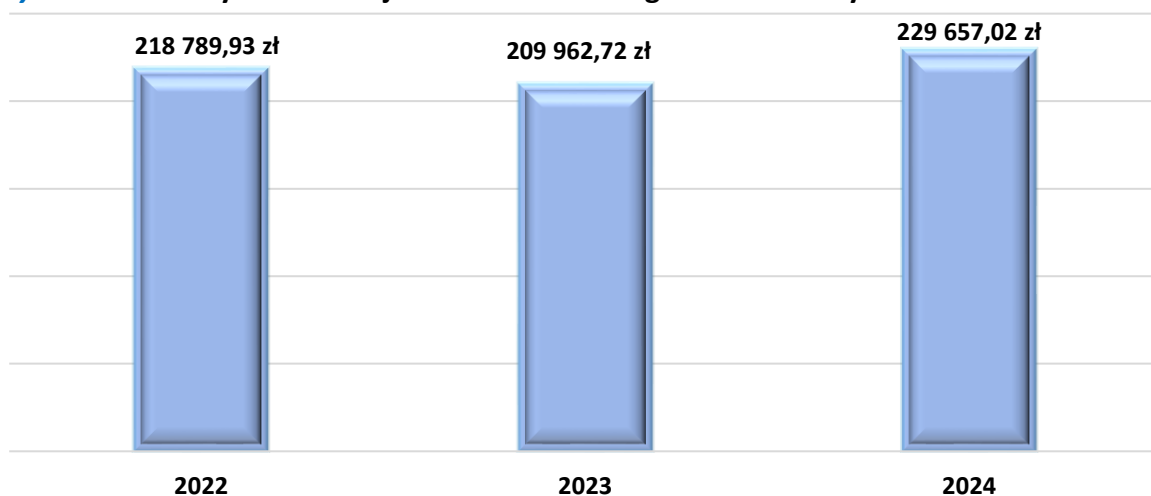

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Modernizacja oświetlenia realizowana jest głównie przy okazji wykonywania remontów dróg, rewitalizacji terenów, a także w ramach podpisanej umowy eksploatacyjnej z Tauron Nowe Technologie S.A. W 2024 r. przy ul. Zasypnica wybudowane zostało doświetlenie przejścia dla pieszych składające się z 2 opraw typu LED.

Sukcesywna wymiana oświetlenia na nowoczesne i energooszczędne lampy LED pozwala na redukcję wydatków na energię elektryczną. W ramach zawartej umowy na konserwację i świadczenie usługi oświetlenia, wykonywane są zadania takie jak: wymiana źródeł światła, wymiana elementów zabezpieczeń i naprawa usterek w sieci oświetleniowej, a także ustalanie czasu pracy oświetlenia.

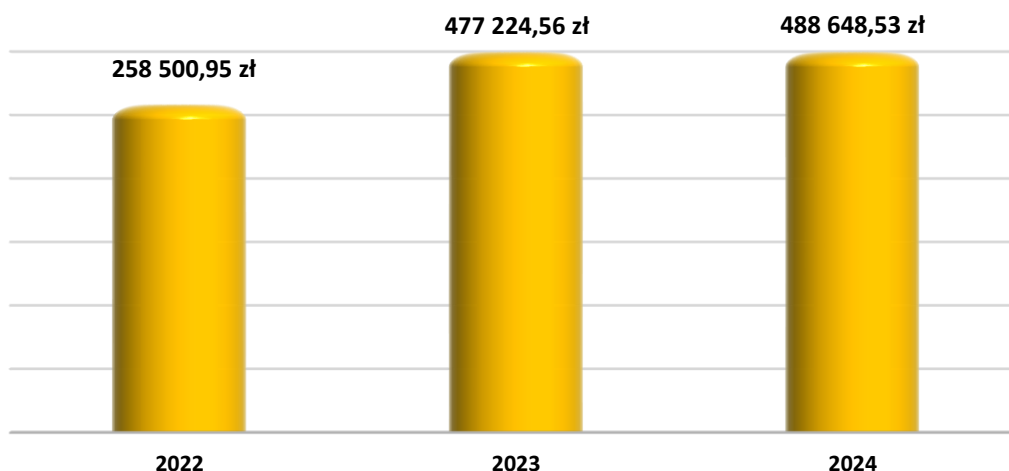
Wykres 55. Koszty konserwacji i świadczenia usług oświetleniowych w latach 2022 - 2024

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

W 2024 r. obowiązywały ceny zakupu energii uzyskane w 2022 roku w przetargu dla grupy zakupowej obejmujące m.in. oświetlenie uliczne. W celu zapewnienia maksymalnie korzystnych cen energii na kolejne lata, w IV kw. 2024 roku przeprowadzony został kolejny przetarg, w wyniku którego koszt zakupu energii na potrzeby oświetlenia będzie w 2025 r. o około 30 % niższy w stosunku do lat 2022-2024.

Wykres 56. Koszty zakupu i dystrybucji energii elektrycznej oświetlenia ulicznego w 2024 roku z porównaniem do lat ubiegłych

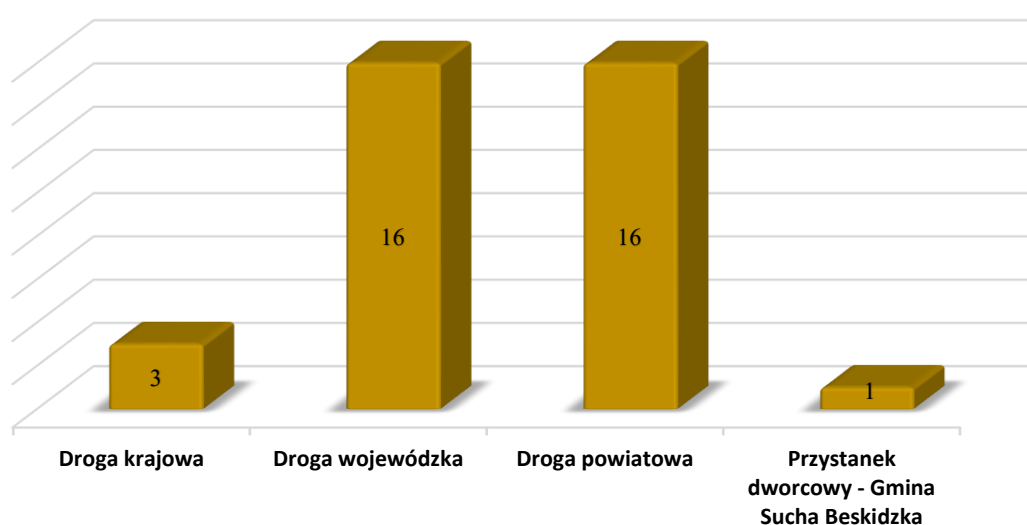
Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

5.4. Infrastruktura Komunikacyjna

Transport Drogowy

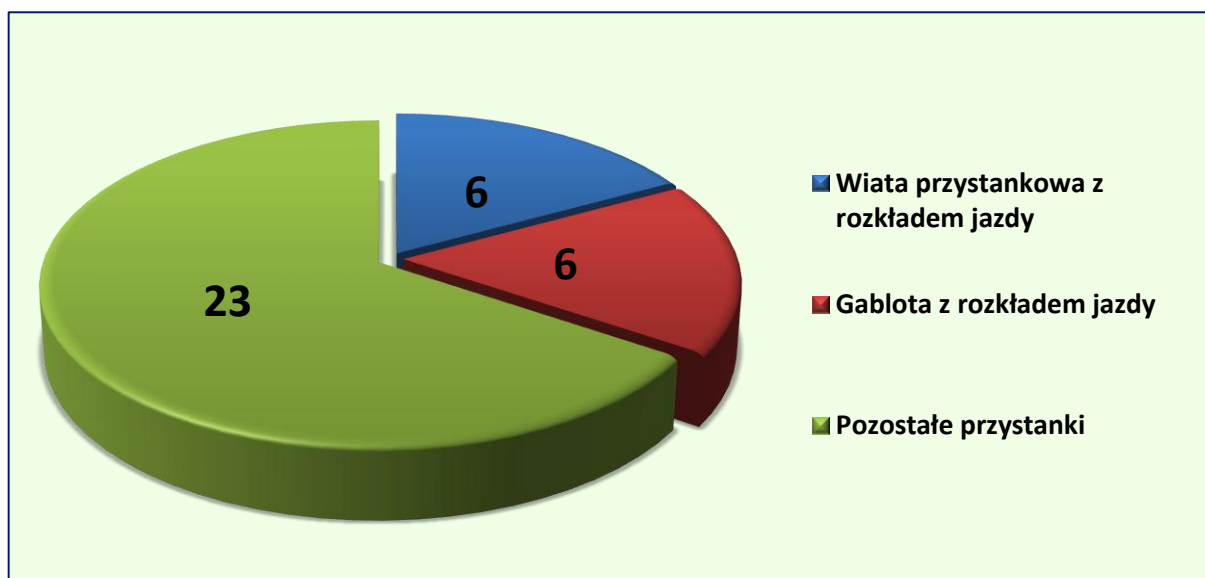
Na terenie miasta znajduje się łącznie 35 przystanków, położonych przy drodze krajowej, wojewódzkiej i powiatowej oraz jeden przystanek dworcowy (ul. Mickiewicza). Właścicielami przystanków i wnek postojowych (jeżeli istnieją), są poszczególni zarządcy dróg i to od nich przewoźnicy muszą uzyskać zgodę na zatrzymywanie się. Gmina natomiast wyposaża w odpowiednią infrastrukturę te najważniejsze z nich i najczęściej wykorzystywane. Gmina Sucha Beskidzka jest właścicielem tylko jednego przystanku.

Wykres 57. Liczba przystanków na terenie Suchoj Beskidzkiej z podziałem na kategorię dróg i lokalizację

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Wykres 58 Liczba przystanków z uwzględnieniem wyposażenia

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Wiaty przystankowe wyposażone w gabloty z rozkładami jazdy znajdują się na przystankach zlokalizowanych przy ul. Mickiewicza (4 szt.), ul. Piłsudskiego (1 szt.) i ul. Role (1 szt.). Przystanki położone przy drodze krajowej oraz znajdujące się w centrum wyposażone są w gabloty informacyjne z rozkładem jazdy. W celu utrzymania czystości i porządku na przystankach znajdują się kosze na śmieci, a we wszystkie dni robocze są one sprzątane przez grupę porządkową. Niestety poziom usług świadczonych przez większość przewoźników prywatnych nadal jest trudna do zaakceptowania. Powszechne stało się nieprzestrzeganie rozkładów jazdy, zasad korzystania z przystanków i parkowanie busów w miejscach niedozwolonych. Gmina Sucha Beskidzka utrzymując urządzenia przystankowe aktualizuje na bieżąco rozkłady jazdy, na podstawie informacji dostarczanych przez przewoźników. Niestety na przystankach mogą znajdować się nieaktualne rozkłady jazdy. Jest to spowodowane wyłącznie niedopełnieniem obowiązku przez przewoźnika, który każdą zmianę rozkładu jazdy powinien zgłosić do Urzędu Miasta. Burmistrz Suchoj Beskidzkiej podejmował wielokrotnie próby uporządkowania sytuacji, lecz organizowane w tej sprawie spotkania nie przyniosły oczekiwanego rezultatu. Podkreślić należy, że zgodnie z obowiązującymi przepisami samorząd Gminy nie ma uprawnień kontrolnych wobec przewoźników, lecz ma je organ wydający licencje, czyli Starosta lub Marszałek Województwa.

Transport kolejowy

Stacja kolejowa Sucha Beskidzka wraz z węzłem kolejowym jest jedną z najważniejszych na linii Kraków – Zakopane. Po oddaniu w 2017 roku do użytku planowanej od dziesiętków lat łącznicy kolejowej zlokalizowanej w sąsiedztwie placu targowego i zespołu zamkowo parkowego, przystanek ten w zdecydowanej większości przejął rolę dworca. Na stacji Sucha Beskidzka Zamek swój przystanek mają linie dalekobieżne np. do Bydgoszczy, Warszawy czy Gdyni. Natomiast z dworca kolejowego przy ul. Mickiewicza odjeżdżają pociągi linii regionalnych m.in. do Krakowa, Zakopanego. W 2024 roku zakończyły się zasadnicze prace remontowe przy trasie kolejowej z Krakowa do Zakopanego. W związku z tym znacząco skrócił się czas przejazdu na linii Kraków – Zakopane i wynosi on nieco ponad 2 godziny.

W połowie 2024 roku zakończyła się również trwająca blisko 6 lat autobusowa komunikacja zastępcza na tym odcinku. Z powyższych względów, kolej stała się ciekawą alternatywą dla linii autobusowych np. na trasie Sucha Beskidzka – Kraków.

W listopadzie 2024 r. rozpoczęła się natomiast modernizacja linii kolejowej Sucha Beskidzka – Żywiec. Przedmiotowa inwestycja obejmuje przebudowę torów na długości 35 km, sieci trakcyjnej i urządzeń sterowania ruchem kolejowym. Termin zakończenia realizacji planowany jest na drugie półrocze 2026 r. Po wykonaniu wszystkich prac modernizacyjnych czas przejazdu pociągów na odcinku Sucha Beskidzka – Żywiec skróci się o blisko 30 minut. Najszybszy pociąg relacji Żywiec – Kraków Główny będzie mógł pokonać tę trasę nawet w 100 minut. Mieszkańcy powiatu suskiego zyskają dogodniejsze możliwości dojazdu do pracy i szkoły. Wyższy standard linii kolejowej, położonej w malowniczym terenie południowej Polski, to także zachęta dla turystów.

6. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

6.1. Ochrona Porządku Publicznego

Gmina Sucha Beskidzka jako jedyna w powiecie suskim posiada umundurowaną formację samorządową – Straż Miejską, która zajmuje się m.in. egzekwowaniem prawa miejscowego, ściganiem sprawców wykroczeń, prowadzeniem postępowań w sprawach o wykroczenia. Podstawowym zadaniem strażników jest ochrona porządku publicznego, egzekwowanie zadań Gminy w tym zakresie, uchwał Rady Miasta Sucha Beskidzka i poleceń Burmistrza Miasta. Od stycznia do listopada 2024r. w Straży Miejskiej zatrudnionych było czterech funkcjonariuszy. Od 4 listopada 2024r. Gmina Sucha Beskidzka realizuje program: „Wdrożenie Programu Ochrony Powietrza w Gminie Sucha Beskidzka, poprzez zakup odpowiedniego wyposażenia dla Straży Miejskiej” i w ramach ww. programu został przyjęty jeden strażnik.

Suska Straż pracuje na podstawie miesięcznego harmonogramu w systemie:

- I zmiana w godz. 6.00 – 14.00 (wtorek 4.00 -12.00),
- II zmiana w godz. 14.00 – 22.00,
- III zmiana w godz. 19.00 – 3.00 (sobota).

Ponadto strażnicy biorą czynny udział w zabezpieczeniu imprez, zgromadzeń, uroczystości, przemarszów, również w niedziele i święta. Ze względu na ilość zatrudnionych funkcjonariuszy obsadzenie dwóch zmian w systemie ciągłym nie jest możliwe.

Straż Miejska w Suchoj Beskidzkiej ma do dyspozycji :

- 1) samochód terenowy Suzuki Vitara rocznik 2018,
- 2) rowery – 2 sztuki,

oraz następujące wyposażenie:

1) środki łączności:

- a) stacja bazowa typ Motorola umiejscowiona w siedzibie Straży Miejskiej,
- b) stacja przewoźna typ Motorola zamontowana w pojeździe służbowym,
- c) stacje przenośne typ Motorola – 4 szt.

2) środki techniczne służące do obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń w miejscach publicznych powierzone do obsługi przez Gminę Sucha Beskidzka (23 kamery).

W roku 2024 Straż Miejska podjęła 701 (w 2023r. – 639) różnego rodzaju interwencji:

1) w zakresie porządku publicznego zwracano szczególną uwagę na miejsca zagrożone zjawiskami patologicznymi (spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, wybrykami chuligańskimi, zakłócaniem ciszy nocnej i spokoju publicznego), miejsca takie typowano zarówno na podstawie własnych obserwacji jak i zgłoszeń mieszkańców.

2) z zakresu ochrony środowiska SM prowadziła stałe działania w celu wyeliminowania spalania niedozwolonych materiałów, substancji oraz przestrzegania regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Sucha Beskidzka. Interwencje podejmowane były w związku ze zgłoszeniami mieszkańców jak i z inicjatywy straży lub zgodnie z planem kontroli. W 2024 roku strażnicy przeprowadzili w ww. zakresie 230 kontroli, nałożono 15 mandatów karnych na łączną kwotę 6.000 zł i skierowano 1 wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej z art. 191 ustawy o odpadach. Na podstawie art. 334 prawo ochrony środowiska tj. niezastosowanie się do uchwały Antysmogowej nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 800 zł, a wobec 58 osób zastosowano pouczenie, zwrócenie uwagi. Na podstawie art. 27h ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków wobec 23 osób zastosowano pouczenie, zwrócenie uwagi (tj. za niezłożenie deklaracji do CEEB).

Wykres 59. Kontrole w zakresie ochrony powietrza w roku 2024 w porównaniu do roku 2023

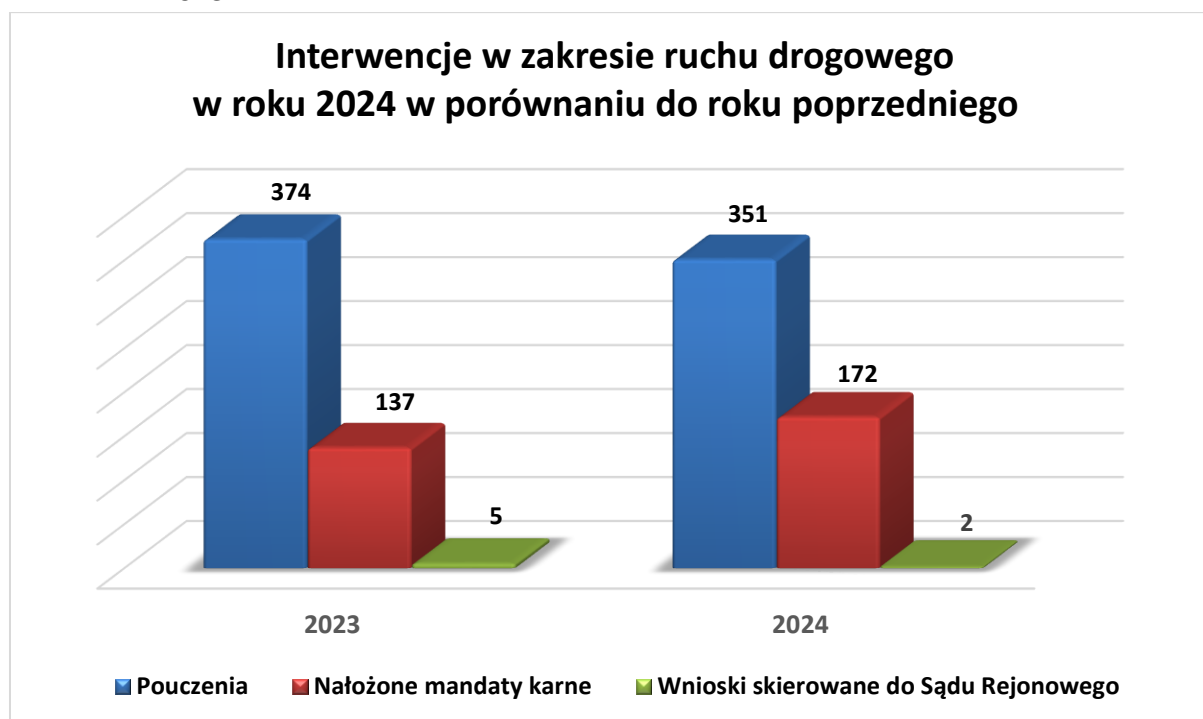
Źródło: Dane Straży Miejskiej Suchoj Beskidzkiej

Strażnicy podejmowali również interwencje w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta. Kontrole dotyczyły m.in. obowiązków w zakresie utrzymania czystości na terenie nieruchomości, złożenia deklaracji na odpady, posiadania kompostownika, wyposażenia nieruchomości w pojemniki na odpady, właściwego utrzymania nieruchomości w zakresie zachwaszczenia i wysokich traw, prawidłowej gospodarki odpadami. Przy udziale pracownika Referatu GKS Urzędu Miasta przeprowadzono 171 kontroli gospodarki wodno-ściekowej.

3) w zakresie ruchu drogowego - w roku 2024 strażnicy podjęli łącznie 525 interwencji, nałożyli 172 mandaty karne na kwotę 23.800 zł i skierowali 2 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego Wydziału Karnego w Suchoj Beskidzkiej, pouczone lub zwrócono uwagę 351 kierowcom.

Wykres przedstawia ilości i rodzaje interwencji w zakresie ruchu drogowego w roku 2024 w porównaniu do 2023 roku.

Wykres 60. Interwencje w zakresie ruchu drogowego w roku 2024 w porównaniu do roku 2023

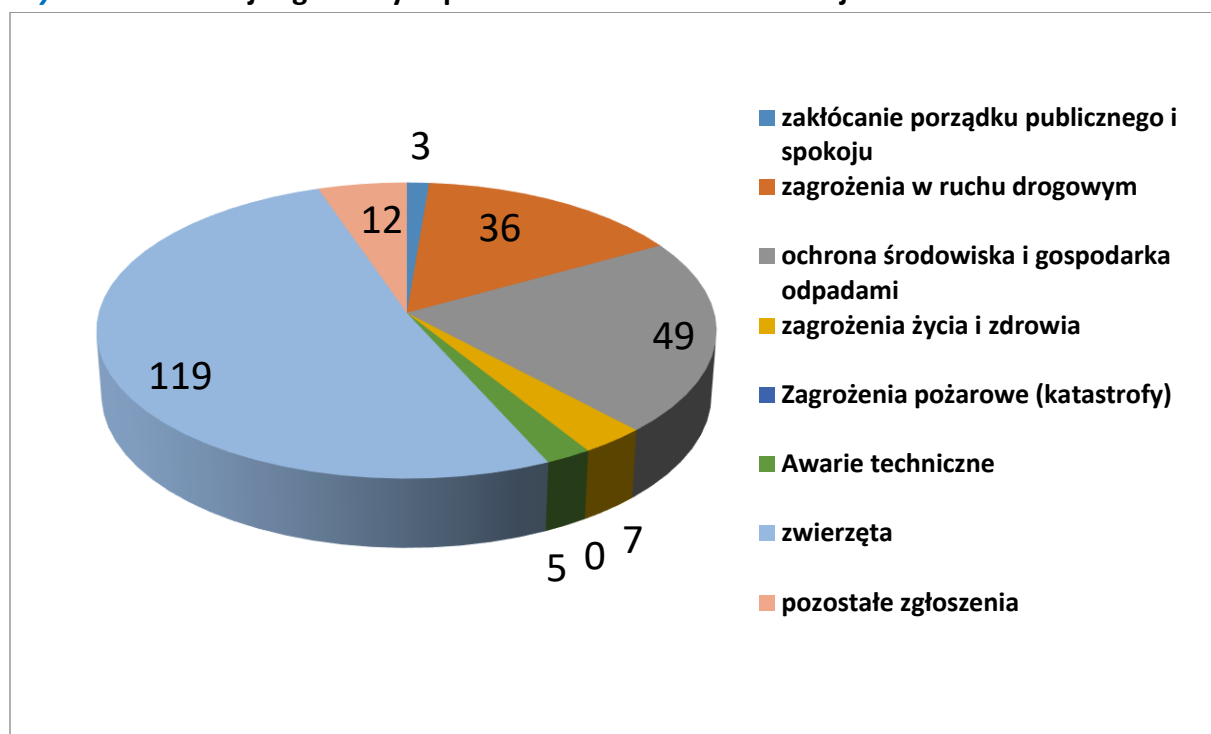
Źródło: Dane Straży Miejskiej Suchoj Beskidzkiej

4) suscy strażnicy realizują również zadania Gminy z zakresu ustawy o ochronie zwierząt, a w szczególności przeciwdziałania ich bezdomności oraz opieki weterynaryjnej nad zwierzętami uczestniczącymi w wypadkach drogowych. Straż Miejska podejmuje interwencje wobec zwierząt zgodnie z programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Sucha Beskidzka, który uchwalany jest przez Radę Miasta Sucha Beskidzka do 30 marca każdego roku. Zgłaszane interwencje dotyczą głównie

zwierząt domowych psów i kotów ale również zwierząt wolnożyjących: saren, łai, jeleni, lisów, ptaków i innych. Strażnicy przy udzielaniu pomocy ww. zwierzętom współpracują z Weterynarzem, który świadczy usługi w tym zakresie na rzecz Gminy zgodnie z zawartą umową. Ponadto strażnicy przy współpracy z kołami łowieckimi, koordynowali wyznaczanie miejsc odłowu dzików za pomocą klatki żywołapki.

Rodzaje i ilości zgłaszanych przez mieszkańców interwencji w 2024 roku

Wykres 61. Rodzaje zgłaszanych przez mieszkańców interwencji w roku 2024

Źródło: Dane Straży Miejskiej Suchoj Beskidzkiej

W 2024r. Straż Miejska w Suchoj Beskidzkiej przyjęła łącznie 231 zgłoszeń od mieszkańców (w roku 2023r.-227). Zgłoszenia w większości dotyczyły podejmowania interwencji związanych z problematyką zwierząt oraz z ochroną środowiska i gospodarką odpadami.

Inne zadania Straży Miejskiej:

- 1) prace organizacyjne na targowisku, nadzór nad Inkasentem Gminy Sucha Beskidzka,
- 2) obsługa płatnych tablic informacyjnych,
- 3) obsługa parkomatu i kontrole opłaty parkingowej,
- 4) udział w wizjach i kontrolach prowadzonych przez pracowników MOPS i Urzędu Miasta, m.in. kontrole punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ponadto Straż Miejska brała czynny udział w zabezpieczaniu Święta Trzech Króli, „Dni Ziemi Suskiej”, Wszystkich Świętych oraz obchodów Święta Niepodległości. Wspólnie z Policją i Ochotniczą Strażą Pożarną OSP Miasto zabezpieczono procesję Drogi Krzyżowej. Wspólnie z f-szami Policji, strażakami OSP Miasto i OSP Bładzonka zabezpieczono bieg uliczny

„Suska Piątka”. Wspólnie z Policją zabezpieczano zgromadzenia „I Marsz Żołnierzy Wyklętych w Suchej Beskidzkiej”.

W roku 2024 roku ogółem ujawniono 701 wykroczeń (w 2023 – 639) z tego 218 zakończono w postępowaniu mandatowym. Łączna kwota grzywnien wynosiła 33.900 złotych. Po przeprowadzaniu czynności wyjaśniających wobec 11 sprawców wykroczeń skierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej. Łącznie zastosowano 229 środków karno - represyjnych, co stanowi ok. 32,7 % ujawnionych wykroczeń. Wobec pozostałych sprawców wykroczeń zastosowano pouczenie lub zwrócenie uwagi.

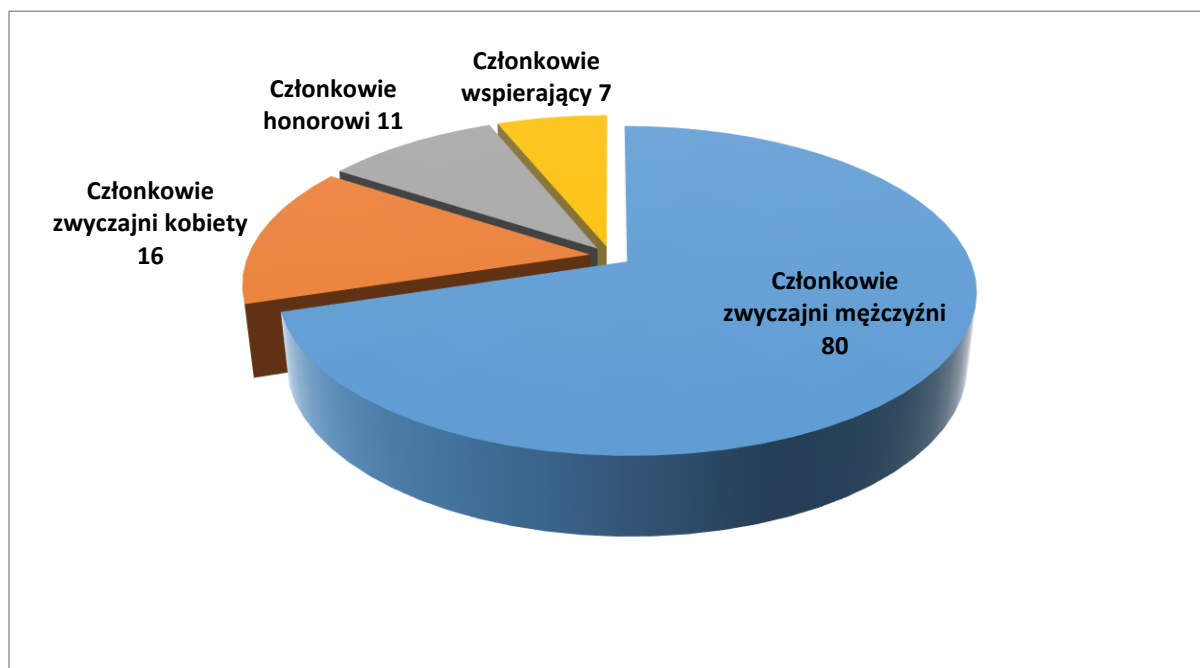
6.2. Ochrona Przeciwpożarowa

Jednym z zadań własnych samorządu terytorialnego jest wspieranie działań z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Na terenie Gminy Sucha Beskidzka ma siedzibę Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, która m.in. organizuje i prowadzi akcje ratownicze w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń. Pomocą dla tych działań są jednostki OSP. Gmina Sucha Beskidzka zadanie to wypełnia poprzez wspieranie działań statutowych Ochotniczych Straży Pożarnych. W Gminie działają dwie jednostki: OSP Sucha Beskidzka Miasto (1886 r.) oraz OSP Sucha Beskidzka Błędzonka (1925 r., reaktywowana w 1958 r.). Obie jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Struktura

Struktury OSP na terenie miasta Sucha Beskidzka liczą łącznie: 96 członków zwyczajnych, w tym: 80 mężczyzn i 16 kobiet, 11 członków honorowych, 7 członków wspierających, razem 114 osób. Wzrost w stosunku do roku 2023 o 14 członków.

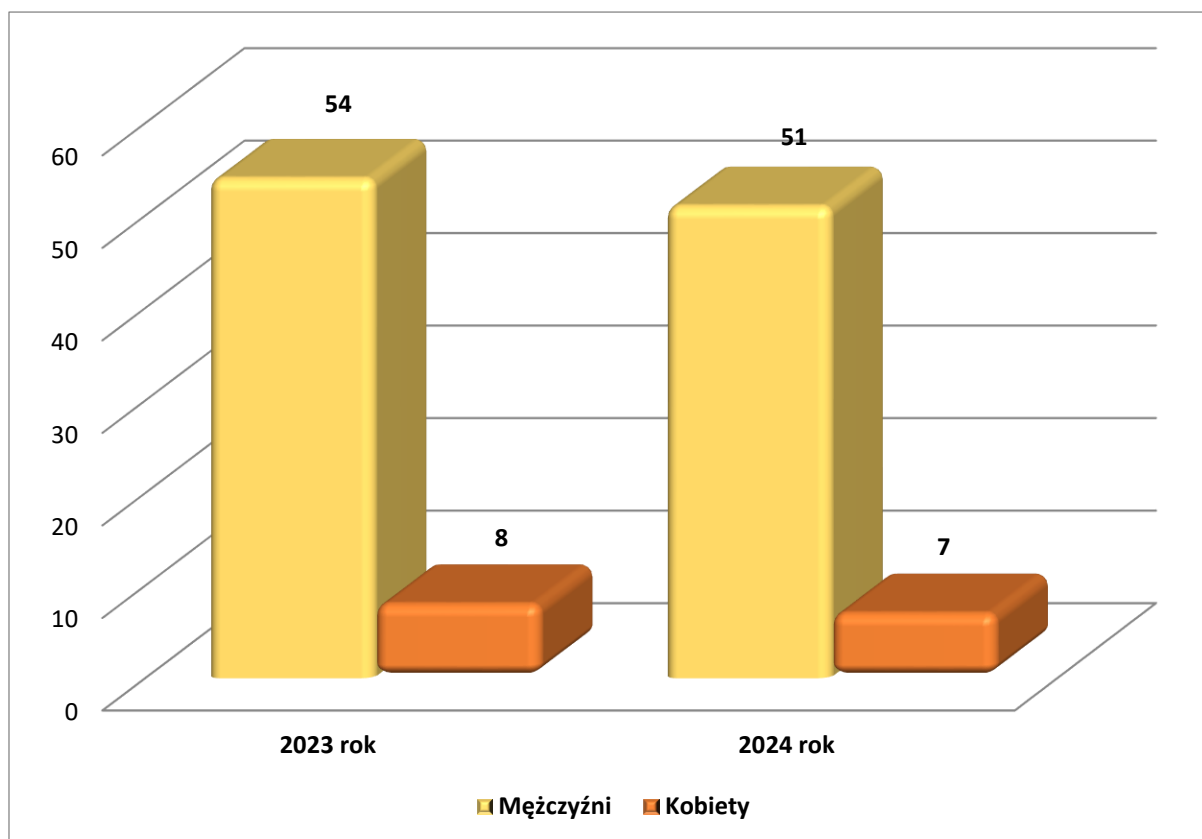
Wykres 62. Ilość osób działających w strukturach OSP w roku 2024

Źródło: Dane Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Liczba członków zwyczajnych mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych w roku 2024 wynosiła łącznie: 58, w tym mężczyzn: 51 i 7 kobiet. Spadek w stosunku do roku 2023 o 4 członków.

Wykres 63. Liczba strażaków ochotników mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, stan na 31 grudnia 2024 roku z porównaniem do 2023 roku

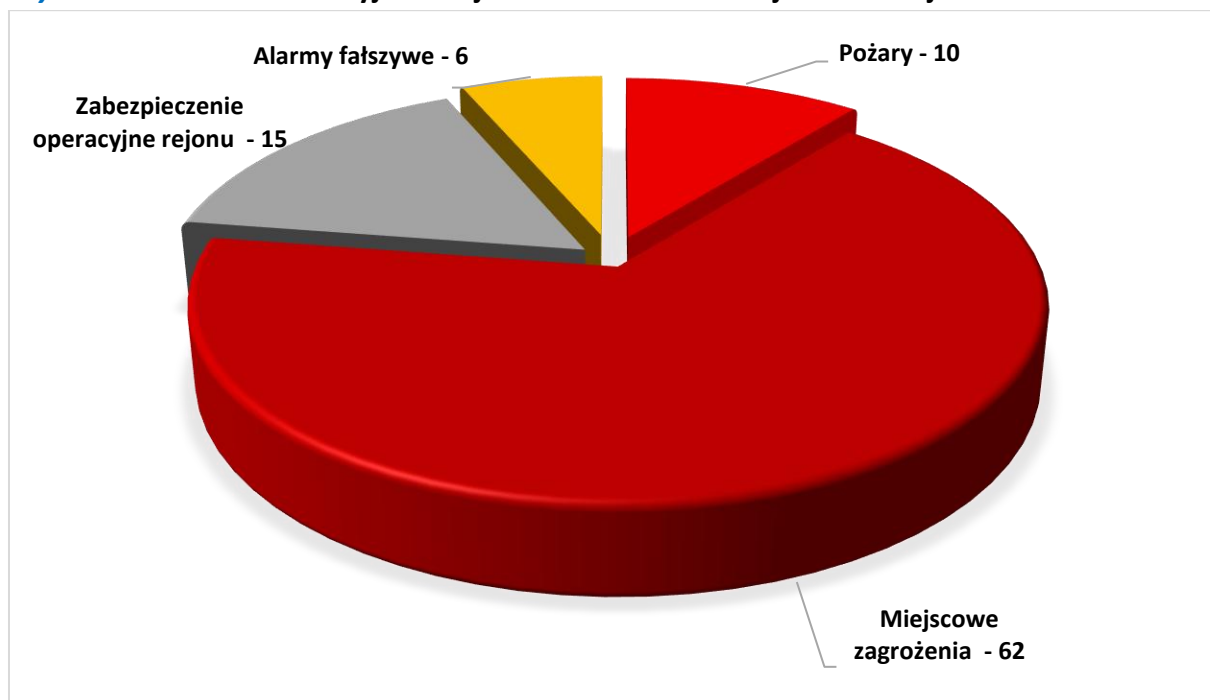
Źródło: Dane Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

W obu jednostkach działają Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze (MDP), zrzeszające ogółem 55 członków, w tym: 36 chłopców i 19 dziewcząt. W porównaniu do roku 2023 zanotowano wzrost członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej aż o 23 osoby.

Działalność ratowniczo-bojowa

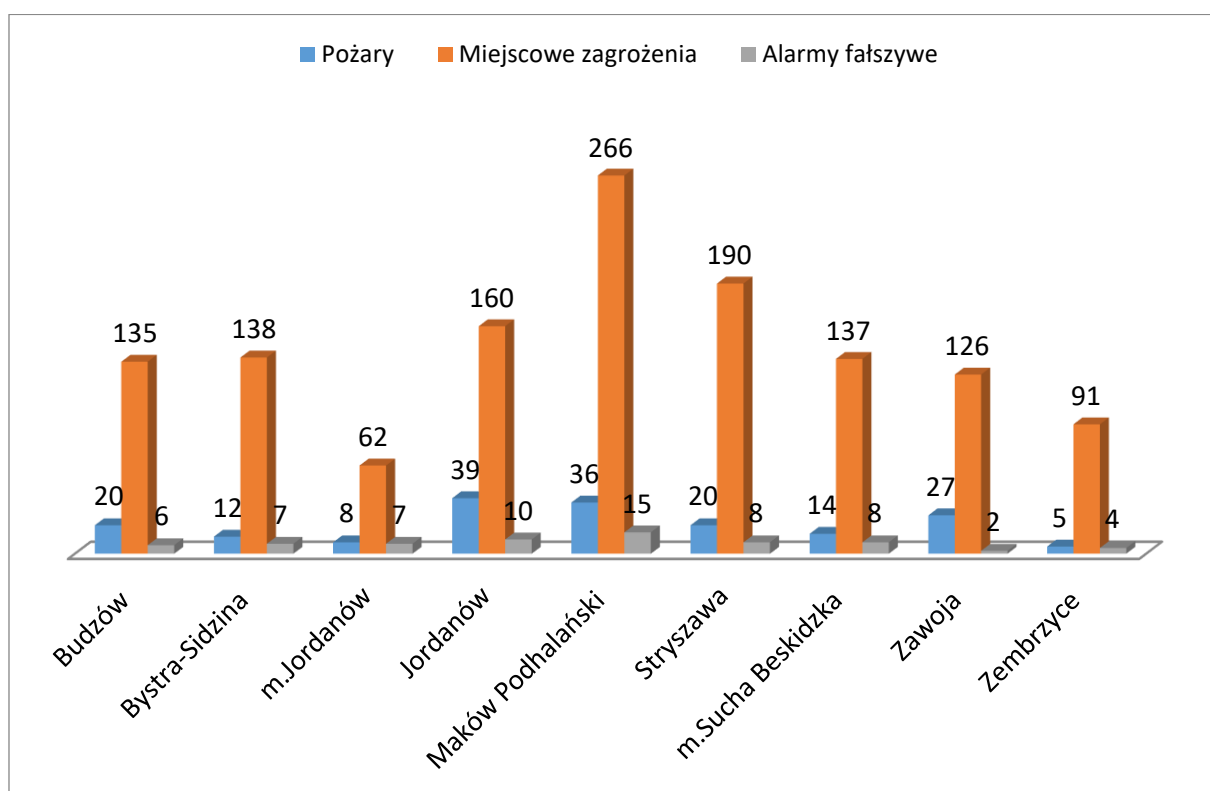
W 2024 roku w działaniach ratowniczych członkowie jednostek uczestniczyli **93** razy (61 - OSP Błędzonka, 32 – OSP Miasto) w akcjach ratowniczych, w tym: w gaszeniu pożarów 10 razy (4 – OSP Błędzonka, 6 – OSP Miasto) w likwidacji miejscowych zagrożeń 62 razy (38 – OSP Błędzonka, 24 – OSP Miasto), przekazanie na zabezpieczenie powiatu – 15 razy (15 - OSP Błędzonka), fałszywe alarmy 6 razy (4 – OSP Błędzonka, 2 – OSP Miasto).

Wykres 64. Zestawienie wyjazdów jednostek OSP z Suchej Beskidzkiej w 2024 roku

Źródło: Na podstawie danych z Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Suchoj Beskidzkiej

Wykres 65. Ilość pożarów, miejscowych zagrożeń oraz alarmów fałszywych w 2024 roku w Suchoj Beskidzkiej w zestawieniu z innymi gminami powiatu suskiego

Źródło: Dane Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Suchoj Beskidzkiej

DZIAŁALNOŚĆ PREWENCYJNO-SZKOLENIOWA

W 2024 r. – 3 członków OSP Miasto i 3 członków OSP Bładzonka wzięło udział w szkoleniu podstawowym strażaków ratowników OSP i 4 ratowników w kursie kwalifikowanej pierwszej pomocy. Ponadto OSP Sucha Beskidzka Miasto przeprowadziło 7 ćwiczeń, w tym 2 szkolenia na Jeziorze Mucharskim z zakresu ratownictwa wodnego i lądowego.

Jednostka OSP Sucha Beskidzka Miasto brała także udział w zawodach zdobywając:

- 1) 12 miejsce – w Powiatowych Zawodach MDP z pierwszej pomocy w Zembrzycach,
- 2) 12 miejsce – za udział MDP chłopców w 10. Zawodach Sportowo-Pożarniczych w Zembrzycach,
- 3) 23 miejsce – w biegu po schodach – „Wieżowiec 2024” w Oświęcimiu.

W remizie OSP Sucha Beskidzka Bładzonka odbyły się eliminacje miejskie do Otwartego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”, w którym wzięło udział 22 uczestników – dzieci ze szkół podstawowych z terenu miasta Sucha Beskidzka, którzy rywalizowali w dwóch kategoriach wiekowych.

Poza tym druhowie uczestniczyli m.in.:

- 1) 5 maja 2024 r. w ramach „Suskiej Majówki” OSP z terenu miasta Sucha Beskidzka brały udział w akcji promującej udzielanie pierwszej pomocy pod nazwą „Dzieci ratują dzieci”,
- 2) 25 maja 2024 r. w Powiatowych Obchodach Dnia Strażaka, podczas których został poświęcony nowo zakupiony samochód Ford Ranger,
- 3) 8 września 2024 r. Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza OSP Miasto uczestniczyła w rajdzie MDP Powiatu Suskiego,
- 4) 18 września 2024 r. przedstawiciele OSP Miasto udali się do Jeleniej Góry wraz z pomocą dla powodzian przekazując 2 motopompy pływające oraz wodę pitną,
- 5) 5 października 2024 r. obie drużyny MDP z jednostki OSP wraz z opiekunami OSP odwiedziły Centrum Edukacji Pożarnictwa w Dobczycach,
- 6) 7 grudnia 2024 r. OSP Miasto uczestniczyło w uroczystej Gali w Żywcu w ramach konkursu Osobowość Ziemi Górskich. Jednostka została laureatem w kategorii organizacja pozarządowa.

MIENIE I WYPOSAŻENIE

Obie jednostki posiadają remizy strażackie. **OSP Miasto** ma część budynku znajdującego się przy ul. Rynek 16 o łącznej powierzchni pomieszczeń 208,90 m², w skład którego wchodzi boks garażowy oraz sala z zapleczem socjalnym. OSP Bładzonka natomiast jest właścicielem remizy znajdującej się przy ul. Bładzonka 41. Budynek składa się z boksów garażowych, szatni, sali widowiskowej wraz z zapleczem socjalnym oraz posiada pomieszczenie na tzw. siłownię. W 2024 r. OSP Bładzonka wykonała remont sali konferencyjno-okolicznościowej oraz montaż monitoringu.

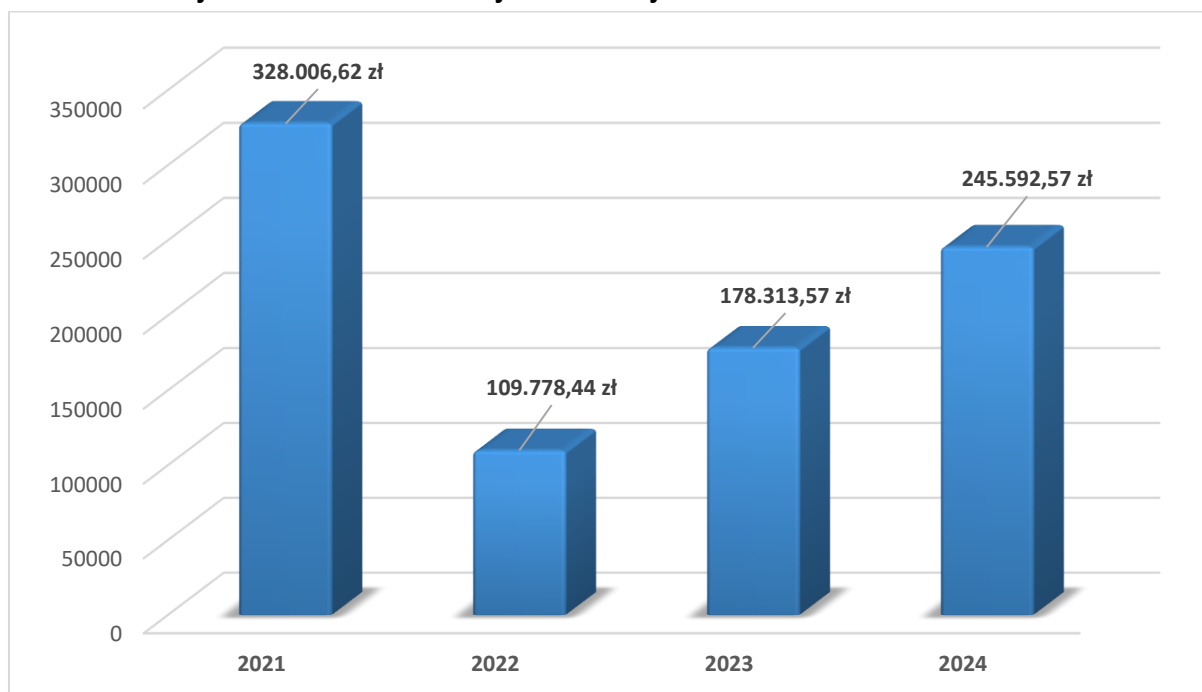
OSP Miasto posiada: płaskodenną łódź z kaskadą ratowniczą STARK 415 z 2015 r. - napędzaną silnikiem spalinowym, kajaki ratownicze, średni samochód ratowniczo – gaśniczy MAN TGM 2008 r., Quada TGB 2022 r. oraz zakupiony w 2024 r. nowy samochód Ford Ranger.

OSP Bładzonka posiada: samochód ratowniczo-gaśniczy IVECO Eurocargo z 2020 r. oraz Renault Master GLM z 2005 r. zabudowany w 2015 r. Ponadto jednostki są wyposażone w niezbędny sprzęt do zapewnienia gotowości ratowniczo-bojowej.

FINANSE

Gmina Sucha Beskidzka zabezpiecza finansowo działania ratowniczo-bojowe dla obu jednostek, m.in. ubezpieczenia, badania techniczne, badania lekarskie, zakup sprzętu, paliwa i akcesoriów strażackich, w tym również umundurowania, szkolenia i wiele innych.

Wykres 66. Środki finansowe przeznaczone na działalność ratowniczo-bojową dla jednostek OSP z Suchoj Beskidzkiej w latach 2021 – 2024

Źródło: Dane Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka na podstawie budżetów gminy

W 2024 rok Gmina Sucha Beskidzka przeznaczyła na wydatki związane z zapewnieniem gotowości ratowniczo-bojowej środki w wysokości **245.592,57 zł (w tym: OSP Bładzonka – 64.484,86 zł, OSP Miasto – 181.107,71 zł)** m.in. na: badania lekarskie strażaków, ubezpieczenia osób i mienia, paliwo, naprawę sprzętu i samochodów, zakup części zamiennych oraz nowego sprzętu ratowniczo-pożarniczego, umundurowanie bojowe strażaków, usługi szkoleniowe, zakup opału, przeglądy samochodów, opłatę za energię elektryczną, wodę, gaz, usługi telekomunikacyjne i Internet, selektywne alarmowanie oraz wynagrodzenie konserwatora i palacza c.o. Wszyscy członkowie zwyczajni (czynni) są ubezpieczeni od skutków nieszczęśliwych wypadków, posiadają odpowiednie wykształcenie

przeciwpowozarowe i badania lekarskie. Analizujac powyższy wykres można zauważyć, że w 2024 r. środki finansowe przeznaczone przez Gminę Sucha Beskidzka na działalność ratowniczo-bojową były wyższe w stosunku do roku 2023. Związane to było m. in. ze zwiększeniem dotacji w 2024 roku z budżetu Gminy dla OSP Sucha Beskidzka Miasto. Jednostka otrzymała z budżetu Gminy Sucha Beskidzka środki finansowe w wysokości 97.000,00 zł oraz z Województwa Małopolskiego w ramach konkursu „Małopolskie OSP 2024” w wysokości 20.000 zł na zadanie pn. „Zakup samochodu rozpoznawczo-ratowniczego”. Ponadto dotację także z Województwa Małopolskiego w wysokości: 5.625 zł na zakup pompy zanurzeniowej. Znaczny wzrost środków finansowych w poprzednich latach spowodowany był m.in. zakupem samochodów ratowniczo-gaśniczych dla OSP Miasto w 2021 r. i remontem pokrycia dachowego dla OSP Błądزونka w 2023 r.

Zdjęcie nr 9 i 10. Samochód rozpoznawczo-ratowniczy (OSP Sucha Beskidzka Miasto)

7. Ochrona środowiska naturalnego

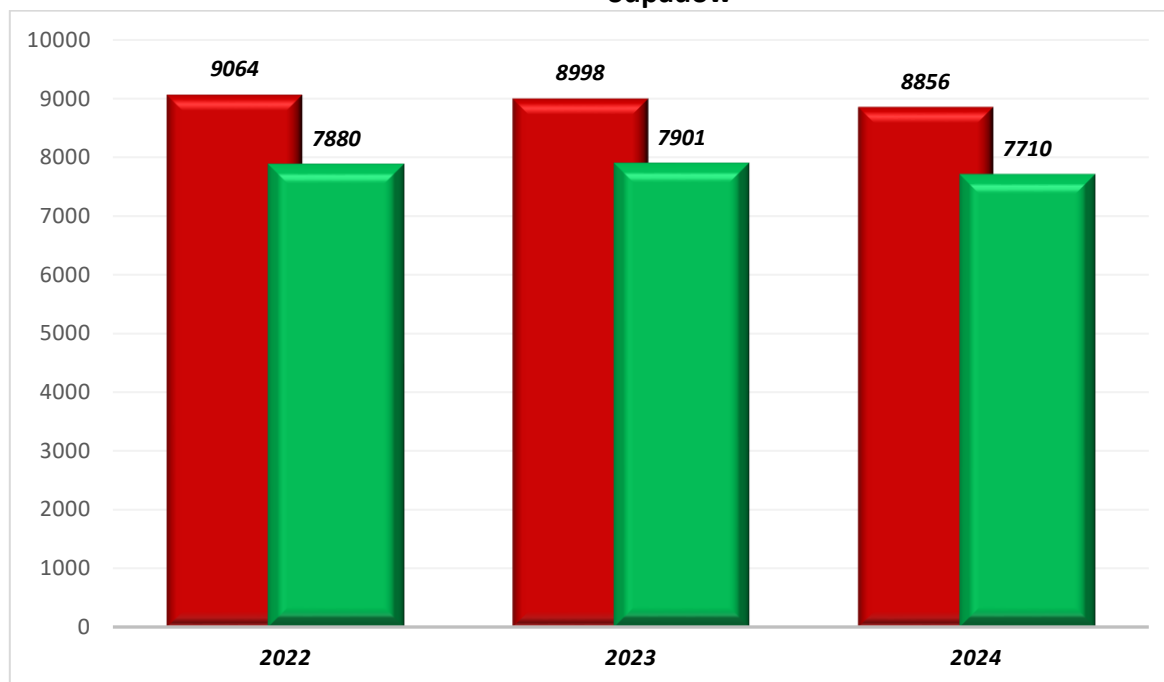
7.1 Gospodarowanie odpadami komunalnymi

W oparciu o ustawowe wymogi oraz własne wieloletnie doświadczenia Gmina Sucha Beskidzka wypracowała skuteczny system gospodarowania odpadami komunalnymi. Sucha Beskidzka należy do związku gmin, którego głównym celem jest działanie związane z ochroną środowiska, a w szczególności gospodarowanie odpadami. Wspólnie wybudowane zostało składowisko odpadów oraz rejonowa sortownia odpadów. Do Związku Dorzecza Górnej Skawy należą obecnie cztery gminy: Sucha Beskidzka, Jordanów (gmina), Stryszawa i Zawoja. Dzięki ogromnym wysiłkom i konsekwentnym działaniom, składowisko odpadów przetrwało trudny okres związany ze zmianą przepisów i dostosowanie do nowych wymogów. Regionalny Zakład funkcjonuje dobrze, a ceny za przyjmowanie i zagospodarowanie odpadów z gmin Związku, należą do najniższych w całym regionie.

Zgodnie z obowiązującym na terenie Suchoj Beskidzkiej prawem miejscowym, odpady odbierane są przez Gminę zarówno z nieruchomości zamieszkałych, jak i niezamieszkałych (wszystkie pozostałe), a obowiązkiem właścicieli tych nieruchomości jest złożenie odpowiednich deklaracji śmieciowych. Mieszkańcy wnoszą opłaty od osoby zamieszkałej na nieruchomości.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba osób zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały i czasowy wynosiła **8856 osób**, natomiast liczba osób zgłoszona do systemu odbioru odpadów i zadeklarowana przez właścicieli nieruchomości wg stanu na koniec roku 2024 wynosiła 7710 osób.

Wykres 67. Ilość osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy w Suchej Beskidzkiej w poszczególnych latach, w porównaniu z zadeklarowanymi do odbioru odpadów

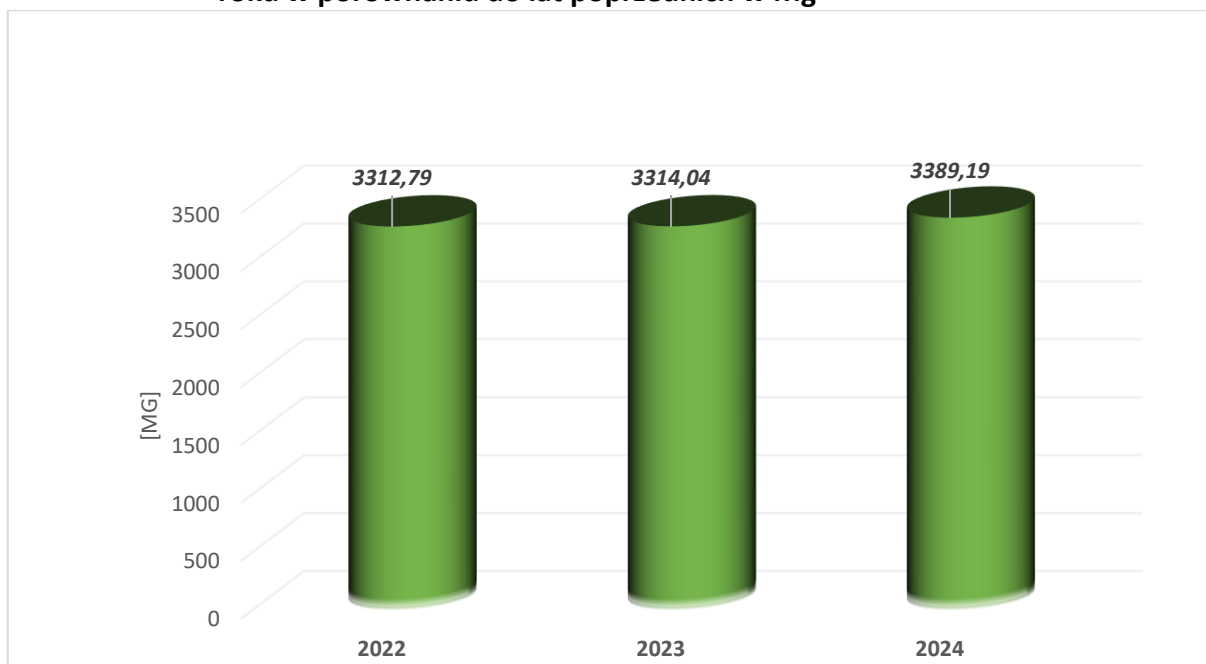

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

Pracownicy Urzędu Miasta na bieżąco analizują składane deklaracje i wielkości „spływającego” strumienia śmieci. W razie wątpliwości, przy współpracy ze Strażą Miejską przeprowadzają kontrole nieruchomości. Warto również dodać, że w miesiącach letnich ilość zadeklarowanych mieszkańców wzrasta, co ma związek z mieszkańcami czasowo przyjeżdżającymi do naszego miasta. W celu identyfikacji dostawcy odpadów oraz określenia ich ilości i stopnia segregacji w Suchej Beskidzkiej stosowane są kody kreskowe naklejane na każdy worek, pojemniki z odpadami niesegregowanymi są zaś ważone na wadze elektronicznej każdorazowo przy odbiorze. Dzięki temu Gmina posiada dane dla każdego gospodarstwa domowego oddzielnie i po zakończeniu roku są one analizowane, również pod kątem stopnia segregacji.

Opłaty za odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych są bardziej zróżnicowane i zależne od rodzaju prowadzonej działalności, użytkowanej powierzchni lub ilości zatrudnionych pracowników. W tym przypadku również wysokość opłat jest uzależniona od segregowania odpadów. Na bieżąco kontrolowana jest ilość oddawanych odpadów w stosunku do danych zawartych w deklaracjach. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, w deklaracjach określają ilość odpadów przekazywanych do zagospodarowania i otrzymują worki oraz kody kreskowe zgodnie z zadeklarowanymi ilościami.

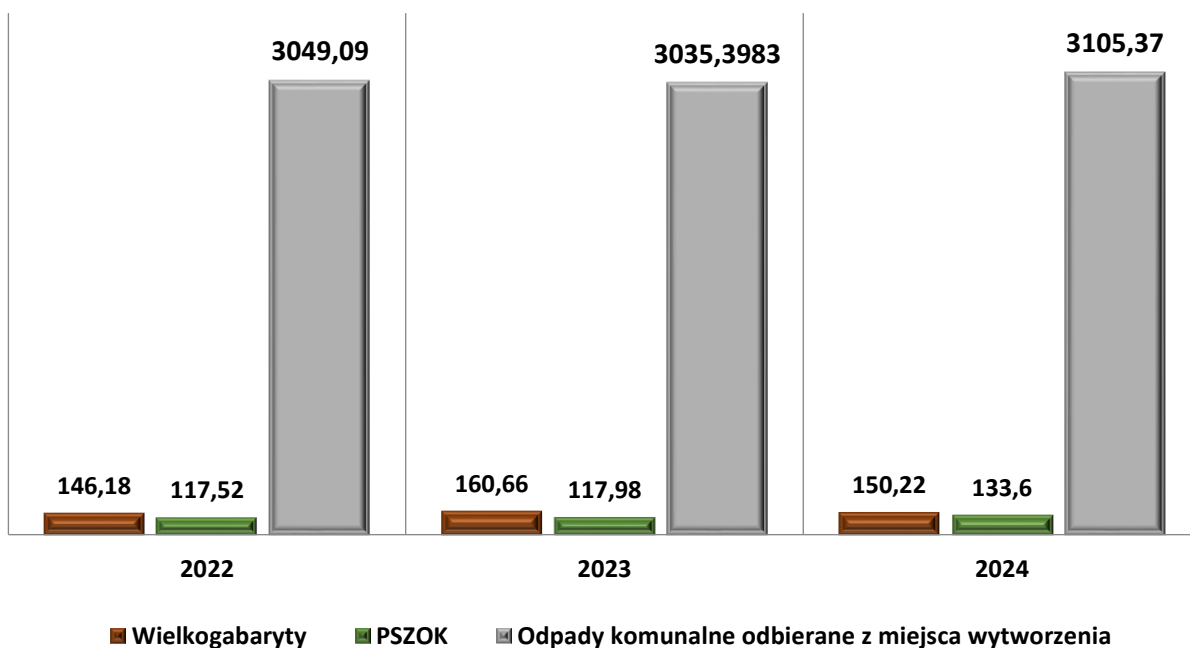
Wykres 68. Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu Suchej Beskidzkiej w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich w Mg

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

Z przeprowadzonych analiz wynika, że z ogółu zebranych na terenie Suchej Beskidzkiej odpadów komunalnych ok. 65 % stanowią odpady z gospodarstw domowych, pozostałe ok. 35% odpadów pochodziło z nieruchomości niezamieszkałych.

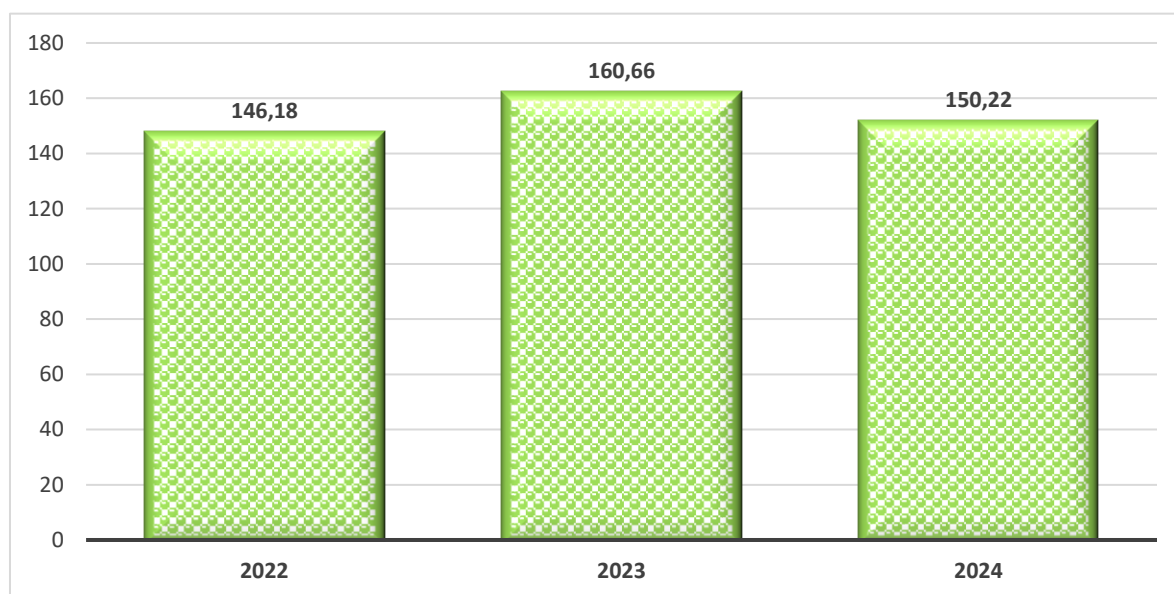
Wykres 69. Zebrane odpady komunalne z terenu Suchej Beskidzkiej w 2024 roku z podziałem na sposób zbiórki i porównaniem ilości do lat poprzednich (w Mg)

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

W 2024 roku Gmina Sucha Beskidzka przeprowadziła dwie zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Łącznie zostało zebranych **150,22 tony** odpadów wielkogabarytowych. Ilość przekazanych odpadów przez mieszkańców w trakcie zorganizowanych zbiórek jest mniejsza niż w roku 2023 o blisko 10,44 tony. Łączny koszt przeprowadzonych zbiórek w 2024 roku wyniósł 215 156,89 zł.

Wykres 70. Ilość odebranych odpadów wielkogabarytowych w 2024 roku z porównaniem ilości do lat poprzednich (w Mg)

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

Dodatkowo na terenie Suchoj Beskidzkiej funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Główną zaletą PSZOK jest możliwość bezpłatnego pozbywania się przez mieszkańców odpadów, w dogodnym dla nich momencie, niezależnie od harmonogramu ustalonego przez gminę. W 2023 roku mieszkańcy Suchoj Beskidzkiej przekazali do PSZOK 117,98 tony odpadów, natomiast w 2024 roku 133,60 tony, czyli więcej o 15,62 tony.

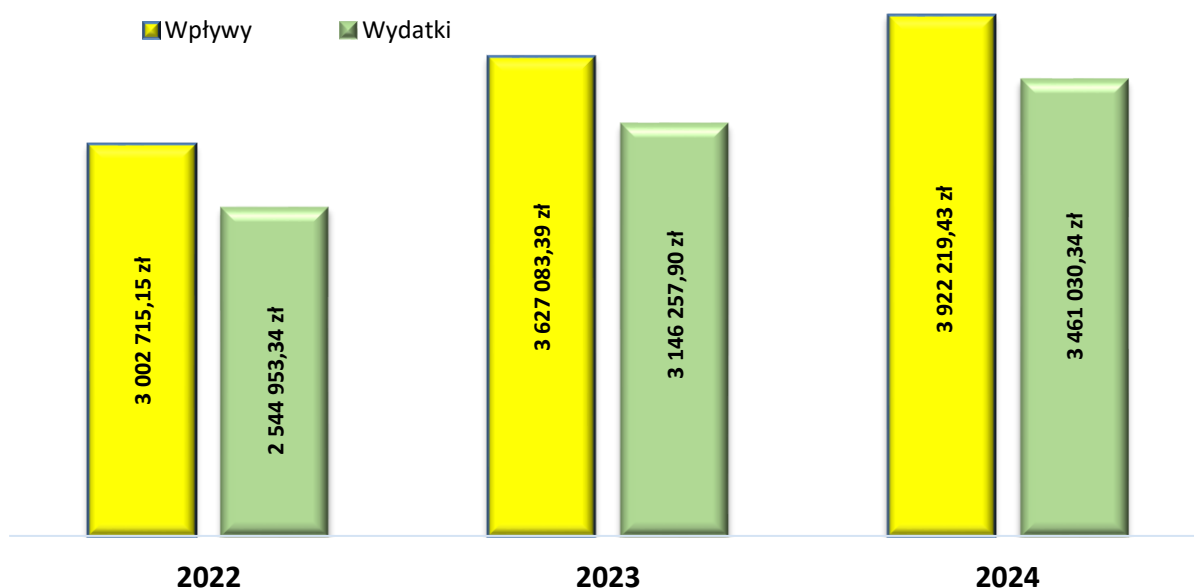
W ramach wnoszonej opłaty za odbiór odpadów, gmina Sucha Beskidzka wyposaża właścicieli nieruchomości zamieszkałych, jak również niezamieszkałych, w worki kolorowe do segregacji odpadów odpowiednio oznaczone kodami kreskowymi. W 2024 r. rozdysponowano **255 000 sztuk worków** do segregacji odpadów komunalnych i w porównaniu do roku 2023 było ich więcej o 15 000 sztuk.

W 2024 roku obowiązywały stawki, w kwocie **28 zł miesięcznie od osoby** za odpady segregowane lub **24 zł miesięcznie** od osoby, w przypadkach gdy właściciel nieruchomości posiada kompostownik i kompostuje w nim wszystkie bioodpady. Dla przykładu w Żywcu stawka ta wynosiła 44,00 zł za odpady segregowane, w Andrychowie 33 zł, a w Stryszawie 30,00 złotych. Na nieruchomościach niezamieszkałych w Suchoj Beskidzkiej, na których powstają odpady komunalne, obowiązywały stawki za odbiór odpadów w workach lub pojemnikach w zależności od ich pojemności. Zgodnie z obowiązującą w 2024 roku ustawą, system zbiórki odpadów powinien się bilansować pod względem finansowym lecz w przypadku podjęcia uchwały przez Radę Gminy dopuszczalna była dopłata do systemu z budżetu j.s.t. W 2024 roku w Suchoj Beskidzkiej koszty systemu gospodarowania odpadami

komunalnymi zostały zrównoważone i dzięki temu gmina nie dopłacała do wywozu odpadów komunalnych z innych dochodów.

Poniższy wykres przedstawia zestawienie wpływów z opłat oraz kosztów utrzymania systemu odbioru odpadów na przestrzeni trzech ostatnich lat. Wyższe wpływy w 2024 roku z opłat za odpady w stosunku do roku 2022 i 2023 wynikają ze skutecznej windykacji zaległości za lata poprzednie.

Wykres 71. Wpływy i wydatki związane z gospodarowaniem odpadami w 2024 roku w porównaniu z latami poprzednimi

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

Odbiorem odpadów z terenu Suchoj Beskidzkiej w 2024 r. zajmowało się Przedsiębiorstwo Turystyczne Beskidy – Tourist Sp. Z O.O. wyłonione w przetargu, a jego podwykonawcą był Zakład Komunalny w Suchoj Beskidzkiej.

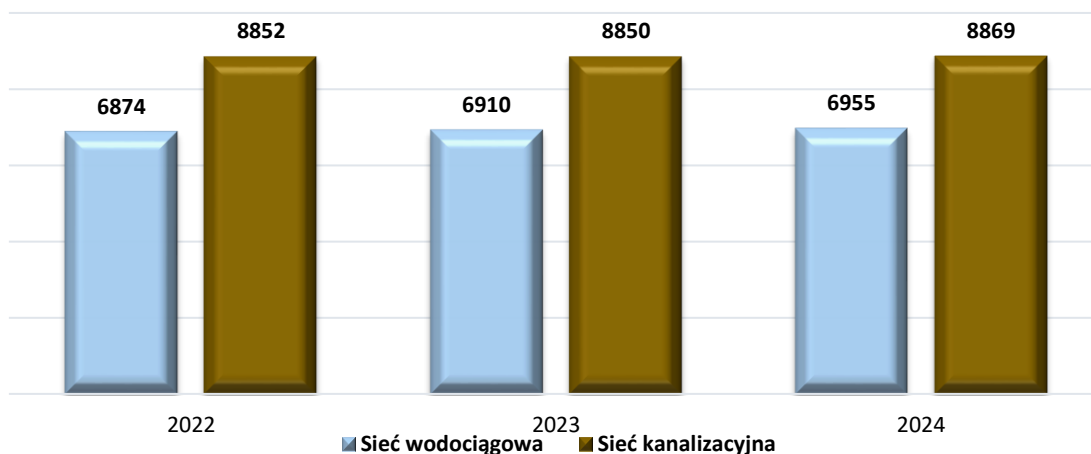
Gospodarka odpadami w naszym mieście działa bardzo sprawnie. Nie mniej jednak, dla wzmocnienia dobrych praktyk wśród mieszkańców, gmina organizuje akcje, których celem jest budowanie świadomości ekologicznej poczynając od sprzątania, poprzez promowanie i stosowanie selektywnej zbiórki odpadów. W 2024 roku w ramach edukacji ekologicznej zakupiono pojemnik na przeterminowane leki oraz pojemniki do segregacji odpadów komunalnych, które przekazane zostały do wspólnot mieszkaniowych, miejskich jednostek organizacyjnych oraz Miejskiej Przychodni Zdrowia w Suchoj Beskidzkiej.

7.2. Gospodarka Wodno-Ściekowa

Rozbudowa sieci wodno - kanalizacyjnej od wielu lat jest jednym z priorytetów Gminy Sucha Beskidzka. Działania inwestycyjne skupiają się na rozbudowie systemów oraz utrzymaniu we właściwym stanie urządzeń oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania wody. Dzięki systematycznej i konsekwentnej działalności na dzień 31 grudnia 2024 roku ponad 96% mieszkańców ma dostęp do kanalizacji sanitarnej, a z sieci wodociągowej korzysta ok. 77%.

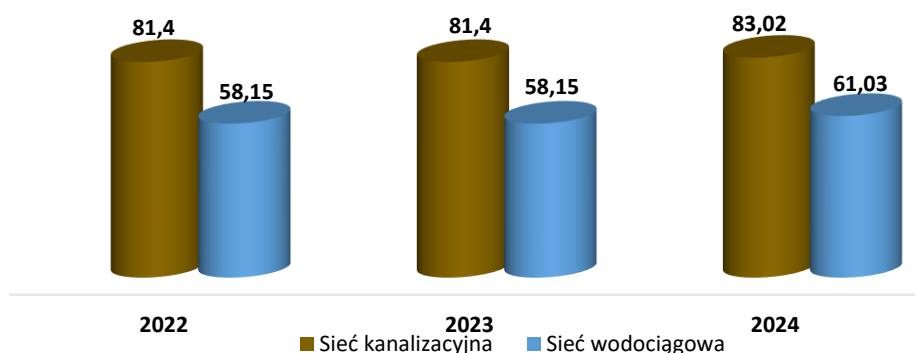
Łączna długość sieci wodociągowej wynosi obecnie 61,03 km, pod koniec 2024 r. korzystało z niej ok. 6 955 osób, natomiast sieć kanalizacji sanitarnej osiąga długość 83,02 km, korzysta z niej ok. 8 869 osób.

Wykres 72. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w 2024 roku w zestawieniu z latami ubiegłymi

Źródło: Dane opracowane na podstawie informacji z Zakładu Komunalnego

Wykres 73. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (w km) w 2024 roku w zestawieniu z latami poprzednimi

Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchoj Beskidzkiej

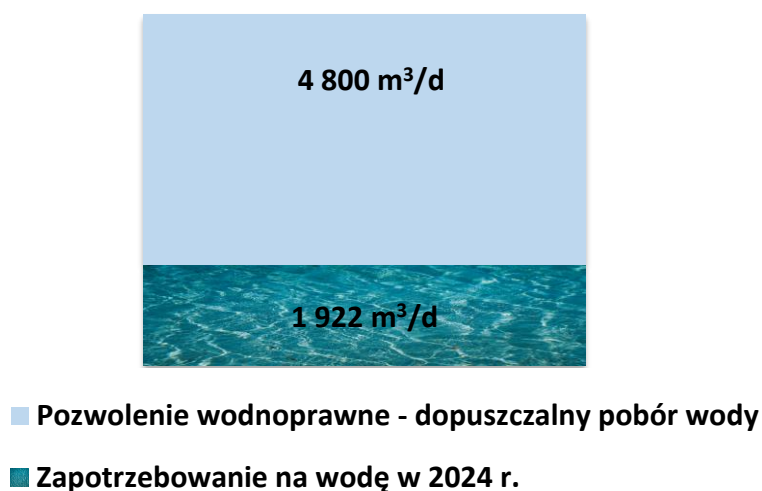
Sieci: kanalizacyjna i wodociągowa są systematycznie rozbudowywane w zależności od potrzeb, możliwości technicznych i ekonomicznych.

Gmina Sucha Beskidzka pozyskała środki finansowe z Polskiego Ładu w kwocie 6,9 mln złotych na rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozbudowę systemu uzdatniania wody oraz zwiększenie rezerw wody pitnej poprzez budowę dwóch zbiorników wody po 1000 m³ każdy. Ogłoszone w 2024 roku przetargi nie zostały zakończone wyborem wykonawcy bowiem składane oferty znacznie przekraczały kwoty, jakie Gmina mogła przeznaczyć na realizację powyższych zadań. Przetarg zostanie ponownie ogłoszony w 2025 roku.

Zaopatrzenie w Wodę

Miasto Sucha Beskidzka zaopatrywane jest w wodę z ujęcia powierzchniowego - potoku Stryszawka. Dostawa wody, po uzdatnieniu na Stacji Uzdatniania Wody (SUW) zlokalizowanej przy ul. Za Wodą 37, stanowi obecnie ok. 77 % wody pitnej zużywanej przez mieszkańców Suchoj Beskidzkiej. Ilość wody pitnej zużytej przez jednego mieszkańca to około 83 l /dobę. Woda poddawana jest procesowi uzdatniania za pomocą instalacji membranowej Pall Aria AP6. Instalacja o wydajność do 160 m³/h oparta jest na technologii Pall Microza firmy Pall Corporation. Procesy membranowe pozwalają na separację zanieczyszczeń na poziomie molekularnym lub jonowym, bez konieczności dawkowania chemikaliów. Proces uzdatniania wody jest w pełni zautomatyzowany, a ingerencja operatora została ograniczona do absolutnego minimum. Zastosowana technologia pozwala na produkcję wody o wysokiej jakości, zmniejszenie zużycia energii w procesie uzdatniania i możliwość pełnej automatyzacji.

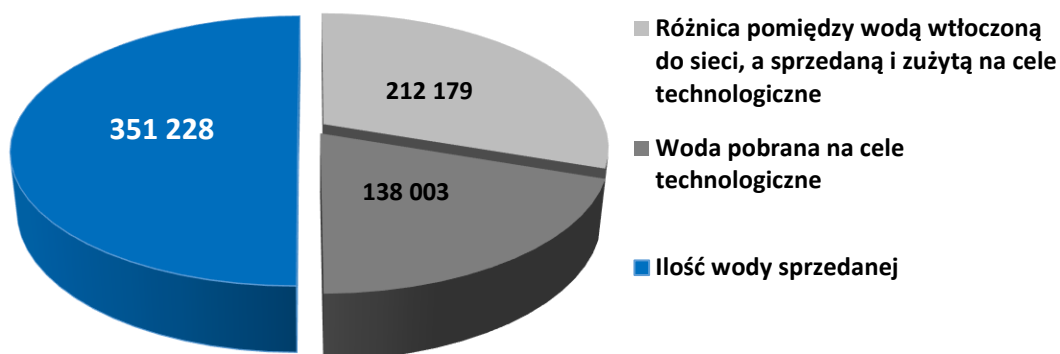
Wykres 74. Średniodobowe zapotrzebowanie na wodę w 2024 roku w porównaniu z dopuszczalną ilością poboru wody

Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchoj Beskidzkiej

Dostawa wody z ujęcia powierzchniowego realizowana jest za pomocą rurociągu magistralnego o średnicy 250/225/200 mm, biegnącego wzdłuż ulic: Role, Mickiewicza, Zamkowej, Wadowickiej i Płk. T. Semika. Rurociąg magistralny zasila dwa zbiorniki wyrównawcze o pojemności 500 m³ każdy, które zlokalizowane są przy ul. Źródlanej (jest to tzw. pierwsza strefa ciśnień). Z tych zbiorników woda tłoczona jest rurociągiem o średnicy 150 mm do zbiornika wyrównawczego o pojemności 300 m³ zlokalizowanego przy ul. Podksiężę (jest to druga strefa ciśnień). Obecnie na terenie miasta zlokalizowanych jest 8 pompowni wody czystej, w tym pompownia główna na SUW przy ul. Za Wodą 37.

Wykres 75. Ilość wyprodukowanej i wtłoczonej do sieci wody w 2024 roku (w m³)

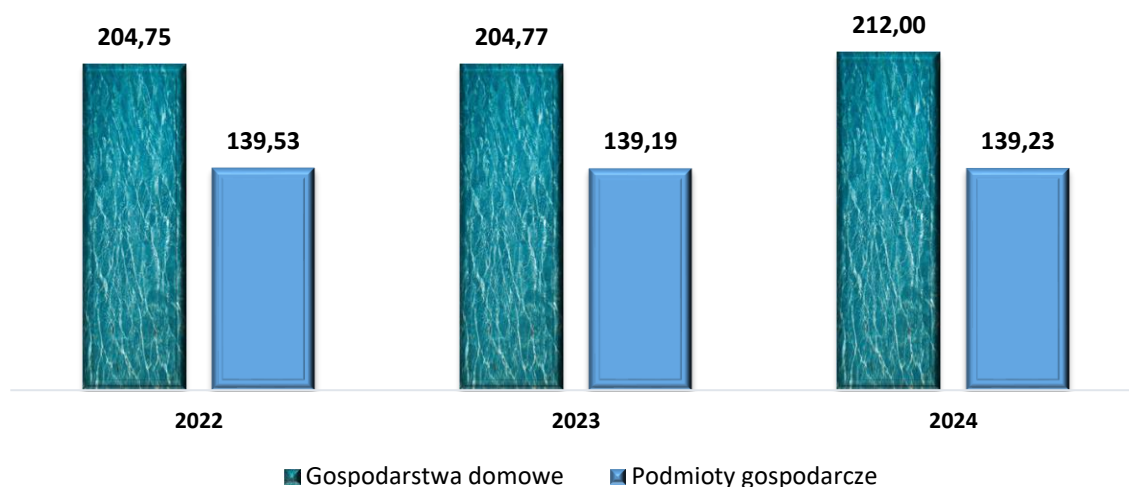

Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchej Beskidzkiej

W 2024 r. ilość wody pobranej z ujęcia wyniosła 701 tys. m³ z czego ok. 351 tys. m³ to woda sprzedana dla gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych, w stosunku do roku 2023 sprzedaż wody wzrosła o około 2 %. Na cele technologiczne wykorzystano ok. 138 tys. m³ wody, co stanowi spadek o ok. 15 % w stosunku do roku poprzedniego. Różnica pomiędzy wodą wtłoczoną do sieci, a sprzedaną i pobraną na cele technologiczne wynosi ok. 212 tys. m³, jest to wartość większa o około 66 % w stosunku do danych z 2023 roku.

Należy przyjąć, że przy intensywnym rozwoju miasta, zapotrzebowanie na wodę nie powinno przekroczyć 2200 m³/d. Prowadzona jest sukcesywna wymiana armatury stanowiącej wyposażenie sieci wodociągowej magistralnej i rozdzielczej. Wymiana odcinków sieci wodociągowej przekłada się na obniżenie liczby awarii powstających na sieci wodociągowej, co ma znaczący wpływ na zmniejszenie strat wody.

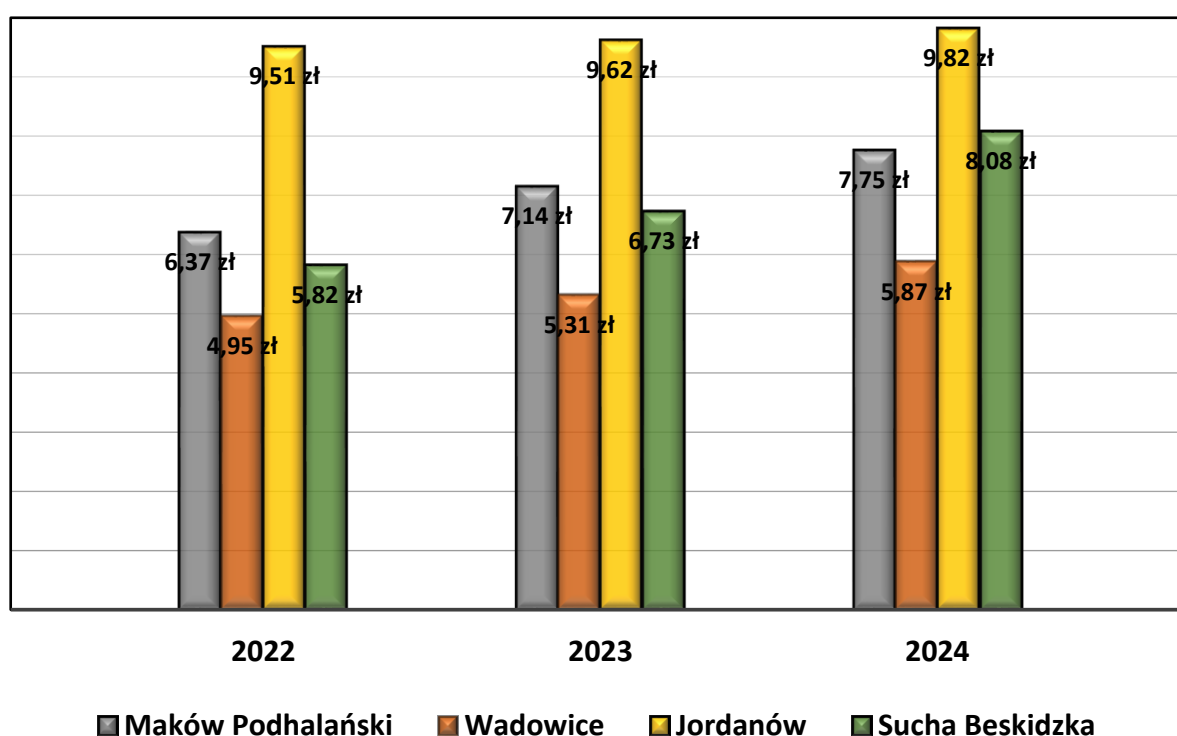
Wykres 76. Ilość sprzedanej wody (w tys. m³) w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchej Beskidzkiej

Średnia cena za wodę w Suchej Beskidzkiej wyniosła w 2024 r. zgodnie z nowo obowiązującą taryfą z dnia 03 sierpnia 2023 r. znak: KR.RZT.70.107.2023 zatwierdzoną przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie 8,08 zł, co stanowi wzrost o około 20 % w stosunku do roku poprzedniego. Ww. podwyżka spowodowana była wzrostem kosztów energii, materiałów oraz zatrudnienia. Warto dodać, że Gmina Sucha Beskidzka przekazuje Zakładowi Komunalnemu dopłatę 1,40 zł za 1 m³ dostarczonej wody, w związku z powyższym ostateczny koszt, jaki ponosi mieszkaniec wynosi 6,68 zł. Poniżej przedstawiono porównanie cen za wodę i ścieki z okolicznych gmin w latach 2022 - 2024.

Wykres 77. Ceny za wodę w latach 2022 - 2024 w Suchej Beskidzkiej w porównaniu z innymi miastami w regionie

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka oraz Zakładu Komunalnego

W 2024 roku Zakład dokonał następujących inwestycji:

1. Modernizacja zestawu pompowego wraz z układem sterowania przepompowni wody na ul. Źródlanej,
2. Remont przepompowni ścieków na ul. Nad Skawą,
3. Rozbudowa sieci wodociągowej na ul. Podksiężę os. Bogdanówka,
4. Zakup geokorelatora do wyszukiwania nieszczelności na sieci wodociągowej.

Koszt ww. inwestycji wyniósł łącznie 175 784,56 zł netto .

Oprócz ujęcia powierzchniowego zlokalizowanego przy ul. Za Wodą 37, gmina Sucha Beskidzka posiada ujęcia wody podziemnej przy ul. Podksiężu oraz ul. Kamienne o głębokości ok 100 metrów każde. Niestety wydajność ww. ujęć stopniowo spadała powodując coraz częstsze przerwy w dostawie wody, zatem konieczna była rozbudowa sieci wodociągowej z przepompowniami wody na wyżej położone obszary zabudowane. Obecnie studnie głębinowe nie są eksploatowane.

Woda uzdatniana jest pod ciągłą kontrolą laboratorium Zakładu Komunalnego oraz zewnętrznego laboratorium akredytowanego. Jakość produkowanej i dostarczonej do odbiorców wody jest również pod stałą kontrolą Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej. Codziennym badaniom - fizykochemicznym i mikrobiologicznym poddawana jest woda pobierana z różnych punktów czerpalnych zlokalizowanych na terenie miasta Sucha Beskidzka m.in. na terenie szpitala ZOZ Sucha Beskidzka. Wyniki badań wody otrzymywane z ww. laboratoriów świadczą o tym, że woda podawana do sieci miejskiej w Suchej Beskidzkiej jest bardzo dobrej jakości i spełnia wszystkie kryteria fizykochemiczne i mikrobiologiczne określone obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Sieć kanalizacyjna obejmuje swoim zasięgiem część zurbanizowaną obszaru Gminy (zabudowę wielorodzinną, gęstą zabudowę jednorodzinną oraz podmioty gospodarcze). Szacuje się, że ok. 4 % mieszkańców z terenu gminy Sucha Beskidzka nie jest jeszcze objętych systemem kanalizacji sanitarnej. Wytworzone przez nich ścieki winny być gromadzone w zbiornikach bezodpływowych lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Ścieki ze zbiorników bezodpływowych oraz osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków odbierane są przez zewnętrzny tabor asenizacyjny i rzucane do oczyszczalni poprzez stację zlewną znajdującą się na terenie oczyszczalni ścieków w Suchej Beskidzkiej. Obszary nieobjęte zbiorową kanalizacją sanitarną są sukcesywnie kanalizowane wg indywidualnych rozwiązań uwzględniających specyfikę danego terenu.

Sucha Beskidzka należy do aglomeracji, która obejmuje tereny miasta Sucha Beskidzka oraz część Stryżawy, Lachowic, Kukowa i Krzeszowa. Jedną z najistotniejszych kwestii przy budowie nowej sieci kanalizacyjnej jest to, że powinna być uzasadniona ekonomicznie i technicznie. Aglomeracja Sucha Beskidzka ma równoważną liczbę mieszkańców (RLM) 14907, a gminą wiodącą jest Sucha Beskidzka. Na dzień 31 grudnia 2024 r. łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wyniosła **83,02 km** i korzystało z niej ok. **8 869 mieszkańców** Suchej Beskidzkiej oraz liczne zakłady pracy, instytucje, placówki handlowe i inne podmioty.

Gmina Sucha Beskidzka posiada własną oczyszczalnię ścieków (mechaniczno-biologiczną), której rozwiązania technologiczne gwarantują spełnienie wymogów związanych z oczyszczaniem ścieków dopływających z aglomeracji Sucha Beskidzka oraz drugiej aglomeracji, w skład której wchodzi gminy Maków Podhalański oraz Zawoja. Należąca

do gminy Sucha Beskidzka oczyszczalnia spełnia wszystkie wymogi dotyczące ochrony środowiska i co roku prowadzone są inwestycje wprowadzające sukcesywnie najnowsze rozwiązania technologiczne.

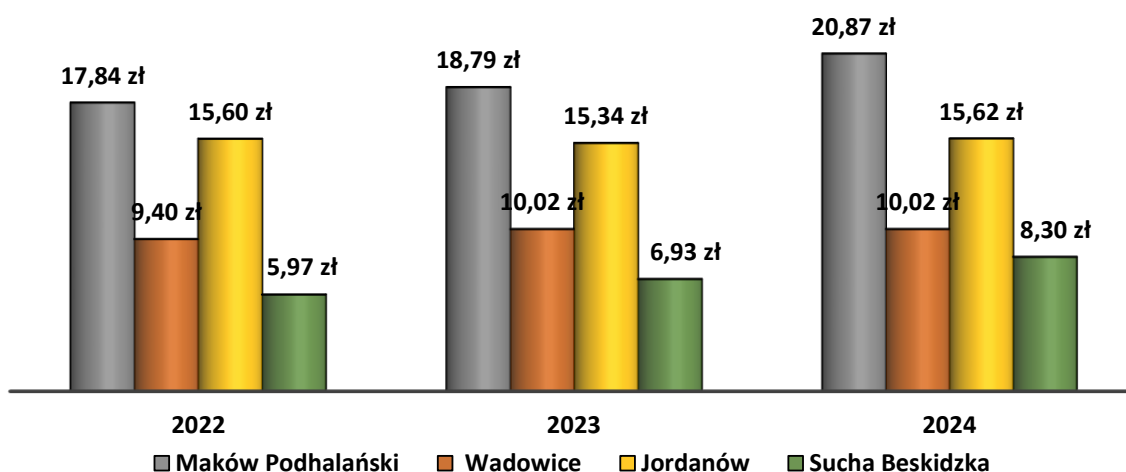
W 2024 r. na terenie oczyszczalni zrealizowane zostały następujące inwestycje:

1. Modernizacja osadników wstępnych - dostawa i montaż barier ze stali nierdzewnej na koronie osadników wstępnych, konstrukcji pomostów ze stali nierdzewnej oraz ocieplenie, zaizolowanie i wykończenie tynkiem z okuciem blacharskim ścian i koron pomostów osadników.
2. Instalacja kompensacji mocy biernej - nowa instalacja redukująca pobór mocy biernej z sieci energetycznej została zlokalizowana w pomieszczeniu rozdzielni niskiego napięcia.

Koszt ww. prac wyniósł 279 520 zł.

Dzięki racjonalnej i przemyślanej gospodarce ściekowej, ceny za odbiór i oczyszczanie nieczystości ciekłych dla mieszkańców Suchoj Beskidzkiej i pozostałych dostawców należą w dalszym ciągu do najniższych w całym regionie, nawet po wejście w życie nowej taryfy i wzrostu cen. Gmina Sucha Beskidzka przekazuje Zakładowi Komunalnemu również dopłatę do odprowadzonych ścieków w wysokości 1,60 zł za 1 m³, zatem cena za odprowadzanie ścieków z gospodarstw domowych wynosi 6,70 zł.

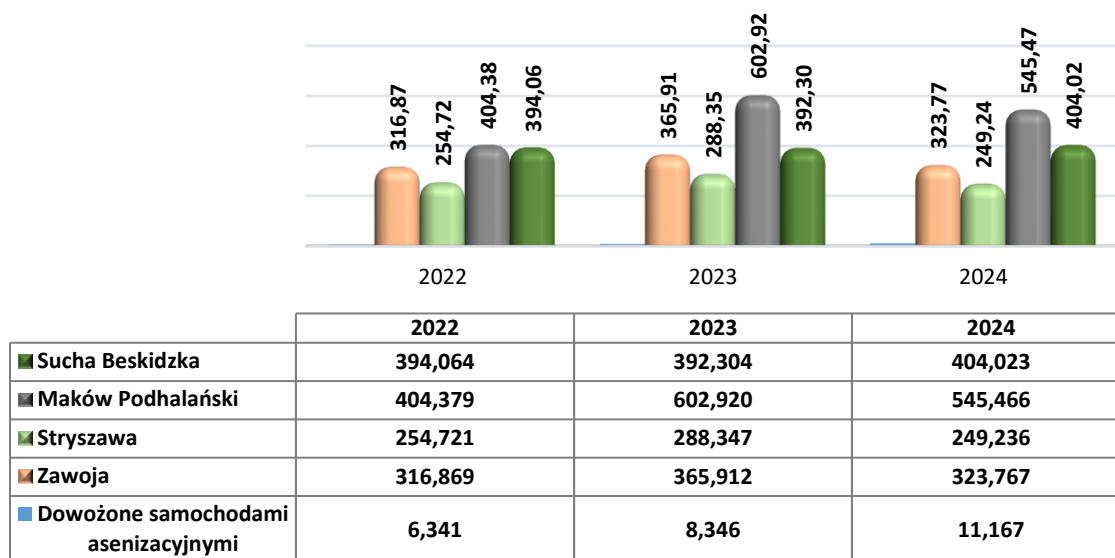
Wykres 78. Ceny za ścieki w latach 2022 – 2024 w Suchoj Beskidzkiej w porównaniu z innymi miastami w regionie

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka oraz Zakładu Komunalnego

Ścieki oczyszczone wprowadzane do odbiornika, czyli rzeki Skawy, spełniają warunki decyzji KR.ZUZ.5.4210.2.71.2023.MP i osiągają wymagany stopień redukcji zanieczyszczeń.

Wykres 79. Ilość odebranych ścieków w tyś. m³ w roku 2024 w porównaniu z latami ubiegłymi

Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchej Beskidzkiej

7.3. Ochrona Powietrza

Ochrona powietrza od wielu lat należy do priorytetów gminy Sucha Beskidzka. W celu znaczącej poprawy jakości powietrza Samorząd Suchej Beskidzkiej podejmuje wiele inicjatyw, w tym dofinansowanie wymiany przestarzałych pieców i kotłów węglowych na nowoczesne urządzenia grzewcze spełniające najwyższe standardy ekologiczne, określone w obowiązujących przepisach.

Efekty realizacji programów i projektów związanych z ochroną powietrza

Najbardziej skutecznym sposobem ograniczenia niskiej emisji jest likwidacja przestarzałych kotłów oraz palenisk węglowych i zastąpienie ich nowoczesnymi systemami grzewczymi wykorzystującymi ekologiczne paliwa. W ramach realizacji Programu Ograniczenia Niskiej Emisji, gmina w 2024 roku udzielała dotacji osobom fizycznym. W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w budynku lub lokalu mieszkalnym możliwe było otrzymanie dofinansowania pod warunkiem, że powierzchnia przeznaczona na działalność gospodarczą zajmowała nie więcej niż 50% powierzchni użytkowej. W 2024 r. na dotacje miasto przeznaczało środki własne. Dodatkowo Gmina brała udział w rządowym programie „Ciepłe Mieszkanie” w ramach którego przeprowadzane zostały prace związane z wymianą źródeł ciepła w 3 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.

W latach 2022–2024 zlikwidowanych zostało łącznie 190 palenisk węglowych. W 175 budynkach mieszkalnych oraz 1 budynku handlowo-usługowym zostało wymienione stare źródło ciepła na nowe. Ponadto zmodernizowana została kotłownia węglowa na gazową w Filii Szkoły Podstawowej nr 2. W ciągu ostatnich 3 lat na inwestycje związane ze zmianą

systemu ogrzewania na proekologiczny oraz dociepleniem budynków przeznaczono środki w wysokości blisko 2,3 milionów złotych, z czego ponad 230 tysięcy złotych w 2024 roku.

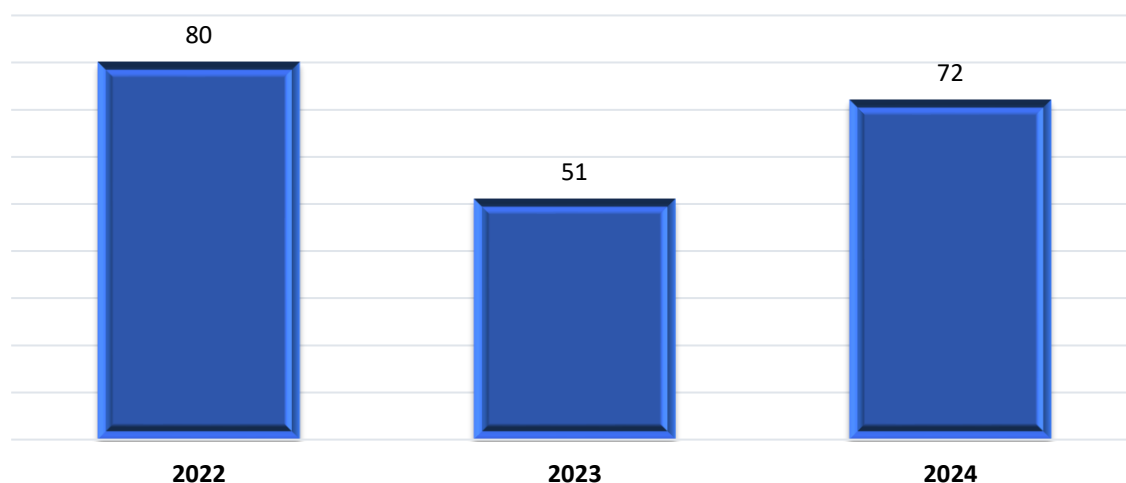
W roku 2024 w ramach udzielonych przez gminę mieszkańcom dotacji na zmianę systemu ogrzewania zlikwidowano kolejne stare piece i kotły węglowe w 48 budynkach mieszkalnych na terenie miasta. Inwestycje przeprowadzone zostały z udziałem środków własnych gminy w wysokości – 189 908,00 zł oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu „Ciepłe Mieszkanie” w wysokości – 46 684,00 zł.

W 2024 roku przeznaczone z budżetu Gminy środki na wymianę systemów grzewczych były nieco niższe niż w latach ubiegłych, bowiem mieszkańcy miasta mieli możliwość korzystania z rządowego programu Czyste Powietrze. Gmina Sucha Beskidzka kontynuowała realizację zawartego z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie porozumienia w sprawie prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego programu Czyste Powietrze.

W 2024 r. za pośrednictwem gminy mieszkańcy złożyli 72 wnioski o dofinansowanie oraz 54 wnioski o płatność w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze.

Niezależnie od powyższego zainteresowani dotacją na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację korzystali z finansowania przedsięwzięć termomodernizacyjnych zawierając umowy bezpośrednio z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska. Nie jest nam znana dokładna ilość takich przypadków lecz w/g naszych szacunków może przewyższać ilość wniosków złożonych za pośrednictwem gminy Sucha Beskidzka.

Wykres 80. Liczba wniosków złożonych za pośrednictwem gminy do programu Czyste Powietrze.

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka. Mieszkańcy Suchoj Beskidzkiej od początku istnienia programu Czyste Powietrze złożyli łącznie 461 wniosków o dofinansowanie inwestycji związanych z wymianą źródła ciepła, termomodernizacją budynku czy montażem fotowoltaiki. Zrealizowanych zostało 199 inwestycji i wypłacono dotacje w wysokości 4 565 678,12 zł (stan na koniec grudnia 2024 r.).

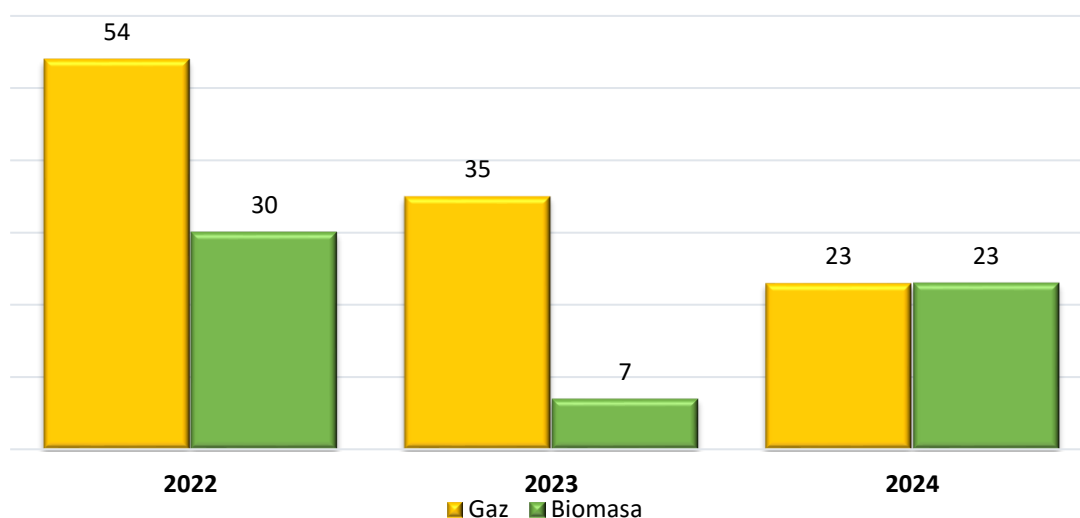
Budynki mieszkalne jednorodzinne

W 2024 r. dzięki dotacjom z budżetu miasta Sucha Beskidzka zlikwidowanych zostało łącznie 48 starych palenisk w 46 budynkach mieszkalnych. Usunięte piece zostały zastąpione:

- 23 kotłami gazowymi,
- 23 kotłami na pellet.

Zainstalowane nowoczesne urządzenia na paliwa stałe spełniają najwyższe standardy ekologiczne i posiadają certyfikat ekoprojektu.

Wykres 81. Rodzaj i ilość zamontowanych nowych źródeł ciepła w 2024 roku oraz w latach poprzednich

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Porównując na przestrzeni lat ilość i rodzaj zamontowanych źródeł ciepła można zaobserwować, że mieszkańcy chętnie wymieniają kotły węglowe na gazowe oraz popularne stały się kotły wykorzystujące biomasę.

Przedstawione dane ujęte w niniejszym raporcie nie zawierają informacji o ilości i rodzajach systemów grzewczych zrealizowanych w ramach programu Czyste Powietrze

Budynki mieszkalne wielorodzinne

Obecnie na terenie miasta pozostaje 1 blok wielorodzinny, w którym do tej pory nie została przeprowadzona modernizacja systemu ogrzewania, jest to budynek przy ul. Mickiewicza 15.

W ramach programu „Ciepłe Mieszkanie” właściciele 3 wydzielonych lokali mieszkalnych w 2 budynkach wielorodzinnych zainstalowali 2 kotły gazowe oraz 1 pompę ciepła.

Budynki pozostałe

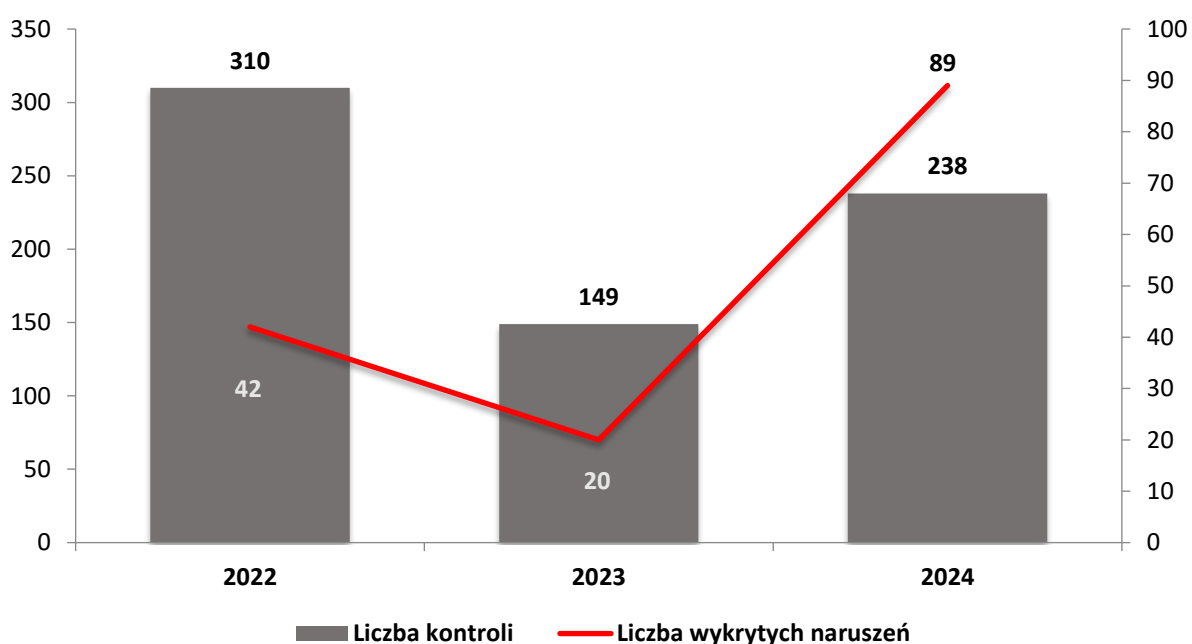
W latach 2022 – 2024 przeprowadzona została wymiana kotła na gazowy w 1 budynku, w których prowadzona jest działalność gospodarcza. Dodatkowo w Filii Szkoły Podstawowej nr 2 wymieniony został kocioł węglowy na kocioł gazowy. Ponadto w Szkole Podstawowej

nr 1 przeprowadzona została termomodernizacja hali sportowej oraz modernizacja kotłowni gazowej z zainstalowaniem pieca gazowego nowszej generacji.

Kontrola palenisk węglowych

Strażnicy miejscy prowadzą na terenie miasta systematyczne kontrole pieców pod kątem spalania odpadów oraz rodzaju stosowanego paliwa. Wprowadzony system zbiórki odpadów sprzyja skuteczności przeprowadzonych kontroli, które wykonywane są nie tylko w ramach interwencji i zgłoszeń mieszkańców, ale także w oparciu o analizę ilości i rodzajów odpadów komunalnych oddawanych z poszczególnych gospodarstw domowych.

Wykres 82. Ilość przeprowadzonych kontroli palenisk węglowych w 2024 roku w porównaniu z kontrolami w latach ubiegłych

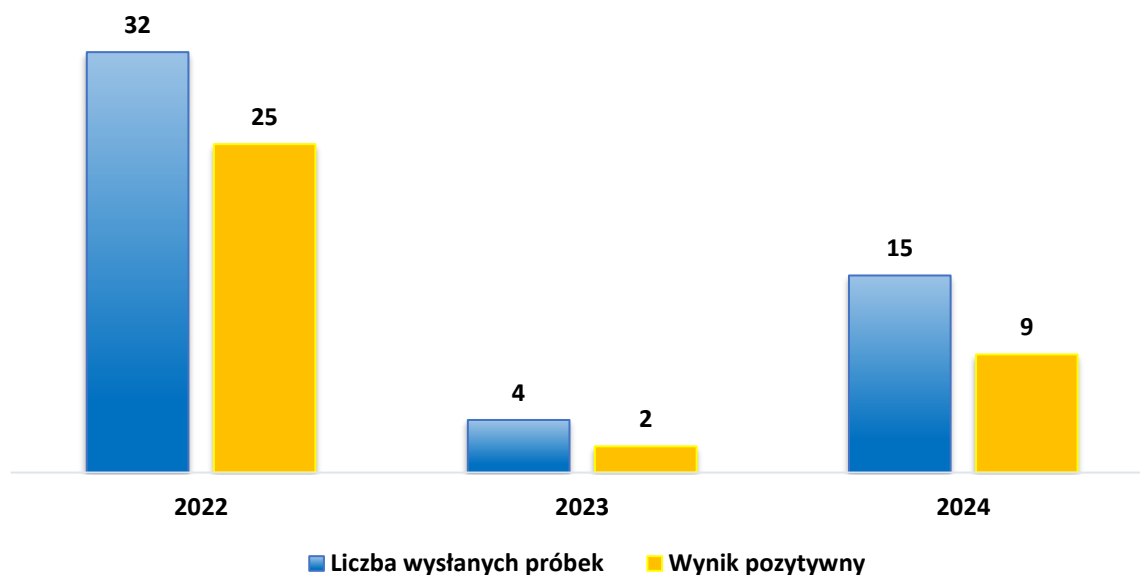

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka oraz Straży Miejskiej

W latach 2022 – 2024 przeprowadzonych zostało łącznie 697 kontroli systemów grzewczych na terenie Suchej Beskidzkiej. W 2024 r. strażnicy miejscy przeprowadzili **238 kontroli** oraz nałożyli 21 mandatów karnych na łączną kwotę 6 800,00 zł. Ponadto na miejscu w czasie kontroli udzielono 67 ustnych pouczeń dotyczących wilgotności drewna stosowanego jako opał czy użytkowania pieca bezklasowego. Dodatkowo skierowano 1 sprawę do sądu. Część spośród tych wykroczeń została potwierdzona wynikami analizy próbek popiołu powstałego w procesie spalania, które wykonał Instytut Technologii Paliw i Energii z Zabrze. Koszt jednej próbki wynosił 480,00 zł netto. Wykonanych zostało łącznie 15 ekspertyz. Koszt przeprowadzenia analiz próbek popiołu wyniósł 8 856,00 zł. Wzrost wykrytych naruszeń wynika

z wprowadzonego uchwałą antysmogową zakazu eksploatacji urządzeń pozaklasowych od dnia 1 maja 2024 r.

Wykres 83. Ilość próbek popiołu wysłanych do badań oraz wyniki analizy w latach 2022 - 2024

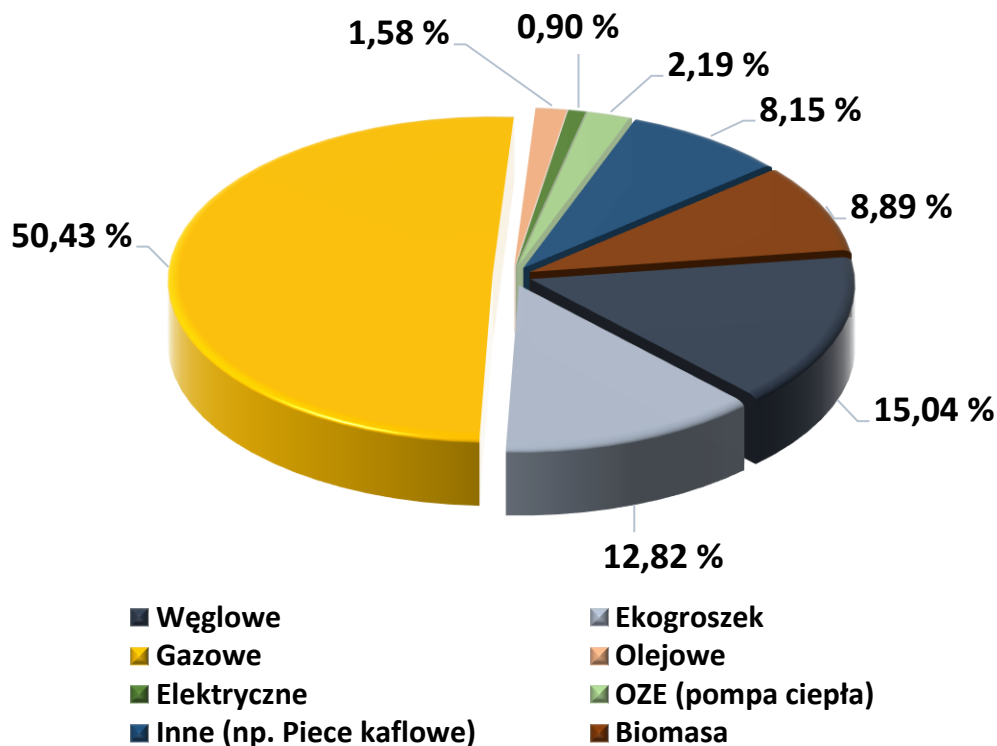
Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka oraz Straży Miejskiej

Liczba próbek potwierdzających współspalanie odpadów wyniosła 60%. Pozostałe 25% próbek wykazało wynik niepewny tj. w palenisku spalano odpady, ale w ilości niewystarczającej do zakwalifikowania próbki definitywnie jako potwierdzającej współspalanie odpadów, a tylko w przypadku 15% wynik był zdecydowanie negatywny. Można zaobserwować, że w dalszym ciągu połowa pobranych próbek popiołu daje wynik pozytywny. Biorąc pod uwagę ilość przeprowadzonych kontroli oraz stałą edukację ekologiczną mieszkańców ilość przypadków potwierdzających spalanie odpadów budzi niepokój.

Ewidencja źródeł ciepła na terenie gminy

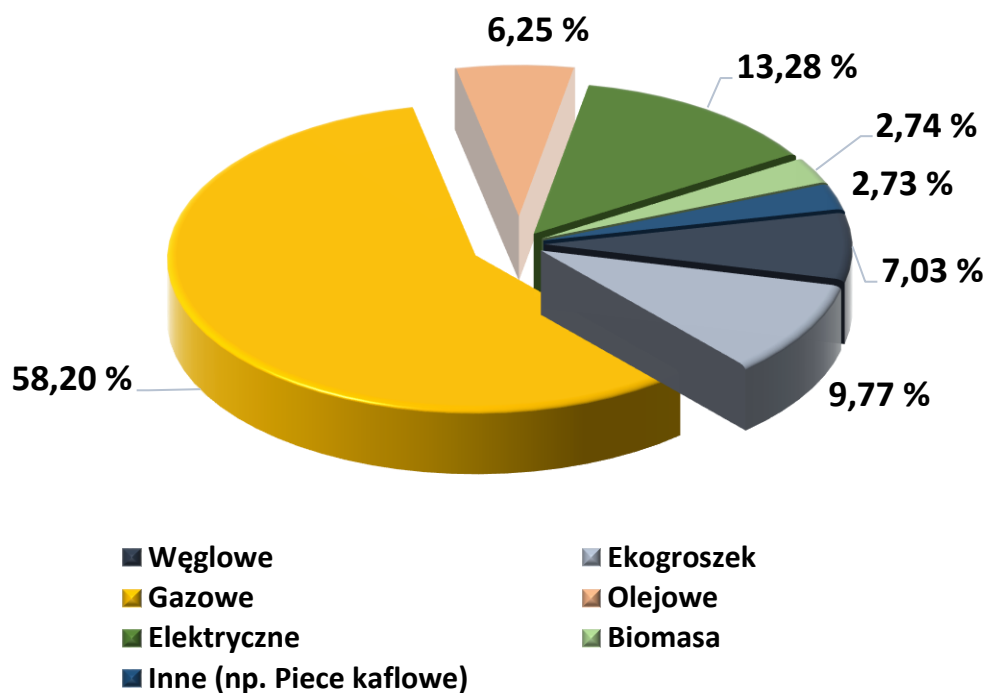
Gmina Sucha Beskidzka prowadzi własną inwentaryzację źródeł ciepła zamontowanych w budynkach na terenie miasta. Niezależnie od wewnętrznie utworzonej inwentaryzacji od 1 lipca 2021 r. na terenie kraju funkcjonuje Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków. Niestety z uwagi na liczne zmiany w deklaracjach składane przez mieszkańców m.in. w związku z wprowadzeniem dodatku węglowego informacje zawarte w CEEB nie są wiarygodne. Z tego względu do analizy rodzaju źródeł ciepła na terenie gminy wykorzystane zostały dane z opracowanego przez gminę zestawienia. Na dzień 31 grudnia 2024 r. stosowane były następujące rodzaje źródeł ogrzewania w skali procentowej.

Wykres 84. Rodzaje systemów grzewczych w gospodarstwach domowych na terenie Suchej Beskidzkiej wg stanu na koniec 2024 roku

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Wykres 85. Rodzaje systemów grzewczych w obiektach niemieszkalnych wg stanu na koniec 2024 roku

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Z powyższych danych wynika, że w Suchej Beskidzkiej dominującym systemem grzewczym jest ogrzewanie gazowe. Zarówno w przypadku budynków mieszkalnych i pozostałych obiektów, do których zalicza się obiekty użyteczności publicznej, obiekty handlowe i gastronomiczne oraz przedsiębiorców. Pod względem ilościowym ekologiczne źródła ciepła stanowią **77,83%** wszystkich rodzajów ogrzewania, natomiast piece niespełniające standardów stanowią 22,17%. Porównując rok ubiegły do 2023 r., procentowy udział ekologicznych źródeł ciepła wzrósł o ok. 2,53%. Należy jednak pamiętać, że wykresy przedstawiają rodzaje ogrzewania w obiektach nie uwzględniając ich wielkości. Gdyby wykonać zestawienie wg ogrzewanej powierzchni, to wówczas ogrzewanie inne niż gazowe stanowiłoby znacznie mniejszy odsetek.

Edukacja ekologiczna

W 2024 r. pośrednia edukacja mieszkańców odbywała się m.in. poprzez artykuły zamieszczane na stronie Urzędu Miasta oraz w samorządowym miesięczniku Ziemia Suska np. „W trosce o jakość powietrza”, „To czym ogrzewamy dom nie jest naszą prywatną sprawą”. W kwietniu z okazji Dnia Ziemi zorganizowane zostało tradycyjnie wiosenne sprzątanie miasta. W czerwcu w czasie obchodów Dni Ziemi Suskiej na scenie plenerowej w suskim parku odbyło się przedstawienie teatralne dla dzieci w wieku 4-10 lat, w którym poruszone zostały kwestie m.in. smogu czy segregacji odpadów. W listopadzie w ramach obchodów Dnia Czystego Powietrza w Centrum Kultury i Filmu im. Bill’ego Wildera odbył się kolejny spektakl ekologiczny skierowany do najmłodszych dzieci. Ponadto w ramach współpracy z szkołami nauczyciele przeprowadzili zajęcia edukacyjne w zakresie ochrony powietrza z uczniami starszych klas. W 2024 r. w ramach akcji informacyjnej do decyzji podatkowych dołączone zostały ulotki dotyczące zapisów uchwały antysmogowej i dostępnych form dofinansowania. Ponadto ww. ulotki zostały dołączone do pisma w sprawie zmiany stawki opłaty za gospodarowanie odpadami.

Monitoring jakości powietrza

Od lutego 2017 roku na terenie Suchej Beskidzkiej funkcjonuje sieć sensorów, które na bieżąco monitorują jakość powietrza. Zamontowane urządzenia pomagają identyfikować źródła zanieczyszczeń oraz umożliwiają porównanie jakości powietrza w poszczególnych obszarach miasta. Aktualnie sieć składa się z 7 urządzeń mierzących m.in. poziom stężenia pyłów zawieszonych. Niezależnie od tego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie miasta Sucha Beskidzka funkcjonuje automatyczna stacja pomiarowa zlokalizowana na parkingu przy ul. T. Nieszczyńskiej, w najniższym punkcie w mieście na wysokości 329 m n.p.m. kilka metrów od torów kolejowych i budynków. Stacja monitoringu powietrza jest jednym z wielu stanowisk pomiarowych dla strefy małopolskiej i jest traktowana jako stacja reprezentatywna dla celów wprowadzania stopni zagrożenia na obszarze powiatu suskiego.

Zestawienie wartości średniego miesięcznego stężenia pyłu PM₁₀ oraz liczbę dni z przekroczeniami dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ (norma: 50 µg/m³) w poszczególnych miesiącach przedstawiają tabele nr 14 i 15.

Tabela 14. Średnie miesięczne stężenie pyłu PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Miesiąc													
Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Średnie roczne stężenie PM10
2022	41	42	66	35	29	19	15	21	17	35	54	68	37
2023	38	43	39	27	19	19	15	17	22	24	27	52	28
2024	38	36	39	25	18	16	15	17	20	24	30	44	27

Źródło: Na podstawie danych z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Porównując z rokiem wcześniejszym w 2024 roku średnioroczna wartość stężenia pyłu PM10 w powietrzu zachowała tendencję spadkową. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, dopuszczalny średnioroczny poziom stężenia pyłu PM10 wynosi $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Tabela 15. Liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego pyłu PM10

Miesiąc													
Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma dni
2022	11	11	21	4	2	0	0	0	0	2	19	20	90
2023	9	12	10	1	0	0	0	0	0	0	4	15	51
2024	11	10	12	1	0	0	0	0	0	1	6	11	52

Źródło: Na podstawie danych z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

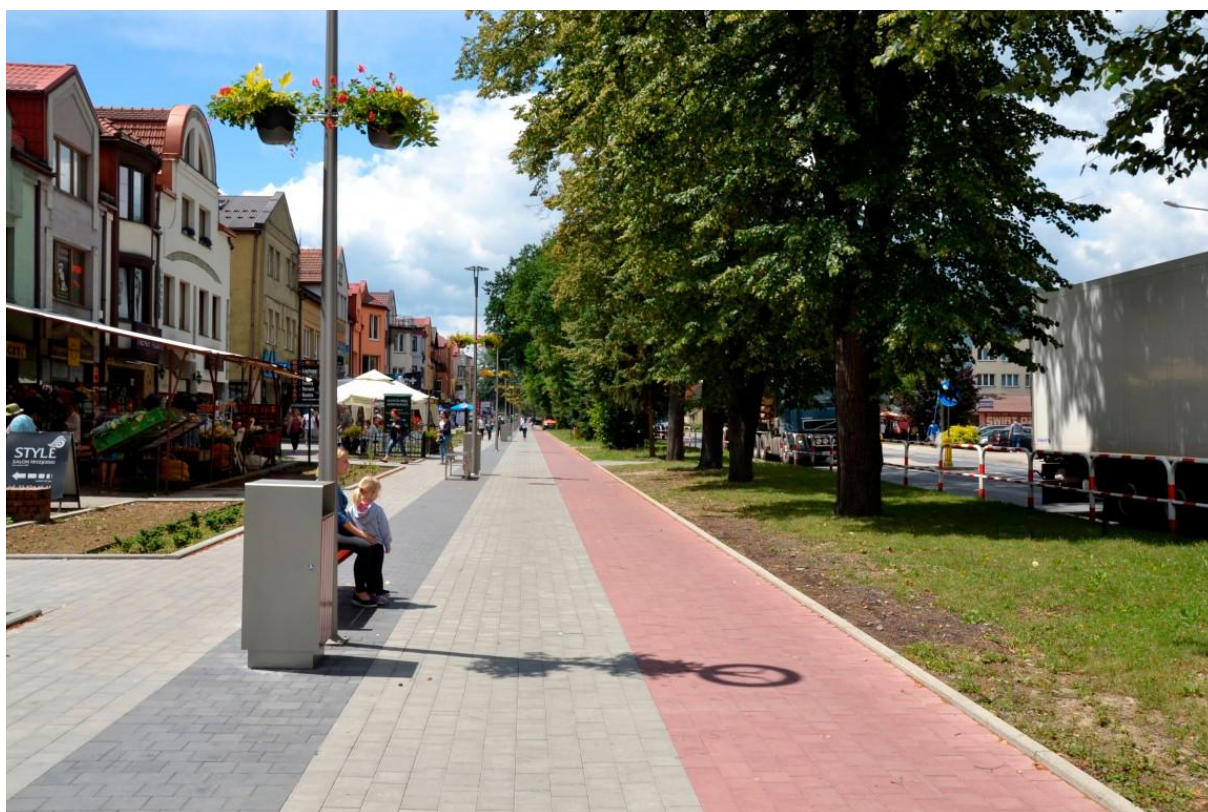
7.4. Utrzymanie czystości i porządku

Zadaniem służb miejskich jest dbanie, by ulice, przystanki i drogi były utrzymane w czystości i porządku. Czyste, zadbane miasto to uporządkowane ulice, chodniki, a także zieleńce. Gmina Sucha Beskidzka w 2024 r. zatrudniała w tym celu 8 pracowników grupy porządkowej, a prace wymagające specjalistycznego sprzętu zlecane były Zakładowi Komunalnemu. Grupa porządkowa zatrudniona przy Urzędzie Miasta stanowi dyspozycyjny zespół, który wykonuje zadania związane z koszeniem terenów gminnych, pracami porządkowymi i pielęgnacyjnymi zieleni miejskiej, wywozy nieczystości stałych po imprezach gminnych, zbieranie odpadów zalegających przy drogach, chodnikach i na placach, czyszczenie korytek. Okresowo do pomocy przyjmowani są bezrobotni w ramach wykonywania prac społecznie - użytecznych.

Gmina Sucha Beskidzka w roku 2024 przejęła, podobnie jak w latach ubiegłych, utrzymanie czystości na drodze wojewódzkiej zlokalizowanej na terenie miasta. Jest to możliwe dzięki zawartemu porozumieniu z Zarządem Województwa Małopolskiego. Na podstawie niniejszego porozumienia Gmina Sucha Beskidzka w formie corocznej dotacji otrzymuje kwotę

41 647,20 zł na letnie utrzymanie nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 946 oraz chodnika przy ul. Role w okresie zimowym. Dodatkowo Zakładowi Komunalnemu oraz osobom prywatnym zlecona jest również obsługa kanalizacji opadowej na terenie miasta, wraz z budowlami na niej zamontowanymi, w zakresie eksploatacji kanalizacji, czyszczenia studzienek, kanałów, krat ściekowych, czyszczenia i opróżniania tzw. łapaczy rumoszu, utrzymania czystości wlotów potoków do kanału.

Systematycznie uzupełniana i modernizowana jest mała architektura miejska, która tworzy otaczającą nas na co dzień przestrzeń, a tym samym czyni ją funkcjonalną i ładniejszą. Promenada przy ul. Mickiewicza prowadząca wzdłuż tzw. pasażu handlowego jest jednym z miejsc najchętniej wybieranych przez mieszkańców Suchej Beskidzkiej i turystów na spacer.

Zdjęcie nr 11. Fragment ciągu pieszo-rowerowego (promenada) przy ul. Mickiewicza wzdłuż obiektów handlowo-usługowych

Swoją atrakcyjność zawdzięcza m.in. odpowiednio dobranej zieleni. Po zmierzchu deptakowi dodatkowego uroku dodaje oświetlenie ze stylizowanych lamp. Dwie fontanny zamontowane wzdłuż promenady tworzą wyjątkową atmosferę po zmierzchu, dzięki zainstalowanej w ich konstrukcjach iluminacji, podświetlającej wodę różnymi kolorami. Dodatkowo w 2024 r. na placu Rynku po modernizacji zamontowana została, podświetlana fontanna w kształcie podkowy, z rzeźbami konia herbowego oraz głowy Pana Twardowskiego i diabła Mefistofelesa. Motywy nawiązują do ballady "Pani Twardowska" Adama Mickiewicza, której akcja rozgrywa się w stojącej obok, zabytkowej karczmie "Rzym".

Zdjęcie nr 12. Odrestaurowana fontanna na płycie Rynku.

Na terenie miasta znajdują się 153 ławki, które corocznie są konserwowane, a te wyeksploatowane wymieniane są na nowe. Koniecznym wyposażeniem miejskich ulic, chodników, ścieżek rowerowych i deptaków jest ok. 200 koszy ulicznych. W okresie letnim kosze uliczne opróżniane są przez Zakład Komunalny trzy razy w tygodniu. W ubiegłym roku z koszy ulicznych zebrano 74,16 ton odpadów. Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka udziela zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości płynnych. W 2024 r. 9 firm posiadało ww. zezwolenie.

Zimowe utrzymanie dróg i chodników

Operat zimowego utrzymania dróg gminnych i wewnętrznych w zarządzie gminy Sucha Beskidzka określa zadania akcji zimowej, do której należą odśnieżanie dróg poprzez usunięcie śniegu z jezdni, chodnika itp. (I, II, III kolejność utrzymania dróg), a także zapobieganie powstawaniu i likwidacja gołoledzi, w zależności od panujących warunków atmosferycznych poprzez stosowanie materiałów szorstkich (piasek, grys) w celu zapewnienia dobrych warunków ruchu. W 2024 roku zimowe utrzymanie dróg gminnych oraz większości dróg wewnętrznych pozostających w zarządzie Gminy Sucha Beskidzka zostało zlecone Zakładowi Komunalnemu oraz osobom prywatnym. Zakład Komunalny posiada odpowiedni sprzęt do prowadzenia akcji zimowej w postaci czterech jednostek mechanicznych (samochody i ciągniki) wyposażonych w odpowiednie urządzenia do odśnieżania i likwidacji śliskości. Przystanki autobusowe, schody i chodniki utrzymywane są przez pracowników grupy porządkowej Urzędu Miasta.

8. Oświata i Wychowanie

8.1. Informacje Ogólne i Obwody Szkolne

Gmina Sucha Beskidzka w roku 2024 realizując zadania związane z prowadzeniem szkół podstawowych i przedszkoli zapewniała bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki, w tym także umożliwiające stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym.

Rok szkolny 2023/2024 był kolejnym rokiem, w którym w związku z agresją Rosji na Ukrainę i napływem do Polski obywateli Ukrainy w suskich szkołach realizowano kształcenie dzieci przybyłych z terenów objętych wojną. Kształcenie uczniów z Ukrainy w suskich szkołach jest realizowane począwszy od 22 marca 2022.

W roku szkolnym 2023/2024 nie tworzone oddziału przygotowawczego, co miało miejsce w poprzednich latach, a dzieci zostały przypisane do oddziałów ogólnodostępnych w poszczególnych szkołach. Nauczanie było prowadzone w oparciu o realizowane w szkole programy nauczania z zakresu kształcenia ogólnego dostosowane pod względem zakresu treści nauczania oraz metod i form ich realizacji do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów. Dla uczniów z Ukrainy zostało przydzielone dodatkowo 6 godzin tygodniowo języka polskiego. Według stanu w dniu klasyfikacji rocznej do szkół podstawowych na terenie Suchoj Beskidzkiej uczęszczało w sumie 30 dzieci z Ukrainy. Ponadto 5 dzieci kształciło się w szkole muzycznej oraz 15 dzieci uczęszczało do przedszkoli niepublicznych na terenie miasta. Na realizację tego zadania Gmina otrzymywała i rozliczała środki z funduszu pomocy.

W Suchoj Beskidzkiej w 2024 roku uczyło się 4736 dzieci i młodzieży, z czego 1103 w szkołach i przedszkolu prowadzonym przez Gminę Sucha Beskidzka, pozostali to studenci, uczniowie szkół średnich oraz wychowankowie niepublicznych przedszkoli, klubów i żłobka. Jak wynika z przeprowadzonej analizy ogólna liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez samorząd zmalała w stosunku do roku 2023 o 58 osób. Uwzględniając trendy w zakresie urodzeń dzieci z lat wcześniejszych nie ulega wątpliwości, że w konsekwencji za kilka lat nastąpi znaczne zmniejszenie się liczby uczniów w szkołach oraz dzieci w wychowaniu przedszkolnym.

W ramach ustawowych zadań w szkołach i przedszkolu prowadzonych przez Gminę Sucha Beskidzka wykonywane były remonty obiektów szkolnych, realizowano zadania inwestycyjne, placówki oświatowe wyposażone zostały w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych. Zapewniony były dowóz dla dzieci, obsługa administracyjna oraz finansowa. Rada Miasta Sucha Beskidzka, zgodnie z obowiązującymi przepisami wyznaczyła trzy obwody szkolne dla szkół podstawowych, zapewniając wszystkim dzieciom zamieszkałym na jej terenie możliwość spełnienia obowiązku szkolnego w publicznych szkołach (Tabela 16).

Tabela 16. Granice obwodów szkół podstawowych w Gminie Sucha Beskidzka wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Granice obwodu szkoły od dnia 1 września 2022 r.
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej	<i>ulice:</i> 29 Stycznia, Armii Krajowej, Jesienna, Wesoła, Wiosenna, Zimowa, Batalionów Chłopskich, Beniowskiego, Billy Wildera, Cmentarna, dr Z. Karaś, Konopnickiej, , Górska, Handlowa, Józefa Piłsudskiego, Juliusza hr. Tarnowskiego, Kościelna, Kolejowa, Konopnickiej, Krótka, Makowska, , Mickiewicza od nr 1 do nr 29 (numery nieparzyste), od nr 2 do nr 90 oraz nr 132 (numery parzyste), od nr 85 do nr 169 (numery nieparzyste "pasaż"), Nad Skawą, Nad Stawami, Nieszczyńskiej, Panoramiczna, Podksiężę, Pod Modrzewiami, Przemysłowa, Płk. Tadeusza Semika, Rynek, Spółdzielców, Sumerówka, Szpitalna, 3 Maja, Walerego Goetla, Wadowicka, Zakościele, Zamkowa, Źródlana, Zielona <i>osiedla:</i> Beskidzkie, Garce, Na Stawach, Pikieta, Śpiwle.
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Broniewskiego w Suchej Beskidzkiej	<i>ulice:</i> Dębowa, Graniczna, Jędrzejaki, Kamienne, Klonowa, Krzeszowiaków, Kubasy, Kwiatowa, Lawendowa, Magnoliowa, Miodowa, Mickiewicza od nr 92 do nr 130 (numery parzyste) i od nr 33 do nr 83 (numery nieparzyste), Ogrodowa, Polna, Poziomkowa, Radosna, Role, Słoneczna, Smolikówka, Spacerowa, Spokojna, Stokowa, , Turystyczna, Wrzosowa, Zasypnica, Zasypnicka, Za Wodą, Zaciszna, Ziołowa
3.	Filia Szkoły Podstawowej nr 2 w Suchej Beskidzkiej (o strukturze organizacyjnej I-VIII)	<i>ulice:</i> A. Starzeńskiego, Akacyjowa, Błędzonka, Cicha, Jaworowa, Kasztanowa, Konfederatów Barskich, Leśna, Lipowa, Łagodna, Stroma, Świerkowa, Widokowa

8.2. Obiekty Szkolne i Liczba Uczniów

Realizując zadania gminy Sucha Beskidzka w roku 2024 prowadziła: 1 przedszkole, 3 szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi (w tym 1 filialną) oraz szkołę muzyczną I stopnia.

Tabela 17. Wykaz infrastruktury szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Sucha Beskidzka stan na 2024 r.

	Łączna pow. budynku	Liczba sal lekcyjnych	Sale/hale gimnastyczne/boiska sportowe	Place zabaw	Pozostałe pomieszczenia
Szkoła					
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej	5 169,21 m ²	29 sal w tym 9 sal Szkoły Muzycznej	Hala sportowa z zapleczem Sala gimnastyczna/aula 1 wielofunkcyjne boisko szkolne typu Orlik	1 plac zabaw	Inne pomieszczenia niezbędne do realizacji zadań
Szkoła Podstawowa nr 2 w Suchej Beskidzkiej	1215,60 m ²	10 sal lekcyjnych w tym dwie mobilne komput.	1 sala gimnastyczna o łącznej pow. 288 m ² Nowoczesne wielofunkcyjne boisko sportowe	1 plac zabaw	Inne pomieszczenia niezbędne do realizacji zadań
Filia Szkoły Podstawowej nr 2	559,77 m ²	8 sal lekcyjnych	Zastępcza sala gimnastyczna Nowoczesne wielofunkcyjne boisko sportowe	1 plac zabaw	Inne pomieszczenia niezbędne do realizacji zadań
Miejskie Przedszkole Samorządowe	1 161,36 m ²	7 sal lekcyjnych 2 sale do zajęć specjalistycznych		1 plac zabaw	Inne pomieszczenia niezbędne do realizacji zadań

Organizacja pracy gminnych placówek oświatowych opierała się na arkuszach organizacyjnych zatwierdzonych przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka. Szkoły realizowały podstawy programowe kształcenia ogólnego oraz zajęcia edukacyjne obowiązkowe i dodatkowe zgodnie z obowiązującymi ramowymi planami nauczania.

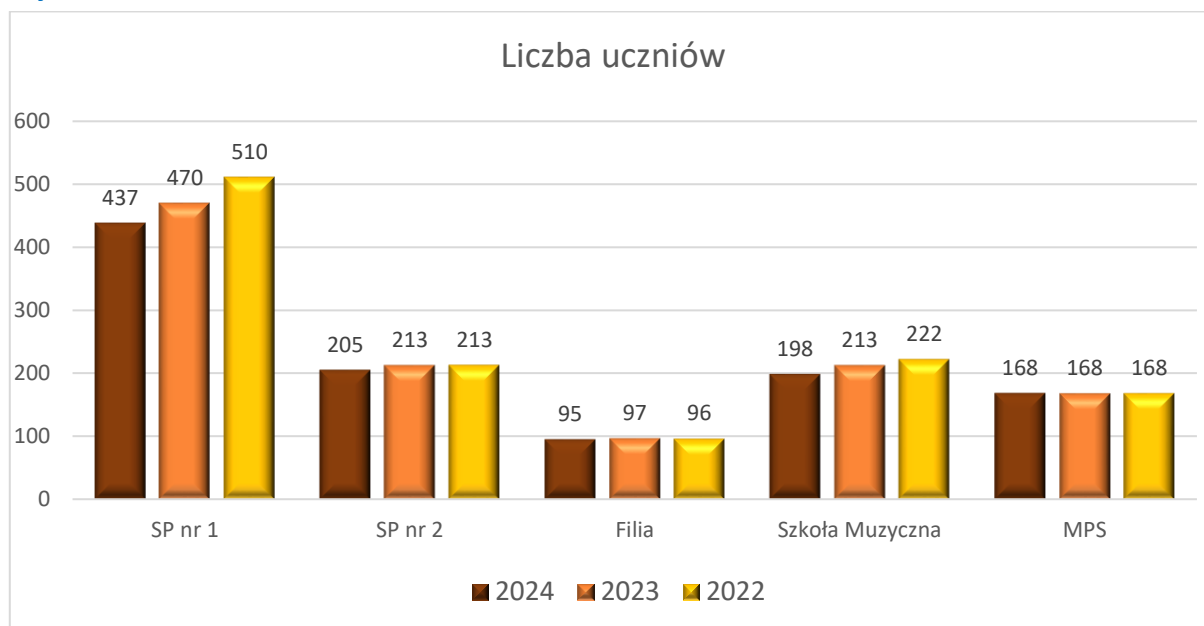
Do samorządowych szkół i przedszkoli w roku szkolnym 2023/24 uczęszczało **1103** dzieci i młodzieży (w tym 198 uczniów szkoły muzycznej i 168 dzieci z przedszkola), co szczegółowo obrazuje (Tabela 18).

Tabela 18. Placówki oświatowe dla których organem prowadzącym jest Gmina Sucha Beskidzka na rok szkolny 2022/2023 i 2023/2024r.

	2022/2023			2023/2024		
Szkoła/placówka	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ilość uczniów na oddział	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ilość uczniów na oddział
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej	470	22	21	437	20	22
Szkoła Podstawowa nr 2 w Suchej Beskidzkiej	213	11	19	205	10	20
Filia Szkoły Podstawowej nr 2	97	9	10	95	9	10
Szkoła Muzyczna I stopnia w Suchej Beskidzkiej	213	19	11	198	15	13
Miejskie Przedszkole Samorządowe w Suchej Beskidzkiej	168	7	24	168	7	24
RAZEM:	1161	68	17	1103	61	18

Uwzględniając trendy w zakresie urodzeń dzieci z lat wcześniejszych od kilku lat obserwujemy sukcesywny spadek liczby dzieci w szkołach. Z prognoz resortu edukacji wynika, że pomiędzy rokiem szkolnym 2022/2023 a 2030/2031 liczba dzieci w wychowaniu przedszkolnym zmniejszy się o ok. 22%.

Wykres 86. Liczba uczniów w latach 2022-2024

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchoj Beskidzkiej

Liczba uczniów ogółem w placówkach prowadzonych przez Gminę w porównaniu z rokiem 2023 uległa zmniejszeniu, co jest odpowiedzią na występujący niż demograficzny. Już w ostatnich latach obserwowaliśmy sukcesywny spadek ilości uczniów od czasu reformy oświaty. Wyraźnie widać to na przykładzie największej ze szkół tj. Szkoły Podstawowej nr 1 gdzie w przeciągu dwóch lat liczba uczniów zmniejszyła się o 73.

DANE O LICZBIE UCZNIÓW SZKÓŁ, DLA KTÓRYCH ORGANEM PROWADZĄCYM NIE JEST GMINA

Warto podkreślić, że oprócz szkół samorządowych, na terenie gminy Sucha Beskidzka w 2024 r. funkcjonowała jedna prywatna **uczelnia wyższa, kształcąca 510 studentów**, trzy publiczne szkoły ponadpodstawowe, cztery niepubliczne przedszkola oraz dwa niepubliczne kluby dziecięce i jeden żłobek. Do szkół ponadpodstawowych uczęszczało 2951 uczniów. Liczba uczniów w szkołach średnich również zmalała w porównaniu do roku 2023 o 138 uczniów co szczegółowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Publiczne szkoły ponadpodstawowe w 2023 r.

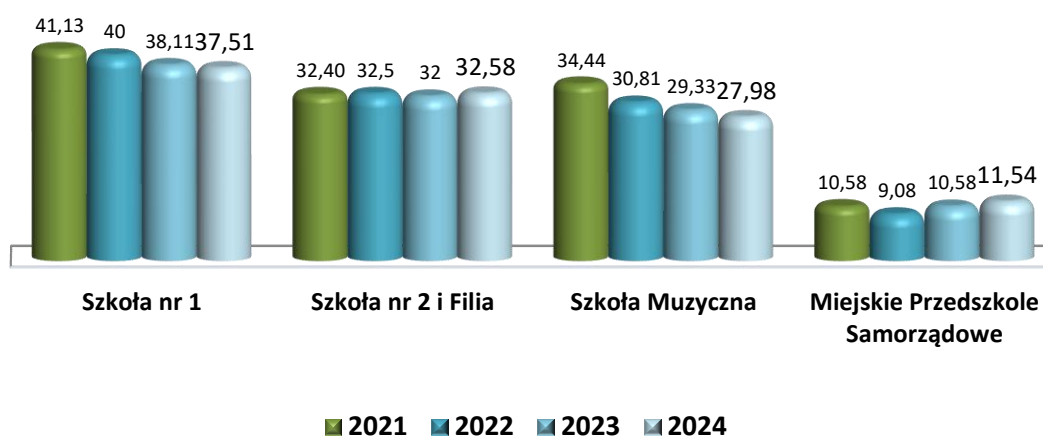
Lp.	Szkoła/Placówka	Liczba uczniów
1	Zespół Szkół im. Wincentego Witosa	929
	W tym:	
	Technikum	765
	Branżowa Szkoła I Stopnia	164

2.	Zespół Szkół im. Walerego Goetla W tym:	1301
	Technikum	1177
	Branżowa Szkoła I Stopnia	184
3.	Liceum Ogólnokształcące nr I im. Marii Skłodowskiej-Curie	721
Razem szkoły ponadpodstawowe:		2951

8.3. Zatrudnienie w Placówkach Oświatowych

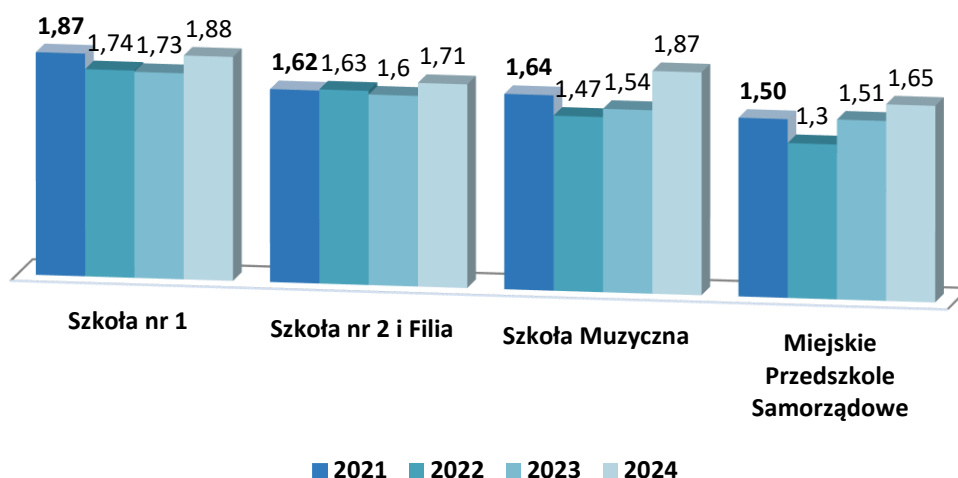
W roku szkolnym 2023/2024 w szkołach i placówkach prowadzonych przez gminę Sucha Beskidzka zatrudnionych było 129 nauczycieli na 109,61 etatu. W porównaniu z rokiem 2023 liczba zatrudnionych nauczycieli i etatów nauczycielskich wynosiła odpowiednio 126 nauczycieli na 110,02 etatu, co wskazuje na nieznaczny spadek zatrudnienia. Najwyższy stopień awansu zawodowego - nauczyciela dyplomowanego w suskich szkołach utrzymuje się na wysokim poziomie i wynosi 54 %.

Wykres 87. Zatrudnienie nauczycieli w przeliczeniu na etat w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich

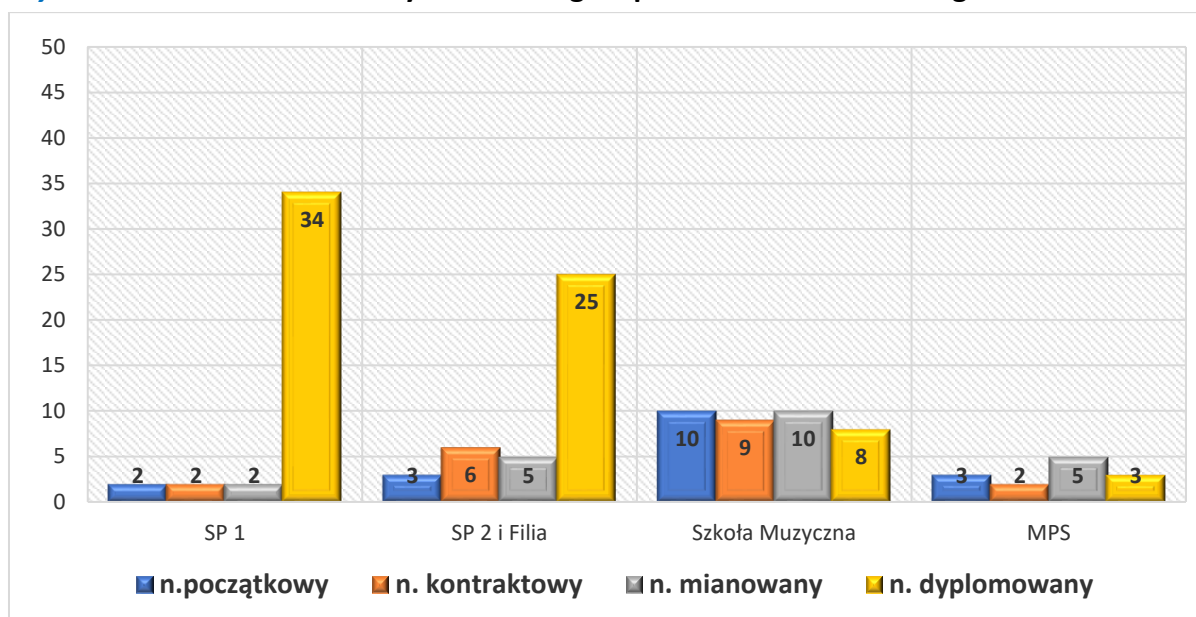
Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Wykres 88. Ilość etatów przypadających na jeden oddział w 2024 roku w porównaniu do roku 2023 - 2021

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchoj Beskidzkiej

Wykres 89. Zatrudnieni nauczyciele według stopnia awansu zawodowego w 2024 roku

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchoj Beskidzkiej

Przeważająca część nauczycieli zatrudnionych w gminnych placówkach oświatowych posiada najwyższy stopień awansu zawodowego, czyli nauczyciela dyplomowanego. Nauczyciele dyplomowani stanowią większość kadry pedagogicznej w prawie każdej placówce. Wyjątkiem jest Szkoła Muzyczna, która powstała w 2012 roku i nauczyciele zatrudnieni w tej placówce dopiero rozpoczęli ścieżkę awansu zawodowego, co bardzo dobrze obrazuje wykres nr 89 pokazujący największą różnorodność wśród stopni awansu właśnie w tej szkole.

W roku szkolnym 2023/2024 w szkołach prowadzonych przez samorząd pracownicy administracji i obsługi zatrudnieni byli na 27,83 etatu. Stan zatrudnienia w roku 2024 szczegółowo obrazuje (Tabela 20).

Tabela 20. Pracownicy administracji i obsługi w gminnych placówkach oświatowych.

Stanowisko	SP 1	SP 2	Filia SP 2	MPS	Szkoła M.I	Razem
Dyrektor				1		1
Sekretarz/referent	2	1		1	1	5
Intendent				1		1
Sprzątaczk	4	2,5	1		1	8,5
Woźna	1					1
Szatniarka	1					1
Woźna oddz.				3		3
Kucharka				1		1
Pomoc kuchenna				2		2
Pomoc wychowawcy				2		2
Konserwator	1	0,5	0,33	0,5		2,33
Razem	9	4	1,33	11,5	2	27,83

8.4. Wyniki Egzaminu ósmoklasisty

W 2024 r. egzaminy zewnętrzne zostały przeprowadzone na tych samych zasadach, jakie obowiązywały w 2023 r. Egzamin ósmoklasisty w 2024 r. był przeprowadzany na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 lipca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu ósmoklasisty przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024. Uczniowie przystąpili do egzaminu z trzech przedmiotów, tj. z języka polskiego, matematyki i wybranego języka obcego nowożytnego. Do egzaminu z języka polskiego i matematyki przystąpiło 47 uczniów, natomiast z języka angielskiego 48 uczniów. Średni wynik egzaminu ósmoklasisty w gminie z każdego przedmiotu wypadł ponad średnią powiatową i krajową.

Tabela 21. Wyniki egzaminu ósmoklasisty

	Język polski		Matematyka		Język angielski	
	Wyniki w procentach	Staniny	Wyniki w procentach	Staniny	Wyniki w procentach	Staniny
Szkoła Podst. nr 1	61	5	56	6	67	5
Klasa A	62	5	62	7	68	6
Klasa B	59	5	50	5	67	5
Szkoła Podst. nr 2	67%	6	54%	6	70%	5
Filia Szkoły Podst. nr 2	85%	8	80%	7	46%	4
Gmina	64	6	57	6	66	5
Powiat	66	6	55	6	66	5
Województwo	67	6	59	6	70	6
Kraj	61	5	52	5	66	5

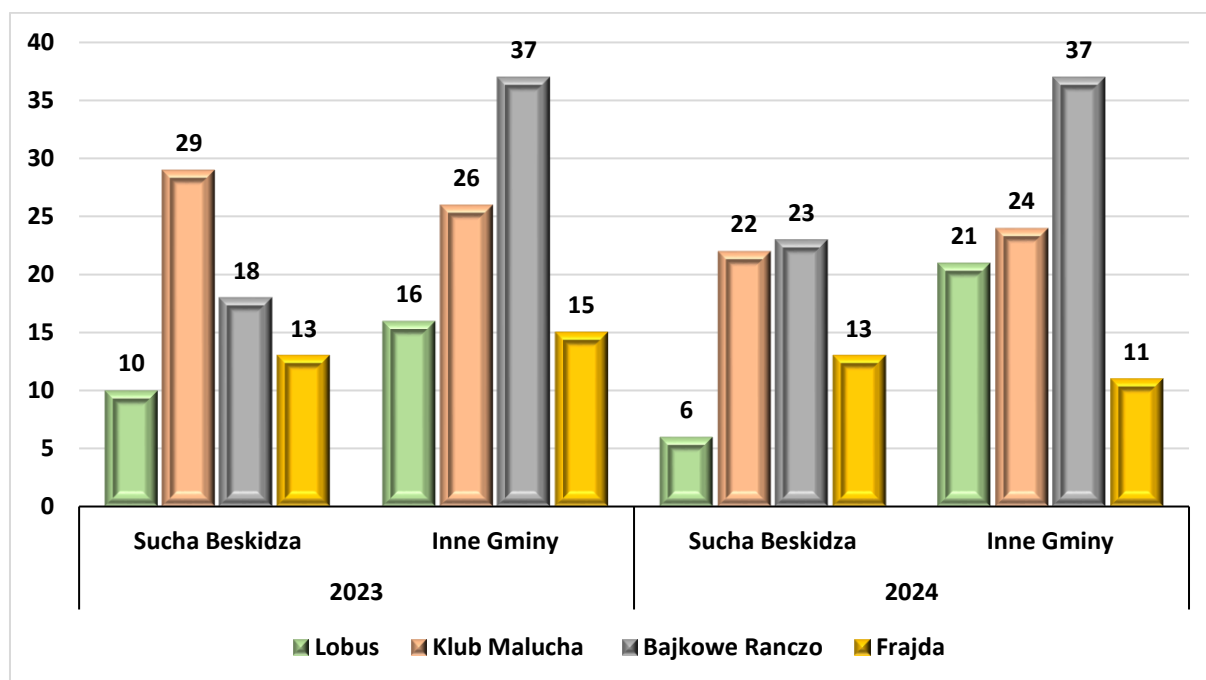
8.5. Wychowanie Przedszkolne

Wychowanie przedszkolne jest pierwszym etapem kształcenia w polskim systemie oświaty. W roku szkolnym 2023/24 obejmowało ono dzieci w wieku 3–6 lat (w uzasadnionych przypadkach również dzieci 2,5 letnie) i realizowane było na terenie Gminy Sucha Beskidzka w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych. W roku szkolnym 2023/24 Gmina Sucha Beskidzka prowadziła jedno przedszkole oraz trzy oddziały przedszkolne (w każdej ze szkół podstawowych). Ponadto na terenie Suchoj Beskidzkiej funkcjonowały cztery niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego dotowane przez gminę, w tym jedna z oddziałami specjalnymi i integracyjnymi. Łącznie z oddziałami przedszkolnymi na terenie Suchoj Beskidzkiej jest **494 miejsc** w placówkach wychowania przedszkolnego. Do przedszkoli według stanu na grudzień 2024 roku uczęszczało **325 dzieci**, z kolei do oddziałów przedszkolnych **32 dzieci**. Wynika z tego, że w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych **137 miejsc** pozostaje nadal dostępne, co stwarza sytuację niezwykle komfortową dla rodziców i jest ewenementem w skali kraju. Warto przy tym podkreślić, że w Suchoj Beskidzkiej wg stanu na 31 grudnia 2024r. zameldowanych było (zameldowanie stałe i czasowe) łącznie 309 dzieci w wieku przedszkolnym (3-6 lat), natomiast objętych wychowaniem przedszkolnym było **216 dzieci** zamieszkałych w Suchoj Beskidzkiej, co wskazuje na to, że 69,9% dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczało do przedszkoli. Z powyższej analizy wynika również, że suskie przedszkola są w stanie zapewnić opiekę dla wszystkich dzieci zamieszkałych na terenie miasta i dodatkowo dla 185 maluchów z okolicznych miejscowości.

Tabela 22. Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych z podziałem na miejsce zamieszkania

Placówka	2023			2024		
	Dzieci zamieszkałe w Suchej B.	Dzieci zamieszkałe w innych gminach	RAZEM	Dzieci zamieszkałe w Suchej B.	Dzieci zamieszkałe w innych gminach	RAZEM
Miejskie przedszkole Samorządowe	168	0	168	168	0	168
Oddziały przedszkolne w Szkołach podstawowych	36	3	39	28	4	32
Lobus	10	16	26	6	21	27
Bajkowe Ranczo	29	26	55	22	24	46
Klub Malucha	18	37	55	23	37	60
Frajda	13	15	28	13	11	24
OGÓŁEM	274	97	371	260	97	357

Wykres 90. Liczba wychowanków w przedszkolach niepublicznych w 2024 w porównaniu z rokiem 2023 i podziałem na miejsce zamieszkania

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchoj Beskidzkiej

8.6. Finansowanie Placówek Niepublicznych

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym szkoły oraz przedszkola mogą funkcjonować jako niepubliczne i być prowadzone przez podmioty prywatne. Gmina Sucha Beskidzka w 2024 roku udzielała dotacji sześciu placówkom niepublicznym działającym na terenie miasta są to: dwa Kluby Dziecięce: „Klub Malucha” Niepubliczny Klub Dziecięcy i Klub Malucha „Bajkowe Ranczo”, a także cztery przedszkola niepubliczne: Niepubliczne Przedszkole LOBUS z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Specjalnymi, Przedszkole Niepubliczne „Klub Malucha”, Przedszkole Niepubliczne „Bajkowe Ranczo” oraz Niepubliczne Przedszkole „Frajda”. Tabela 23 obrazuje ilość dzieci, uczęszczających do Niepublicznych Przedszkoli i Klubów Dziecięcych w latach 2023-2024. Na przykładzie Gminy Sucha Beskidzka widzimy tendencję spadkową ilości dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego. Ilość dzieci w niepublicznych przedszkolach w stosunku do roku 2023 spadła prawie o 4%, przy jednoczesnym utrzymaniu liczby dzieci w przedszkolu publicznym na tym samym poziomie. Jednak należy zauważyć, że wskazana liczba dzieci obrazuje stan na koniec roku kalendarzowego (stan na 1 grudnia), natomiast liczba dzieci zmieniała się na przestrzeni poszczególnych miesięcy. Wynika to z faktu, że rok kalendarzowy 2024 obejmuje dwa różne lata szkolne (2023/2024 oraz 2024/2025). Średnio w 2024 roku z wychowania przedszkolnego w niepublicznych placówkach korzystało 164 wychowanków miesięcznie.

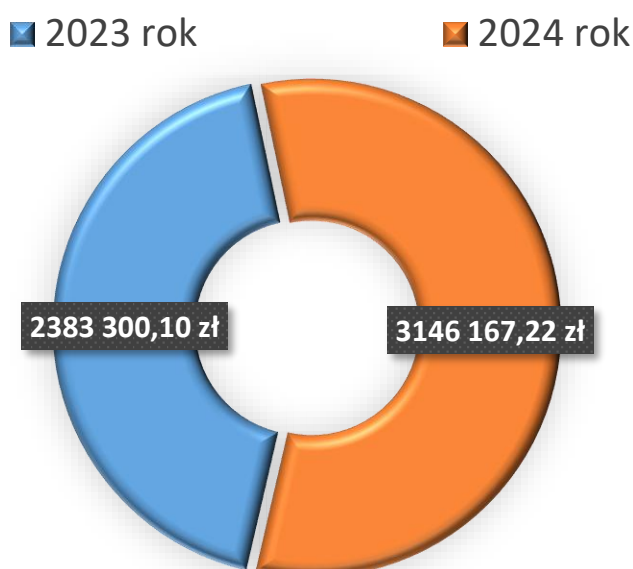
Tabela 23. Dotowana przez Gminę Sucha Beskidzka ilość dzieci uczęszczających do niepublicznych placówek w latach 2023-2024 (wg stanu na miesiąc grudzień).

Nazwa placówki	Stan na grudzień 2023r.	Stan na grudzień 2024r.
Niepubliczne Przedszkole LOBUS z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Specjalnymi	26	27
Przedszkole Niepubliczne „Klub Malucha”	55	60
Przedszkole Niepubliczne „Bajkowe Ranczo”	55	46
Przedszkole Niepubliczne „Frajda”	28	24
Razem Przedszkola:	164	157
„Klub Malucha” Niepubliczny Klub Dziecięcy	6	5
Klub Malucha „Bajkowe Ranczo”	5	10
Razem kluby dziecięce:	11	15

Dotowane przez Gminę Sucha Beskidzka niepubliczne kluby dziecięce zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej otrzymują dotację w stałej kwocie 200,00 zł na wychowanka. W 2024 r. Gmina udzieliła dotację dla klubów dziecięcych w łącznej kwocie 26 600,00 zł. Wypłacona dotacja dla klubów dziecięcych pokrywana jest w całości ze środków własnych gminy Sucha Beskidzka.

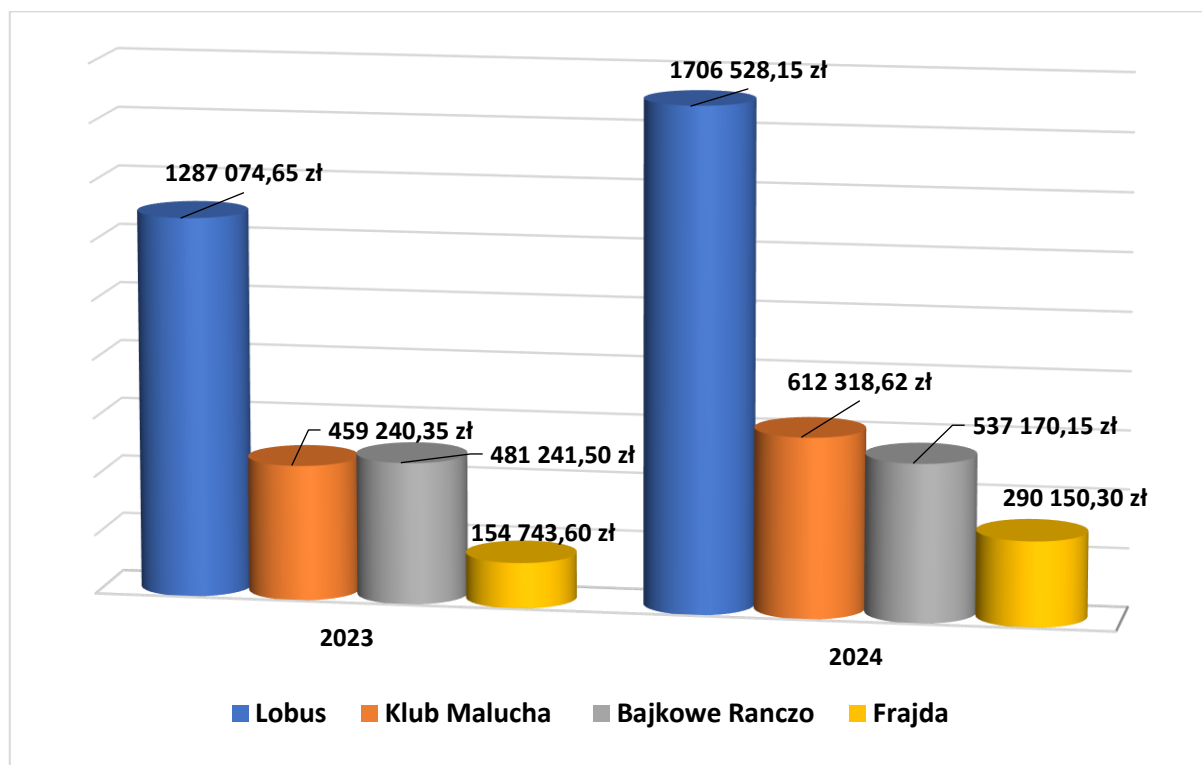
W przypadku dotacji dla niepublicznych przedszkoli, które otrzymują na jednego wychowanka kwotę stanowiącą 75% kosztów utrzymania dziecka w Miejskim Przedszkolu Samorządowym - Podstawowa Kwota Dotacji (PKD) wynosiła w 2024 roku 12 546,96 zł. Z powyższego wynika, że w 2024 roku niepubliczne przedszkola otrzymywały z budżetu Gminy miesięcznie **784,19 zł/na każde dziecko**. Wyjątek stanowi dofinansowanie wychowania przedszkolnego dzieci z dysfunkcjami, uczeszcające do niepublicznego przedszkola LOBUS, gdzie ze względu na charakter placówki i specjalistyczną opiekę, dotacja miesięczna na dziecko jest wielokrotnie wyższa.

Wykres 91. Kwoty dotacji wypłaconej niepublicznym przedszkolom w latach 2023-2024 z budżetu gminy

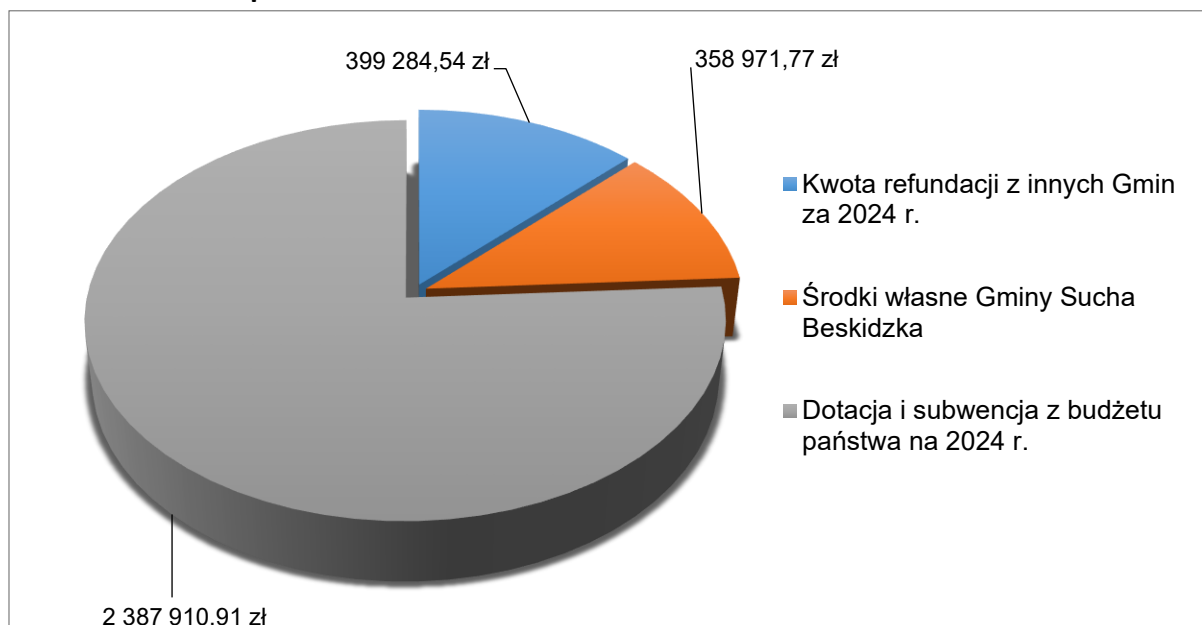
Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Wykres 92. Kwoty dotacji udzielonej poszczególnym placówkom niepublicznym w latach 2023-2024

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchoj Beskidzkiej

Wykres 93. Wyplacone dotacje dla niepublicznych przedszkoli w roku 2024 z podziałem na źródła pochodzenia

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchoj Beskidzkiej

Podsumowując Gmina Sucha Beskidzka wypłaciła w 2024 roku niepublicznym przedszkolom **3 146 167,22 zł**, co łącznie z dotacją wypłaconą dla niepublicznych klubów dziecięcych daje kwotę **3 172 767,22 zł**. Dotacją było objętych średnio 189 wychowanków miesięcznie.

8.7. Miejska Świetlica Profilaktyczna W Suchej Beskidzkiej

Miejska Świetlica Profilaktyczna jest samorządową instytucją gminy Sucha Beskidzka, która została powołana przez Radę Miejską w dniu 16 lutego 2000 roku.

Miejska Świetlica Profilaktyczna jest placówką wsparcia dziennego typu opiekuńczego dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Sucha Beskidzka.

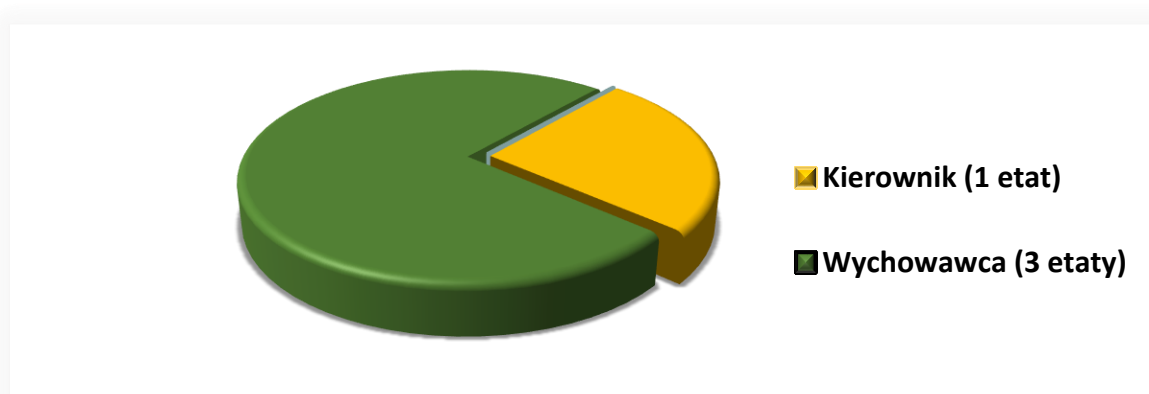
Tabela 24. Informacje dotyczące placówki

Ilość dni pracy w tygodniu	5
Ilość godzin pracy w tygodniu	40
Liczba miejsc	50
Czas pracy	<i>Wrzesień – czerwiec</i> poniedziałek – piątek: 9:00 – 17:00. <i>Ferie szkolne i wakacje</i> poniedziałek – piątek: 8:00 – 16:00.

Zatrudnienie jednostki

Jednostka w ciągu roku zatrudniała 4 osoby.

Wykres 94. Struktura zatrudnienia wg stanu na koniec grudnia 2024

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Budżet w 2024 roku

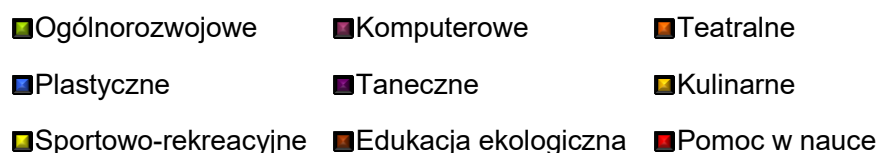
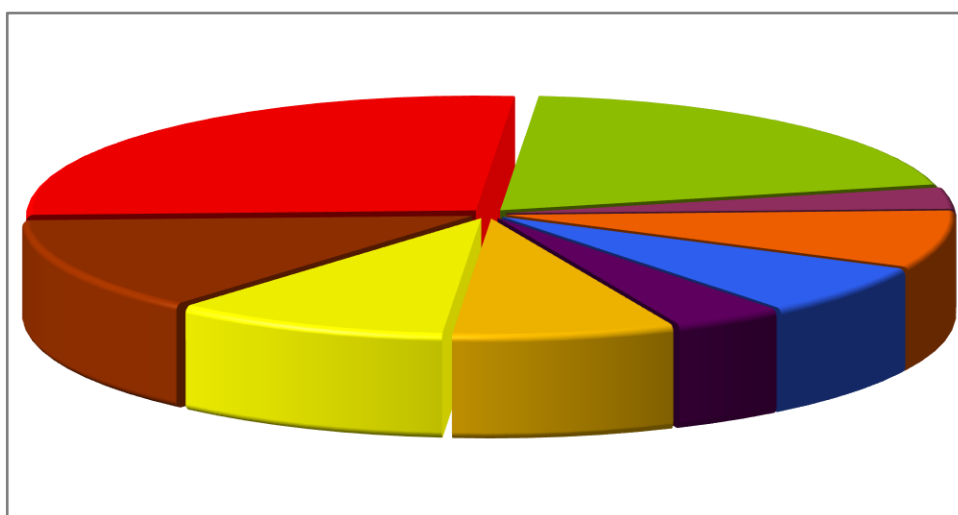
Miejska Świetlica Profilaktyczna jest jednostką budżetową.

Budżet jednostki ogółem	566 900,12 zł	100%
Środki własne Gminy	566 900,12 zł	100%

Główne zadania i cele placówki

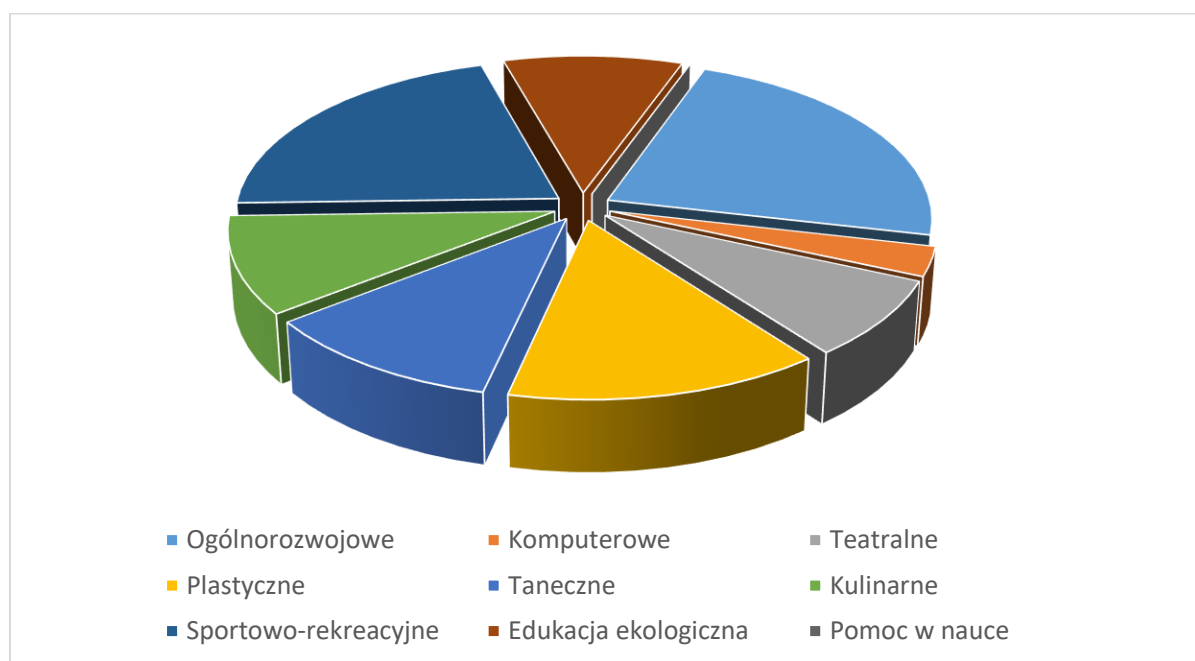
- zapewnienie opieki wychowawczej dzieciom;
- tworzenie warunków do nauki własnej i pomoc w nauce;
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków;
- pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych;
- dożywanie dzieci;
- organizacja zajęć i czasu wolnego, (np. w okresie ferii zimowych, wakacji);
- nauka umiejętności życia w grupie;
- współpraca z rodziną.

Wykres 95. Prowadzone zajęcia w roku szkolnym 2024

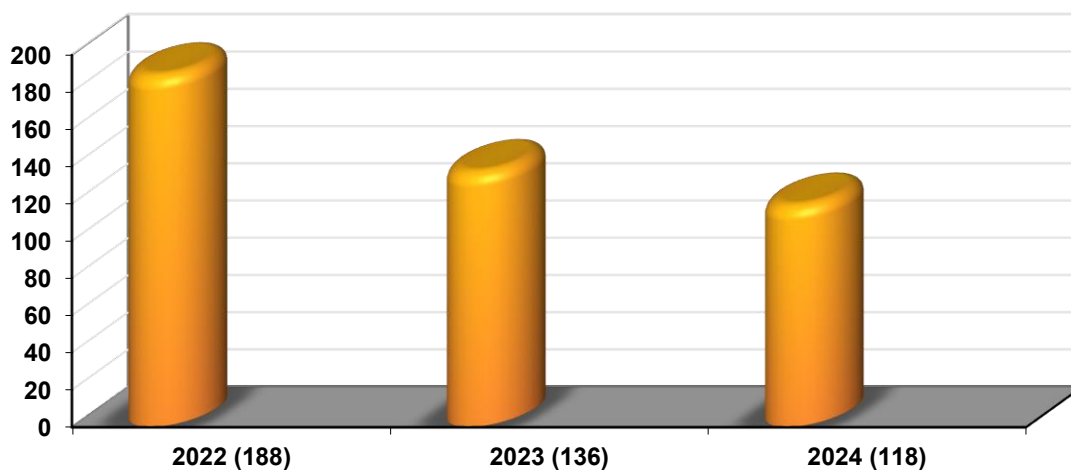
Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchoj Beskidzkiej

Wykres 96. Prowadzone zajęcia w okresie ferii i wakacji 2024

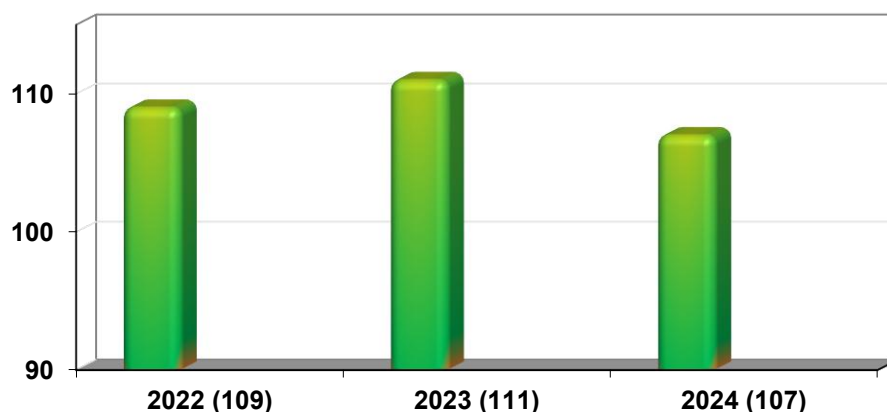
Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej

Wykres 97. Liczba dzieci zapisanych w latach 2022 – 2024

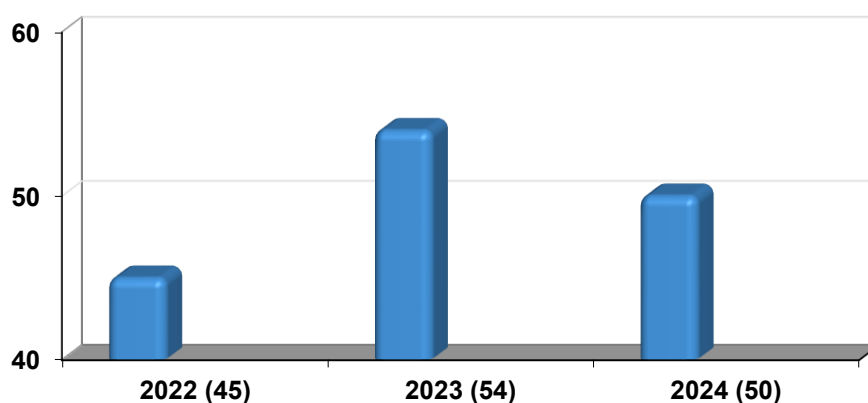
Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej

Wykres 98. Liczba dzieci zapisanych w okresie wakacji w latach 2022 – 2024

Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej

Wykres 99. Liczba dzieci zapisanych w okresie ferii w latach 2022 – 2024

Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej

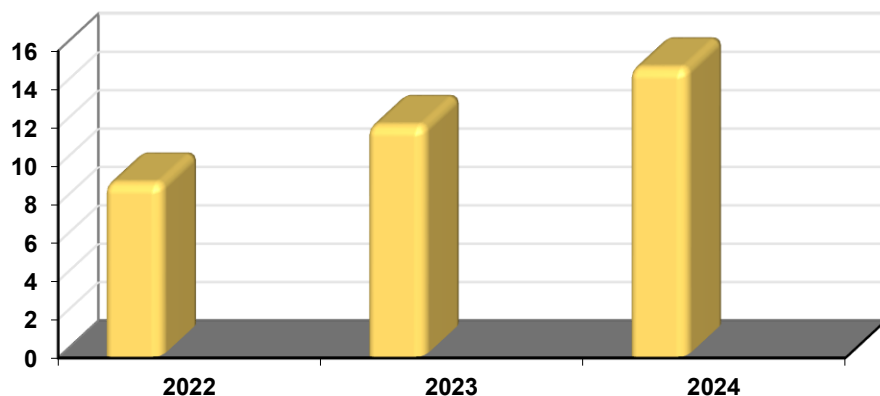
Tabela 25. Współpraca z instytucjami

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Dzięki współpracy z tą jednostką Miejska Świetlica Profilaktyczna ma możliwość pomocy dziecku i rodzinie np. poprzez zapewnienie dofinansowania do wyżywienia w okresie wakacji i ferii. Nasza placówka ściśle współpracuje z asystentami rodzin z terenu miasta w celu zwiększenia efektywności pracy z rodziną.
Komenda Powiatowa Policji	Współpraca z Komendą Powiatową Policji opiera się głównie na przybliżeniu wychowankom działań policji. W okresie ferii i wakacji odbywają się pogadanki na temat bezpiecznego spędzania czasu wolnego oraz zagrożeń, z jakimi mogą się spotkać dzieci na co dzień.
Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Współpraca z Powiatową Strażą Pożarną opiera się na przybliżeniu dzieciom zawodu strażaka. W ramach spotkań odbywają się pogadanki na temat bezpieczeństwa, pokazy sprzętu oraz wozów strażackich. W tegoroczne wakacje odwiedzili świetlicę prezentując sprzęt strażacki znajdujący się na wyposażeniu specjalistycznych samochodów.

Zespół Interwencji Kryzysowej	W ramach współpracy ZIK udziela pomocy naszym wychowankom i ich rodzinom w zakresie: pomocy psychologicznej, grup wsparcia (w szczególności dla osób dotkniętych przemocą i dla rodzin zastępczych), zajęć socjoterapeutycznych, w których uczestniczą niektórzy podopieczni Świetlicy.
Kuratorzy sądowi	Współpraca z kuratorami pozwala na lepszą pomoc rodzinom znajdującym się w ciężkiej sytuacji. Stały kontakt z kuratorami pozwala na dostosowanie działań pomocowych i wychowawczych do aktualnej sytuacji wychowanków.
Szkoły	W celu ulepszenia i usprawnienia działań opiekuńczo – wychowawczych oraz pomocowych Miejska Świetlica Profilaktyczna współpracuje ze szkołami, a przede wszystkim z pedagogami i wychowawcami swoich podopiecznych. Często zdarza się, że to właśnie oni kierują uczniów do Świetlicy. Dzięki takiej współpracy dzieci pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych, czy też mające trudności w nauce zostają objęte opieką oraz otrzymują właściwą pomoc.
Zespół Interdyscyplinarny	Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele lokalnych instytucji, których praca ukierunkowana jest na niesienie pomocy rodzinom często dysfunkcyjnym i nie radzącym sobie z problemami współczesnego świata. Pracownicy Świetlicy również są członkami Zespołu, dzięki czemu są na bieżąco informowani w sprawach swoich wychowanków, ale również innych dzieci, które należy objąć pomocą opiekuńczo – wychowawczą.
Przedszkola	Współpraca z przedszkolami opiera się na integracji wychowanków placówek. Polega ona na spotkaniach, podczas których organizowane są różnorodne zajęcia. Wychowawcy Świetlicy zapraszani byli również do przedszkola na spotkania, podczas których czytali przedszkolakom bajki.
Instytucje kultury	Biblioteka Suska, Centrum Kultury i Filmu oraz Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej prowadzą działalność edukacyjną w zakresie kultury, organizują wystawy, popularyzują wiedzę i sztukę oraz upowszechniają dorobek kulturalny.
Nadleśnictwo Sucha Beskidzka	Placówkę odwiedzają przedstawiciele Nadleśnictwa w Suchej Beskidzkiej, którzy przybliżają dzieciom piękno regionu oraz przypominają jak dbać o przyrodę. W okresie wakacyjnym przeprowadzono cykl wycieczek pieszych i pogadanek dotyczących ochrony środowiska.
Klub Seniora	W ramach współpracy seniorzy biorą udział w zajęciach z dziećmi z Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej, zajęcia te mają na celu integrację międzypokoleniową. Prowadzone są zajęcia z różnych bloków tematycznych np. komputerowe, sportowe, kulinarne, kulturalne, ogólnorozwojowe, plastyczne, regionalne, ognisko, wycieczki piesze i wyjazdowe.
Szkolne Koło Wolontariatu	Dzięki tej współpracy młodzież wspiera pracę wychowawców, sami uczą się opieki oraz organizacji czasu wolnego dla wychowanków placówki, pomagają im w nauce. Młodzież odwiedzała młodszych kolegów również w ferie i wakacje. Wraz z opiekunami zorganizowali zabawę Andrzejkową. Uczestniczą również w corocznych spotkaniach z Mikołajem.

Świetlica w ramach integracji międzypokoleniowej organizuje różnego rodzaju wyjazdy m.in. kulturalne, sportowo – rekreacyjne.

Wykres 100. Wyjazdy m.in. kulturalne, sportowo-rekreacyjne w latach 2022 – 2024

Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchoj Beskidzkiej

Imprezy i akcje organizowane przez Miejską Świetlicę Profilaktyczną w 2024r.

Ferie w mieście, Karnawał, Sprzątanie Świata, Śniadanie Wielkanocne, Dzień Rodzica, Dzień Dziecka, Bezpieczne Wakacje 2024, Wakacje w mieście, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia, Gwiazdka, Sylwester, Wycieczki wyjazdowe i piesze.

Wnioski końcowe

Miejska Świetlica Profilaktyczna realizuje zadania zgodnie z przyjętymi celami oraz wyznaczonymi kierunkami działań. Placówka stara się wychodzić naprzeciw potrzebom środowiska lokalnego. Poszerza swoją ofertę, dzięki czemu cieszy się dużym zainteresowaniem na terenie miasta Sucha Beskidzka, potwierdzeniem tego faktu jest duża liczba dzieci chcących skorzystać z oferty placówki.

Świetlica kojarzy się wszystkim z miejscem, w którym każdy wychowanek dobrze się czuje, do którego przychodzi z przyjemnością i bez żadnego przymusu, gdzie poza uczestnictwem w konkretnych zajęciach może spotkać się z przyjaciółmi, porozmawiać, posłuchać muzyki lub miło spędzić wolny czas.

9. Pomoc społeczna

9.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Realizatorem zadań Gminy Sucha Beskidzka z zakresu pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Jednostka ta podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi ustawami, programami rządowymi do realizacji których obowiązany był organ wykonawczy oraz przyjętymi gminnymi dokumentami planistycznymi obejmującymi obszar polityki społecznej tj. m.in. ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2020 – 2025, Programem Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2024 – 2026, Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2023 – 2027 oraz Gminnym programem osłonowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028.

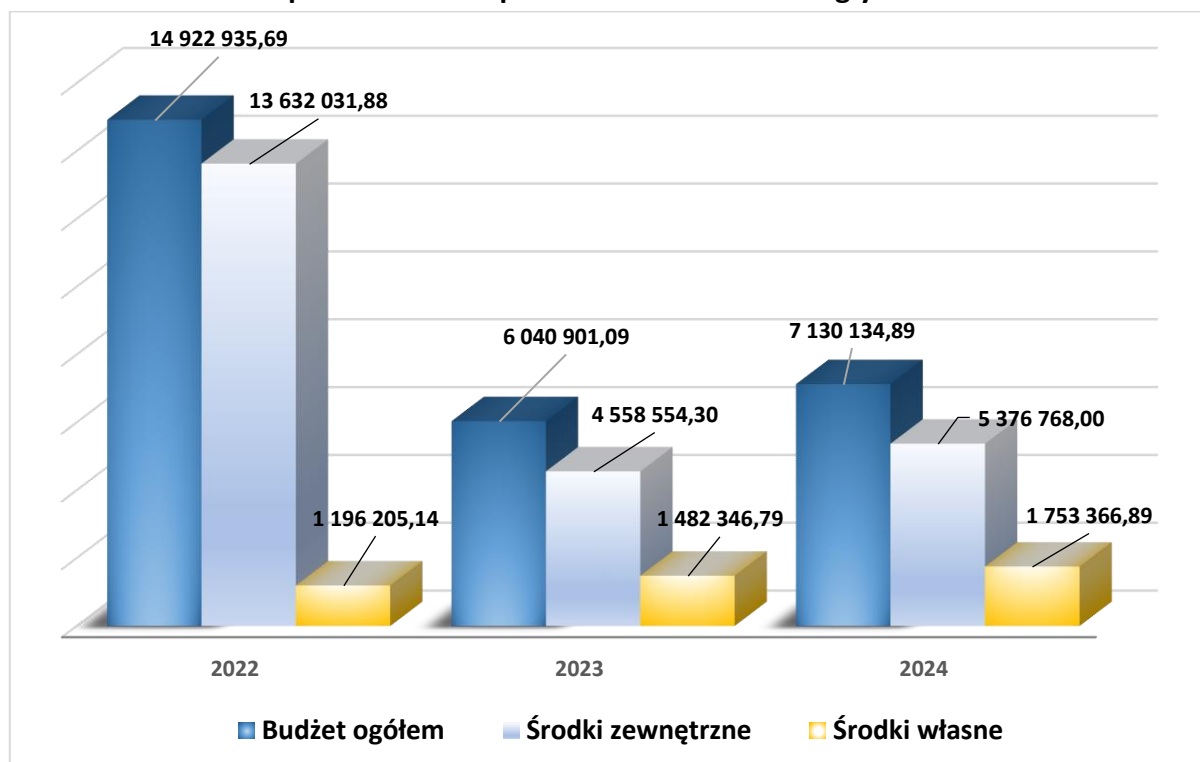
Rok 2024 upłynął dla Ośrodka przede wszystkim pod znakiem kontynuacji zeszłorocznego trendu wzrostu potrzeb społecznych w zakresie wsparcia usługowego osób niepełnosprawnych, starszych i chorych. Ośrodek podejmował liczne działania i inicjatywy mające na celu poszerzenie oferty pomocowej i objęcie wsparciem możliwie jak największej grupy osób potrzebujących. Po raz pierwszy przystąpiono do realizacji programu „Korpus wsparcia seniorów”, a co za tym idzie przyjęto w formie uchwały uwarunkowania realizacji w Suchej Beskidzkiej usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich. Skala realizacji programów „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, „Opieka wytchnieniowa” czy „Opieka 75+” osiągnęła najwyższe jak dotąd współczynniki. Ponadto istotnym wydarzeniem minionego roku było pozyskanie dużego dofinansowania w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i budżetu państwa na realizację projektu „Znowu aktywni”, który ma na celu integrację społeczną osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

BUDŻET MOPS W ROKU 2024

W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponował budżetem o łącznej kwocie **7.130.134,89 zł** z czego **5.376.768,00 zł** to środki zewnętrzne, a pozostała kwota stanowiła środki własne Gminy Sucha Beskidzka.

Na środki zewnętrzne składa się dotacja z budżetu Wojewody Małopolskiego oraz środki pozyskane w ramach Programów i Projektów. W stosunku do roku 2023 budżet wzrósł o 18 %. Na wzrost budżetu wpłynęły przede wszystkim wydatki związane z realizacją dodatkowych zadań m.in. związane z wypłatą dodatków osłonowych, waloryzacją świadczeń wypłacanych przez MOPS oraz wzrostem wydatków związanych z pobytem mieszkańców w Domach Pomocy Społecznej.

Wykres 101. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2024 roku z podziałem na źródła pochodzenia i z porównaniem do lat ubiegłych

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu gminy Sucha Beskidzka

ZATRUDNIENIE W MOPS WG STANU NA 31.12.2024

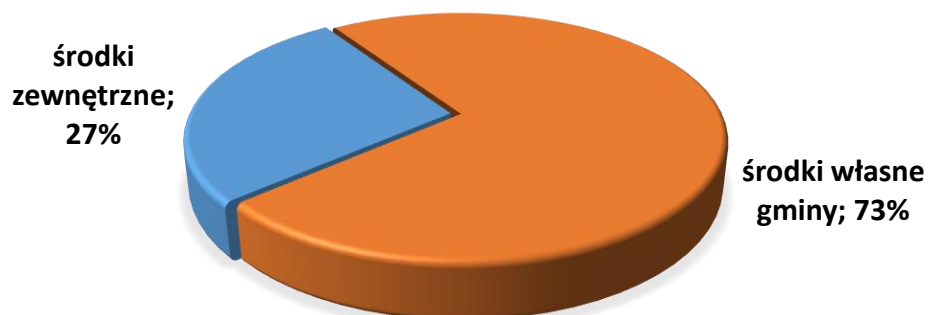
Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2024 r. wynosił 12 etatów, przy czym 2 pracownice przebywały na urlopach związanych z rodzicielstwem i były zastępowane.

Tabela 26. Stan zatrudnienia w MOPS z podziałem na etaty wg stanu na dzień 31.12.2024 r.

Nazwa komórki organizacyjnej		Liczba zatrudnionych osób	Wymiar zatrudnienia (etaty)
Kierownik		1	1
Dział Finansowo- Księgowy		2	2
Dział Świadczeń Rodzinnych		3	2,75
Dział Pomocy Społecznej	Pracownicy socjalni rejonowi	5	4,5
	Asystent rodziny	1	1
łącznie		12	11,25

Wymiar zatrudnienia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej jest dostosowany do wielkości gminy i spełnia wszelkie ustawowe wymogi. Pracownicy mają dostęp do superwizji i szkoleń.

Wykres 102. Źródła finansowania wynagrodzeń pracowników MOPS w 2024 roku

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej

Powyższy wykres wskazuje źródła finansowania wynagrodzeń pracowników MOPS w ujęciu procentowym. Struktura ta w roku 2024 w porównaniu z rokiem 2023 uległa zmianie. Zmniejszony został udział środków własnych (w 2023 r. było to 81 %), kosztem wzrostu procentowego udziału środków zewnętrznych o 8%. W 2024 r., w ramach rządowego Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027”, wypłacany był w okresie od lipca 2024 r. do grudnia 2024 r. dodatek motywacyjny dla 10 osób (9 etatów) na łączną kwotę 53.033,32 zł. W ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”, wypłacany był w okresie od lipca 2024 r. do grudnia 2024 r. dodatek motywacyjny dla asystenta rodziny.

9.2. Zadania w Zakresie Pomocy Społecznej

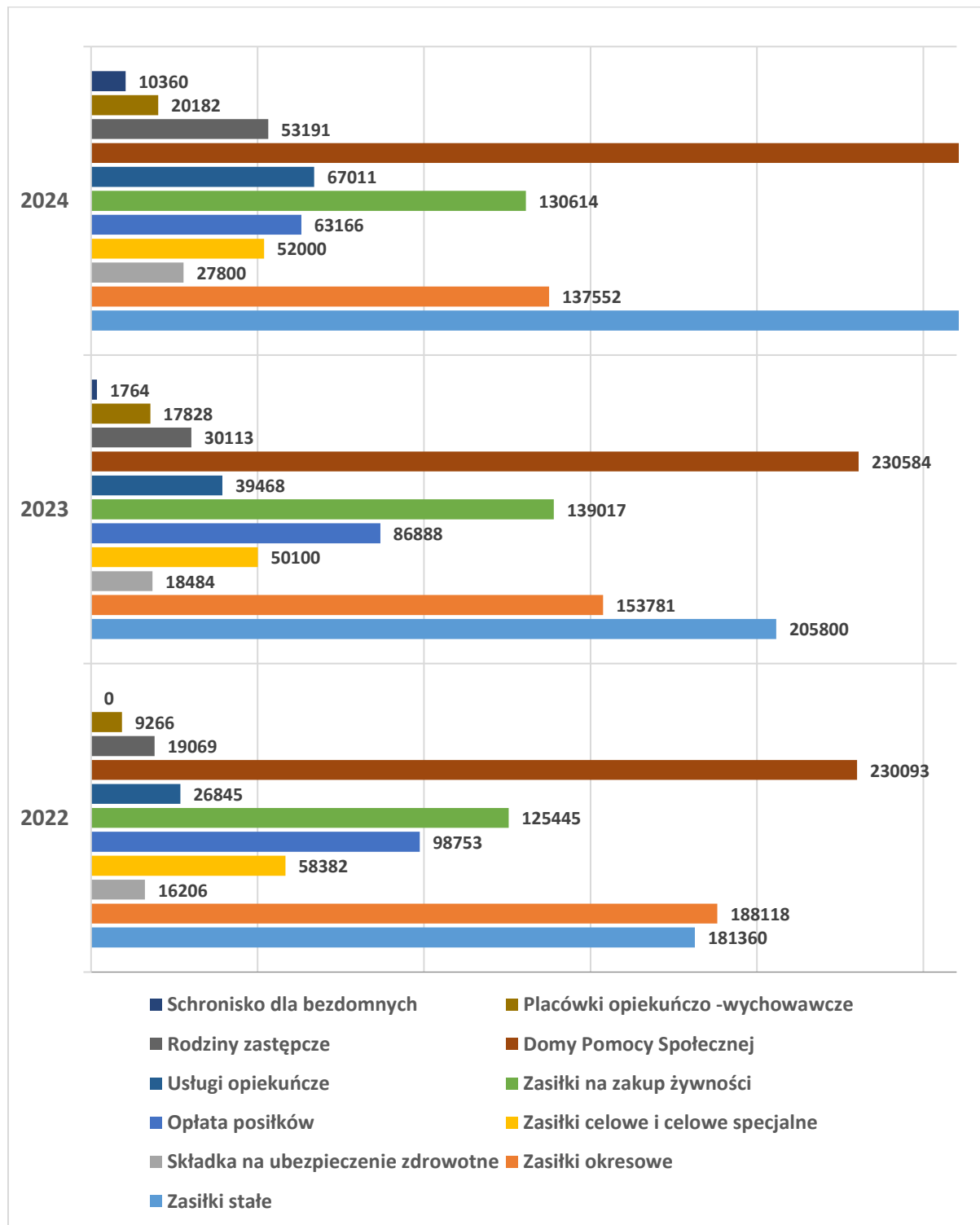
Zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS są związane m.in. z prowadzoną pracą socjalną, a także z przyznawaniem i wypłatą świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, których realizację w 2024 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Wybrane rodzaje świadczeń w ramach pomocy społecznej

Rodzaj świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Wydatki
Świadczenia pieniężne i niepieniężne (poza pracą socjalną i DPS) w tym:	145	294	769 967 zł
1. Zasiłki stałe	34	34	309 264 zł
2. Zasiłki okresowe	58	107	137 552 zł
3. Zasiłki celowe, w tym celowe specjalne i zasiłki celowe na zakup żywności	144	256	182 614 zł
4. Dożywianie	34	103	63 166 zł
5. Usługi opiekuńcze, w tym sąsiedzkie	17	17	67 011 zł
6. Schronienie	2	2	10 360 zł
Domy pomocy społecznej	8	8	382 933 zł
Praca socjalna	265	536	x

Łączna liczba objętych wsparciem w ramach pomocy społecznej wyniosła 536 osób z 265 rodzin i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 13 osób z 12 rodzin.

Wykres 103. Wydatki na realizację najważniejszych zadań własnych z zakresu pomocy społecznej w 2024 r. w porównaniu do lat ubiegłych.

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej

Z powyższego wykresu wynika, że do najbardziej kosztownych wydatków w tym obszarze należy opłata za pobyt w Domu Pomocy Społecznej, a także wypłata zasiłków stałych, okresowych i zasiłków na zakup żywności. W 2024 r. wzrosła kwota wydatków związanych z pobytem mieszkańców w Domach Pomocy Społecznej, pobytem dzieci w pieczy zastępczej, wypłatą zasiłków stałych i opłatą składek na ubezpieczenie zdrowotne, wypłatą zasiłków celowych oraz opłatą za usługi opiekuńcze i pobyt w schronisku dla osób bezdomnych. Zmniejszyły się natomiast wydatki na wypłatę zasiłków okresowych, zasiłków na zakup żywności oraz opłatę za posiłki.

GINNY PROGRAM OSŁONOWY „POSILEK W SZKOLE I W DOMU” NA LATA 2024 – 2028

W roku 2024 wsparcie w zakresie dożywiania w ramach programu uzyskało 209 osób (27 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 69 uczniów oraz 113 osób dorosłych). Wsparcie realizowane było w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, w formie opłaty obiadów w placówkach oświatowych lub w formie opłaty jednego gorącego posiłku dziennie w jadłodajni dla osób ubogich, bezdomnych, samotnych, niepełnosprawnych.

Łączny koszt Programu wyniósł 193.780,10 zł, z czego kwota 147.699,00 zł pochodziła z dotacji, natomiast wkład własny Gminy wyniósł 46.081,10 zł.

PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA (FEAD)

Wzorem lat ubiegłych pracownicy socjalni MOPS w 2024 r. kwalifikowali osoby uprawnione do korzystania z pomocy w formie żywności, która wydawana była przez Parafię Sucha Beskidzka przy współpracy Caritas w Krakowie oraz przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Suchoj Beskidzkiej. W 2024 r. wydano 75 skierowań dla 146 osób.

WSPIERANIE OSÓB BEZDOMNYCH

Wszystkim przebywającym na terenie miasta w 2024 roku osobom bezdomnym Gmina zapewniała możliwość pobytu w schronisku dla bezdomnych, w tym z usługami opiekuńczymi m.in. w Będzinie, Dąbrowie Górniczej i Nizinach. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zawarł umowę na transport osób bezdomnych. Osoby potrzebujące miały ponadto zapewnioną pomoc m.in. w formie gorącego posiłku, zakupu odzieży, obuwia, żywności. W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł koszty pobytu osób w schronisku dla osób bezdomnych wraz z usługą transportową w wysokości 11.250,00 zł.

AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH

W ramach polityki społecznej gminy skierowanej na aktywizację osób bezrobotnych objętych wsparciem pomocy społecznej realizowane były w ramach porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Suchoj Beskidzkiej, **prace społecznie użyteczne**. Na realizację zadania pozyskano z PUP Sucha Beskidzka środki w wysokości 9.011,76 zł (wkład własny Gminy - 6.520,48 zł). Z możliwości udziału w pracach społecznie użytecznych skorzystało łącznie 5 osób.

WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH

Dla osób starszych świadczone jest wsparcie w formie pracy socjalnej, pomocy finansowej,

rzeczowej oraz w formie usług opiekuńczych. Ponadto w 2024 roku na rzecz Seniorów podejmowane były następujące działania:

- Współpraca przy realizacji projektu pn. **„Małopolski Tele – Anioł 2.0”** współfinansowanego z Funduszy Europejskich. Dzięki projektowi osoby niesamodzielne ze względu na stan zdrowia, wiek lub niepełnosprawność z terenu Gminy Sucha Beskidzka dysponują możliwością natychmiastowego połączenia się z Centrum Teleopieki. Projekt przewiduje też opcję korzystania z usług opiekuńczych i sąsiedzkich. Jednym z Partnerów przedsięwzięcia jest lokalne Stowarzyszenie Europejski Instytut Rozwoju Regionalnego z siedzibą w Suchej Beskidzkiej.
- Program **„Opieka 75+”**, którego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, będących osobami samotnymi, a także tych, które pozostają w rodzinie. W ramach programu pozyskano środki finansowe w wysokości 15.361,00 zł z przeznaczeniem na zwiększenie godzin usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej. Pozyskane środki stanowiły 55% całościowego kosztu realizacji zadania (wkład własny gminy – 12.389,00 zł) i pozwoliły one na objęcie dodatkowym wsparciem 8 seniorów, realizując na ich rzecz 750 godzin usług opiekuńczych.
- Program **„Korpus wsparcia seniorów” – moduł I**, którego celem było zapewnienie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich seniorom w wieku 60 lat i więcej. Usługi sąsiedzkie obejmowały swoim zakresem pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Celem realizacji powyższego programu przyjęto uchwałę Nr LXI/494/2024 Rady Miasta Sucha Beskidzka z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania oraz wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu rozliczania wykonywania usług sąsiedzkich, a także rozszerzenia katalogu osób uprawnionych do tych usług. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z ustawowym wymogiem organizował dla osób świadczących usługi sąsiedzkie kursy udzielania pierwszej pomocy. Koszt całościowy programu wyniósł 27.907,96 zł, w tym wkład własny gminy 20% - 5.583,96 zł. Wsparciem objęto 5 seniorów, na rzecz których zrealizowano 805 godzin wsparcia.

WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- Gmina Sucha Beskidzka w 2024 r. przystąpiła po raz czwarty do realizacji resortowego programu **„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego**. Skala realizacji programu sukcesywnie z roku na rok powiększa się.

Program dofinansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego. Wartość finansowania i całkowita wartość zadania wyniosła zł 856.476,99 zł. Program adresowany jest do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub równoważne), które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, a także do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W ramach Programu dla osób niepełnosprawnych dostępne jest wsparcie m.in. w wykonywaniu czynności samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról społecznych, w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania, a także w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem. W 2024 r. ze wsparcia w ramach Programu skorzystały 84 osoby z niepełnosprawnością – 27 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i ze sprzężeniem, 33 osoby z niepełnosprawnością w stopniu znacznym, 7 osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i ze sprzężeniem oraz 17 osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym. Usługi asystenta świadczyło 36 osób, które na przestrzeni roku zrealizowały 20 213 godzin.

Tabela 28. Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w latach 2021 – 2024

Rok	Liczba Uczestników Programu	Liczba godzin wsparcia	Liczba Asystentów	Budżet programu
2021	7	1 020	1	42.828,00 zł
2022	35	12 348	14	508.776,00 zł
2023	56	14 709	21	627.549,69 zł
2024	84	20 213	36	856.476,99 zł

- W 2024 r. przystąpiono po raz trzeci do realizacji programu **„Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego**. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. W 2024 r. wsparcie w ramach programu otrzymało 14 mieszkańców Suchoj Beskidzkiej, w łącznym wymiarze 2 356 godzin. Usługi opieki wytchnieniowej realizowało łącznie 8

osób. W 2024 r. łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację programu wyniosła 93.021,07 zł.

Tabela 29. Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” w latach 2022 – 2024

Rok	Liczba Uczestników Programu	Liczba godzin wsparcia	Liczba osób świadczących usługi opieki	Budżet programu
2022	5	1 020	2	40.800,00 zł
2023	11	2 023	5	77.247,66 zł
2024	14	2 356	8	93.021,07 zł

WSPARCIE USŁUGOWE DLA STARSZYCH, CHORYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY SUCHA BESKIDZKA ZREALIZOWANO W ŁĄCZNYM WYMIARZE 24 503 GODZIN CO, BIORĄC POD UWAGĘ, IŻ ŁĄCZNA LICZBA GODZIN W 2024 ROKU WYNIOSŁA 8 784, OZNACZA IŻ ŚREDNIO NIEMAL 3 MIESZKAŃCÓW MIASTA OTRZYMYWAŁO WSPARCIE KAŻDEJ GODZINY MINIONEGO ROKU.

MIESZKANIE WSPOMAGANE

Mieszkanie wspomagane jest zlokalizowane w budynku przy ul. Makowskiej 24/1. Lokal w pełni dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przy budynku zaplanowano miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych, zamontowano niezbędne podjazdy oraz wykonano w dostosowaną do potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim łazienkę.

W 2024 r. wsparcie w postaci pobytu w mieszkaniu wspomaganym otrzymywała 1 osoba, a koszt utrzymania mieszkania wyniósł 2.042,00 zł.

POCHÓWEK DZIECI UTRACONYCH

W 2024 r. na terenie cmentarza parafialnego w Suchej Beskidzkiej utworzona została specjalna mogiła „Grób Dzieci Utraconych”. Koszt jej utworzenia wraz z opłatą miejsca cmentarnego wyniósł 7.700,00 zł. W dniu 15 października 2024 r., zgodnie z zapisami podjętej uchwały Nr IV/38/2024 Rady Miasta Sucha Beskidzka z dnia 30 sierpnia 2024 r. w sprawie określenia zasad sprawienia przez Gminę Sucha Beskidzka pogrzebu osobom zmarłym i dzieciom martwo urodzonym, odbyła się uroczystość pogrzebowa.

DZIAŁANIA W RAMACH POMOCY OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERENIE TEGO PAŃSTWA

Obywatele Ukrainy i inne osoby wymienione w art. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa,

objęte zakresem podmiotowym tejże ustawy, są uprawnione do określonych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa, w 2024 r. realizował szereg dodatkowych zadań, tj.:

- **Świadczenie pieniężne z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy** - Świadczenie wypłacane było w wysokości 40 zł za osobodzień, co poprzedzało złożenie wniosku w Referacie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Sucha Beskidzka oraz wspólna z pracownikiem socjalnym oraz pracownikiem Referatu Promocji i Spraw Społecznych weryfikacja warunków zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy. Realizacja zadania finansowana była z Funduszu Pomocy. W 2024 r. wypłacono 58.240,00 zł w ramach 1 456 osobodni dla 3 wnioskodawców, zapewniając w ten sposób zakwaterowanie i wyżywienie dla 7 obywateli Ukrainy. Realizacja zadania została zakończona 30 czerwca 2024 r.
- **Jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł**, przeznaczone na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. W 2024 r. pracownicy MOPS przyjęli i zrealizowali wnioski na jednorazowe świadczenie pieniężne dla 12 obywateli Ukrainy na łączną kwotę 3.600,00 zł. Realizacja zadania również finansowana była ze środków Funduszu Pomocy. Realizacja zadania została zakończona 30 czerwca 2024 r.
- **Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego** – w 2024 r. na terenie Gminy Sucha Beskidzka przynajmniej tymczasowo przebywało 16 opiekunów tymczasowych ustanowionych przez sąd, sprawujących pieczę nad 57 dziećmi. Pracownicy socjalni, również we współpracy z pracownikami PCPR, przeprowadzali wizyty środowiskowe celem sprawowania nadzoru nad wypełnianiem obowiązków opiekunów tymczasowych.
- **Prawo do świadczeń rodzinnych** – na wniosek obywateli Ukrainy dział świadczeń rodzinnych MOPS Sucha Beskidzka przyznawał pomoc w formie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami z tytułu urodzenia dziecka, samotnego wychowywania dziecka, rozpoczęcia roku szkolnego oraz wychowywania w rodzinie wielodzietnej. Dodatkowo obywatele Ukrainy korzystali z zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń rodzicielskich. Łączna kwota wydatków wyniosła 88.048,94 zł. Wypłacono 381 świadczeń dla 30 osób.
- **Prawo do świadczeń z pomocy społecznej** – w 2024 r. wypłacono zasiłki okresowe dla jednej rodziny na łączną kwotę 1.862,64 zł, a także zasiłki stałe dla jednej rodziny na kwotę 5.964,42 zł.
- **Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów z Ukrainy** – wypłacono stypendium szkolne dla 2 dzieci na łączną kwotę 2.110,07 zł.

9.3. Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie

W 2024 roku realizowany był Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2023 – 2027. W Gminie działa powołany Zarządzeniem Burmistrza Zespół Interdyscyplinarny, którego obsługę administracyjno – techniczną prowadzi MOPS. Statystyka działalności zespołu za rok 2024 przedstawia się jak poniżej.

Wszczętych zostało 26 procedur „Niebieskie Karty”, natomiast 12 procedur Niebieskich Kart kontynuowanych było z poprzedniego roku. Przeprowadzono 24 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, odbyło 179 spotkań grup diagnostyczno - pomocowych. Udzielono ok. 543 porad, w tym podczas monitoringów sytuacji rodziny prowadzonych przez pracownika socjalnego i funkcjonariusza KPP – 374, na spotkaniach grup diagnostyczno – pomocowych – 90, w Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej – 79. Złożono do organów ścigania o podejrzeniu znęcania 3 zawiadomienia do Prokuratury i 8 informacji do KPP, złożono 9 wniosków do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci. Zespół Interdyscyplinarny podjął 69 uchwał, wydano 7 skierowań do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową, wystąpiono z 1 wnioskiem o wykreślenie. Łącznie działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego objęte były 34 rodziny, w tym 108 osób i 39 dzieci.

Gmina prowadziła działania informacyjno-edukacyjne mające na celu upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy (informacja na stronie internetowej, artykuły w prasie, rozpowszechnianie broszur, ulotek). Prowadzone było poradnictwo i wsparcie w zakresie przemocy domowej. W strukturze Ośrodka działa Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej, w ramach którego cotygodniowe dyżury pełnią pracownicy socjalni, raz w miesiącu – pedagog, a dwa razy w miesiącu – psycholog. Koszt organizacji dyżurów psychologa w 2024 r. wyniósł 2.880,00 zł, a pedagoga – 1.250,33 zł. Ponadto zorganizowano warsztaty szkoleniowe dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej, mające na celu profilaktykę zjawiska przemocy domowej, w łącznym wymiarze 6 godzin szkoleniowych, koszt – 1.200,00 zł. Dodatkowo w ramach zawartego porozumienia z powiatem suskim mieszkańcy mieli zapewniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego, pomocy psychologicznej, grupy motywacyjno – aktywizującej dla kobiet, programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży, zabezpieczenia ofiar przemocy domowej w ramach hostelu, grup wsparcia dla ofiar przemocy, dostępu do całodobowego telefonu umożliwiającego kontakt z interwentem.

9.4. Wspieranie Rodziny i System Pieczy Zastępczej

Realizacja zadań odbywała się zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także Programem Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2024–2026. Prowadzone były liczne działania profilaktyczne i edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie dysfunkcji rodzin zagrożonych kryzysem, m.in. zorganizowano warsztaty doskonalące umiejętności wychowawcze pn. „Rodzicielstwo XXI wieku” dla klientów

tutejszego MOPS. Warsztaty obejmowały 15 godzin szkoleniowych /w tym konsultacje indywidualne dla 6 klientów MOPS/. Łączny koszt wyniósł 2.100,00 zł.

Gmina zapewniała rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze dostęp do specjalistycznego poradnictwa, a także wsparcie i pomoc asystenta rodziny. W 2024 roku łącznie z 20 rodzinami pracował 1 asystent rodziny. Gmina współfinansuje pobyt dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych. Na to zadanie w 2024 roku wydatkowano łącznie kwotę 73.373,46 zł. W pieczy przebywało w ubiegłym roku łącznie 8 dzieci, z czego 2 powróciło do rodziny biologicznej.

9.5. Inne Rodzaje Pomocy i Świadczeń

- **Świadczenia rodzinne i opiekuńcze**

Tabela 30. Realizacja świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w roku 2024

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	3 782	426.952,15 zł
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	32	32.000,00 zł
Świadczenia rodzicielskie	97	82.140,06 zł
Jednorazowa zapomoga „Za Życiem”	2	8.000,00 zł
Świadczenia opiekuńcze	791	2.179.241,00 zł
Zasiłki pielęgnacyjne	2 418	509.901,00 zł
Razem	7122	3.238.234,21 zł

W stosunku do roku 2023 zmalała kwota wydatków na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia rodzicielskie, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia opiekuńcze, do których należą świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna natomiast wzrosła kwota wydatków na jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka oraz jednorazową zapomogę „Za życiem”.

- **Fundusz alimentacyjny oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych**

W roku 2024 wypłacono 391 świadczeń alimentacyjnych w łącznej kwocie 191.000,00 zł. W stosunku do roku poprzedniego o 3 spadła liczba osób uprawnionych do tej formy pomocy, a wydatki uległy zmniejszeniu o 3.979,73 zł.

Tabela 31. Dłużnicy alimentacyjni, kwota zadłużenia i ściągальność w roku 2024

Liczba dłużników alimentacyjnych	W tym dłużnicy zamieszkali na terenie Gminy Sucha B.	Ogólna kwota zadłużenia	Kwota zwrotu w roku 2024	Kwota przekazana do budżetu Państwa	Dochód Gminy
83	42	5.624.516,19 zł	57.933,77 zł	51.619,72 zł	6.314,05 zł

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działania mające zapewnić ściągalność zadłużenia, w tym pod rygorem skutków prawnych takich jak wnioski o ściganie za przestępstwo karne i zabranie prawa jazdy. Są to m.in. zobowiązania do rejestracji w PUP w przypadku nie podejmowania zatrudnienia, wnioski o aktywizację zawodową, zgłaszanie dłużników do biura informacji gospodarczej w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, ścisła współpraca z organem egzekucyjnym, wnioski o zajęcie nieruchomości, przekazywanie informacji uzyskanych z wywiadu alimentacyjnego i składanych oświadczeń majątkowych. Wyżej wymieniona ogólna kwota zadłużenia dotyczy świadczeń wypłacanych od roku 2005 dotyczących świadczeń z FA oraz zaliczki alimentacyjne. Kwota zwrotu w roku 2024 jest nieznacznie niższa niż w roku 2023r, tj. o kwotę 26,04 zł, z tym, że dochód Gminy uległ zwiększeniu o kwotę 684,39 zł, co jest podyktowane wyższą kwotą wpłat tytułem należności głównej (zgodnie z ustawą 40 % kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela). Pomimo intensywnych działań mających na celu zwiększenie ściągalności należności alimentacyjnych, kwota zaległości wzrasta. Spowodowane to jest niepodjęciem legalnej pracy przez dłużników alimentacyjnych, częstą zmianą miejsca pobytu oraz wyjazdami poza granice kraju.

- **Karta Dużej Rodziny**

W 2024 roku przyznano 50 kart uprawniających do korzystania z systemu zniżek dla rodzin 3+.

- **Stypendia i zasiłki szkolne**

Wypłacono stypendia szkolne dla 23 uczniów z 9 rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 14.143,06 zł, z czego dotacja wynosiła 11.314,45 zł, wkład własny Gminy 2.828,61 zł. Dodatkowo wypłacone zostały stypendia szkolne dla 2 uczniów z Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Sucha Beskidzka, w łącznej wysokości 2.110,07 zł.

- **Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne**

Opłata składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz opłata składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe.

Tabela 32. Składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz pobierające zasiłki stałe w roku 2024

	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Składka na ubezpieczenie społeczne	40	458	336.951,71 zł
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	60	626	102.736,60 zł

- **Dodatki mieszkaniowe i energetyczne**

W ramach prowadzonej przez Gminę polityki mieszkaniowej MOPS prowadzi postępowania w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych i energetycznych, których realizację w latach 2021 – 2024 przedstawia tabela:

Tabela 33. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne w latach 2021 – 2024

	2021		2022		2023		2024	
	Liczba rodzin	Kwota (w zł)	Liczba rodzin	Kwota (w zł)	Liczba rodzin	Kwota (w zł)	Liczba rodzin	Kwota (w zł)
Dodatki mieszkaniowe	31	64.354,18	47	92.931,16	45	122.184,79	50	149.594,41
Dodatki energetyczne	8	1.071,54	7	376,12	0	0,00	0	0,00

- **Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła**

Dodatek dla gospodarstw domowych, o którym mowa w art. 24 i art. 25 ustawy z dnia 15 września 2022 r o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. W roku 2024 nie przyjmowano nowych wniosków, zrealizowano wypłatę 1 dodatku z przeznaczeniem na wypłatę dodatku dla gospodarstwa domowego, którego głównym źródłem ciepła jest kominek, zasilany drewnem kawałkowym w związku z pozytywną decyzją Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie- 1.000,00 zł.

- **Refundacja podatku VAT**

Refundacja podatku VAT obowiązuje za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. oraz od dnia 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. Można się było o nią ubiegać po otrzymaniu i opłaceniu faktury za paliwo gazowe. Refundacji podlegał VAT od paliw gazowych tj. gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy (art.3 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne). O refundację podatku VAT mogły się ubiegać osoby, które używają paliw gazowych do celów grzewczych i poniosły koszty zakupu tego paliwa. Wnioskodawcą zatem musi być osoba, która faktycznie poniosła koszty wynikające z faktury i zawarła umowę sprzedaży paliw gazowych. Prawo do refundacji przysługiwało pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego wynoszącego 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego i 1500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego. Korzystanie z gazu do ogrzewania domu czy mieszkania musiał potwierdzić wpis do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wpis winien być dokonany do 21 grudnia 2022 r. lub po tym dniu w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do CEEB. W 2024 r. zrealizowano 60 wniosków na łączną kwotę 18.784,92 zł.

- **Dodatek osłonowy**

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. MOPS realizował wypłatę dodatków osłonowych, mających na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. Zgodnie z przepisami przysługiwał on gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2 100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1 500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Wysokości dopłat w ramach dodatku osłonowego uzależniona była od źródła ogrzewania i wynosiła od 228,80 zł do 822,25 zł, z uwzględnieniem zasady złotówka za złotówkę. Wnioski przyjmowane były do 30 kwietnia 2024 roku, a wypłata dodatków realizowana była jednorazowo do 30 czerwca 2024 r. Wypłacono dodatki osłonowe dla 371 gospodarstw domowych na łączną kwotę 138.336,00 zł.

- **Bon energetyczny**

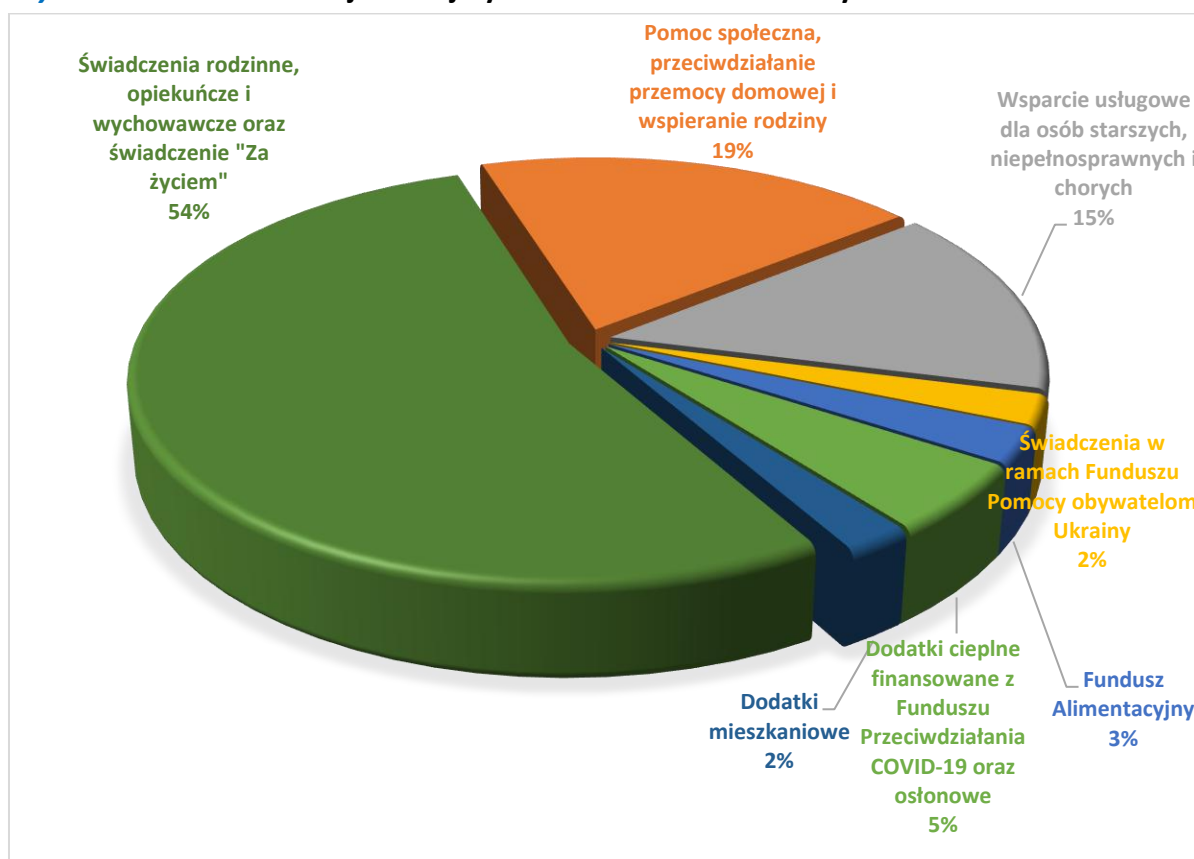
Bon energetyczny był jednorazowym świadczeniem pieniężnym dla gospodarstw domowych, określonym w ustawie z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego, która weszła w życie 13 czerwca 2024 r. Świadczenie to stanowiło wsparcie dla odbiorców energii zagrożonych zjawiskiem ubóstwa energetycznego i przysługiwało pod warunkiem spełnienia kryterium dochodowego określonego w ww. ustawie.

W 2024 r. przyjęto 603 wnioski, z których pozytywnie rozpatrzono 547 na łączną kwotę 208.471,33 zł.

PODSUMOWANIE

Strukturę najważniejszych świadczeń pieniężnych zrealizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 104. Struktura najważniejszych świadczeń zrealizowanych w MOPS w 2024 roku

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej

9.6 Realizacja Programów Profilaktycznych

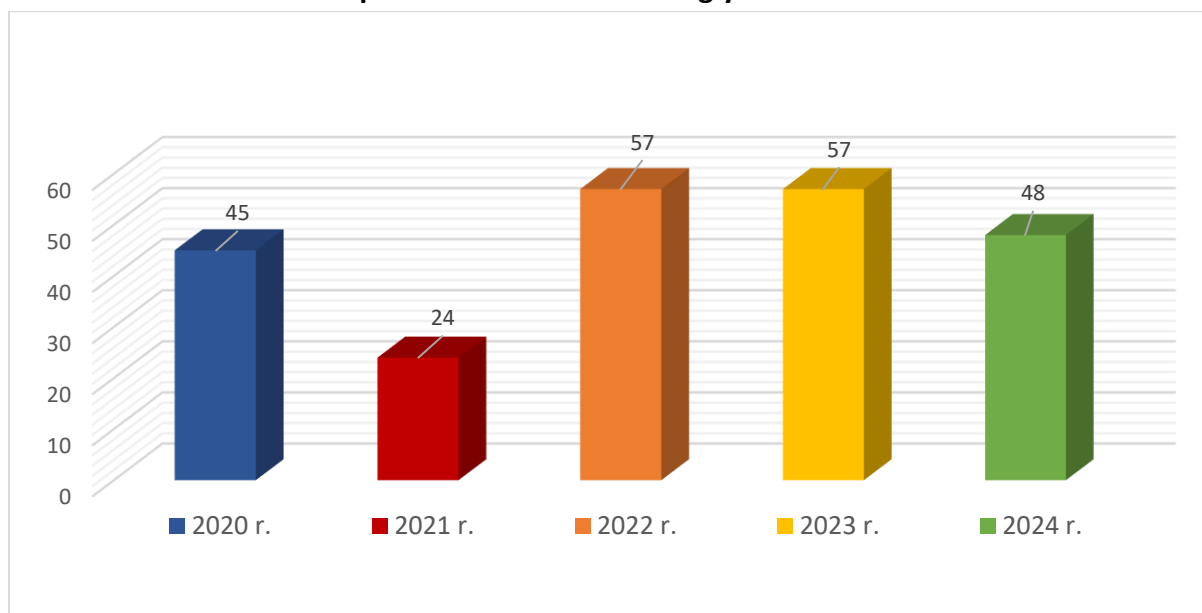
Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Sucha Beskidzka na lata 2022-2025 został przyjęty przez Radę Miasta Uchwałą Nr XXXIX/320/2022 z dnia 31 marca 2022 r. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., oraz z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj.:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, która realizowana była poprzez:

1. Współpracę z Ośrodkami Lecznictwa Odwykowego, w szczególności poprzez dofinansowanie Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku Białej, który prowadzi izbę wytrzeźwień. W roku 2024 do izby wytrzeźwień przewiezionych zostało 19 osób z terenu Suchej Beskidzkiej.
2. Współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej. Gmina Sucha Beskidzka na dofinansowanie działań PCPR w 2024 r. przeznaczyła kwotę 13 000 zł. Zgodnie z danymi statystycznymi przekazanymi przez Powiatowe Centrum

Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej w 2024 r. z pomocy Zespołu Interwencji Kryzysowej skorzystało 48 mieszkańców miasta Sucha Beskidzka, którym udzielono łącznie 315 porad. Najczęstszą formą udzielanej pomocy mieszkańcom miasta było poradnictwo rodzinne, w którego zakresie udzielono 116 porad, pomoc psychologiczna (79 porad) oraz program korekcyjno-edukacyjny (76 porad).

Wykres 105. Liczba osób korzystających z pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w 2024 r. w porównaniu z latami ubiegłymi

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej

3. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i kierowanie na leczenie przymusowe przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W roku 2024 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec 13 osób obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

II. Udzielenie Rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej, realizowanej poprzez:

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla mieszkańców miasta w zakresie terapii uzależnień. Podczas cotygodniowych dyżurów terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym świadczona była pomoc dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin.
2. Prowadzenie Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej. Miejska Świetlica Profilaktyczna realizowała zadania w zakresie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej. Działalność świetlicy ukierunkowana jest na rozwijanie różnorodnych pasji wśród najmłodszych mieszkańców, tak aby stanowiły atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu.

3. Współpracę z Policją, Sądem, Kuratorami, Prokuraturą, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej dla zapewnienia kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemami alkoholizmu i przemocy.
4. Uczestnictwo w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny w roku 2024, zajmował się sprawami dotyczącymi przemocy, którym zazwyczaj towarzyszy problem uzależnienia.

III. Prowadzenie Profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych, realizowanych poprzez:

1. Wspieranie realizacji programów profilaktycznych z zakresu uzależnień i propagowania zdrowego stylu życia realizowanych w szkołach podstawowych i średnich – realizowanych w ramach szkolnych programów profilaktycznych.
2. Prowadzenie i upowszechnianie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci, młodzieży jako formy alternatywnego spędzania wolnego czasu.
3. Finansowanie szkoleń, programów i spektakli profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych oraz średnich poruszających tematykę zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych, oraz promowania pozytywnych postaw społecznych. W roku 2024 zrealizowano następujące programy i warsztaty w zakresie profilaktyki:
 - „Archipelag Skarbów” - program profilaktyki zintegrowanej poruszający problem uzależnień (profilaktyka uzależnień behawioralnych i substancji psychoaktywnych wczesnych: alkohol, narkotyki, dopalacze; kontaktów seksualnych, przemocy) oraz promowanie zdrowego stylu życia i prawidłowych postaw młodzieży.
 - „Debata” – program o charakterze uprzedzającym, którego zadaniem było zapobieganie przedwczesnemu używaniu alkoholu i towarzyszącym temu konsekwencjom oraz promowanie postawy abstynencji.
 - „Profilaktyka Zachowań Ryzykownych z Obszaru Uzależnień” - celem warsztatów było przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym młodzieży poprzez uświadomienie fizycznych, psychicznych i społecznych skutków spożywania alkoholu oraz podniesienie wiedzy na temat zjawiska przemocy rówieśniczej.

Odbiorcami pierwszych dwóch programów byli uczniowie szkół podstawowych na terenie miasta. Ostatni program skierowany był do młodzieży pierwszych klas Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Suchej Beskidzkiej. W ramach projektów przeprowadzone zostały również spotkania z rodzicami oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej.

4. Piknik profilaktyczny pn. Bezpieczne Wakacje – w ramach akcji Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowali zajęcia profilaktyczno-animacyjne w tematyce przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, w czasie których uczulano dzieci i młodzież jakie skutki przynosi sięganie po alkohol i środki odurzające. Dodatkową atrakcją była możliwość przejażdżki rowerowymi gokartami. Przy stoisku

rozdawane były ulotki, kolorowanki oraz gadżety z hasłami profilaktycznymi. Natomiast przedstawicielka Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dystrybuowała ulotki na temat przemocy domowej, udzielając wskazówek, gdzie szukać wsparcia.

5. Komenda Powiatowa Policji w Suchej Beskidzkiej przeprowadziła szereg działań prewencyjno-profilaktycznych m.in. uczestniczyła w realizacji:

- Konferencji pn. Bezpieczny Powiat Suski 2024 w zakresie uzależnień związanych z szeroko pojętym cyberzagrożeniem oraz narkotykami. Konferencja została zorganizowana przez Komendę Powiatową Policji w Suchej Beskidzkiej przy współpracy Gminy Sucha Beskidzka, Starostwa Suskiego oraz Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego.
- Akcji pn. Dzieci ratują dzieci. Głównym tematem spotkania profilaktycznego była pierwsza pomoc, a przede wszystkim nauka udzielania pierwszej pomocy drugiej osobie już od najmłodszych lat. Natomiast przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej biorący udział w wydarzeniu rozdawali materiały profilaktyczne przestrzegające przed zgubnymi skutkami spożywania alkoholu i sięgania po środki odurzające. Udzielali także porad jak radzić sobie w przypadkach zetknięcia się z przemocą domową lub ze strony rówieśników.

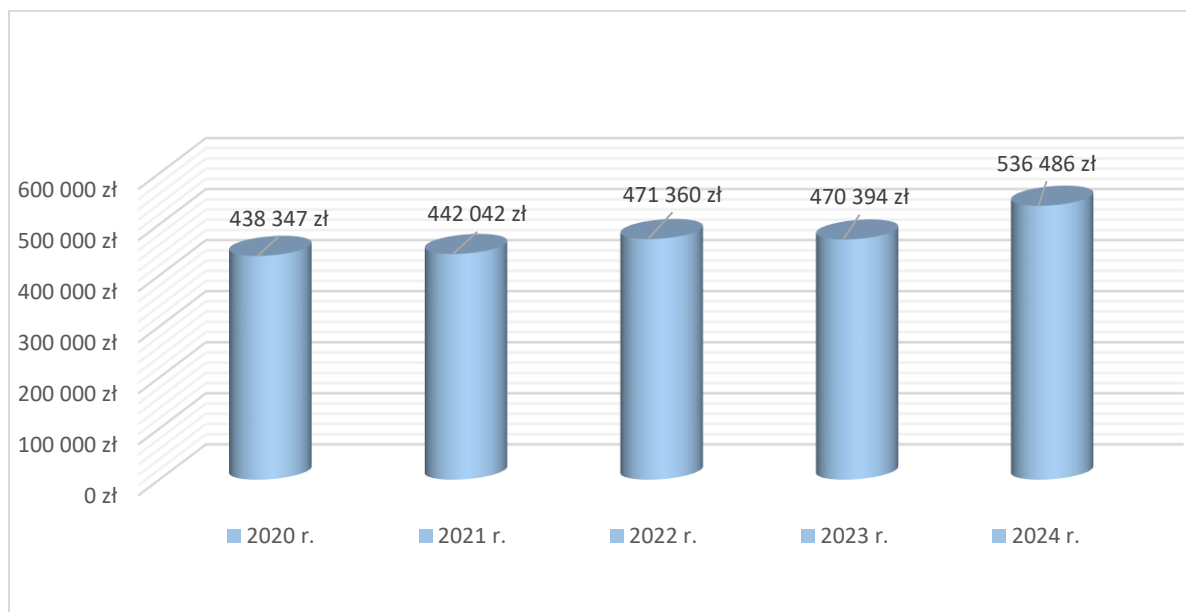
IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, realizowane poprzez:

Dofinansowanie świadczeń terapii uzależnień realizowanych przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”. Świadczeniami w zakresie terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, udzielanymi ambulatoryjnie w formie porad, sesji psychoterapii indywidualnej, grupowej, rodzinnej lub psychoedukacyjnej objęte zostały osoby zamieszkujące w Suchej Beskidzkiej.

Realizacja programów profilaktycznych stanowi aktywne działania Burmistrza Miasta, Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Szkół jak również jednostek gminy umożliwiających w sposób różnorodny zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży (Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej, Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji, Biblioteka Suska oraz Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej). Równie ważną rolę odgrywa w tym aspekcie wsparcie finansowe organizacji pozarządowych.

Finansowanie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu zapewniono ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych.

Wykres 106. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2024 roku w porównaniu z latami ubiegłymi

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Sucha Beskidzka

W związku z utrzymującą się na wysokim poziomie sprzedażą napojów alkoholowych wzrasta zapotrzebowanie na działania w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów uzależnień. Szczególne znaczenie w tym zakresie ma:

- zmniejszenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży,
- podnoszenie świadomości w zakresie zagrożeń i sposobów postępowania w przypadku występowania zjawiska alkoholizmu oraz narkomanii,
- zintegrowanie instytucji i organizacji zajmujących się problemem uzależnień,
- zmniejszenie dostępu do substancji psychoaktywnych, zwiększenie liczby atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychologicznej i terapeutycznej.

10. Kultura sport i rekreacja

10.1. Centrum Kultury i Filmu

Centrum Kultury i Filmu w Suchoj Beskidzkiej jest samorządową instytucją kultury Gminy Sucha Beskidzka, do zadań której należy rozpoznawanie oraz pobudzanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców miasta, kształtowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze, tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego i folkloru, edukacja kulturalna oraz popularyzacja wiedzy i sztuki.

W latach 1996 – 2020 Centrum Kultury i Filmu, jako instytucja działało pod nazwą Miejski Ośrodek Kultury – Zamek z siedzibą w renesansowym zamku suskim. Od stycznia 2021 roku dzięki zrealizowanej przez samorząd Suchoj Beskidzkiej inwestycji, w ramach której do użytku oddany został budynek Centrum Kultury i Filmu im. Billy’ego Wildera, jednostka pod nową nazwą Centrum Kultury i Filmu sukcesywnie rozwija i rozszerza swoją działalność w nowoczesnym, w pełni wyposażonym obiekcie przy ul. Mickiewicza 27. Dzięki przemyślanym założeniom projektowym, doskonałemu wyposażeniu obiektu, o które zadbał właściciel, czyli gmina Sucha Beskidzka i zaangażowaniu pracowników instytucji, jednostka może świadczyć usługi w wysokim standardzie. Centrum Kultury i Filmu od pierwszych tygodni działalności sukcesywnie buduje swoją renomę na rynku lokalnym oraz na arenie regionalnej i krajowej, kształtuje wizerunek miejsca i instytucji jako, dynamicznej i przyjaznej przestrzeni do aktywnego spędzania wolnego czasu, realizując jednocześnie wydarzenia kulturalne w innych lokalizacjach m.in. imprezy plenerowe na terenie zespołu zamkowo – parkowego, koncerty w Sali Rycerskiej czy wystawy w Galerii Sztuki – Zamek.

Wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców, budynek Centrum Kultury udostępniany jest codziennie, przez co najmniej 87 godzin w tygodniu, umożliwiając mieszkańcom korzystanie z usług działających tam jednostek w godzinach porannych, wieczornych, przez większość weekendów, oraz w wybranych okresach świątecznych. Centrum Kultury i Filmu działa w godzinach: Poniedziałek: 08:00-20:00, Wtorek - Czwartek: 08:00 - 21:00, Piątek: 08:00 – 22:00, Sobota: 09:00 – 22:00, Niedziela: 14:00-22:00. Oferta jednostki cieszy się dużą popularnością i zainteresowaniem, a wizerunek instytucji wzbudza pozytywne komentarze i opinie. Dzięki przemyślanym założeniom projektowym, doskonałemu wyposażeniu obiektu, o które zadbał inwestor i zaangażowaniu zatrudnionych w instytucji pracowników, jednostka może świadczyć usługi w wysokim standardzie. Centrum Kultury i Filmu od pierwszych tygodni działalności sukcesywnie buduje swoją renomę na rynku lokalnym oraz na arenie regionalnej i krajowej, kształtuje wizerunek miejsca i instytucji jako dynamicznej i przyjaznej przestrzeni do aktywnego spędzania wolnego czasu.

Liczba zatrudnionych pracowników nie uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego i na dzień 31.12.2024 r. wyniosła 12 pracowników. Tym samym struktura zatrudnienia w Centrum Kultury i Filmu o łącznym wymiarze czasu pracy 11,5 etatu prezentuje się w sposób następujący: Dyrektor – 1 etat, Główna Księgowa – 1 etat, Administrator obiektu, kadry – 1 etat, Specjalista ds. IT – 1 etat, Animator Kultury – 1 etat, Specjalista ds. obsługi urządzeń techn. – 1,5 etatu, Specjalista ds. promocji – obsługa klienta – 1 etat, Referent – obsługa

klienta – 1 etat, Referent – kasjer – 1 etat, Pracownik gospodarczy – 2 etaty. Poza pracownikami zatrudnionymi na umowy etatowe, w Centrum Kultury i Filmu w roku 2024 na umowy zlecenie pracowało 16 instruktorów, prowadzących zespoły działające przy Centrum Kultury oraz różnego rodzaju zajęcia i warsztaty.

W 2024 roku Centrum Kultury i Filmu zorganizowało łącznie 53 wydarzenia (14 310 uczestników) oraz było współorganizatorem 34 wydarzeń (5223 uczestników) przy współpracy z instytucjami kultury i oświaty, stowarzyszeniami oraz aktywnymi, nieformalnymi grupami społecznymi. Ponadto w ramach działalności związanej z realizacją usług najmu sali widowiskowej i obsługi technicznej wydarzeń podmioty zewnętrzne zrealizowały w 33 terminach ponad 50 wydarzeń (17 100 uczestników). Łącznie w tych 120 przedsięwzięciach kulturalnych wzięło udział 36 633 uczestników.

Wśród 53 zorganizowanych przez CKiF wydarzeń 26 z nich to koncerty, m. in. zespołów Raz Dwa Trzy, Anity Lipnickiej, Andrzeja Sikorowskiego, koncerty w ramach XX i XXI Gali Noworocznej Pod Patronatem Burmistrza Miasta, a także koncerty zespołów działających przy Centrum Kultury i Filmu. Tradycyjnie koncertowy rok w mieście rozpoczęła zorganizowana 1 stycznia 2024 roku w sali widowiskowej CKiF XX Gala Noworoczna pod patronatem Burmistrza Miasta. Dzięki nowo wprowadzonej formule, kolejnego Koncertu Noworocznego widzowie mogli wysłuchać jeszcze w 2024, bowiem XXI Gala Noworoczna odbyła się w sylwestrowy wieczór 31 grudnia w sali rycerskiej Zamku Suskiego, wieńcząc kulturalny kalendarz minionego roku. Ponadto w minionym roku CKiF było organizatorem Jubileuszowego Koncertu Miejskiej Orkiestry Dętej z okazji 20 – lecia działalności zespołu, a także koncertów Miejskiego Chóru „Jasień”, zespołów regionalnych i kół muzycznych.

W 2024 roku na deskach sali widowiskowej Centrum Kultury i Filmu zaprezentowało 12 spektakli teatralnych i kabaretowych, w tym występy Kabaretu Młodych Panów, Kabaretu Skeczów Męczących”, Kabaretu Moralnego Niepokoju i Grupy MoCarta czy Kabaretu „Hrabi”. Wyjątkowym widowiskiem był w zrealizowany wraz z warsztatami dla instruktorów spektakl Teatru Figur, a także sztuka „Ciepła Wdówka” Aleksandra hr. Fredro wystawiona przez aktorów Teatru Młodych im. Rudolfa Warzechy ze Stryszowa.

W roku 2024 mieszkańcy miasta i goście mogli tradycyjnie zwiedzać organizowaną w ramach Suskiej Majówki Wystawę Środowiskową, prezentującą prace 40 lokalnych artystów oraz twórców ludowych. Każdy, kto w czasie wystawy odwiedził suską Galerię Sztuki – Zamek miał okazję zobaczyć w jednym miejscu różnorodne dzieła lokalnych artystów, stanowiące namiastkę ich twórczości i obrazujące „w pigułce” bogactwo i potencjał twórczy mieszkańców Suchoj Beskidzkiej i okolic. Ponadto w przestrzeniach CKiF zaprezentowana została Wystawa Poplenerowa, podsumowująca i prezentująca efekty III pleneru Malarskiego, zorganizowanego w Maju w Suchoj Beskidzkiej z udziałem 15 artystów, malarzy. W czasie wernisażu na wystawie zaprezentowano również obrazy twórców węgierskich z partnerskiego miasta Jaszbereny z okazji 20 – lecia współpracy z Suchą Beskidzką.

W 2024 roku Centrum Kultury i Filmu było organizatorem 7 imprez i uroczystości. Niewątpliwie największym wydarzeniem 2024 roku były Dni Ziemi Suskiej. Suski Jarmark Kulturalny był swoistą mozaiką różnorodnych inicjatyw kulturalnych. Ciekawy program artystyczny sprawił,

że mieszkańcy miasta oraz goście przez dwa dni licznie odwiedzali zespół zamkowo-parkowy, bawiąc się do późnych godzin wieczornych. W utworzonej w zamkowym parku strefie rodzinnej odbywały się warsztaty, pokazy i kiermasz sztuki. Najmłodsi mogli również bezpłatnie korzystać ze zjeżdżalni, trampolin i innych atrakcji. Z myślą o kibicach piłki nożnej w tym Reprezentacji Polski w czasie Dni Miasta zorganizowana została strefa kibica. Na scenie wystąpiły zespoły i dziecięce grupy artystyczne. Na dziedzińcu zamku suskiego odbyły się koncerty zespołów Fever i Stach Bukowski. Wydarzeniem wieczoru był porywający koncert grupy Another Pink Floyd z udziałem Marka Raduli. Z kolei w niedzielne popołudnie na scenie w zamkowym parku wystąpiły zespoły i kapele regionalne oraz zaproszony zespół z partnerskiego miasta Jaszbereny. W strefie rodzinnej, podobnie jak w sobotę, nie brakowało ciekawych warsztatów i zajęć twórczych. Wieczorem publiczność wypełniła widownię na dziedzińcu zamkowym, gdyż wieńczącym Dni Ziemi Suskiej 2024 wydarzeniem były koncerty muzyki klasycznej i rozrywkowej w wykonaniu Suskiej Orkiestry Zamkowej oraz grupy „Tenors Bel Canto”.

W 2024 roku Centrum Kultury i Filmu było również organizatorem II Festiwalu Artystycznego Urodziny Billy’ego Wildera, w ramach którego zorganizowany został II konkurs Muzyki Filmowej Orkiestr Dętych, spotkania autorskie, projekcje filmów, wystawy i koncerty. Tym razem II edycję festiwalu rozpoczął koncert muzyki filmowej na dziedzińcu zamku suskiego w wykonaniu Orkiestry Reprezentacyjnej Straży Granicznej. Zwieńczeniem dwudniowego festiwalu było spotkanie autorskie z udziałem gościa specjalnego festiwalu, reżysera Radosława Piwowarskiego, oraz bezpłatne projekcje dwóch jego filmów „Pociąg do Hollywood” i „Yesterday”.

Ponadto w 2024 roku CKIF było organizatorem takich otwartych imprez jak Dzień Dziecka (31.05), świątecznej Pracowni Świętego Mikołaja (5.12) oraz przemarszu Orszaku podczas uroczystości związanych ze Świętem Trzech Króli (6.01).

W 2024 roku Centrum Kultury i Filmu było organizatorem cieszących się każdego roku dużą popularnością i renomą festiwali i konkursów. Największym wydarzeniem w tej kategorii jest listopadowy Festiwal Pieśni Patriotycznej „To Polska, moja Ojczyzna”, którego zwieńczeniem jest Koncert Laureatów uświetniający corocznie miejskie obchody Święta Niepodległości. Tradycyjnie festiwal rozpoczął się od eliminacji, w których udział wzięły dzieci, młodzież i dorośli zarówno z naszego miasta jak i z całego z powiatu suskiego. 23 października konkursowe jury wysłuchało łącznie 376 osób przyznając nagrody i wyróżnienia. W dniu 11 listopada 2024 w sali widowiskowej CKIF laureaci XVI Festiwalu Pieśni Patriotycznej zaprezentowali blisko dwugodzinny koncert, poprzedzony wręczeniem statuetek i nagród. Ponadto w 2024 roku Centrum Kultury i Filmu było organizatorem eliminacji o randze powiatowej do 39. Festiwalu Teatrów Dzieci i Młodzieży „Bajdurek”, w ramach których działająca przy CKIF nieformalna grupa teatralna Street-Art znalazła się w gronie laureatów zakwalifikowanych do finału w Nowym Sączu. W 2024 roku CKIF zrealizowało również powiatowy etap 69. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego, oraz tradycyjnie w okresie ferii zimowych Otwarty Turniej Szachowy Ziemi Suskiej. W 2024 roku Centrum Kultury i Filmu zorganizowało 2 spotkania autorskie/prelekcje.

W 2024 roku Centrum Kultury i Filmu było współorganizatorem 34 wydarzeń realizowanych przy współpracy z instytucjami kultury i oświaty, stowarzyszeniami oraz nieformalnymi grupami społecznymi. Wydarzenia te odbywały się głównie w budynku Centrum Kultury i Filmu oraz na terenie Zespołu zamkowo – parkowego i cieszyły się wysoką frekwencją w liczbie 5223 uczestników. W ramach współpracy m. in. z samorządową Szkołą Muzyczną I Stopnia w Suchej Beskidzkiej zrealizowano w Centrum Kultury i Filmu: Koncert Wiosenny Szkoły Muzycznej, Koncert z okazji Dnia Matki oraz Koncert Kolęd w wykonaniu uczniów. Współpraca ze stowarzyszeniem MeloArte zaowocowała dwoma wydarzeniami koncertowymi. Od lutego 2024 co miesiąc w murach CKiF przy współpracy z Konfraternią Rapsodyczną organizowany był Salon Poezji. Wspólnie z nieformalną grupą StreetArt na deskach sali widowiskowej CKiF wystawione zostały premierowo spektakle „Mały Książę”, „Dziewczynka z Zapałkami” oraz „Brzechwa na Czasie” w wykonaniu dzieci i młodzieży z Suchej Beskidzkiej. Przy współpracy z miejscowymi artystami realizowane były wystawy w galerii „Pół żartem, pół serio” na I piętrze CKiF. Z kolei w grudniu w zamkowych murach Galerii Sztuki – Zamek wspólnie z Muzeum Miejskim Suchej Beskidzkiej zrealizowano wystawę konkursowych szopek bożonarodzeniowych, a nagrody dla laureatów konkursu szopkarskiego zostały wręczone w czasie Jarmarku Bożonarodzeniowego. W 2024 roku już drugi rok z rzędu Centrum Kultury i Filmu zostało partnerem projektu realizowanego przez Krakowską Fundację Filmową, w ramach którego w okresie 5 miesięcy od sierpnia do grudnia na ekranie suskiego kina zaprezentowano pięć filmów dokumentalnych, wyróżnionych i nagrodzonych w czasie 64. Krakowskiego Festiwalu Filmowego. W lutym 2024 w Centrum Kultury i Filmu odbyły się obchody jubileuszu 25 - lecia Powiatu Suskiego, a w kolejnych miesiącach uroczystości związane z 40-leciem Miejskiego Przedszkola Samorządowego oraz 20-lecie Koła PSONI z Zawoi.

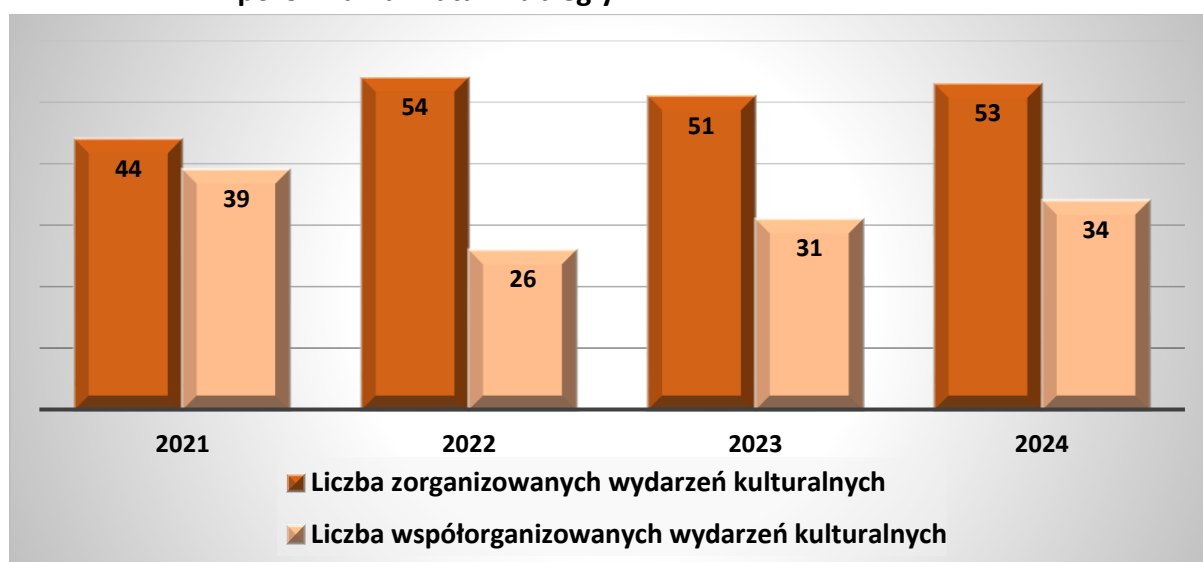
Ponadto w sali widowiskowo – kinowej Centrum Kultury i Filmu zorganizowane zostały w 33 terminach wydarzenia przez podmioty zewnętrzne, na które sale były wynajęte odpłatnie. W godzinach popołudniowych, głównie w dniach roboczych sala była wynajmowana na potrzeby organizacji cieszących się popularnością spektakli teatralnych m.in. „Narzeczony mojej żony”, „Recepta na szczęście” „Kobieta na zamówienie” czy „Rubinowe Gody”. W ramach odpłatnego wynajmu sali podmioty zewnętrzne zrealizowały również pokazy taneczne i baletowe, koncerty dla dzieci i młodzieży oraz imprezy firmowe i występy stand-up. Dużym zainteresowaniem cieszył się wynajem sali widowiskowej w godzinach rannych i dopołudniowych na organizację spektakli dla dzieci. Również pozostałe sale CKiF – w szczególności sala taneczna, były odpłatnie udostępniane podmiotom zewnętrznym, m.in. na zorganizowanie warsztatów dla dzieci, zajęć ruchowych oraz spotkań z mieszkańcami. Odpłatne wydarzenia zewnętrznie organizowane w CKiF w minionym roku zgromadziły ok. 17 tys. uczestników w obiekcie Centrum Kultury i Filmu. Przychód z wynajmu sal wyniósł 90 543,00 zł.

W 2024 sala widowiskowa oraz sale konferencyjna i kameralna były udostępniane również nieodpłatnie instytucjom, placówkom oświatowym działającym na terenie miasta oraz suskim stowarzyszeniom na potrzeby realizacji 18 wydarzeń, takich jak konkursy, spotkania z mieszkańcami, spektakle ekologiczne oraz jubileusze. W roku 2024 współpracowano w tym zakresie m.in. z Urzędem Miasta Sucha Beskidzka, Biblioteką Suską, Powiatem Suskim

(Spektakle Ekologiczne), Przedszkolem Samorządowym z Suchej Beskidzkiej, Liceum Ogólnokształcącym w Suchej Beskidzkiej, Stowarzyszeniem Ogródków Działkowych Jasień, Komendą Powiatową Policji w Suchej Beskidzkiej, Ośrodkiem Rehabilitacyjno - Edukacyjno - Wychowawczym w Juszczyźnie, Stowarzyszeniem Honorowi Dawcy Krwi, Stowarzyszeniem Małopolska Lokalnie, Ligą Obrony Kraju oraz Szkołą Muzyczną I Stopnia w Suchej Beskidzkiej (6 koncertów). Przy większości tych wydarzeń obsługę techniczną pełnili pracownicy CKiF.

Ponadto CKiF zapewniało nieodpłatnie pomoc w zakresie obsługi technicznej kilkunastu wydarzeń organizowanych poza budynkiem Centrum Kultury i Filmu w ramach współpracy z instytucjami kultury, oświaty i stowarzyszeniami m.in. na terenie zamku suskiego, m.in. podczas uroczystych sesji Rady Miasta, spotkań, przeglądów turniejów i wystaw w sali rycerskiej zamku suskiego i parku zamkowym, jubileuszy 50-lecia par małżeńskich, inauguracji roku szkolnego i akademickiego, oraz obchodów ważnych rocznic państwowych.

Wykres 107. Wydarzenia organizowane i współorganizowane przez CKiF w 2024 roku w porównaniu z latami ubiegłymi.

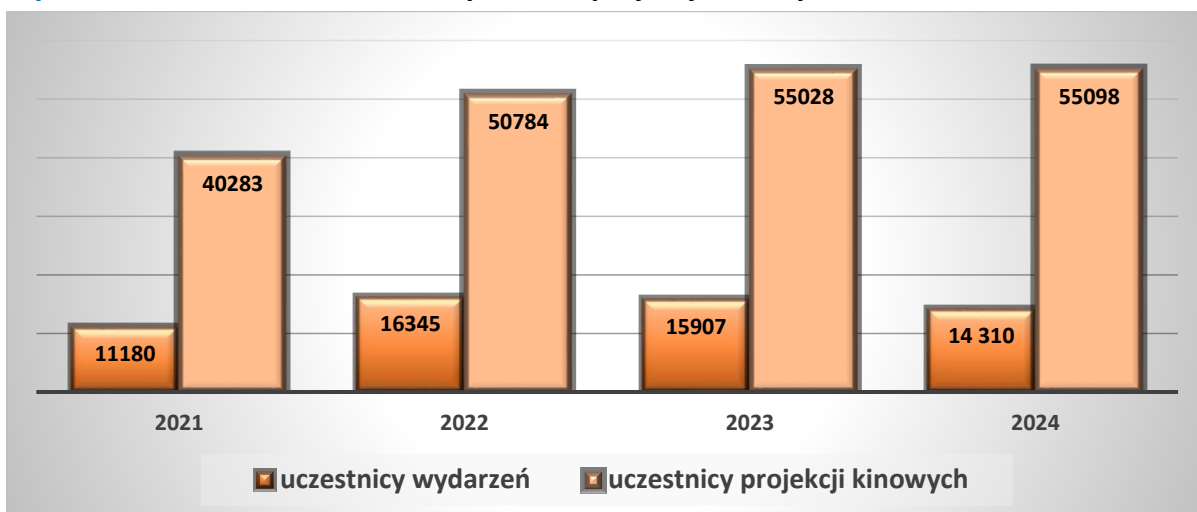

Źródło: Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej

W trakcie minionego 2024 roku na potrzeby realizacji oferty kinowej Centrum Kultury i Filmu prowadziło współpracę z ponad 20 dystrybutorami filmów m.in. The Walt Disney Company, Warner Bros. Entertainment Polska, Universal International Pictures, Aurora Films, Best Film, Forum Film Poland, Galapagos Films, GUTEK FILM, Kino Świat, Krakowska Fundacja Filmowa, M2FILMS, MONOLIGHT FILMS, Mówiserwis, Next film, TVP Dystrybucja, Pirania, Stowarzyszenie Nowe Horyzonty oraz VIVARTO. Repertuar kina oparty jest na aktualnych premierach kinowych, wyświetlanych w cyklu piątek – niedziela. W przypadku innych wydarzeń organizowanych w sali widowiskowej CKiF, filmy wyświetlane są również w pozostałe robocze dni tygodnia. W środowe i czwartkowe wieczory odbywają się projekcje kina artystycznego, gatunkowego i dokumentalnego w cyklu „Kino konesera”. Ponadto kino współpracuje z firmami, placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami, klubami sportowymi oraz instytucjami organizując w tygodniu w godzinach przedpołudniowych specjalne seanse dla grup zorganizowanych. Repertuar kina Centrum Kultury i Filmu programowany jest

w cyklach 3 – 4 tygodniowych z uwzględnieniem innych wydarzeń realizowanych w sali widowiskowej CKiF. Mimo to w każdym cyklu programowym znajduje się od 10 do 15 tytułów filmowych. Od stycznia do 31 grudnia 2024 kino Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej zorganizowało łącznie 782 seanse filmowe, na które wydano 55 098 biletów. Na ekranie suskiego kina wyświetlono łącznie 173 produkcje filmowe kinematografii polskiej i zagranicznej. Największym zainteresowaniem i frekwencją wśród wyświetlanych produkcji cieszyła się polski film fantasy zrealizowany na podstawie książki Jana Brzechwy „Akademia Pana Kleksa”, którą w suskim kinie obejrzało 3566 widzów. Na podium pod względem frekwencji kinowej w 2024 roku znalazły się kolejno: kolejna część kultowej animacji „Gru i Minionki: Pod Przykrywką”, na którą wydano 3452 bilety oraz animacja „Wyfrunięci”, która zgromadziła przed ekranem 2733 widzów. Listę „Top 5” suskiego kina zamyka sequel hitu studia Walta Disneya „Vaiana 2” z frekwencją 2666 widzów oraz kolejna odsłona polskiej komedii Listy do M Pożegnania i Powroty z wynikiem 2271 widzów. Średnia frekwencja na seans w roku 2024 w jednosalowym kinie w Suchej Beskidzkiej wyniosła (70,5 widzów).

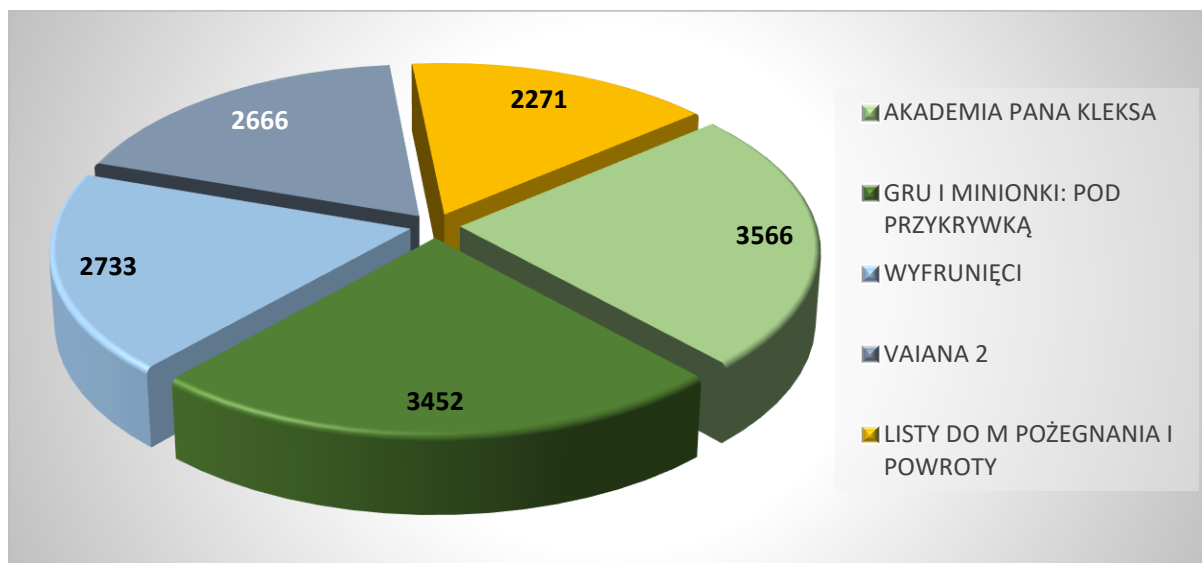
Wykres 108. Liczba uczestników wydarzeń i projekcji kinowych w latach 2021 – 2024

Źródło: Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej

Ceny biletów na seanse filmowe w Centrum Kultury i Filmu wynoszą: 18 zł – bilet normalny; 15 zł – bilet ulgowy, który przysługuje dzieciom, studentom, emerytom, rencistom oraz osobom niepełnosprawnym, 13 zł – bilet grupowy, który przysługuje grupom zorganizowanym powyżej piętnastu osób. Ponadto honorowane są zniżki dla rodzin posługujących się Kartą Dużej Rodziny, a w sprzedaży znajdują się także elegancko wydane Karty Podarunkowe do kina w cenie 18 zł – umożliwiające wybór i pojedyncze wejście na dowolną projekcję, wyświetlaną w ciągu 100 dni od daty zakupu. Od lutego 2023 w związku z uruchomieniem seansów 3D do sprzedaży wprowadzono również bilety na projekcje w technologii trójwymiarowej, które wynoszą odpowiednio: 20 zł – bilet normalny; 18 zł – bilet ulgowy, 15 zł – bilet grupowy. Na potrzeby seansów wyświetlanych w technologii trójwymiarowej w kinie można również nabyć okulary w cenie 5 zł/szt.

Wykres 109. Najpopularniejsze tytuły kinowe w roku 2024 wyświetlane w Centrum Kultury i Filmu

Źródło: Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej

Centrum Kultury i Filmu zapewnia mieszkańcom Suchej Beskidzkiej, jak i powiatu suskiego różnorodną ofertę zajęć edukacyjnych. W roku 2024 roku prowadzone zajęcia bezpłatne jak i odpłatne dzieliły się na muzyczne, ruchowe, językowe oraz plastyczne. Do zajęć muzycznych należały indywidualne lekcje śpiewu, nauka gry na gitarze elektrycznej i basowej, Ognisko Muzyczne „Allegro”, nauka gry na gitarze akustycznej i ukulele (zajęcia indywidualne oraz grupowe). Zajęcia ruchowe obejmowały gimnastykę dla seniorów, jogę dla seniorów, fitness dla dzieci, kids dance, Hip-Hop, Baby rytmikę, jogę podstawową oraz ogólną. Do zajęć plastycznych należały warsztaty manualne dla seniorów, Klub Młodego Pokolenia i ekoplastyka. Zajęcia językowe dotyczyły nauki języka angielskiego i były prowadzone dla grupy dziecięcej. Oprócz powyższych zajęć odbywały się także lekcje robotyki, zajęcia szachowe oraz warsztaty kulinarne

Oferta zajęć w Centrum Kultury i Filmu stale jest uzupełniana o nowe aktywności w zależności od zainteresowania odbiorców. Uczestnictwo w zajęciach pozwala na rozwijanie pasji, jak i naukę nowych umiejętności, jest także dobrą formą spędzania wolnego czasu dla każdej grupy wiekowej. Największym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży cieszą się odpłatne zajęcia indywidualne z gry na gitarze akustycznej i ukulele, zajęcia grupowe taneczne oraz zajęcia szachowe. Z kolei grupa dorosłych systematycznie i z dużą frekwencją uczęszcza na odpłatne zajęcia z jogi podstawowej i ogólnej. Centrum Kultury i Filmu w 2024 roku oferowało bezpłatne zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży w formie Ekoplastyki, a także Klubu Młodego Pokolenia, w ramach którego organizowane są wystawy prac, a uczestnicy aktywnie włączają się w przygotowania dekoracji przy różnych wydarzeniach organizowanych przez instytucję. Z kolei suscy seniorzy systematycznie korzystają z oferty zajęć w formie jogi dla seniorów, warsztatów manualnych jak również gimnastyki.

W 2024 roku w ramach organizowanych zajęć i warsztatów w Centrum Kultury i Filmu przeprowadzonych zostało łącznie 2235 godzin zajęć i warsztatów artystycznych, w tym 1393

lekcji indywidualnych oraz 842 godzin zajęć grupowych (grupy do 15 osób), w których łącznie frekwencja wyniosła 11 932 uczestników.

Ponadto podmioty zewnętrzne (osoby fizyczne, firmy, kluby sportowe, stowarzyszenia), którym odpłatnie udostępniano sale zajęciowe w budynku CKiF zrealizowały łącznie 468 godzin zajęć, z szacowaną łączną frekwencją 7 900 uczestników, a stowarzyszenia i instytucje oświatowe którym sale warsztatowe udostępniano bezpłatnie w łącznym wymiarze 140 godzin odnotowały szacowaną frekwencję na poziomie 2800 uczestników. Tym samym w 2024 roku w budynku Centrum Kultury i Filmu nasza jednostka i podmioty zewnętrzne zorganizowały łącznie 2 843 godz. zajęć, z kolei sumaryczna frekwencja zajęć warsztatów i lekcji indywidualnych organizowanych wyniosła 22 632 uczestników.

W minionym roku kalendarzowym w ramach działalności zespołów muzycznych za pośrednictwem Centrum Kultury i Filmu samorząd Suchoj Beskidzkiej wspiera amatorski ruch muzyczny, umożliwiając mieszkańcom realizację kulturalnych pasji w dziedzinie muzyki, tańca, folklor, poprzez udział w próbach i występach zespołów oraz grup muzycznych. Działające przy Centrum Kultury i Filmu zespoły mają zapewnione nie tylko zaplecze lokalowe do organizacji prób i występów, ale także instruktaz, wyposazenie (zakup strojów i instrumentów) oraz dofinansowanie do wyjazdów na przeglądy i wydarzenia. W 2024 roku przy Centrum Kultury i Filmu prowadzonych było sześć amatorskich grup muzycznych i zespołów: Miejski Chór - Jasień, Zespół Muzyki Dawnej im. Gaspara Castiglione, Miejska Orkiestra Dęta, Dziecięcy Zespół Regionalny „Mała Ziemia Suska”, Zespół Regionalny „Ziemia Suska” oraz regionalne kapele: Kapela Mała Ziemia Suska, Kapela Skoblicka i Kapela Smrek. W minionym roku kalendarzowym w ramach działalności zespołów muzycznych zorganizowanych zostało łącznie ok. 800 godzin prób, które zorganizowano dla łącznie 160 osób zrzeszonych w minionym roku w zespołach.

10.2. Biblioteka Suska

Biblioteka Suska im. dra Michała Żmigrodzkiego w Suchoj Beskidzkiej to samorządowa instytucja kultury, której organizatorem jest Gmina Sucha Beskidzka. Na mocy porozumienia zawartego z Powiatem Suskim, ksiąznica pełni również funkcję biblioteki powiatowej. W 2024 roku prowadziła jedną filię zlokalizowaną w Szpitalu Rejonowym.

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat Biblioteka Suska wypracowała sobie pozycję jednej z najbardziej rozpoznawalnych małych bibliotek w Polsce. Jej działalność w zakresie edukacji, integracji społecznej i animacji kultury niejednokrotnie stanowi wzór dobrych praktyk, prezentowanych podczas ogólnopolskich i międzynarodowych wydarzeń branżowych oraz w publikacjach poświęconych bibliotekom publicznym. Biblioteka współorganizuje i bierze aktywny udział w najważniejszych wydarzeniach środowiska bibliotekarskiego, a także regularnie zapraszana jest do udziału w nich przez krajowe i międzynarodowe instytucje. Do takich wydarzeń należą m.in. Światowy Kongres Bibliotek IFLA WLIC w Stanach Zjednoczonych, Międzynarodowe Forum Bibliotek w Chinach, Światowy Kongres Bibliotek we Wrocławiu, którego była współorganizatorem, oraz Ogólnopolski Kongres Bibliotek Publicznych, gdzie jej przedstawiciele wielokrotnie występowali w roli prelegentów.

Biblioteka Suska od wielu lat znajduje się w ścisłej czołówce bibliotek publicznych w Małopolsce i w kraju pod względem liczby czytelników w przeliczeniu na 100 mieszkańców – jednego z najważniejszych wskaźników obrazujących poziom czytelnictwa. W 2024 roku ponownie okazała się jedną z najlepszych spośród 182 bibliotek publicznych w Małopolsce, osiągając imponujący wynik **45,48** czytelników na 100 mieszkańców.

Wykres 110. Czytelnicy na 100 mieszkańców w pobliskich bibliotekach tej samej rangi w roku 2024

Źródło: Biblioteka Suska

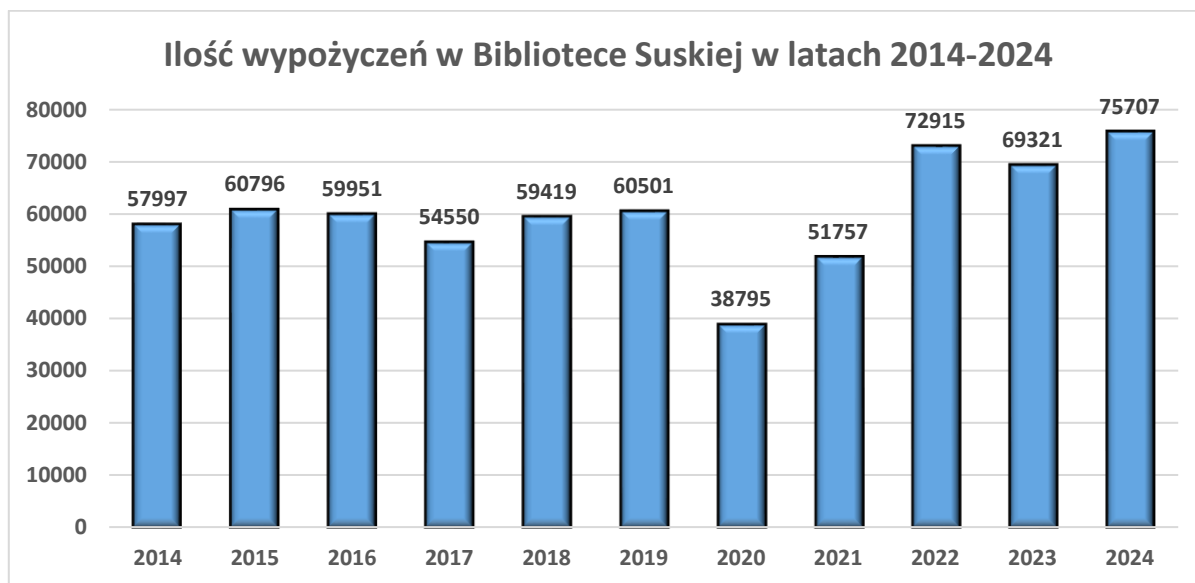
Wykres 111. Czytelnicy na 100 mieszkańców - Powiat Suski - 2024

Źródło: Biblioteka Suska

Miniony rok był również bardzo dobry pod względem pozostałych wskaźników – wszystkie utrzymały się na wysokim poziomie. Liczba aktywnych czytelników wyniosła **4003** osoby, a liczba wypożyczeń i udostępnień na miejscu osiągnęła rekordowy poziom **76912**. Bibliotekę odwiedziło **35835** użytkowników – prawie tysiąc więcej niż w roku poprzednim. Tak wysoka frekwencja świadczy nie tylko o zaangażowaniu czytelników, ale także o rosnącej roli biblioteki jako przestrzeni dostępnej i przyjaznej dla wszystkich mieszkańców.

Wykres 112. Ilość wypożyczeń na zewnątrz w Bibliotece Suskiej w latach 2014-2024

Źródło: Biblioteka Suska

Zbiory biblioteki liczyły na koniec 2024 roku **55745** woluminów. Oferta instytucji obejmuje także czasopisma, audiobooki, e-booki, komiksy, gry wideo i gry planszowe. Oprócz działalności bibliotecznej, placówka stanowi ważne miejsce aktywności społecznej i kulturalnej. W 2024 roku zorganizowano **58** wydarzeń, w tym konkursy, warsztaty, zajęcia dla dzieci, lekcje biblioteczne, wizyty studyjne oraz turnieje. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się kolejne edycje konkursów: „Zdjęcie Roku Powiatu Suskiego” oraz „Podbabiogórskie Opowieści”. Łączna liczba uczestników wszystkich wydarzeń wyniosła **870** osób.

Na koniec 2024 roku zatrudnienie w bibliotece, wraz z filią, wynosiło 8,50 etatu.

10.3. Muzeum Miejskie

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej to samorządowa instytucja kultury Gminy Sucha Beskidzka działająca od 2007 roku (powołana na mocy Uchwały Rady Miejskiej Nr XLVI/381/06 z dnia 24 października 2006 roku).

Określony w Statucie zakres działań Muzeum obejmuje: gromadzenie, przechowywanie, udostępnianie, opracowywanie i upowszechnianie zbiorów w zakresie historii miasta Sucha Beskidzka oraz regionu babiogórskiego.

FUNKCJONOWANIE I ORGANIZACJA MUZEUM W ROKU 2024

Muzeum w 2024 roku było czynne w tygodniu w następujących dniach:

- w sezonie tj. w okresie od 1 maja do 6 października: od wtorku do niedzieli,
- poza sezonem: od wtorku do soboty.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosił 7,25 etatu.

Przy Muzeum działa Klub Suskich Kolekcjonerów, który był m. in. współorganizatorem Zamkowych Jarmarków Staroci oraz uczestniczył w licznych wydarzeniach organizowanych na terenie Zespołu Zamkowo - Parkowego. W 2024 roku odbyły się 3 spotkania ogólne Klubu Suskich Kolekcjonerów oraz kilka spotkań roboczych.

Muzeum było partnerem w projekcie „Kulturalne połączenia przez sztukę” realizowanym przez Jászkerület Nonprofit Kft z węgierskiego miasta partnerskiego Jászberény. W ramach projektu przygotowane zostały 2 wystawy: suskiej artystki ludowej Bogumiły Leśniak na Węgrzech i artystów z Jászberény na Zamku Suski oraz dwie wizyty studyjne (dla delegacji polskiej w Jászberény i dla delegacji węgierskiej w Suchej Beskidzkiej).

UPOWSZECHNIANIE ZBIORÓW (WYSTAWY STAŁE I CZASOWE) I EDUKACJA MUZEALNA

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej posiada następujące wystawy stałe:

- „Najstarsze osadnictwo w dolinie Skawy”: wystawa historyczno-archeologiczna,
- Wystawa historyczna prezentująca rody panujące na suskim zamku oraz historię miasta Sucha Beskidzka do XX wieku,
- Malarstwo nowożytne – kolekcja habsburska wraz z bronią myśliwską (XVII w. – XX w.),
- „Miłość do człowieka – Miłość do sztuki – Miłość do natury. Kolekcja Marii i Emila Zegadłowiczów”,
- kolekcja etnograficzna obrazującą kulturę ludową mieszkańców Ziemi Suskiej - Górali Babiogórskich i Żywieckich.

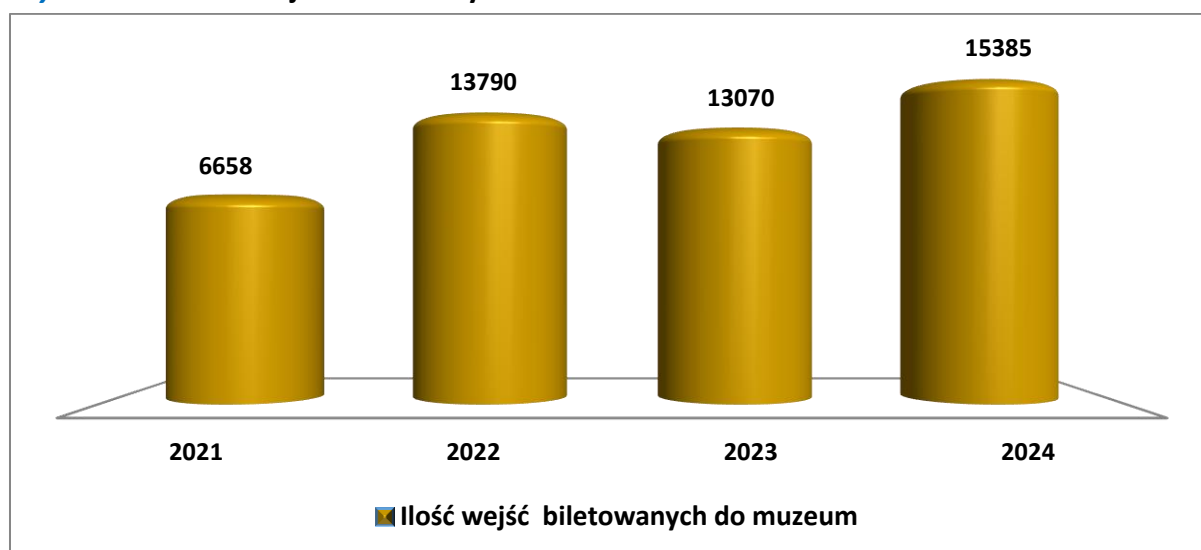
Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej w roku 2024 zorganizowało następujące wystawy czasowe:

- „ZAMKI I PAŁACE WĘGIER”: patronat honorowy nad wystawą objął dr Tibor Gerencsér, Konsul Generalny Węgier oraz Stanisław Lichosyć, Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka, wystawa zorganizowana została wspólnie z Instytut Liszta - Węgierskie Centrum Kultury Warszawa w ramach obchodów jubileuszu 20-lecia współpracy miast: Suchej Beskidzkiej i węgierskiego Jászberény,

- RZEŻBA LUDOWA ZE ZBIORÓW MUZEUM MIEJSKIEGO SUCHEJ BESKIDZKIEJ: wystawa prezentująca wybrane rzeźby ze zbiorów własnych Muzeum,
- EMIL ZEGADŁOWICZ W PORTRECIE: kulminacyjnym elementem wystawy był zorganizowany w sierpniu 2024 roku Nadzwyczajny 58 Salon Poezji Konfraterni Rapsodycznej, podczas, którego została zaprezentowana literacka twórczość Emila Zegadłowicza,
- BESKIDZKIE ŚWIATY, OD ADWENTU DO KARNAWAŁU: wystawa zorganizowana w Roomli - punkcie twórczości kulturalnej w Jászberény (Węgry) prezentująca prace ludowej artystki Bogumiły Leśniak z Suchej Beskidzkiej (wystawa przygotowana została w ramach projektu „Kulturalne połączenia przez sztukę”),
- 400-LECIE KONSEKRACJI STAREGO KOŚCIOŁA W SUCHEJ,
- BABIOGÓRSKA SZOPKA REGIONALNA: wystawa pokonkursowa zorganizowana w ramach Jarmarku Bożonarodzeniowego.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej odwiedziło i skorzystało z zorganizowanych przez instytucję wydarzeń **21054** osoby. W 2024 roku odnotowano najstarszego zwiedzającego, którym był pan Jan Kułas, urodzony 101 lat temu w Suchej Beskidzkiej.

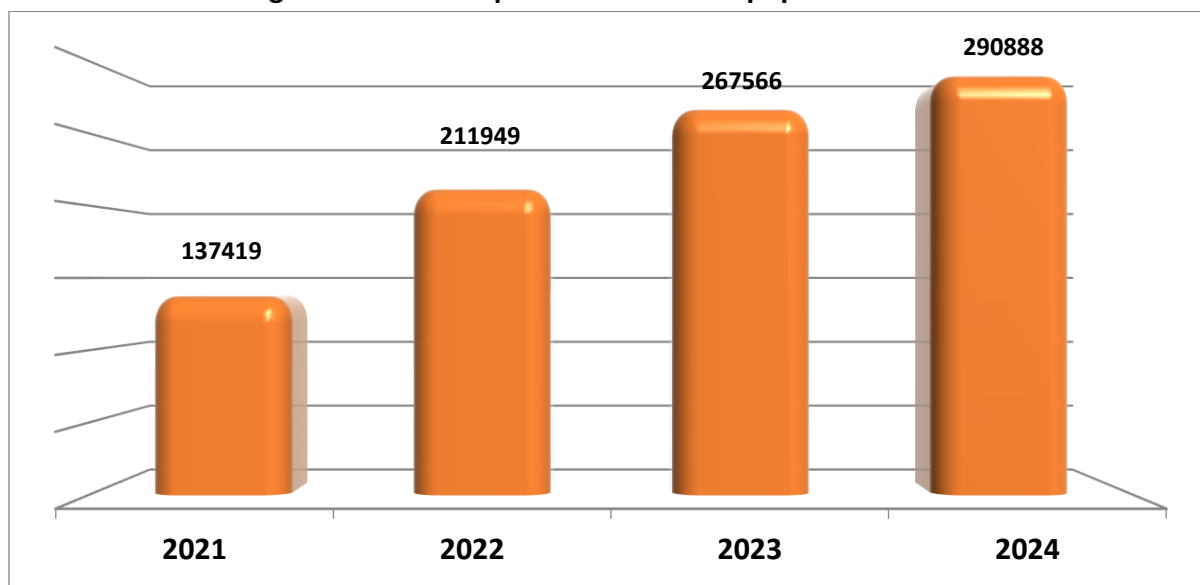
Wykres 113. Ilość wejść biletowanych do muzeum w latach 2021 – 2024

Źródło: Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej

Ze sprzedaży biletów wstępu (w tym usług przewodnickich), wydawnictw i pamiątek uzyskano w 2024 roku przychód w wysokości 290 887,86 PLN.

Wykres 114. Wpływy muzeum w PLN pochodzące ze sprzedaży biletów, wydawnictw i usług w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej

Poszerzanie zbiorów oraz organizacja wystaw nierozdzielnie wiąże się z prowadzeniem przez muzeum badań naukowych. Jedną z podstawowych form jest kwerenda, czyli poszukiwanie informacji m. in. w zasobach archiwów czy bibliotek. W 2024 roku przeprowadzono w zasobach Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej dla różnych podmiotów i pracowników naukowych 22 kwerendy.

Jednym z najważniejszych celów działalności muzeum regionalnego jest edukowanie lokalnej społeczności, nakierowane na budowanie trwałej świadomości tożsamości regionalnej, opartej przede wszystkim na identyfikacji z miastem, jego przestrzenią i historią oraz tradycjami kulturowymi. Zadania edukacyjne muzeum winne być realizowane poprzez różnorodne formy, w tym konkursy, lekcje i zajęcia muzealne, prelekcje i wykłady. Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej poprzez swoją ofertę edukacyjną proponuje różnorodne formy działań kierowanych do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Łącznie w 2024 roku przeprowadzone zostały 62 lekcje i warsztaty muzealne. Ważnym działaniem edukacyjnym w 2024 roku było zorganizowanie projektu comiesięcznych spotkań dla dzieci w wieku 8 - 11 lat pt. „Klub Młodego Muzealnika” (12 spotkań), opartych na aktywnych formach pracy z małym dzieckiem.

Pracownicy Muzeum uczestniczyli w 2024 roku w następujących konferencjach naukowych i popularnonaukowych:

- w ogólnopolskiej konferencji prezentującej serię edukacyjną „Wyprawy z Etnoekipą. Poznaj dawną wieś”, zorganizowanej przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi (do panelu dyskusyjnego Konferencji jako ekspert zaproszony został dyrektor Muzeum),
- w panelu zorganizowanym przez Business Centre Club we Wrocławiu prezentującym mecenat na rzecz dziedzictwa narodowego, dyrektor Muzeum zaprezentował działania

samorządu lokalnego związane z przywróceniem mieszkańcom Zespołu Zamkowo – Parkowego,

- w X Konferencji Naukowej w Zawoi pt. „Muzealne korzenie pod Babią Górą”.

Muzeum wspólnie z Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej im. Billy'ego Wildera przeprowadziło etap miejski konkursu pt. „Regionalna Szopka Babiogórska” (listopad – grudzień 2024 r.).

Na czas wakacji przygotowana została – tak, jak w ubiegłym roku - atrakcyjna dla turystów i mieszkańców forma nocnego zwiedzania Muzeum i Suskiego Zamku pt. „Noc w Muzeum”. Wydarzenie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem zarówno ze strony mieszkańców Suchej Beskidzkiej, jak i turystów - w sumie odbyło się 5 edycji „Nocy w Muzeum”, w których łącznie wzięty udział 154 osoby. Muzeum zaproszone zostało do udziału w letniej akcji Radia Kraków „Wakacje z duchami”, odkrywającej uroki małopolskich zamków i miejscowości. Dziennikarze Radia Kraków przez trzy dni (8-10 sierpnia 2024 roku) gościli w Suchej Beskidzkiej, m. in. uczestnicząc w nocnym zwiedzaniu oraz prowadząc relacje na żywo na antenie Radia Kraków.

Ważnym działaniem przyciągającym turystów do Muzeum jest realizacja własnej cyklicznej imprezy plenerowej – taką imprezą stał się organizowany tradycyjnie już na Dziedzińcu Suskiego Zamku Jarmark Bożonarodzeniowy, który w 2024 roku odbył się 15 grudnia. W Jarmarku uczestniczyło 38 wystawców, a partnerem Jarmarku było Stowarzyszenie Twórców Ludowych.

10.4. Działania w Zakresie Sportu i Rekreacji

W Suchej Beskidzkiej jest bardzo dobrze rozbudowana infrastruktura sportowa, która umożliwia uprawianie różnych dyscyplin sportowych, co z kolei ułatwia i przyczynia się do propagowania aktywności fizycznej i sprzyja rozwojowi sportu. Realizacją zadań własnych gminy z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji zajmuje się Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji „Babia Góra”, które jest jednostką organizacyjną gminy Sucha Beskidzka, a jego pracę koordynuje Referat Promocji i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Sucha Beskidzka. Podstawowym celem jest prowadzenie działalności sportowej i rekreacyjnej oraz zarządzanie powierzonymi obiektami i terenami (tj. stadionem sportowym, boiskami piłkarskimi, kompleksem sportowym „Orlik”, sezonowym lodowiskiem „Biały Orlik”, siłownią plenerową). Sezonowe lodowisko „Biały Orlik” – działa w okresie zimowym.

INFRASTRUKTURA SPORTOWA NA TERENIE MIASTA.

- 1. Miejski stadion sportowy**
- 2. Zespół boisk sportowych „Orlik 2012”.**
- 3. Boisko piłkarskie pełnowymiarowe ze sztuczną nawierzchnią**
- 4. Treningowe boiska piłkarskie z naturalną nawierzchnią (2)** pełnowymiarowe - jedno o wymiarach 106m x 59m o nawierzchni syntetycznej spełniającej wymogi FIFA Quality Programme for Football Turf na poziomie FIFA QUALITY. Boisko jest oświetlone, co pozwala na trenowanie, jak i rozgrywanie na nim meczów nawet po zmroku. Drugie

treningowe boisko piłkarskie z naturalną nawierzchnią, ma wymiary 38m x 62m, które również posiada oświetlenie.

5. **Korty tenisowe ze sztuczną nawierzchnią.**
6. **Kryta pływalnia.** Kubatura obiektu wynosi 12 550 m³, a powierzchnia użytkowa 2 783,20 m² (finansowana wspólnie z Powiatem Suskim).
7. **Hale i sale sportowe:** mała hala sportowa przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Jana Pawła II oraz sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej nr 2. Ponadto na terenie Suchoj Beskidzkiej do dyspozycji młodzieży szkolnej pozostają obiekty sportowe należące do Starostwa Powiatowego (hala sportowa oraz trzy sale gimnastyczne).
8. **Boiska sportowe - uniwersalne** o nawierzchni poliuretanowej przy Szkole Podstawowej Nr 1 (ul. Płk Semika 3), przy Filii Szkoły Podstawowej Nr 2 (ul. Bładzonka) oraz przy Szkole Podstawowej Nr 2 (ul. Zasypnicka).
9. **Tor łuczniczy** (znajdujący się przy suskim zamku).
10. **Strzelnica kulowa** (znajdująca się przy ul. Makowskiej).

Zdjęcie nr 13. Centrum Sportu i Rekreacji Babia Góra Sucha Beskidzka

Infrastruktura rekreacyjna:

1. **Siłownia plenerowa** (znajdująca się przy MŚP)
2. **Place zabaw** (9) (znajdujące się w różnych miejscach na terenie miasta, w tym przy osiedlach mieszkalnych)
3. **Platforma widokowa** (na zboczu Mioduszyny)
4. **Skatepark** (znajdujący się przy ul. Turystycznej)

KLUBY SPORTOWE I STOWARZYSZENIA

1. **Miejski Klub Sportowy „Babia Góra”** - dyscyplina sportowa: piłka nożna. Sekcja piłkarska składa się z 6 grup dziecięcych i młodzieżowych (skrzaty, żaki, orliki, młodziki, trampkarze, junior młodszy) oraz 1 grupy seniorskiej. W sekcji piłki nożnej jest zarejestrowanych 133 zawodników. Zajęcia prowadzi 7 trenerów. W 2024 r. sukcesem klubu było wygranie licznych turniejów piłkarskich w kategoriach młodzieżowych na poziomie wojewódzkim i ogólnopolskim. Najważniejsze osiągnięcia: 1 miejsce drugiej ligi Podokręg Wadowice w kategorii „Młodzik”, 1 miejsce drugiej ligi Podokręg Wadowice w kategorii „Trampkarze”, 1 miejsce drugiej ligi Podokręg Wadowice w kategorii „Junior Młodszy”.

2. **Uczniowski Klub Sportowy „Jasień”** – dyscyplina sportowa - pływanie. Klub liczy 206 członków, w tym 58 z licencjami Związku Pływackiego, 7 w Kadrze Wojewódzkiej oraz 2 zawodników w Kadrze Narodowej Polski. Treningi prowadzi: 1 trener klasy mistrzowskiej, 1 trener klasy pierwszej oraz 3 instruktorów w sekcji pływanie. Ponadto klub posiada uprawnienia do prowadzenia zajęć z gimnastyki korekcyjnej w wodzie, konsultacje korekcyjne oraz uprawnienia do przeprowadzania kursów na Ratowników WOPR. UKS "Jasień" Sucha Beskidzka w 2024 roku osiągnął: 10 medali Mistrzostw Polski 16 latków oraz 1 miejsce Mistrzostwo Polski na 100m i 200 m stylem klasycznym 17-18 latków, 2 miejsce na 200 m stylem klasycznym Mistrzostw Polski Seniorów.

3. **Beskidzki Klub Karate** – dyscyplina sportowa: karate. Klub zrzesza 64 zawodników, w 4 grupach wiekowych. Treningi prowadzi 2 instruktorów. Szkolenie w klubie prowadzone jest wg programu opracowanego przez Światową Organizację Seido Karate oraz Polską Federację Seido Karate. W 2024 r. zawodnicy osiągnęli sukcesy: 1 miejsce w konkurencji „kata” i „kata z bronią” oraz 3 miejsce w konkurencji „kumite” w Międzynarodowym Turnieju Seido Karate w Nowej Zelandii, 3 miejsce w Międzynarodowym Turnieju Karate Kontaktowego w Londynie oraz udział zawodników w „Ogólnopolskim Turnieju Seido Karate w Czarnym Dunajcu” zdobywając: 1 miejsce (3 razy) w konkurencji kata, 2 miejsce (4 razy) w konkurencji kata, 3 miejsce (6 razy) w konkurencji kata, 1 miejsce w konkurencji kumite, 2 miejsce (2 razy) w konkurencji kumite.

4. **Łucznicze Towarzystwo Sportowe „Zamek Suski”** - dyscyplina sportowa – łucznictwo. Klub liczy 13 zawodników, z podziałem na sekcje: dzieci, młodzik młodszy, młodzik, junior młodszy, junior, senior. Zajęcia prowadzi 1 trener łucznictwa III stopnia. W 2024 r. zawodnicy osiągnęli sukcesy m.in.: 2 miejsce i tytuł Halowego Mistrza Małopolski podczas Halowych Mistrzostw Małopolski juniorów i młodzieżowców w Dąbrowie Tarnowskiej (02.03.2024 r.).

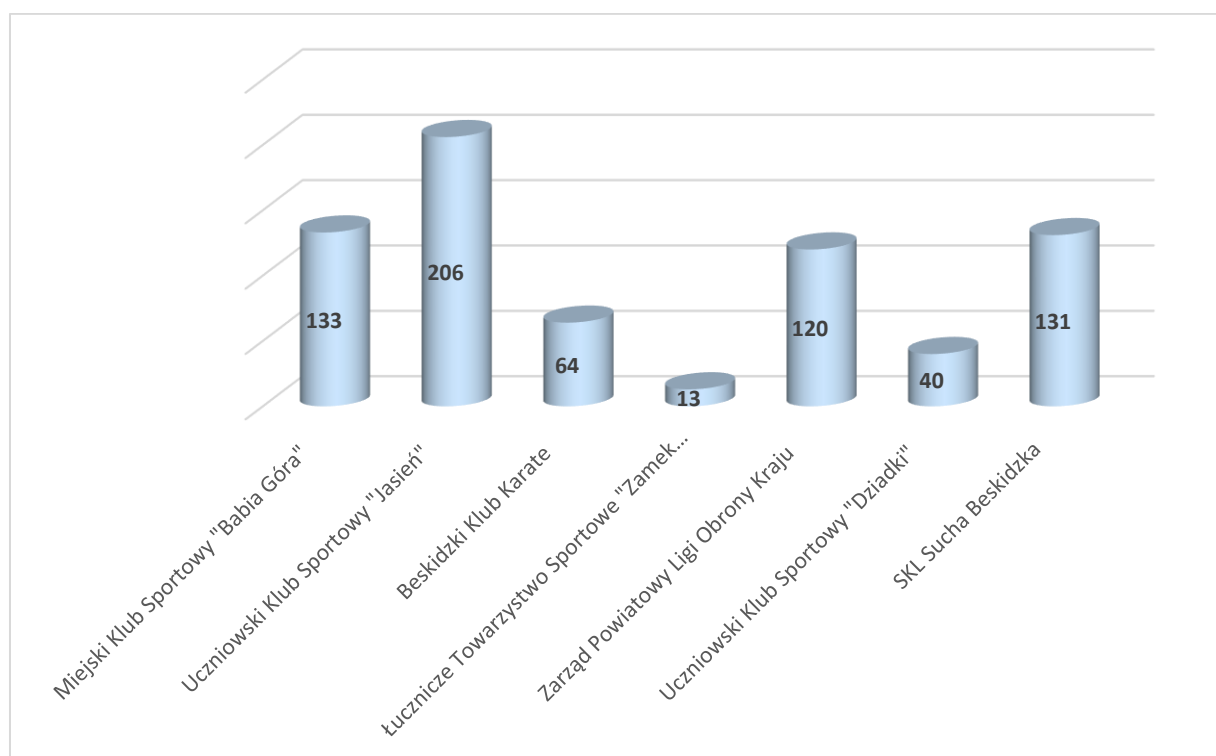
5. **Zarząd Powiatowy Ligi Obrony Kraju** – dyscyplina sportowa – strzelectwo sportowe, strzelectwo dynamiczne oraz strzelectwo bojowe. Klub liczy 120 członków. Zajęcia prowadzi 1 trener, 4 instruktorów PZSS, 6 instruktorów strzelectwa sportowego i sportów obronnych LOK, 5 instruktorów strzelectwa bojowego, 5 sędziów statycznych PZSS klasy II, 11 sędziów statycznych PZSS klasy III oraz 4 sędziów dynamicznych PZSS klasy III. Stowarzyszenie jest organizatorem i pomysłodawcą wielu zawodów strzeleckich organizowanych podczas świąt narodowych i miejskich wydarzeń sportowych.

6. **Uczniowski Klub Sportowy „Dziadki”** – dyscyplina sportowa - piłka siatkowa. Klub zrzesza 40 zawodników w 2 grupach wiekowych. Zajęcia prowadzi 2 trenerów.

7. **SKL Sucha Beskidzka** – dyscyplina sportowa – lekkoatletyka. Klub liczy: 131 członków w tym: 99 dzieci i 32 dorosłych. Zajęcia w grupach prowadzone są przez 4 trenerów. Największe osiągnięcia w 2024 r: brązowy medal drużyny podczas Drużynowych Mistrzostw

Województwa Młodzików (U16), srebrny medal w skoku wzwyż podczas nieoficjalnych Mistrzostw Europy dzieci - Brno 2024, srebrny medal podczas Finałowych zawodów ogólnopolskich Lekkoatletyczne Nadzieje Olimpijskie w dwuboju (skok w dal + 300m), srebrny medal w pchnięciu kulą podczas Finałowych ogólnopolskich zawodów Lekkoatletyka dla Każdego! Klub jest organizatorem biegu ulicznego w Suchej Beskidzkiej na dystansie 5 km pn. „Suska Piątka”. W 2024 r. bieg został zorganizowany po raz trzeci.

Wykres 115. Ilość zawodników – członków klubów sportowych na terenie Suchej Beskidzkiej w 2024 roku

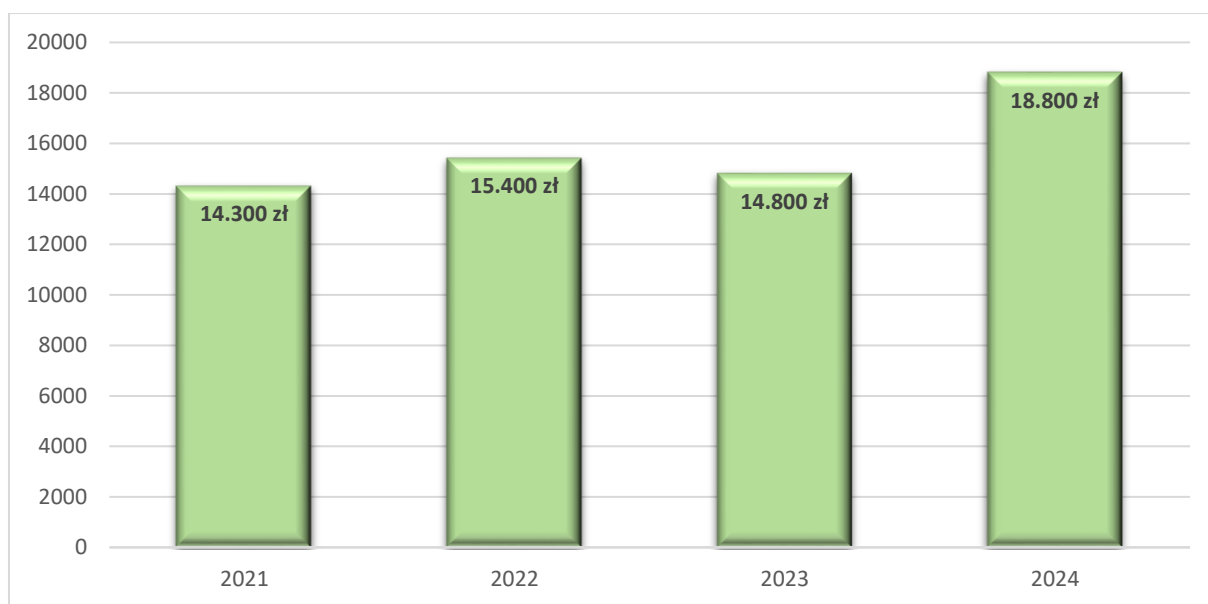
Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Ponadto w Suchej Beskidzkiej zarejestrowaną działalność mają takie kluby sportowe jak: Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” (piłka ręczna), Uczniowski Klub Sportowy „Gladiator” (który w 2021 r. zaprzestał prowadzenia aktywności sportowej na terenie miasta Sucha Beskidzka). Klub nie występował również o dotację z Gminy Sucha Beskidzka. Łącznie w naszym mieście jest 10 klubów sportowych prowadzących działalność sportową w różnych dyscyplinach sportowych. Pod koniec 2024 r. swoją działalność rozpoczął Suski Klub Kolarski. Istotną częścią działalności klubów sportowych jest ich finansowe wsparcie przez samorząd miasta. Główną formą dofinansowania klubów są dotacje. (*Dotacje udzielone w 2024 r. klubom sportowym zostały przedstawione w dziale – **współpraca z organizacjami pozarządowymi***).

NAGRODY ZA OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE SPORTU

W celu wspierania i motywowania utalentowanej młodzieży, doceniania osiągnięć sportowych oraz zachęcania do stałego podnoszenia umiejętności i poziomu sportowego, Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka przyznaje nagrody i wyróżnienia sportowe dla zawodników, trenerów i osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej.

Wykres 116. Środki finansowe przekazane przez gminę Sucha Beskidzka w formie nagród dla zawodników i trenerów osiągnięciom sportowym w 2024 roku w porównaniu do lat ubiegłych

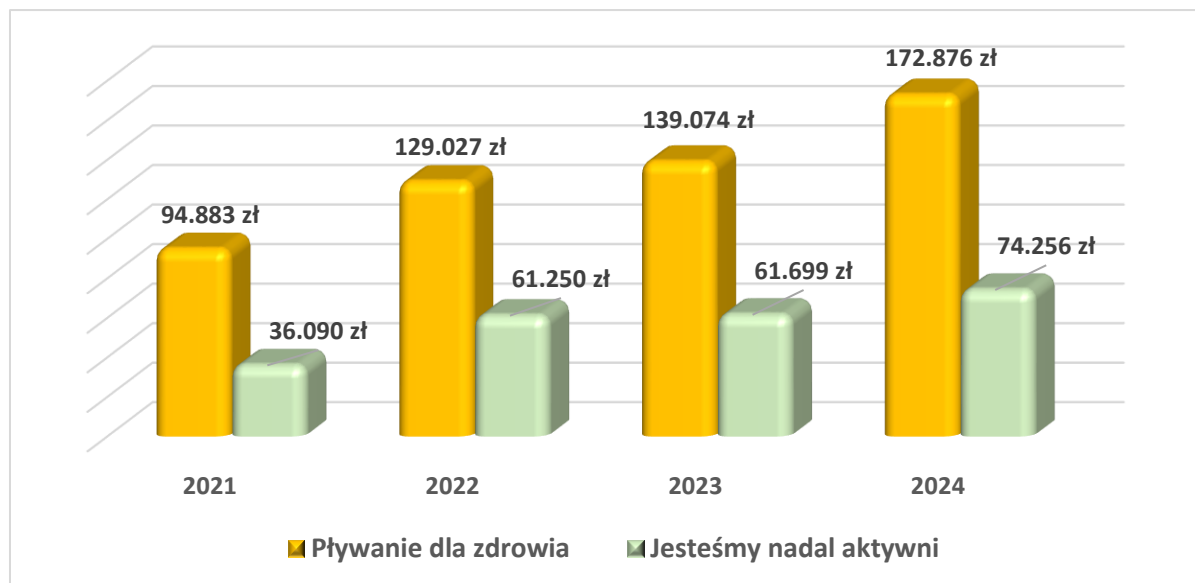
Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

W 2024 roku przyznano **15 nagród sportowych**, w tym 12 dla zawodników i 3 dla trenerów w następujących dyscyplinach sportowych: pływanie, kolarstwo, łucznictwo, karate oraz lekkoatletyka.

REALIZOWANE PROGRAMY REKREACYJNO-SPORTOWE

Gmina Sucha Beskidzka realizuje dwa programy rekreacyjne dla swoich mieszkańców tj. „Pływanie dla zdrowia”, który przeznaczony jest dla dzieci do lat 12 i dla uczniów korzystających z zajęć grupowych, w tym zajęcia w ramach wf, organizowanych przez placówki oświatowe, przedszkole i MŚP oraz „Jesteśmy nadal aktywni”, który przeznaczony jest dla emerytów i rencistów. Uczestnik programu może korzystać z pobytu na basenie maksymalnie 60 minut w godzinach pracy obiektu od poniedziałku do piątku.

Wykres 117. Koszty programów realizowanych dla mieszkańców Suchej Beskidzkiej na Krytej Pływalni w 2024 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

W ramach programu w 2024 roku „Pływanie dla zdrowia” skierowanego do dzieci odnotowanych zostało 13.170 wejść na ogólną kwotę 172.876 zł, natomiast w ramach programu „Jesteśmy nadal aktywni”, skierowanego do emerytów i rencistów 5.712 wejść na ogólną kwotę 74.256 zł.

W roku 2024 r. Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka zawarł również umowę z Powiatem Suskim, której przedmiotem było udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności Krytej Pływalni w Suchej Beskidzkiej. Kwota dotacji z budżetu Gminy Sucha Beskidzka udzielona w roku 2024 na ww. działalność wyniosła 220.000 zł. Warto podkreślić, że finansowanie Krytej Pływalni jest efektem Porozumienia pomiędzy Powiatem Suskim, a Miastem Sucha Beskidzka w sprawie wspólnego prowadzenia basenu.

ORGANIZOWANE WYDARZENIA SPORTOWE

Organizowanie aktywności fizycznej dla mieszkańców to jedno z ustawowo zapisanych zadań własnych samorządów. W 2024 r. największym sportowym wydarzeniem był:

1. VIII Ogólnopolski Mityng Lekkoatletyczny „I Ty możesz zostać Mistrzem” (19 maja 2024 r.), który tradycyjnie został zorganizowany na terenie Miejskiego Stadionu Sportowego. Impreza sportowa wpisana jest w kalendarz Małopolskiego Związku Lekkoatletycznego. W zawodach wzięło udział prawie 263 zawodników reprezentujących 26 kluby sportowe z Małopolski, Śląska i Lubelszczyzny. Zawodnicy rywalizowali w takich dyscyplinach jak: biegi na 100m, 200m, 400m, memoriałowy bieg na 800m, bieg na 1500m, a także skok w dal, pchnięcie kulą, skok wzwyż i rzut oszczepem. Głównym punktem zawodów jest Bieg Memoriałowy im. Edwarda Szklarczyka dla mężczyzn na 800m. Bieg ten poświęcony jest

mieszkańców Suchej Beskidzkiej wybitnemu lekkoatlecie. Celem imprezy jest przede wszystkim promocja zdrowego stylu życia, popularyzacja i upowszechnienie lekkiej atletyki oraz stworzenie atrakcyjnej oferty zajęć sportowych dla dzieci i dorosłych. Organizatorem mitingu jest Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka, Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji „Babia Góra” w Suchej Beskidzkiej oraz Małopolski Związek Lekkiej Atletyki.

Zdjęcia nr 14, 15, 16. Mityng Lekkoatletyczny – Memoriał Edwarda Szklarczyka 2024 rok

2. **Suska Majówka** (01-03.05.2024 r.) – blok imprez sportowo-rekreacyjno-kulturalnych. Na terenie miasta odbyły się m.in. liczne turnieje i zawody sportowe tj.: **Wiosenny bieg przełajowy**, w którym wzięło udział 103 zawodników, **Rajd Rowerowy** rywalizowało 92 uczestników, **Turniej Łuczniczy dla dzieci i młodzieży „Zamek Suski 2024”** wzięło udział 76 zawodników, **Turniej Piłkarski Zakładów Pracy**, **Turniej Piłki Siatkowej**, **Otwarte Zawody Strzeleckie o Puchar Burmistrza Miasta** w rywalizacji wystartowały 61 osoby oraz **Pokaz umiejętności pływackich**, który zgromadził zarówno licznych zawodników jak i sympatyków tej dyscypliny sportowej.

- 3. Lekkoatletyczne Mistrzostwa Małopolski U16** (09.06.2024 r.) – w zawodach uczestniczyli najlepsi małopolscy lekkoatleci do lat 16. Po raz pierwszy na suskim stadionie mogliśmy zobaczyć między innymi rzut dyskiem. Organizatorem mistrzostw byli Gmina Sucha Beskidzka, Małopolski Związek Lekkiej Atletyki, Suski Klub Lekkoatletyczny, Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji „Babia Góra” w Suchej Beskidzkiej i Powiat Suski.
- 4. Powiatowe zawody sportowo – pożarnicze Ochotniczych Straży Pożarnych** (22.09.2024r.) W wydarzeniu rywalizowało 17 drużyn strażackich (10 zespołów męskich i 7 żeńskich), które konkurowały ze sobą w sztafecie pożarniczej oraz w ćwiczeniach bojowych.

11. Współpraca z Organizacjami Pozarządowymi

Działalność pożytku publicznego to rodzaj działalności społecznie użytecznej, prowadzonej przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych. W Suchej Beskidzkiej zarejestrowanych jest **51 organizacji pozarządowych tj. 34 stowarzyszenia oraz 5 fundacji, w tym 12 organizacji to stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe**. Nie wszystkie zarejestrowane w mieście organizacje faktycznie prowadzą działalność – szacujemy, że aktywnych jest około 70% z zarejestrowanych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w naszym mieście w 2024 r. miała różnorodny charakter – polegała na realizacji wspólnych projektów, wsparciu finansowym czy też komunikacji i wzajemnej wymianie informacji. W 2024 roku realizowany był Program Współpracy Gminy Sucha Beskidzka z organizacjami pozarządowymi uchwalony przez Radę Miasta. W ramach współpracy finansowej zlecane były zadania z obszarów działalności pożytku publicznego w trybie otwartego konkursu ofert oraz w trybie pozakonkursowym udzielania dotacji tzw. „Małe Granty”. Zlecenie realizacji zadań publicznych miało formę wspierania wykonywania zadań tj. częściowego dofinansowania realizacji założonych zadań.

Współpraca Gminy Sucha Beskidzka z organizacjami pozarządowymi w ramach niniejszego Programu dotyczyła następujących obszarów:

- Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.
- Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.
- Działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Turystyki i krajoznawstwa.
- Ochrony i promocji zdrowia.
- Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.
- Pomocy społecznej.
- Ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.
- Promocji i organizacji wolontariatu.
- Działalności na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.
- Działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym.
- Działalności na rzecz organizacji pozarządowych.

W 2024 r. ogłoszono jeden otwarty konkurs ofert realizacji zadania publicznego w zakresie: wspierania i upowszechniania kultury fizycznej do którego przystąpiły 4 podmioty realizując 4 zadania publiczne. Ponadto, Burmistrz Miasta ogłosił konkurs na wsparcie realizacji projektów z zakresu rozwoju sportu, do którego złożonych zostało 6 projektów.

Tabela 34. Działania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2024 roku (otwarty konkurs ofert).

Nazwa stowarzyszenia	Zadanie publiczne	Kwota dotacji
Uczniowski Klub Sportowy „Jasień”	„Organizowanie i prowadzenie szkoleń sportowych dla dzieci i młodzieży w pływaniu”	14.000 zł
Beskidzki Klub Karate	„Organizowanie szkoleń dzieci i młodzieży w Karate Seido”	19.000 zł
Liga Obrony Kraju Zarząd Powiatowy	„Szkolenie strzeleckie dla dzieci i młodzieży LATO 2024”	6.500 zł
SKL Sucha Beskidzka	„Organizowanie treningów dla dzieci i młodzieży w lekkoatletyce”	16.000 zł

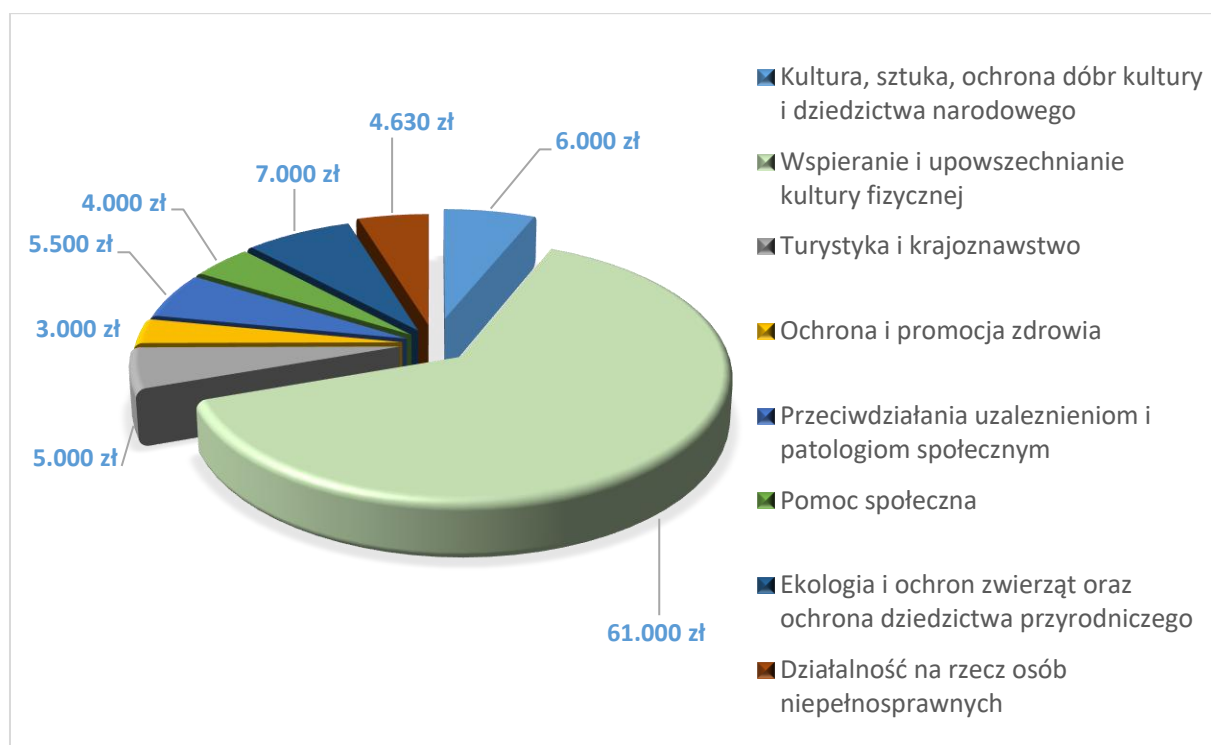
Tabela 35. Projekty z rozwoju sportu realizowane w 2024 roku

Nazwa stowarzyszenia	Projekt	Kwota dotacji
Uczniowski Klub Sportowy „Jasień”	„Popularyzacja i rozwój pływania wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację i uczestnictwo w imprezach i zawodach pływackich”	19.000 zł
Beskidzki Klub Karate	„Będziemy ćwiczyć nasze serca i ciała dla osiągnięcia pewnego niewzruszonego ducha – podnoszenie poziomu sportowego członków Beskidzkiego Klubu Karate poprzez ich przygotowanie i udział w lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprezach sportowo-rekreacyjnych”	12.000 zł
Łucznicze Towarzystwo Sportowe „Zamek Suski”	„Podniesienie poziomu sportowego dzieci i młodzieży poprzez ich przygotowanie i uczestnictwo w lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych imprezach sportowo-rekreacyjnych oraz organizację zawodów dla dzieci i młodzieży w łucznictwie”	22.430 zł
Miejski Klub Sportowy „Babia Góra”	„Podnoszenie poziomu sportowego zawodników MKS „Babia Góra” poprzez prowadzenie szkoleń, przygotowań i udział w rozgrywkach piłki nożnej w różnych kategoriach wiekowych”	129.000 zł
Zarząd Powiatowy Ligi Obrony Kraju	„Zwiększenie dostępności mieszkańców do zajęć sportowych poprzez organizowanie otwartych zawodów sportowo-rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i mieszkańców miasta w strzelectwie sportowym w 2024 roku”	6.619 zł
SKL Sucha Beskidzka	„Propagowanie lekkiej atletyki wśród dzieci i młodzieży w Suchoj Beskidzkiej poprzez uczestnictwo w zawodach sportowych”	8.500 zł

We wszystkich ww. działaniach cel jakim było m.in. upowszechnianie i wzrost aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, rywalizacja dzieci i młodzieży, wspólne spędzanie czasu wolnego, odnoszenie wysokich wyników sportowych na zawodach i turniejach został w pełni osiągnięty.

Ponadto organizacje pozarządowe zrealizowały 13 zadań publicznych w trybie pozakonkursowym (oferta w tym trybie nie może przekraczać kwoty 10.000 zł i realizowana jest w przeciągu 90 dni). Były to zadania z zakresu: ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, turystyki i krajoznawstwa, przeciwdziałania uzależnieniom i patologii społecznej, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, ochrony i promocji zdrowia, działalności na rzecz osób na rzecz osób niepełnosprawnych oraz pomocy społecznej. Łączna kwota przyznanych i zrealizowanych dotacji na zadania w trybie pozakonkursowym wyniosła **40.630 zł**.

Wykres 118. Dotacje przyznane z budżetu gminy Sucha Beskidzka dla organizacji pozarządowych w 2024 roku na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie

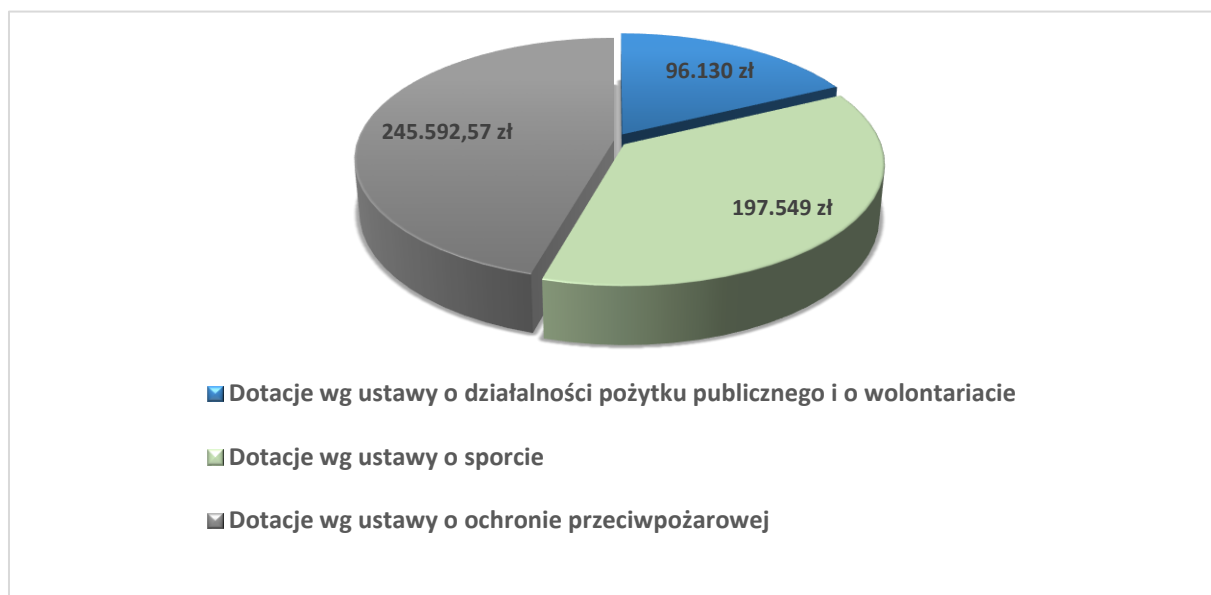

Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Niezależnie od ww. obszarów aktywności, Gmina Sucha Beskidzka udziela wsparcia w celu zapewnienia gotowości ratowniczo-bojowej przez Ochotnicze Straże Pożarne, które również mają status stowarzyszeń. Na ten cel została w 2024 roku przeznaczona łączna kwota w wysokości: **245.592,57 zł**.

W 2024 roku na działalność w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Gmina Sucha Beskidzka przekazała środki finansowe w łącznej kwocie: **539.271,57 zł**

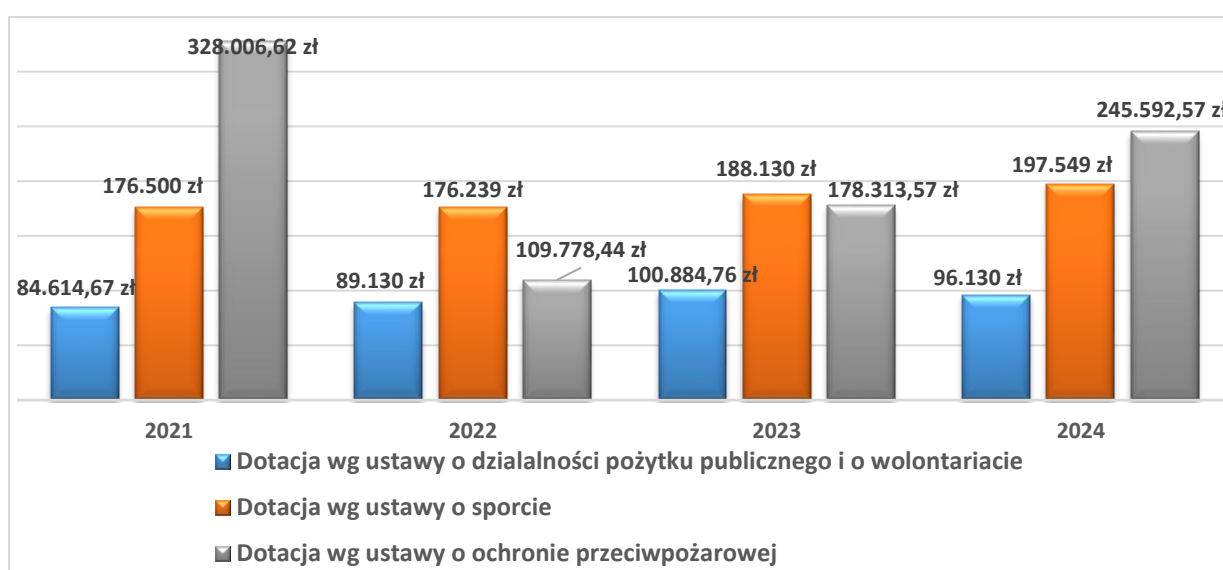
Wykres 119. Środki przekazane z budżetu gminy Sucha Beskidzka w 2024 roku dla stowarzyszeń z podziałem na rodzaje dotacji

Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest uznawana za szczególnie ważną w Suchej Beskidzkiej. Odbywa się ona w sferze finansowej, jak i pozafinansowej w różnorodnej formie. III sektor traktowany jest jako równorzędny partner w dostosowaniu usług, przede wszystkim społecznych oraz zaspakajaniu potrzeb mieszkańców. Podkreślić trzeba doświadczenie i szeroką wiedzę specjalistyczną członków i przedstawicieli organizacji, do której samorząd często się odwołuje.

Wykres 120. Wysokość dotacji przekazanych z budżetu gminy Sucha Beskidzka dla stowarzyszeń w 2024 roku w porównaniu do lat ubiegłych

Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Przedstawiony powyżej wykres uwzględniający wspieranie organizacji pozarządowych w latach 2021-2024 świadczy o wadze, jaką przywiązuje samorząd Suchej Beskidzkiej do aktywowania i angażowania mieszkańców do działalności w różnych obszarach życia miasta i budowy społeczeństwa obywatelskiego.

12. Ochrona zdrowia

Zadania gminy Sucha Beskidzka w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej realizuje Miejska Przychodnia Zdrowia działająca jako jednostka organizacyjna Gminy. Miejska Przychodnia Zdrowia ma swoją siedzibę przy ulicy Handlowej w budynku trzykondygnacyjnym oddanym Przychodni w użyczenie przez Gminę Sucha Beskidzka.

12.1. Miejska Przychodnia Zdrowia w Suchej Beskidzkiej

Miejska Przychodnia Zdrowia w Suchej Beskidzkiej jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, została wpisana do Rejestru Wojewody Małopolskiego w Krakowie w dniu 27 sierpnia 1998 roku oraz do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie w dniu 16 sierpnia 2001 roku.

Przychodnia na przestrzeni lat rozwija się zwiększając zakres świadczonych usług medycznych i stale podnosząc jakość usług dla Pacjenta. W 2013 roku wdrożony został system zarządzania jakością, zgodny z normą PN ISO 9001:2015.

Budynek Przychodni jest stale modernizowany i dostosowywany do aktualnych przepisów. Na przestrzeni lat Przychodnia wyposażana jest w nowoczesny sprzęt medyczny zgodnie ze standardami medycznymi (min. zakupiono nowe aparaty USG, unity stomatologiczne, sprzęt rehabilitacyjny, sprzęt diagnostyczny).

Organizacja udzielania świadczeń

Przychodnia jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 07.00 - 18.00. Cały proces obsługi pacjenta jest w pełni skomputeryzowany, gabinety lekarskie połączone są w sieć komputerową. Pacjent może ustalić termin wizyty:

- osobiście,
- przez członków rodziny,
- przez osoby trzecie,
- telefonicznie,
- przez e-rejestrację.

Świadczenia zdrowotne udzielane są w dniu zgłoszenia lub w innym terminie, uzgodnionym z Pacjentem. W uzasadnionych przypadkach świadczenia są udzielane w domu. Funkcjonuje system SMS-owy powiadamiania pacjenta o terminie wizyt, kodzie wystawionych recept, e-skierowaniach.

W przychodni codziennie można wykonać badania laboratoryjne oraz w wyznaczonych dniach badania USG.

Zakresy świadczonych usług medycznych w ramach umów podpisanych z Małopolskim Narodowym Funduszem Zdrowia

Podstawowa Opieka Zdrowotna

Poradnia lekarza poz w tym opieka koordynowana w zakresach: diagnostyki i leczenia cukrzycy, kardiologii i nefrologii.

Gabinet pielęgniarki i położnej poz

Higiena szkolna

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

Poradnia położniczo – ginekologiczna

Leczenie Stomatologiczne

Świadczenia ogólnostomatologiczne

Świadczenia chirurgii stomatologicznej i periodontologii

Rehabilitacja Lecznicza

Pracownia fizjoterapii

Świadczenia Pielęgnacyjne i Opiekuńcze

Pielęgniarska opieka długoterminowa domowa

Podstawowa Opieka Zdrowotna

Miejska Przychodnia Zdrowia w Podstawowej Opiece Zdrowotnej zatrudnia 8 lekarzy, w tym 2 lekarzy rezydentów.

Lekarze podstawowej opieki zdrowotnej udzielili w 2024 roku 43 407 porad, w tym 4 810 teleporad, wykonali 83 wizyty domowe oraz wystawili 9 826 e-recept. Pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej wykonały 3 213 wizyt domowych. Wykonywane były szczepienia ochronne dla dzieci i młodzieży zgodnie z kalendarzem szczepień oraz dodatkowo szczepienia przeciw grypie, covid-19 oraz HPV.

W ramach świadczeń medycznych w podstawowej opiece zdrowotnej realizowane były programy profilaktyczne.

Programy zdrowotne finansowane przez NFZ:

CHUK profilaktyka chorób układu krążenia

Wykonano 331 porad

40+ profilaktyka wczesnego wykrywania chorób

Wykonano 270 porad

Programy zdrowotne finansowane ze środków własnych MPZ:

Program zdrowotny w zakresie fizjoterapii

Wykonano 675 zabiegów fizjoterapeutycznych dla 225 Pacjentów zadeklarowanych do MPZ

Profilaktyka raka piersi

Wykonano 270 badań

Profilaktyka raka prostaty

Wykonano 71 badań

Profilaktyka wad postawy

Wykonano 43 badania

Konsultacje neurologiczne dzieci

Skonsultowano 66 dzieci

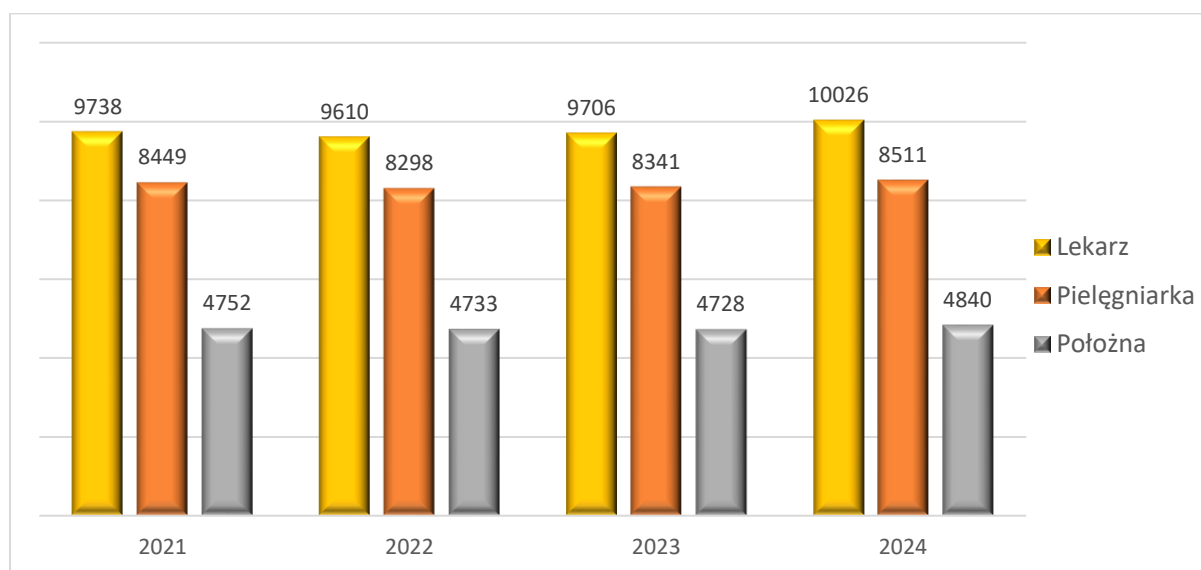
Profilaktyka logopedyczna

Przebadano i objęto kompleksową opieką 65 dzieci

Profilaktyka szczepień przeciwko meningokokom

Zaszczepiono 47 dzieci

Wykres 121. Zestawienie ilości zadeklarowanych osób do MPZ w latach 2021-2024

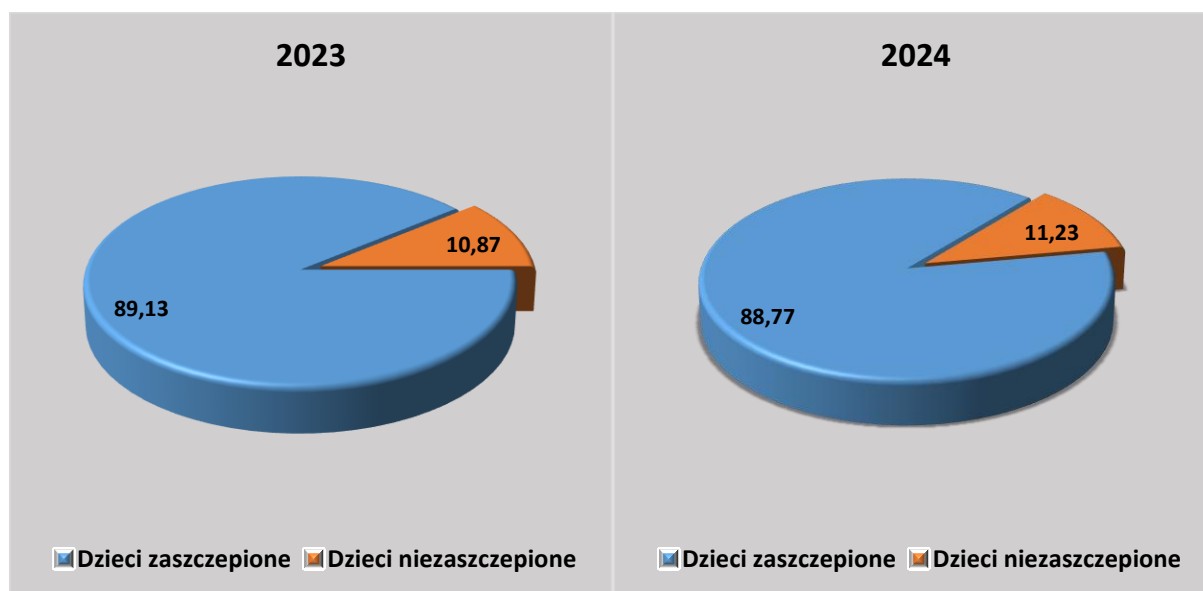
Źródło: Opracowanie własne MPZ

Tabela 36. Zestawienie wybranych świadczeń medycznych w MPZ w latach 2021-2024

<i>Świadczenia medyczne</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Porady lekarskie	41 697	43 855	42 924	43407
Wizyty lekarskie domowe	115	165	90	83
Bilanse zdrowia dzieci	234	396	490	423
Wizyty pielęgniarstwa domowe	5 377	4 405	3 403	3213
Wizyty położnej domowe	789	663	756	742
Pobrania do badań analitycznych	7 238	7 846	8 453	8840

Źródło: Opracowanie własne MPZ

Wykres 122. Procentowe wyszczepienie dzieci w latach 2023-2024

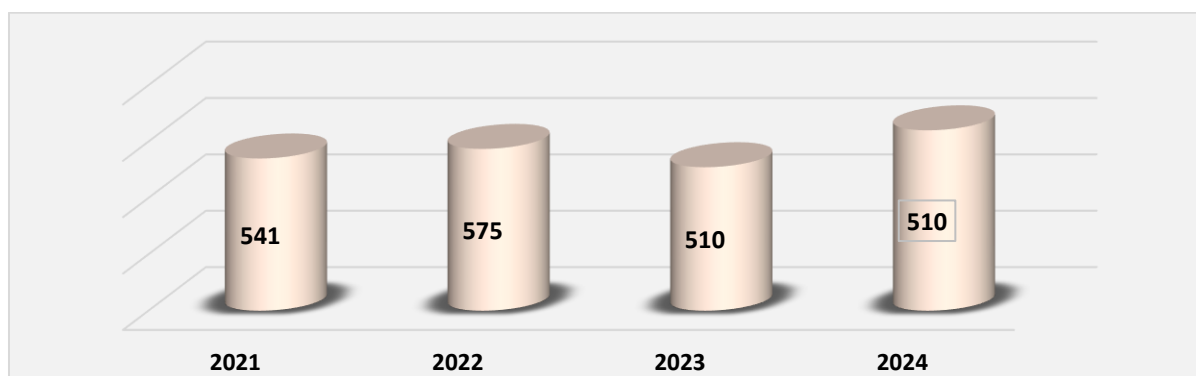

Źródło: Opracowanie własne MPZ

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

W 2024 roku w Poradni położniczo-ginekologicznej udzielono 5 285 porad, pobrano 1 022 badań cytologicznych w tym w ramach finansowanego przez NFZ programu profilaktyki raka szyjki macicy 641.

Wykres 123. Zestawienie ilości wykonanych badań cytologicznych w ramach profilaktyki raka szyjki macicy latach 2021 - 2024

Źródło: Opracowanie własne MPZ

Stomatologia

W Poradni Stomatologicznej pracuje 3 stomatologów. Poradnia Stomatologiczna w 2024 roku udzieliła 4 452 porad, w tym porad dla dzieci i młodzieży 1 167.

Chirurgia Stomatologiczna

W Poradni zatrudniony jest specjalista chirurgii stomatologicznej. Jest to jedyna Poradnia Chirurgii Stomatologicznej w powiecie suskim, udzielająca świadczeń w ramach kontraktu z NFZ. Poradnia w 2024 roku udzieliła 419 porad.

Rehabilitacja Lecznicza

W 2024 roku w pracowni fizjoterapii wykonano 30 732 zabiegów dla 808 osób. W pracowni pracuje 4 fizjoterapeutów, w tym specjalista fizjoterapii.

Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa

Pielęgniarka obejmuje opieką 6 osób zgodnie z wymogami NFZ, wykonując 110 – 120 wizyt miesięcznie w domu pacjenta. Pielęgniarka realizując świadczenia medyczne współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Perspektywy rozwoju Miejskiej Przychodni Zdrowia

Miejska Przychodnia Zdrowia posiada możliwości kadrowe i lokalowe, by stale poszerzać zakres świadczonych usług medycznych. Odpowiadając na potrzeby pacjentów kontynuowane będą programy zdrowotne realizowane w latach ubiegłych oraz poszerzany

będzie zakres opieki koordynowanej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. W roku 2024 wdrożona została ścieżka opieki koordynowanej z zakresu nefrologii oraz kardiologii.

Przychodnia posiada akredytację i ma uprawnienia specjalizacyjne w zakresie medycyny rodzinnej dla 3 lekarzy. Obecnie szkolenie odbywa 2 lekarzy rezydentów.

12.2. Inne Podmioty Działające w Zakresie Służby Zdrowia

Sucha Beskidzka jako miasto powiatowe ma znakomicie rozwiniętą służbę zdrowia. Na jej terenie znajduje się jeden z najlepszych Szpitali wielospecjalistycznych w województwie małopolskim – Zespół Opieki Zdrowotnej w Suchoj Beskidzkiej.

Szpital zatrudnia w różnej formie i specjalnościach **939 osób**, w tym **698** w ramach stosunku pracy i **241** na umowach cywilnoprawnych. (w 2023 r. - 678 w ramach stosunku pracy i 257 na umowach cywilnoprawnych). Największą grupę zawodową stanowią pielęgniarki i położne – **270** etatów oraz **30 osób** na umowach cywilnoprawnych.

Struktura organizacyjna Zespołu Opieki Zdrowotnej:

W Szpitalu Rejonowym funkcjonują oddziały : anestezjologii i intensywnej terapii, reumatologiczny, pediatryczny, kardiologiczny, wewnętrzny z pododdziałem nefrologicznym, urologiczny, neurologiczny z pododdziałem udarowym, ginekologiczno-położniczy, neonatologiczny, chirurgiczny z pododdziałem chirurgii onkologicznej, urazowo – ortopedyczny, dzienny chemioterapii onkologicznej, szpitalny oddział ratunkowy, blok operacyjny, stacja dializ, apteka szpitalna, dzienny oddział rehabilitacyjny

Przychodnia specjalistyczna – w obrębie której działają poradnie: alergologiczna, onkologiczna i chemioterapii onkologicznej, chirurgiczna, chirurgii onkologicznej, chorób płuc i gruźlicy, chorób zakaźnych, endokrynologiczna, kardiologiczna, ginekologiczno – położnicza, laktacyjna, laryngologiczna, medycyny pracy, medycyny szkolnej, nefrologiczna, neurologiczna dla dorosłych, okulistyczna, ortopedyczna, patologii noworodka, psychologii klinicznej, reumatologiczna i leczenia osteoporozy, rehabilitacyjna, urologiczna, zdrowia psychicznego, szkoła rodzenia, zespół domowego leczenia tlenem, dział rehabilitacji, logopedyczna, anestezjologiczna, gabinety diagnostyczno – zabiegowe przy poradniach.

Zakłady i pracownie diagnostyczno – zabiegowe: zakład diagnostyki laboratoryjnej, zakład diagnostyki obrazowej (RTG, USG, TK), pracownia endoskopii przewodu pokarmowego, pracownia spirometrii, pracownia EEG, pracownia elektrokardiologii nieinwazyjnej, pracownia ultrasonografii dopplerowskiej, pracownia cytologiczna, pracownia EMG.

Dział pomocy doraźnej: zespoły wyjazdowe, nocna i świąteczna opieka zdrowotna, zespół transportu sanitarnego.

Opieka długoterminowa: zakład opiekuńczo – leczniczy, oddział medycyny paliatywnej.

Podstawowa działalność medyczna w 2024 r.

W roku 2024 liczba pacjentów hospitalizowanych wynosiła **17 701, w tym 5 552** w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym (w 2023 r. wynosiła **15 824** pacjentów, w tym **5 657** w SOR). Urodziło się **984** dzieci, w tym odnotowano **4** urodzenia bliźniacze (w 2023 r. urodziło się **1 118** dzieci, w tym **9** urodzeń bliźniaczych).

Wykorzystanie łóżek szpitalnych kształtowało się na następującym poziomie:

a) oddziały szpitalne w Suchej Beskidzkiej – **60%**

b) opieka długoterminowa w Makowie Podhalańskim:

- Oddział Medycyny Paliatywnej – **98%**,
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy – **96%**

Średni czas pobytu pacjenta w oddziałach szpitalnych wyniósł **4,59** dnia.

Liczba udzielonych porad w przychodni specjalistycznej to **121 039** (w 2023 r. - **114 6440**).

Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej – liczba badań analitycznych wyniosła **781 327** (w 2023 r. - **784 755**).

Zakład Diagnostyki Obrazowej wykonał:

- badania RTG – **35 529** (2023 r. - **30 209**)
- badania mammograficzne – **1 702** (2023 r. - **1 023**)
- badania USG – **6 998** (2023 r. - **9 023**)
- badania TK – **8 978** (2023 r. - **8 124**)

Programy profilaktyczne realizowane w Zespole Opieki Zdrowotnej:

Program Profilaktyki raka szyjki macicy - wykonano **217** cytologii

Program Profilaktyki raka piersi (realizacja od kwietnia 2024r.) – wykonano **876** badań – usg i mammografia

Program profilaktyki raka jelita grubego - wykonywano **792** kolonoskopii w znieczuleniu ogólnym.

PRYWATNA PRAKTYKA LEKARSKA

Na terenie Suchej Beskidzkiej działają **3 przychodnie zdrowia**. Oprócz Miejskiej Przychodni Zdrowia, która jest jednostką organizacyjną Gminy Sucha Beskidzka funkcjonują przychodnie prywatne tj. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk”, Suskie Centrum Medyczne „ADdent” i Przychodnia pn. „Górcy – Gabinety”. Poza świadczeniami z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w ramach NFZ – przychodnie te wynajmują m.in. pomieszczenia dla prywatnych praktyk lekarskich. Wykaz prywatnych poradni lekarskich działających w Suchej Beskidzkiej (w *niespełna 10.000* mieście) w różnych specjalizacjach robi kolosalne wrażenie i może dawać poczucie bezpieczeństwa dla mieszkańców miasta i okolic.

W 2024r. na terenie Suchej Beskidzkiej funkcjonowało łącznie **109 gabinetów lekarskich** - najwięcej stomatologicznych (30) i w stosunku do roku 2023 ilość gabinetów została zwiększona o 4 gabinety.

Tabela 37. Poradnie oraz prywatne gabinety na terenie miasta Sucha Beskidzka

RODZAJE I ILOŚCI PORADNI ORAZ PRYWATNYCH GABINETÓW LEKARSKICH NA TERENIE SUCHEJ BESKIDZKIEJ:	
ALERGOLOGICZNA	2
BADANIA SŁUCHU	2
CHIRURGIA NACZYNIOWA	1
CHIRURGIA OGÓLNA I ONKOLOGICZNA	1
CHIRURGIA STOMATOLOGICZNA	2
CHIRURGICZNA	3
CHORÓB ZAKAŹNYCH I LECZENIA BORELIOZY	1
DERMATOLOGICZNA	3
DIABETOLOGICZNA	1
DIETETYCZNA	1
ENDOKRYNOLOGICZNA	3
FIZJOTERAPII	2
GASTROENTEROLOGICZNA	2
GINEKOLOGICZNA	3
INTERNISTYCZNA	1
KARDIOCHIRURGICZNA	0
KARDIOLOGICZNA	7
LARYNGOLOGICZNA	1
LOGOPEDYCZNA	2
LOGOPEDYCZNO-PEDAGOGICZNA	1
MEDYCYNY ESTETYCZNEJ	1
MEDYCYNY PRACY	2
NEFROLOGICZNA	1
NEUROLOGII DZIECIĘCEJ	1
NEUROLOGII	3
OKULISTYCZNA	3
ORTODONTYCZNA	2
ORTOPEDYCZNA	3
PEDIATRYCZNA	4
PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ	1
PRACOWNIA BADAŃ PRENATALNYCH	1
PRACOWNIA BADAŃ USG	2
PRACOWNIA STOMATOLOGICZNA PANORAMICZNA	1
PSYCHIATRYCZNA	1
PSYCHOLOGICZNA	3
PSYCHOTECHNICZNA	1
PSYCHOTERAPEUTYCZNA	2
REHABILITACYJNA	2
REUMATOLOGICZNA	2
STOMATOLOGICZNA	30
UROLOGICZNA	4

Raport o stanie Gminy Sucha Beskidzka za rok 2024 opracował Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka Stanisław Lichosyt – przy współpracy z kierownikami referatów Urzędu Miasta Sucha Beskidzka oraz dyrektorami jednostek organizacyjnych Gminy Sucha Beskidzka.